ANUL AL X-lea. — No. 3.114.

30 PAGINI 5 LEI C.

LUNI 25 DECEMBRIE 1933

Cuvântul

Redacţia şi Administraţia
BUCUREŞTI, Calea Victoriei 48, etajul I
(Intrarea prin Pasagiul Imobiliara

TELEFON: 3.1245 Direcţia; 3.1244 Redacţia şi convorbiri cu provincia; 3.1243 Administraţia

Fondator: TITUS ENACOVICI

Director: NAE IONESCU

Taxa de francare plătită în numerar conform aprobărei Dir. Gen. P. T. T. No. 69.196/932

Măcelul

Iară Irod Impărat
Tare rău s'a supărat

Toate trebuiesc plătite. Şi cele rele, de sigur. Dar şi cele bune. Deci, dară, când s'a născut Hristos, Herodes a pus de a măcelărit patrusprezece mii de prunci: «de doi ani şi mai în jos.

Evident, Herodes era, lăuntric, o spăimântătoare pocitanie. Graetz, istoricul judaismului, îl înfăţişează (I, sfârşitul cap. 3 şi începutul cap. 4) ca pe o desgustătoare canalie şi un criminal frenetic. Sclav idumeu, ajuns prin slugărnicia lui faţă de Romani guvernator al Galileei, spre nefericirea populaţiei băştinaşe, manevrele lui pentru a pune stăpânire pe toată ţara, încoronându-se rege, sunt un şir de crime faţă de supuşi, şi de trădări şirete sau chiar deschise faţă de stăpâni.

In această perioadă cu deosebire turbure a istoriei Evreilor, când ticăitul rege Hircan nu mai putea face faţă — oricât ar fi voit-o — puterii mereu crescânde a lui Herodes şi a fratelui său, când Evreii sfârşiau prin a-şi răsturna conducătorul cu ajutor străin, tocmai pentru că presiunea lui Herodes devenise insuportabilă, îndemânarea drăcească a «sclavului idumeu» apare ea însăş ca o pedeapsă a lui Iehovah.

Felul în care el ştiu să cumpere încrederea lui Antoniu, împotriva căruia totuş luptase, sfârşind prin a căpăta dela acesta chiar arestarea şi decapitarea acuzatorilor săi, devotaţi statornici totuşi ai tânărului triumvir, constitue o pagină de istorie făcută să provoace şi astăzi, după 2000 de ani, desgustul de politică şi groaza de oameni.

Dela o asemenea năpastă a lui Dumnezeu, tremurând de frica disgraţiei şi de spaima necontenitelor comploturi pe cari numai teroarea lăsă exercitată de el le ridica, — ne putem aştepta la orice. Şi la măcelărirea celor patrusprezece mi de prunci, deci, atunci când îşi închipuia că între aceşti prunci nevrâstnici era unul care... ar fi putut să-i ia locul.

Şi totuşi! Acum, după ce ştim câte s'au întâmplat, mă gândesc că, privită de jos şi din afară, jertfirea aceasta a patrusprezece mii de copii, nu poate fi decât un act de nebunie; adică o întâmplare cel mult explicată; nu însă şi înţeleasă. Dar cum nimic nu se mişcă în lumea lui Dumnezeu fără nici un rost, un sens trebue să existe şi pentru această faptă nebună; dacă nu un sens la îndemâna noastră, cel puţin unul mai adânc.

Şi de aceea socotesc că toţi copiii aceştia au trebuit să moară, *pentru că se născuse Hristos*. Herodes purta, deci, de grijă, ca prin moartea atâtor nevinovaţi să se depună mărturie sângeroasă — jertfă — pentru naşterea Celui prin care se mântuia lumea.

Nu e vorba, în această întâmplare cu înţelesuri ascunse, de vreo compensaţie cosmică, pentru restabilirea unui echilibru. Ci de altceva: de aceea, anume, că toate nădejdile noastre purced printr'un act de răscumpărare. Iar faptul că jertfa de mărturie a ales pe nişte noui născuţi, *nevinovaţi*, întăreşte presupunerea noastră.

Pedeapsa pentru cele rele este altceva. Ea vine mai târziu. Cum a venit şi pentru Herodes; care a murit plin de bube, după ce-şi ucisese proprii lui copii; şi care a trebuit să ia asupra lui, cu el, în moarte, blestemul de a închide ochii dând porunci pentru un nou măcel. Dar pedeapsa asta nu are nimic de a face cu jertfirea celor patrusprezece mii. Jertfirea e, faţă de călău—un fapt de sine stătător; în legătură nu cu cruzimea clătinată a lui Herodes, ci cu Naşterea lui Hristos. Aşa de adevărat, încât mai degrabă aş crede că chiar nebunia lui Herodes era făcută necesară tocmai de apariţia Mântuitorului. Căci—şi aci se înfige chestiunea care întotdeauna ameţeşte—ce s'ar fi întâmplat fără nebunia criminală a lui Herodes? Ar fi rămas apariţia lui Hristos fără jertfa de răscumpărare! Se putea?

Herodes a fost, deci, el însuş un instrument al mântuirii; instrument infam, peste care mâna lui Dumnezeu era să se coboare mai târziu grea; aşa cum s'a coborât şi asupra lui Iuda Iscariotul. Căci şi cele rele se plătesc. Toate. Şi chiar prin hotărârea lui Dumnezeu. Dar pentru asta el nu a fost mai puţin o unealtă.

De aceea noi toate le primim; şi nebunia cruntă a lui Herodes, — şi jertfa pruncilor nevinovaţi.

Căci s'a născut Hristos!

Nae Ionescu

NAŞTEREA DOMNULUI (icoană rusească din veac. XV).

Porunca

Si l'on ne comprend pas la liberté, on ne peut saisir le fait irrationnel de l'existence du mal dans le monde divin.
N. BERDIAEFF

Astăzi, când Cel fără de început se începe, când Dumnezeu ia chip de rob şi se coboară:

«pe scară dalbă de ceară
şi pe cuie de tămâie
şi pe praguri de toiaguri»,

spre a deslega bestemul lui Adam, cel de demult; astăzi, când cerurile se veselesc, când pământul se bucură, când munţii saltă, văzând «surparea şarpelui», — o poruncă străluceşte, în slove de foc, scrisă de Dumnezeul păcii, — de tatăl îndurărilor: *porunca păcii*.

Cel ce se naşte, astăzi, în Vitleemul Iudeii, este Domnul Păcii. Pentru pace a venit. In noaptea naşterii sfinte glasuri îngereşti proslăvesc pacea pe pământ. Pe Munte buzele Lui rostesc: «fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema». Pace vouă! zice El oriunde intră. Ucenicilor, în clipa despărţirii, pentru a merge la patima cea de bună voe le spune: «pace las vouă; pacea mea dau vouă!»

Pacea e porunca nopţii în care se petrece taină streină. Pacea sufletelor bântuite de lăuntric războiu. Pacea care isvora din faptul *împăcării* cei făgăduite şi de veacuri aşteptate. Pacea după care suspinaseră drepţii Vechiului-Testament. Pacea Dumnezeului care nu mai e, de acum, Dumnezeul Oştirilor; fiindcă trecuse umbra Legii şi venise Harul...

Şi cu toate astea — precum observă un filosof — «pacea e visul înţelepţilor, iar răsboiul istoria noroadelor»...

Se spune undevà, în Evanghelie, că, fiind Iisus pe muntele Măslinilor, au venit la dânsul Ucenicii şi i-au cerut o favoare: să le spună lor, ca unora ce sânt ai Lui, cum va fi la sfârşitul veacurilor. Şi El le-a făcut [illegible] că în vremile acelea, *se va scula neam peste neam şi împărăţie peste împărăţie* (Mat., XXIV-8; Marc., XIII-8; Luc., XXI-11); şi *vor fi răsboaie* (Luca XXI-9).

Şi un val de desnădejde se va lăsa, poate peste sufletul oamenilor de inimă; peste sufletul celor ce luptă pentru biruinţa păcii. La ce bun — îşi vor zice — toată truda noastră pentru pace, când până la sfârşitul veacurilor vor fi răsboaie; când asta ne-o spune însuş Dumnezeul cerului şi al pământului, înnaintea căruia nu este timp nici negură nepătrunsă? Poate, oare truda noastră, să schimbe faţa lumii, pe care El a văzut-o în starea ei viitoare? De ce ne face să credem şi să muncim pentru biruinţa unui ideal când El e încredinţat de bancruta învăţăturii date?

Dar drept răspuns, auzi-vor mustrarea lui, blândă: «*puţin credincioşilor, pentru ce v'aţi îndoit? Nădăjduiţi şi iubiţi!*».

Şi, într'adevăr, cercetând contextul, vedem că, vestind aceste blesteme, Mântuitorul adaogă că înaintea acestora, totuş, *se va vesti Evanghelia la toată zidirea* (Mat., XXIV-14; Marc., XIII-10). Fi-va *vestirea* aceasta egală cu luarea la cunoştinţă despre vestea cea bună? Sau printr'însa se înţelege creştinarea efectivă a popoarelor! Răspunsul îl dă tot El: *şi va fi o turmă şi un păstor*. (Ioan X-16).

Şi acum negurile se risipesc:

Cândvà — în viitorul pe care noi muritorii nu-l putem scruta neînţelegerile vor înceta. Atunci va fi o turmă (Creştinătatea) şi un păstor (Iisus). Atunci adevărul şi mila se vor întâmpina, dreptatea şi pacea se vor săruta...

Dară pacea, reîntronată în lume, nu va dăinui până la sfârşit. Nu. Precum odinioară, omul în cinste fiind n'a cunoscut şi s'a asemănat dobitoacelor, rupând echilibrul, existent în vremea în care el era rege al creaţiunii, aşa şi acum:

Dragostea multora se va răci (Mat., XXIV-12; şi răcindu-se dragoastea unora — a multora — se va întâmpla ceiace este firesc să se întâmple: *se va scula popor peste popor şi împărăţie peste împărăţie* (Mat., XXIV-8). Şi pacea va fi, iar, tulburată; ura va veni să-i ia locul; uciderea de om va părea multora că e jertfă adusă lui Dumnezeu. Şi porunca păcii va fi răstălmăcită. Haina desăvârşirii va fi ajustată pe trupul bicisniciei...

Secretul nenorocitei întoarceri la rău?

Libertatea noastră.

G. Racoveanu

«Dumnezeu fiind păcii, tată îndurărilor, pre îngerul sfatului tău celui mare, dăruindu-ne pace l-ai trimis nouă. Deci povăţuiţi fiind la lumina cunoştinţei de Dumnezeu, denoapte mânecând, te mărim, iubitorule de oameni».

«Cercetatu-ne-ai pre noi de sus Mântuitorul nostru, răsăritul răsăriturilor, şi cei dintru întunerec şi din umbră am aflat adevărul: că din fecioară s'au născut Domnul».

«Veseliţi-vă drepţilor, ceruri bucuraţi-vă, săltaţi munţii, Hristos născându-se- fecioara şade, hieruvimilor asemănându-se, purtând în braţe pre Dumnezeu cuvântul întrupat; păstorii pre cel născut slăvesc, magii stăpânului daruri aduc, îngerii cântând strigă: cela ce eşti neajuns, Doamne, slavă ţie!»

«Fecioara astăzi pre cel mai pre pus de fiinţă naşte, şi pământul peştera, celui ne apropiat aduce. Ingerii cu păstorii slavoslovesc şi magii cu steaua călătoresc; că pentru noi s'au născut prunc tânăr, Dumnezeu cel mai nainte de veci».

«Prea slăvită taină se săvârşeşte astăzi; firea se înnoeşte şi Dumnezeu om se face; ce au fost, au rămas; şi ce nu au fost, au luat; nici amestecare răbdând, nici despărţire».

«Veseleşte-te, Ierusalime şi prăznuiţi toţi, cei ce iubiţi Sionul; astăzi s'au dezlegat legătura cea de multă vreme, a osândirii lui Adam; raiul nouă s'au deschis, şarpele s'au surpat; că pre carea o au amăgit mainainte, acum o au văzut maică fiind ziditorului. O, adâncul bogăţiei, al înţelepciunii şi al cunoştinţei, de Dumnezeu!»

«Hristos se naşte, slăviţi-l, Hristos din ceruri, întâmpinaţi-l; Hristos pre pământ, înnălţaţi-vă; cântaţi Domnului tot pământul şi cu veselie lăudaţi-l noroadelor, că s'au proslăvit».

«Toiag din rădăcina lui Iessei, şi floare dintr'însul, Hristoase, din fecioară ai odrăslit cel lăudat, din muntele cel cu umbra deasă; venit-ai, întrupându-te din cea neispitită de bărbat, cel fără de trup şi Dumnezeu, — slavă puterii tale, Doamne!»

Atentatul contra Crăciunului

Un Crăciun cu ură şi scrâşnire a dinţilor. Graba strategică a guvernului care ţinu să «consulte» ţara în minimum de timp cerut de Constituţie, folosind în special alianţa electorală a iernii, prin excelenţă guvernamentală, a înnecat alba sărbătoare a bunei-învoiri sub torentele patimilor celor mai spurcate. Naşterea Domnului păcii a fost ultragiată în România calamităţilor lui 1933 de toate abjurările creştinului. Omul a înjurat, a bătut, a făgăduit, a minţit, a jurat, a ucis, — a votat, însfârşit... Toate ororile concentrate în zilele când ne învăţasem, din părinţi, să lăsăm a domni între noi doar ordinea fără silnicie a datinei. A stăpânit, de Crăciunul acesta, ordinea jandarmului, a bătăuşului şi a Jilavei.

Autoritatea creştină a Statului a fixat, totuş, întreruperea respectuoasă a muncii sociale în anume sărbători religioase. Nu se lucrează, bunăoară, în ziua de Sf. Gheorghe sau de Sfântul Ion. Nu e permis să se joace măcar teatru în ajunul Botezii... Se îngădue, însă, în orice zi, una din cele mai urâte treburi: votarea.

Poate că într'o ţară în care Biserica «dominantă» ar avea altă autoritate decât a numărului de voturi ce deţine ea-însăşi, alegerile ar fi interzise în timpul marilor sărbători creştine, aşa cum sunt sistate serviciile publice mai puţin diavoleşti.

Puţine economii de senin a păstrat omul din tâlhăriile auguste ale progresului care îi sfărâmă cu ferocitate trecutul şi copilăria. Dar, din aceste mărunte economii de eternitate — aduse, chiar fără grijea noastră, până în zilele tutulor ruinelor şi lichidărilor, — cortegiul voioşiilor Crăciunului, este, prin dărnicia şi plasticitatea imaginilor lui, cea mai rezistentă. Fiindcă omul a închis în ea un pic din veşnicia sacrei lui copilării, — a acelei copilării nepieritoare în care se sprijină toate idealurile, toate minunile şi chiar toate filosofiile...

Crăciunul e sărbătoarea copiilor, nu numai în înţelesul propriu; e a copilăriei cu care murim de bătrâneţe şi pe care o lăsăm, ca singură moştenire veşnică, după noi, până la capătul veacurilor când timpul şi sufletul se vor scurge definitiv de viitor.

...Aşa, eu nu voiu protesta azi, ca toată lumea, fiindcă s'au încălcat drepturile cetăţeneşti şi s'au înnăbuşit libertăţile constituţionale... Ci voiu striga împotriva celor cari au murdărit naivitatea bătrânului nostru Crăciun, gardian al copilăriei creştine, cu ceeace e mai urât în seriozitatea prostiei sociale.

Dem. Theodorescu

Calendar

1933 DECEMBRIE 31 zile

24 Duminică

Zile trecute 357
Zile rămase 8
Răsăritul Soarelui 7.52
Apusul Soarelui 16.38
Luna în Pătr. I, a 2-a zi
Ort.: Cuvioasa Martiră Eugenia
Cat.: Adam şi Eva
Prot.: Adam şi Eva
Evr.: 6 Teveth 5694
Mah.: 7 Ramazan 1352
Primirea Legii.

radio

11.30: Gala Galaction; Colume în haosul bisericii universale: Evanghelistu Matei.
12: Concert simfonic (plăci).
13: Concert de prânz (plăci).
14: Radio jurnal.
14.15: Muzică uşoară (plăci).

ORA SATULUI

17: M. Vulpescu: Cântece de Crăciun.
17.30: Lascarov Moldovanu: De vorbă cu sătenii.
17.45: Vaţa satului.
18: Orchestra Jean Marcu.
19: Radio-jurnal.
19.15: Orchestra Jean Marcu (continuare).

UNIVERSITATEA RADIO

20: N. Petrescu: Mărgărite.
20.20: Muzică instrumentală (plăci).
20.45: D. G. Mugur: Crăciunul.
21: Noaptea sfântă, poem creştin Viaţa, obiceiurile şi datinile de Crăciun.
21.50: Intre prima parte şi a doua a poemului Noaptea sfântă se vor auzi clopotele dela Bethleem, prin retransmisie dela Londra.

Spectacole

Azi spectacolele sunt interzise.

Farmaciile de serviciu

Victor Jacobi, Patriei 14, tel. 3.21.56; Margareta Nacu, Dorobanţilor 157, tel. 2.16.06; Al Munteanu, Str. Mihai Vodă 8, tel. 3.55.23; Dr. Al Mihalovici, Călăraşilor 34, tel. 3.56.83; J. Mătăsaru, Victorie 110, tel. 2.08.27; Farmacia Rahova (I. Christide), Rahovei 120, tel. 3.39.54; Filareta Zamfirescu, Banu Manta 61; L. Tărnăuceanu, Griviţei 81, tel. 3.14.61; Streie Papinian, Str. Cuza Vodă 63; Farmacia Frenkel, Văcăreşti 39, tel. 3.64.13; Gh. Coroleuca, Moşilor 217, tel. 2.29.57; D. M. Bora, Vasile Lascăr [illegible], tel. 2.02.66.

Tălmăcirea viselor acum 2000 de ani

După cum se ştie, încă în vechime existau o sumedenie de «clarvăzători» şi ghicitori, cari trăiau destul de bine de pe urma acestor meserii sau... «arte», cum ziceau ei. Publicul era şi mai credul pe acele timpuri decât este azi, şi era în moda zilei ca oamenii să se lase a li se prezice viitorul. Nici o călătorie, nici o afacere, nici o hotărâre mai însemnată, nu se lua, înainte de a fi fost consultat ghicitorul.

Concurenţa era, bineînţeles, mare şi încă de pe atunci tălmăcitorii de vise făceau uz de reclamă. Dar cea mai mare propagandă o făcea tot oracolul din Delfi. Cu ocazia desgropărilor recente în templul Serapis de lângă Memfis, s'au găsit şi câteva table de piatră. După descifrarea textului gravat pe ele, s'a citit următorul «anunţ»: «**Eu tălmăcesc visele, eu stau sub conducerea zeilor, aduc noroc, eu, cel care tălmăcesc, sunt un om din Creta**».

Interesant în acest anunţ este indicaţia dată că omul stă «în legătură directă cu zeii» şi că este străin. Arheologii americani, cari se ocupă actualmente cu descifrarea a numeroase inscripţii din aceste temple, sunt încredinţaţi că ghicitorii oficiali şi plătiţi formau o corporaţie foarte mare. Pentru tablele lor de reclamă îşi alegeau locurile cele mai bune şi anume: lunga alee a sfinxilor, prin care trecea lumea în pelerinaj spre templu.

1933 DECEMBRIE 31 zile

25 Luni

Zile trecute 358
Zile rămase 7
Răsăritul Soarelui 7.52
Apusul Soarelui 16.38
Luna în Pătr. I, a 3-a zi
Ort.: † Naşt. Domnului Nostru Isus Christos
Cat.: † Naşt. Domnului
Prot.: Naşt. Domnului
Evr.: 7 Teveth 5694
Mah.: 8 Ramazan 1352

radio

394 m. BUCUREŞTI 12 kw. 761 kHz

12.00: Sextetul Capelei Regale Cotroceni: Muzică religioasă.
13.00: Concert de prânz (plăci): Uvertură la «Nunta lui Figaro» de Mozart, exec. de orch. simfonică din Berlin, dirijată de Felix Günter (H); Fantezie din «Andréa Chénier» de Giordano, executată de orch. Odeon (O); Tarantella din «Veneţia şi Neapole» de Liszt, executată la piano de Karol Szreter cu acomp. de orch. (O); Muzică de balet din «Herodiade» de Massenet, executată de orch. simfonică, dirijată de Ruhlmann (Pathé); «Crăciunul» de Bortz, exec. de orch. Homocord (H); «Cloe» de Kahn, exec. de orch. Paul Whiteman şi «Veşti bune», selecţiuni de Hendersohn, exec. de orch. «The New May Fair» (HMV).
14.00: Radio Jurnal.
14.15: Muzică uşoară (plăci).
18.00: Orch. Sibiceanu: Muzică românească.
19.00: Radio Jurnal.
19.15: Papuc — cimpoi.
19.30: Orch. Sibiceanu: Muzică de dans.

(Sărbătoarea Crăciunului)

20.00: C. Gane: Un Crăciun domnesc de altă dată.
20.20: Muzică religioasă de Crăciun: (plăci): Din înaltul cerului şi Cântecul de leagăn al păstorilor, cântate de Richard Tauber (O); Ultima oră din an de Schulz şi Cântec de Crăciun, cântate de Vera Schwartz (O); O prea fericito! şi Noapte tăcută, noapte sfântă, cântate de Maria Wetra; Lăudat fi tu Iisus Christos! Dumnezeul cerului şi pământului, exec. de orch. de suflători Sf. Mihail (O).
20.45: Petru Comarnescu: Crăciunul în Lumea Nouă.
21.00: La şezătoare, icoană dela ţară de Sandu-Aldea şi I. Borcea muzică de Tiberiu Brediceanu.
22.00: Romulus Dianu: Cartea, dar de sărbători.
22.15: Orch. Radio: Welsch: Trăiască România Mare; Ivanovici: Valurile Dunării-vals; Paschill: Floricele-potpuriu naţional.
22.45: Radio Jurnal.

394 m. BUCUREŞTI 12 kw. 761 kHz

Spectacole

OPERA ROMANA: «Ernani».
TEATRUL NAŢIONAL: Mat.: «Muşcata din fereastră»; seara: «...escu».
TEATRUL REGINA MARIA: matineu: «Mărgeluş»; seara: «Luni la 8».
TEATRUL VENTURA: mat.: «Riri»; seara: «Miss Viteza».
TEATRUL ALHAMBRA: mat.: «Alhambra Iubeşte»; seara: «Alhambra Guvernează».
TEATRUL IANCOVESCU: matineu: «Impăratul»; seara: «Aşternutul de mătase».

Farmaciile de serviciu

Farmacia Vasiliu Cerb, Dr. O. Lascăr et Dr. V. Thüringer, Victoriei 70, tel. 3.11.19; Geta Drăghici-Nichiforescu, Rahovei 151, tel. 3.31.82; V. Steflea, Victoriei 142; Farmacia Shunda, P-ţa Buzeşti 47, tel. 3.01.85; Sebastian Niţescu, B-dul Ferdinand 103; Farmacia Academiei (Aurian), Academiei 2, tel. 3.11.50; N. Wasserman, Moşilor 249, tel. 2.02.74; C. Herzenberg, Văcăreşti 25; Farmacia dr. Popovici, Griviţei 213, tel. 3.20.99; Farmacia dr. Einhorn (Rissdorfer), str. Carol 19, tel. 3.20.88; Farmacia Bejan (Galpergin), Dudeşti 133, tel. 3.48.63.

Miei şi câini de lemn: o specialitate a industriei casnice ţărăneşti din Erzgebirge — Germania.

1933 DECEMBRIE 31 zile

26 Marţi

Zile trecute 359
Zile rămase 6
Răsăritul Soarelui 7.53
Apusul Soarelui 16.39
Luna în Pătr. I, a 4-a zi
Ort.: † Soborul Prea Curatei Născătoare şi Sf. Nicodim
Cat.: † Sf. Ştefan Archidiaconul
Prot.: Ştefan
Evr.: 8 Teveth 5694
Mah.: 9 Ramazan 1352

radio

13.00: Concet de prânz (plăci): Pentru slava lui Dumnezeu şi pacea dintre oameni; Cântece de Crăciun la diferite popoare. (Fiecare cântec va fi precedat de o explicaţie istoric-religioasă).
14.00: Radio Jurnal.
14.15: Continuarea concertului cu cântece ce Crăciun la diferite popoare.
18.00: Orch. P. Moţoi: Muzică românească.

(Istorie)

19.00: Radu Vulpe: Boerebista.
19.15: Orch. P. Moţoi: Muzică de dans.

(Istorie)

20.00: Retransmisiune din Viena: Potpuriu radiofonic «Franz Lehar» de Victor Hruby; Executanţi: Orch. simfonică din Viena, dirijată de Fr. Lehar, Corul «Wolksoper» din Viena; Solişti: Wanda Achsel-soprană, Adele Kern — soprană, Richard Tauber-tenor, Ernst Tautenhayn-bofon.
21.30: L. Schmidts: Rumaenische Volks muzik zu Weinnachten.
21.45: Gheorghe Folescu-bas: Sabin Drăgoi: Povestirea lui Ion din «Năpasta»; Cântece populare româneşti.
22.15: D-ra Madeleine Cocorăscu — pian: Didia Saint Georges: Suită; Sabin Drăgoi: 2 dansuri: Hodoroaga şi Zdrângănita; C. C. Nottara: Suită; Enescu: Bourrée.
22.45: Radio Jurnal.
23.00: Transmisiune de muzică dela restaurantul San Remo.

Spectacole

OPERA ROMANA: matineu: «Hansel şi Gretel Zâna Păpuşilor»; seara: «Voevodul Ţiganilor».
TEATRUL NAŢIONAL: «Titanic Vals» «Napoleon».
TEATRUL REGINA MANIA: matineu şi seara: «Luni la 8».
TEATRUL VENTURA: matineu şi seara: «Miss Viteza».
TEATRUL IANCOVESCU: matineu: «Impăratul»; seara: «Aşternutul de mătase».
TEATRUL ALHAMBRA: mat.: «Alhambra Iubeşte»; seara: «Alhambra «Guvernează».

Farmaciile de serviciu

D. M. Jonescu, Berzei 46, tel. 3.22.73; Gh. Hotăranu, Vasile Lascăr 76, telefon 2.20.27; Dr. Lucreţia Petrescu, Cotroceni 15 bis, tel. 3.62.13; A. Th. Chiale, Şerban Vodă 258, tel. 3.74.44; C. Mironescu, Rahovei 204, tel. 3.71.70; Gh. Păltinescu, Ferdinand 104, tel. 2.37.69; Farmacia Panu, Victorie 2, tel. 3.16.41; Eugen Marcovici, Văcăreşti 11, tel. 3.38.02; Gh. Dan Griviţei 183; Dr. A. Voitinovici, Victoriei 206, tel. 2.07.76; Ana dr. Deciu, Col. M. Ghică 120 tel. 3.19.13; Lazăr Constantinescu, strada Romană No. 8.

Cerşetorul: *Aveţi milă de un nenorocit, care nu ştie unde va dormi în noaptea asta!*

Orizontala: *Dar ce, crezi că eu ştiu?*

1933 DECEMBRIE 31 zile

27 Miercuri

Zile trecute 360
Zile rămase 5
Răsăritul Soarelui 7.53
Apusul Soarelui 16.40
Luna în Pătr. I, a 5-a zi
Ort.: † Sf. Archidiacon Ştefan
Cat.: Sf. Ion Evanghelis
Prot.: Ion Evanghelist.
Evr.: 9 Teveth 5694
Mah.: 10 Ramazan 1352

radio

13.00: Concert de prânz (plăci): Uvertură la «Marinarella» de Fucik, executată de orch. simfonică dr. Weissmann (O); Fantezie din «Dama de Pică» de Ceaikowsky, executată de orch. simfonică Odeon (O); La Romanesca, melodie din sec. XVI, armonizată de Achron şi Serenadă Andaluză de Monasterio, executate la violină de Yehudi Menuhim (HMV); Suita II-a din «Peer Gynt» de Grieg, exec. de orch. simfonică din Berlin, dirijată de Emil Bohnke (H); Potpuri de valsuri de Robrecht, exec. de orch. Weber (HMV).
14.00: Radio Jurnal.
14.15: Muzică uşoară (plăci).
18.00: Orch. Fănică Luca: Arii naţionale; Romanţe şi Hora dela Tunari; M'am născut într'un bordei şi Patru boi cu lanţu 'n coarne; Romanţe ţigăneşti şi ruseşti; Chopin: Pizzicato din «Sylvia» (solo ţambal Petre Tăndică); De ţi-am greşit, îţi cer iertare; Pocnind din bici pe lângă boi.
19.00: Prof. N. Iorga: Ştefan cel Mare în lumina revendicărilor ungureşti.
19.15. Orch. Fănica Luca: Arii populare; In zadar în larga lume; Sârba dela Pietroşiţa; Romanţe şi arii naţionale (naiu: Fănică Luca).

UNIVERSITATEA RADIO
(Sociale religioase)

20.00: Păr. P. Partenie: Naşterea Domnului în colindele populare.
20.20: Joujou Pavelescu: (canto): Pentru tine am plâns; Mă simt atât de mică în braţele tale; Scrisoare de amor; Minţi.
20.45: D-na Cornelia Emilian: Iconografia Crăciunului.
21.00: Muzică de Crăciun — orch. Radio: dirijată de Th. Rogalski: Roland Philipp: Puer natis est nobis; Sabin Drăgoi: a) Colindă; b) Dans; c) Cântec de nuntă; C. Brăiloiu: 5 cântece de Crăciun [illegible] — d-ra Emilia Guţianu); M. Jora: [illegible]) Cântec de leagăn; b) Cântec de Crăciun.

(Aspecte din cultura străină)

22.00: Prof. Al. Marcu: Datini de Crăciun în Sicilia.
22.15: Orch. Radio: Koenigsberger: Crăciun (tablouri muzicale); Manfred: Potpuriu de cântece de Crăciun.
22.45: Radio Jurnal.

Spectacole

OPERA ROMANA: matineu: «Cavaleria rusticană»; «Paiaţe»; seara: «Faust».
TEATRUL NAŢIONAL: matineu: «Elisabeta Regina Angliei»; seara: «...escu».
TEATRUL REGINA MARIA: matineu: «Slujbaş la Stat»; seara: «Luni la 8».
TEATRUL VENTURA: matineu şi seara: «Miss Viteza».
TEATRUL ALHAMBRA: mat.: «Alhambra Iubeşte»; seara: «Alhambra Guvernează».
TEATRUL IANCOVESCU: matineu: «Impăratul»; seara: «Aşternutul de mătase».

Farmaciile de serviciu

C. Andrieş, Plevnei 244; J. Constantinescu Frunză, B-dul Carol 9, tel. 2.27.73 J. Alexi, Ştefan cel Mare 24; J. Repanovici, 13 Septembrie 83, tel. 3.00.74; V. Gheorghiu, Duiliu Zamfirescu 2; Farmacia Joanid (N. Fischman), Sf. Apostoli 52, tel. 3.06.15; Al. B. Nicolaescu, Şerban Vodă 147; J. Lozinca, Călăraşilor 300; A. Albini, Victorie 86, tel. 3.32.63 Farmacia dr. Chiale (V. Grimberg), Dudeşti 58, tel. 3.15.36; Lelia Niculescu, Maica Domnului 1, tel. 2.07.51; Joan Stănescu, B-dul Pake 137, tel. 2.53.68.

«Lotus Luena» cea mai frumoasă pisică premiată la ultima expoziţie felină din Londra.

Spicuiri le din programele de radio din străinătate şi spectacolele cinematografice în cursul zilelor Crăciunului se găsesc în pagina 22

— Cine primeşte steaua?

Scrisori londoneze

Londra în ajun de „Xmas"...

I Decembrie 1833

Dickens scria prima lui nuvelă.

Literatura engleză sărbătoreşte azi, un veac de când apărea în «Monthly Magazine» — prima nuvelă a celui care trebuia să devină curând atât de celebru. Nuvela se chema: *A dinner at Poplar Walk*».

Imi place să-mi închipui pe tânărul Charles Dickens în ziua aceia de 1 Decembrie 1833, ducându-se în fugă spre biroul revistei din Johnson's Court — situat nu departe de casa unde este azi biroul ziarului «Daily Mirror» — şi lăsând să cadă preţiosul manuscris în cutia de scrisori.

Iată cum descrie Dickens — prima lui emoţie de scriitor — care se vede pentru întâia oară «imprimat».

«...Prima mea efuzie literară — strecurată — într'un crepuscul de Decembrie, pe furiş, cu teamă, tremurând, în cutia întunecoasă de scrisori al unui birou întunecos, din fundul unei curţi întunecoase din Fleet-Street — îmi apăru în toată strălucirea tiparului.»

Beat de bucurie — aleargă 'n neştire pe străzile Londrei — şi se pomeneşte intrând în Westminster-Hall, fiindcă ochii lui «*împăienjeniţi de fericire şi mândrie, numai puteau suporta lumina străzii*».

...Toată impresionabilitatea acestui suflet delicat care avea să facă dar omenirii pe «David Copperfield».

Johnston's — court

Teatrale

După săptămâni de prosperitate, teatrele londoneze încearcă acum în preajma sărbătorilor o mare depresiune: Anglia, ţara tradiţiei, se pregăteşte pentru Crăciun şi orice altă preocupare cade pe planul al doilea.

Magazinele, băcăniile, restaurantele, expoziţiile, florăriile, — nu lucrează şi nu se împodobesc decât în vederea sărbătorilor.

Cuvântul «Xmas» — prescurtare dela «Christmas» îl întâlneşti de dimineaţă până seara. Ori unde te întorci «Xmas» revine mereu ca un *leit motiv*: în ferestrele vitrinelor, pe zidurì, pe autobuze, pe reclamele luminoase — Anglia, spre bucuria şi neastâmpărul celor mici şi mari, se pregăteşte de sărbători. Aşa că nu-i de mirare ca cele mai aşezate succese să-şi vadă reţetele declinând în zilele astea.

Mai mult încă. Cea mai mare parte din ele se vor vedea nevoite să cedeze locul feeriilor, pantomimelor, baletelor, cari vor face în timpul vacanţei deliciul nu numai al copiilor, dar şi al acestor *copii mari*» care sunt englezii.

In curând, piesele de succes cari vor fi izbutit să se menţie pe afiş, vor avea de luptat cu concurentele lor: *Hansel şi Gretel* (Cambridge Theatre), *The Babes in the Wood* (Scala), *Queen of Heartz* (Lyceum), *When Knigts were bold* (Când cavalerii erau îndrăzneţi) la Fortune Theatre, etc. Şi toate aceste operete, melodrame, pantomime — cu cortegiul lor de arlequinade şi balete, reînviu regulat în fiecare an odată cu venirea Crăciunului.

Sezonul serios teatral îşi va reveni în fire abia în spre primăvavară — când începe — *The big London season* — care ţine până în Iunie.

Lady Houston şi apărarea aeriană

In urma declaraţiei din Parlament a Lordului Londonderry — despre necesitatea Britaniei de a-şi întări flota aeriană — odinioară prima —iar azi a cincea, — Lady Huston, o

Lady Houston

excentrică şi bogată englezoaică care-şi petrece viaţa pe yachtul său, între coasta de Sud a Franţei şi coasta Angliei şi care acum câteva luni subvenţiona expediţia aeriană deasupra muntelui Everest, revine iar cu oferta care i-a fost refuzată de două ori până acum de către guvern.

Intr'o declaraţie lady Houston spunea: «Lord Londonderry, Ducele de Sutherland, Vicontele Cecil, Lord Lloyd şi Amiralul Sueter, şi-au strigat «*toată indignarea despre ruşinoasa neglijenţă a guvernului. Aşa că reînoesc oferta mea de a dărui 200.000 de lire pentru apărarea aeriană a Londrei, singurul oraş din Europa care nu posedă apărare contra unei invazii aeriene.*

«O să îndrăznească guvernul să mă refuze şi de data asta?»

Shakespeare a avut dreptate

«Prinţii din turnul Londrei» (după o celebră pictură de Millais)

Zilele trecute s'a făcut în Westminster Albey, exhumarea osemintelor copiilor lui Edouard IV — cunoscuţi sub: «*Prinţii din Turnul Londrei*».

Cu ocazia asta, savantul englez, doctorul William Wright, a stabilit ştiinţificeşte, aşa dar, indiscutabil, că nenorociţii prinţi au fost asasinaţi *în 1483* — deci sub instigaţia lui Richard al III-lea.

Contrariu celor ce credeau unii istorici, Henri VII n'a avut prin urmare nici un amestec în acest asasinat.

Geniul lui Shakespeare — *ghicise* deci adevărul pe care atâtea secole în urmă, ştiinţa avea să-l confirme definitiv.

T. B.

Londra, Decembrie 1933.

MIZERII & indiscreţii

In aşteptarea deschiderii noului Parlament, ale cărui culoare sunt, se ştie, templul bârfelii, câţiva candidaţi «siguri» — deaceea nu s'au dus în... judeţ — sfârtecau pe un cunoscut fruntaş naţional-ţărănist, care a ocupat importante demnităţi în stat.

Tema era lipsa de cultură a acestui fruntaş, iar piesa de convingere o forma un bilet scris de acesta unui amic şi care, nu se ştie prin ce împrejurări, a ajuns în mâna unui fruntaş al actualului regim.

— Se poate — clama cunoscutul «gură-rea» I. V. t. a. c. — ca într'un bilet de nouă cuvinte să fie zece greşeli.

— Ce-atâta scandal pentru nişte greşeli de ortografie? — interveni un altul cu aer împăciuitor. Ca să vă fac dovada cât sunteţi de nedrepţi, vă desfid să-i găsiţi vreo greşală în cuvintele:

— «Bun şi aprobat de mine pentru suma de lei...».

...Este drept că omul nostru nu a mai scris de zece ani încoace altceva. Şi din când în când câte-o iscălitură, deasemeni fără greşală...

*

De câteva zile, «Mica publicitate» a unui mare cotidian bucureştean, oferă, printre banalele anunciuri ale camerilor mobilate, ale ofertelor de serviciu şi ale vânzărilor, şi următorul anunciu, — veţi recunoaşte, — original:

— «Fost actor de comedie se oferă să apară în case ca Moş Crăciun. Onorariu modest».

Iată-l, acum, şi pe Moş Crăciun, comercializat!

Inainte vremuri, când Moş Crăciun înţelegea să-şi respecte obligaţiunile, eră reprezentat, mai întotdeauna, prin tăticul respectiv.

De când însă cu criza financiară, Moş Crăciun a devenit din ce în ce mai... chiulangiu şi, în ultimii ani, nu mai poate fi văzut decât în geam, la magazinele cu jucării.

Cu atât mai surprinzător apare, deaceea, anunciul fostului actor de comedie.

Când chiar onorifică, vizita lui Moş Crăciun a devenit o problemă foarte greu rezolvabilă, — pretenţia de a fi salarizat, — sau numai de a i se plăti indemnizaţiile de transport, — ni se pare deadreptul o absurditate.

Un Moş Crăciun care pretinde jetoane de prezenţă ca un oarecare membru al unui consiliu de administraţie!

*

Se zicea că la congresul pan-european care s'a ţinut nu de mult la Viena, România a avut un mare succes... de spirit: şi că i l'a dat d. Manoilescu, unul din delegaţii noştri.

Una din problemele cele mai viu desbătute a fost aceia a refacerii economice a Europei centrale, lucru firesc întâiu pentru că problema este într'adevăr, interesantă pentru întreaga Europă şi al doilea pentrucă, ţinându-se la Viena, conferinţa era cu deosebire frequentată de reprezentanţi ai ţărilor din centrul continentului nostru.

Raportul raportorului problemei — baza de discuţie — conchidea că starea precară a statelor Europei centrale se datoreşte în primul rând desfacerii monarhiei habsburgice, unde dualismul politic nu împiedeca unitatea economică, ci dimpotrivă, se ajunsese la crearea unui tot economic perfect echilibrat în funcţiunile sale lăuntrice ca şi în cele cu lumea economică de dincolo de Mitteleuropa; pe când acum, organismul economic reprezintat unitar de existenţa monarhiei habsburgice, desmembrat în şase (şase sunt ţările care au moştenit părţi de teritoriu şi funcţiunile economice ale Austro-Ungariei), nu mai poate funcţiona, cele şase ţări interesate fiind într'o cumplită luptă între ele în domeniul în care ar trebui să-şi armonizeze fiinţa economică.

Situaţia aceasta a caracterizat-o d. Manoilescu într'o formulă care a avut un mare succes:

— Dacă am înţeles bine, — a spus d. Manoilescu — raportorul conchide că răul provine — cum să spun? căci e vorba de lupta celor şase state? — că răul provine, deci, din înlocuirea dualismului de... sexualism!?!

Scorpion & Comp.

Moş Crăciun în criză!...

Drumul cu poveşti

de Th. Arghezi

Trece ca o pânză, desfăcut din trâmbe,
Vântul rău, şi taie dealurile strâmbe;
Ia pustietatea vînată din dungă,
Păscolind scaieţii şi răchita lungă.

In copacii negri recea lui arsură
Pune glomotoace de cleştar, şi zgură.
Rîjniţile sale lasă rumeguş.
Cleiurile sale fac alunecuş.
Povârnişul luciu, dis-de-dimineaţă,
S'a'nvelit cu ţiplă şi pojghii de ghiaţă.
Apele de-a valma, balta tot aşa,
Au făcut de-asupra sloi de tinichea.
Totul, dintr'odată, se copilăreşte,
Vrând să se'mpietrească ce nu se'mpietreşte.

Au fugit din sălcii mierlele şi cucii,
Numai cioaca poate sta în vîrful crucii.
Au zburat vulturii'n lumea ceealaltă,
Cu sfânta lumină niţeluş mai caldă.
Săracii păianjeni, care torc mătasă,
Şase luni din-găuri nu mai vor să iasă.

Floarea şi mireasma au tăcut chitic
Marele se face din ce'n ce mai mic,
Până la tipicul mic al jucăriei,
Ca să-l ia în mână mai bine copiii.
Despre câmp, atâta aş avea de zis,
Că e plin de iepuri până'n Paradis.
Dar în povestire e o'mpotrivire
Ce-ar putea pe alţii decât noi să-i mire.

Moş Crăciun porneşte,
Vântul îl opreşte.
Vântul îi întoarce
Incolo şi'n coace
Sania, bădie;
Parc'ar fi — şi nu e — tot o jucărie.
La răscruci de drumuri, cinci vânturi, grămadă,
Sar să-i risipească stelele din ladă.
Lăzile sunt toate bine încuiate,
Lacătele grele-au chei întortochiate.

Lupii 'ntre răspântii i-au ieşit 'nainte
Fără să-şi aducă barba lui aminte.
«Ce cătaţi aicea voi, căţeii mei»
I-a mustrat unchiaşul, «Ţuluc şi Grivei» ?
«Daţi-vă de-o parte, fiare pământeşti,
«Nu-i pentru jivine drumul cu poveşti.
«Ce vreţi? miei de pâslă şi cai de hârtie?
«Poate mucavaua de foame să ţie?»
Puşi pe două rânduri, în troianul gros,
Lupii, de ruşine, au făcut frumos.

Va să zică, vântul, în feluri şi chipuri,
Vru să'ntoarcă Moşul din drum, cu tertipuri.
I-e necaz, că şi el face pomi şi stele,
Frumuseţi şi lucruri, mari şi mărunţele,
Din postavul lunii, alb, împărătesc.
Ce folos, că'ndată toate se topesc!
Străveziu, uşure, horbote, broboade,
Lucrul lui, ca scrumul, se sfarmă şi cade,
Iar ca să dureze, cât-de-cât, mai bine
Trebuie să-l lase'n ramura ce-l ţine;
Pe când el, Unchiaşul, pe al lui îl mută
De nu se sfărîmă unul dintr'o sută :
Toate-ajung diseară bune şi întregi
Şi ţin pân'la anul fără să le dregi.

Iată dece vântul înjură şi'nţeapă
Şi dece unchiaşul nu vrea să priceapă.

După trudă multă, poftim că soseşte.
Rumen, gras şi vesel mână boiereşte.
Hamuri şi zorzoane îi încing măgarii,
Albi cum e sideful, iuţi ca telegarii.
Potcoviţi cu sticlă şi cu giuvaere,
Ca să aibă'n coastă copita putere.

A sosit cu bine Moş Crăciun, dar ştiu
C'a ţinut şi plosca bine, cu rachiu.

15 Decembrie 1933.

UMBRE

de Liviu Rebreanu

Il ameţise Podoleanu cu tânguirile. De cum a intrat, l'a luat într'un colţ şi nu i-a mai dat drumul. Ca să poată pleca a fost silit să inventeze o minciună, altfel prietenul său l'ar fi oprit toată noaptea să-i ilustreze cum a ajuns să-şi izgonească azi la prânz nevasta, după şapte ani de căsnicie fericită. Lui Barbu Spătaru, medic tânăr cu o situaţie materială mulţumitoare, însurat de trei ani cu o femee frumoasă, blândă şi inteligentă poveştile cu gelozii i se păreau în general puţin comice. Inţelegea gelozia şi ca un cariu în inimă, cu toate că el însuşi n'o experimentase, dar n'o admitea ca explozie tragică în viaţa unui om civilizat. Numai primitivii rămân incapabili să-şi domine pasiunile. Criminalii din gelozie n'au fost niciodată inteligenţi... Mai bine de două ore a ascultat pe Podoleanu care, din trei în trei fraze, regreta că n'a ucis-o. Il compătimea pentrucă îl vedea suferind aevea. In acelaş timp însă îl încerca un zâmbet straniu prin care ar fi vrut să-şi exprime tăcut propria-i siguranţă.

— Dacă o iubeşti atâta, de ce ai alungat-o?

— Dacă m'a înşelat...

— Când iubeşti mult...

— De-aceeea îmi pare rău că n'am ucis-o, iacă de-aceea!

Coborând, Spătaru nici nu se uita înapoi, parcă i-ar fi fost frică să nu-l urmărească. Venise la club, ca în mai toate serile, să întâlnească prieteni, să audă fleacuri şi să-şi odihnească nervii. Spovedania lui Podoleanu până la urmă îl mohorâse, oricât a vrut să-şi păstreze seninătatea obişnuită. O durere adevărată nu te poate lăsa indiferent. Se simţea acuma plictisit, cu gândurile tulburi, înfăşurat într'o ameninţare vagă, ca un bolnav înainte de a-l doborî boala. In vestibulul de jos văzu ceasul: unsprezece. Işi înfofoli gâtul cu fularul de mătase, îşi închină bine paltonul.

Afară ningea liniştit. Fulgii fâlfâiau în văzduh, coborau legănat pe acoperişe, pe globurile electrice, pe trotuarele înălbite. Calea Victoriei era tăcută şi aproape pustie. Din când în când câte-o maşină se strecora fără sgomot, încărcată de zăpadă, ca o jucărie de Crăciun. Rarii trecători păşeau zgribuliţi. Luminile vitrinelor se filtrau multicolore pe strada rămasă parcă în stăpânirea funigeilor neastâmpăraţi.

Barbu Spătaru se oprise o clipă pe trotoar. De peste drum un claxon discret îi atrase atenţia asupra automobilelor în aşteptarea clienţilor. După o ezitare de o secundă porni totuş pe jos. Simţea nevoia să se mişte puţin, să-şi alunge din suflet amorţeala. Dealtfel stătea aproape. In câteva minute va fi acasă.

Prin Piaţa Palatului frigul începu să-i gâdile urechile şi să-i îmbujoreze obrajii. Işi iuţi paşii. Pe umeri zăpada i se aşezase ca o coală de hârtie. Pe piept câteva dungi albe asemenea unor brandeburguri de bal mascat. Din când în când fulgi jucăuşi i se prindeau de gene, se topeau îndată şi i se scurgeau pe obraji parc'ar fi plâns.

Avea acuma sensaţia unei înviorări. Intreaga fiinţă îi era pătrunsă de un sentiment de limpezire. Se gândea cu drag la apartamentul în care-l aşteaptă femeea lui... Coti la stânga, pe strada Şirbey Vodă.

— Bietul Podoleanu!... Cum să nu fie amărât când...

Gândul îi ţâşnise brusc parc'ar fi stat ascuns, la pândă, printre celelalte. Totuş nu-l înlătură. Tocmai pentrucă el e fericit trebue să fie mai înţelegător cu nenorocirile altora. Dacă ar fi el în locul lui Podoleanu, ce bine i-ar prinde mângâierea unui prieten. După şapte ani să te pomeneşti deodată singur, fără casă... Despărţirea îţi sfâşie inima totdeauna, dar încă de femeea ta...

Despre nevasta lui Podoleanu a auzit şi el vorbe aruncate ici-colo. Nu le-a luat în serios. Românul nu-şi respectă nici propria-i soţie, cu atât mai puţin pe a altuia. A spune murdării pe socoteala unei femei oricât de onorabile ţine de bârfeala cotidiană. Nu există româncă fără amanţi cum nu se găseşte român care să nu fie deştept. D-na Podoleanu părea o sfântă. El ar fi pus mâna'n foc pentru ea. Arăta atâta dragoste lui Podoleanu şi-i făcea atâtea scene de gelozie parc'ar fi fost mereu în luna de miere. Şi totuş l-a înşelat, nu odată şi nu cu unul. I-a găsit scrisorile, păstrate cu îngrijire, parfumate, cuprinzând locul şi data întâlnirilor, toate detaliile.

Traversase strada Luterană. Ajunse în capul străzii Câmpineanu. Ii trecu prin minte să-şi continuie calea, să se abată prin Cismigiu şi să iasă prin Intrarea Nordului drept în faţa casei sale. Se răsgândi însă şi coborî încet pe Câmpineanu:

— Se face prea târziu şi Ina mă aşteaptă...

In vreme ce frământase în minte cazul d-nei Podoleanu, simţise în suflet svârcolirile remuşcării: de ce mai hoinăreşte pe străzi când ştie prea bine că Ina nu poate adormi până nu soseşte el acasă?

— Uite aşa suntem noi bărbaţii în iubire — îşi zise dânsul filozofal. Incepem prin a fi sclavi şi sfârşim prin a fi tirani.

In două minute îşi trecu în revistă toate defectele conjugale şi se găsi vinovat. Se poartă cu Ina parc'ar fi însurat de treizeci de ani. N'a căutat niciodată să-i afle năzuinţele, să-i înţeleagă sufletul. Era sigur că Ina îl iubeşte, fără să-şi dea seama că a fi iubit nu înseamnă nimic când tu nu răspunzi cu o iubire la fel. Iubirea lui se bazează pe siguranţa în iubirea ei. Avea certitudinea că o domină, ca şi când în dragoste dominaţia ar fi eternă.

— Ina e adorabilă! murmură el scuturându-se parc'ar fi vrut să-şi împrăştie gândurile.

A neglijat-o în toate privinţele. A mers cu egoismul atât de departe încât nu s'a întrebat niciodată dacă inima ei e mulţumită. O lasă singură de dimineaţa până noaptea. Numai la masă se întâlnesc. Deseori şi seara el mănâncă la club subt diferite pretexte. Ştie că unica ei plăcere e cinematograful şi, pentrucă lui nu-i place, o trimite să meargă singură, deşi ea, ca orice femee, nu iese fericită decât la braţul bărbatului. I-a spus de atâtea ori că i-e urât seara acasă singură şi totuş el o părăseşte mereu numai ca să flecărească la club cu oameni străini.

— In inima oricărei femei se ascunde o comoară; totul e să ştii s'o descoperi şi s'o preţueşti!

Ningea mereu, dar fulgii erau mai rari şi mai leneşi. In colţul străzii apăru deodată casa lui, înaltă cu geamurile adormite. Numai într'o fereastră, la etajul al treilea, veghea o lumină portocalie, cernută prin perdele subţiri. Spătaru zări lumina înainte de-a fi văzut casa.

— Sânt un ticălos! bombăni dânsul. Aş merita să...

Işi curmă gândul la mijloc. Dealtfel nici în creeri nu-i răsărise sfârşitul. Pe cât era de sigur că e un ticălos, pe atâta nu ştia ce ar merita. Se opri în faţa casei, la câţiva metri, cu ochii sus la fereastra luminată, cu inima tulburată de sentimente nehotărâte. Stătu aşa un răstimp parc'ar fi aşteptat ceva în liniştea rece în care, printre bătăile inimii, percepea clar sfârâitul fluturilor de zăpadă. Deodată, în cadrul luminos, observă o umbră. Tresări murmurând:

— Săraca femee cum se chinueşte din pricina...

In clipa următoare lumina ferestrei se mohorî din nou ca şi când umbra ar fi revenit.

— Sau poate că...!

Intrebarea scormonea răspunsul. A doua umbră a fost mai mare şi a întunecat mai mult fereastra. Prin urmare nu poate fi aceiaş umbră. Amândouă au trecut dela stânga spre dreapta. Dacă ar fi fost una singură trebuia să apară a doua oară dela dreapta la stânga...

Barbu Spătaru avea în urechi lovituri de ciocane. Sumedenie de gânduri îi năpădiră mintea. Nici nu-şi dădu seama cum s'a năpustit spre poartă, cum a deschis, cum s'a repezit la ascensor. Deabia în cabina strâmtă, când a apăsat pe butonul etajului al treilea, s'a desmeticit puţin.

— Cât sunt de idiot să-mi închipui că Ina...

Urcând, ascensorul vâjia parcă să scoale din somn toată casa.

— Când eşti zevzec iai ascensorul în loc să...

Incercă să se calmeze şi să judece cu sânge rece. Bănuiala însăşi e o insultă faţă de femeea care i-a dat toate dovezile de iubire şi credinţă. Şi chiar dacă ar fi vreodată să-l înşele, cum îşi închipuieşte

el că Ina ar fi capabilă să-şi terfelească propriul ei cămin? Toate acestea numai pentrucă nişte umbre s'au mişcat în fereastră? Dar dacă umbrele au existat numai în ochii lui buimăciţi de alte fantezii?

Ascensorul stopă cu un sgomot de poticneală. Spătaru deschise uşa cu atenţie. Nu aprinsese lumina înadins. O clipă plănui să nu mai ia drumul ascensorului. Işi schimbă gândul îndată şi eşi pe platformă trântind uşa cabinei. Pe când liftul huruia coborând, el căută cheea de la broasca de siguranţă, o potrivi cu băgare de seamă şi învârti liniştit, zicându-şi fără să vrea:

— Parcă pe scara de serviciu n'ar putea eşi dacă...

Işi lepădă şoşonii, paltonul, pălăria. Apoi stinse becul şi rămase câteva secunde nemişcat, trăgând cu urechea spre scara din dos.

— Tu eşti, Dudule? se auzi deodată, puţin speriată, vocea Inei.

— Eu, eu — mormăi Spătaru pornind prin fâşia de lumină ce trecea, din uşa deschisă a dormitorului, prin salonaş până în vestibul.

Se pomeni în pervazul uşei cercetând dintr'o ochire întreaga încăpere. In patul larg, bondorită în plapuma portocalie, Ina şedea, cu o carte pe genunchi, privindu-l lung cu ochii ei mari, albaştri şi melancolici. Cu părul blond sburlit băeţeşte, cu braţele goale, plăpânde părea o fetiţă cuminte şi puţin spăimântată.

— De ce-ai întârziat aşa, Dudule?.. Dac'ai şti cât mi-a fost de urât...

Glasul ei era dojenitor, dar dulce

(Citiţi continuare în pag. IV-a)

Poveste apocrifă

de Claudia Millian

Să fi fost prin veacul al optulea sau al şaptelea înainte de Christos. Din porunca lui Dumnezeu se scrisese abia în limba arameană prima Carte a Legii. Dar aproape nimeni nu înţelegea tâlcurile ascunse ale cuvântului, nici chiar divanul religios al Sanhedrinului, învăţat la biblioteca din Alexandria.

Era într'o zi de sacrificii. Aerul cetăţii duhnea a sânge proaspăt şi a carne arsă, pentru stomacul idolilor nesătuli.

Dela fereastra ei, dindărătul perdelei de papură ţesută ca o dantelă — Hulda, misterioasa femeie a lui Şalum, fiul lui Tokehath şi fiul lui Hasra, păzitorul de îmbrăcăminte, privia dusă, către povârnişul uliţei, din suburbia Mişne, spre poarta de răsărit a Erusalimului.

Pe acolo ieşeau din cetate sacrificatorii şi preoţii, pe acolo treceau nevinovatele capre şi oi, viţeii blegi şi căprioarele semeţe, pe care le lovia securea între coarne, pentru însetatul idol Baal.

Era pela ceasul, când slujba se sfârşea în strigătele de bucurie şi spasmele de mistică sălbatecă, a chinuiţilor, cari căutând pe Dumnezeu îl confundau, cu zeul imbecilizat de sânge şi de carne proaspătă. Nevoia de a cerceta sufletul şi de -l lega de ceva permanent, inspirase unora dintre luminaţii seminţiei lui Abraham ideia lui Iahve, a stăpânului sfânt şi a dumzeului unic. Dar neputinţa celorlalţi se sbătea încă în întunerecul diferitelor întruchipări divine şi dorinţa de a şi le apropia tutelar, preschimba gândurile în tot felul imagini materiale. Chipurile cioplite umpleau, casele, templele, zidurile cetăţii şi coşurile negustorilor de fetişuri şi dumbrave.

Hulda stetea în dosul ferestrei. Se întorceau îmbătaţii de sânge, dela zidurile, unde falsa divinitate îşi primise ofranda săptămânală. Un fior de oţel îi răcise mâinile şi şira spinării. Vedea toată acea mulţime mulţumită, legănându se într'un ritm de cântec ursuz ca o jale şi simţea trecând în aer, îngerul înfiorat al morţii.

Ştia bine, că acolo, dincolo de poarta cetăţii, la poalele chiparoşilor, curg isvoare de sânge fără păcat. Pe sub fereastra ei, treceau oamenii bâjbâind ca'n beznă, fiindcă pe ochii lor se închegase sângele, pe care-l credeau sfinţit, închipuindu-şi-l dătător de lumină şi vedere. Femei, strânse în şaluri scumpe din Babilon, aveau mâinile pătate, în botezul roşu din care nădăjduiau, să se înalţe către cer, pure şi iertate.

Peste rochii ţesute cu aur, picăturile steteau rubinii, aducătoare de mântuire şi de noroc. Şi Hulda suferea, suferea pentru fiecare căprioară şi fiecare miel, pentru fiecare taur şi fiecare porumbel. O dureau toate loviturile de secure şi toate împunsăturile de cuţit. Numai noaptea, cu singurătatea şi cu poezia ei, cu lumina şi cu cerul deschis, îi mai răscumpără din durerile zilei şi ale lumii întregi. Cât de mult însă suferă Hulda pentru lumea toată laolaltă, cu atât e de rece ş de senină pentru un singur om. Când era fecioară, o iubea un păgân sau poate era nebun. Fiindcă după chipul ei, a pus pe un pietrar din Teba, de i-a cioplit o formă asemănătoare — ca două picături de apă. Şi se închina la capul de piatră şi l'a aşezat în altar la picioarele Seniorului Baal.

Şi Şalum o iubeşte. O iubeşte cu patimă şi cu ură, cu frică şi cu bănuială. Şalum e frumos. Inalt, şi cu mijlocul strâns în curea, ca un snop de trestii. Faţa îi este pătrată, şi tivită în cercul de aramă al unei bărbi scurte şi încreţite, ca vrilele viţei de vie. Are ochii lungi de jăratec şi prelungiţi pe tâmple până în păr. Lângă Hulda, e semeţ şi încrezător. Departe de ea, nu vede pe nimeni, fiindcă o simte sub pleoape nedeslipită, ca lacrima pe geană, aşa cum este ea : Cu părul negru ca întunecimea cedrilor, lipit pe capul lucios, şi ochii verzi — înstelaţi cu puncte de aur. Senină, tăcută, şi rece.

. . . .

Peste ţară domnia atunci Regele Iosia, cumpănit, drept şi înţelegător al lui Iahve Unicul. Şi Regele cutreeră Ierusalimul şi Regele plânge, în turnul lui, când sus, ajunge până la el, desfrânatele bucurii ale sângelui nevinovat.

Iată-l că trece dincolo de ziduri unde se înşirue casele de rugăciuni şi unde animalele de sacrificiu, fac un urcuş sângeros, peste crestele copacilor.

Şi frunzele plantaţilor sunt pătate cu roşu, un roşu care se înalţă din pământ, altoind cu purpură, verdele bolnav al ramurilor. Sandalele Regelui se înfundă în muşchiul putred de vieţi. Şi pământul palpită sub tălpi, de inimile care se sbat în înjunghiate. Regele simte durerea martiră, cum urcă în frunze, în rodii şi în suflet.

Inebunit intră în casele de rugăciuni ale păgânilor şi dărâmă tot ce întâlneşte: dumbravele şi cioplitturile, vasele cu mirodenii şi fetişurile cu cap de femeie şi coarne de ţap, taurii înaripaţi ai Ninivei şi şacalii zâmbitori ai Babilonului. Printre nenumăratele potire de aur cu sânge de bou, printre tipsiile de argint, un cap de piatră răsare şi un chip de femeie senin, surâde în piatră. Hulda! Regele îl priveşte lung. Se apleacă şi îl ia în mâini. Cine e nelegiuita care a îndrăsnit să vrea Dumnezeirea Chipului şi să ceară adoraţie păgânilor? Josia dă capul unui crainic să i-l ducă la palat.

Regele ştie că urgia Caldeei se abate asupra ţării din pricina nebuniei religioase a supuşilor lui.

Acasă la Hulda şi Şalum e pace. In încăperea unde doarme ea, e întunerec. S'a stins ultima, picătură de uleiu de trandafir, în opaiţul firidii. Afară, în odaia de alături, Şalum, împleteşte păpurişul, pentru un umbrar de vară. Şi se gândeşte mereu la ea. De odată, un foşnet de sbor ciudat, trece prin încăperea unde Hulda doarme.

Parcă, o pasăre ar tăia văzduhul, căzând peste respiraţia gândului. La Hulda, e lumină, lumină orbitoare. Şalum tresare cu un cuţit ascuţit în suflet. Se ridică uşor şi înlătură voalul de in dela uşa care-l desparte de ea. In încăpere e lumină, lumină de stele, lumină de lună, lumină de soare. Opaiţul e stins. Şi în valul acesta de lumină, neruşinată Hulda cu braţele întinse, îşi razămă capul pe umăr şi ascultă. Cine vorbeşte în noapte şi în lumina asta, cu Hulda?

Cine? Cine? Cine?

Şi Regele nu poate dormi. Crainicul i-a aşezat chipul cioplit peste purpura lui. I se pare scăldat în sânge, în propriul lui sânge şi îi este frică. Il ia în mâini şi-l aşează lângă el, pe tron. Şi privindu-l aşa lung, nu se mai miră, că un nebun s'a putut închina la el. Il mângâie pe tâmple, îi trece degetele peste pleoapele mătăsoase. I se pare că genele se bat uşor, la atingerea mâinii. O viaţă proaspătă şi ciudată, creşte lângă el, din piatră. Se apleacă încet, încet, peste chip şi atingându-i uşor gura cu buzele lui, întârzie lung şi apăsat, pe cele două conture cărnoase. Iosia e îndrăgostit de piatră. Şi regele credincios, regele milostiv, rămâne senin şi fără prihană.

Nu se ceartă pentru păcatul ăsta păgân, ci regele e mulţumit că din toate muerile Erusalimului, o piatră i-a răsărit în cale şi i-a învăluit respiraţia. Şi nu ştie nimeni. Sufletul lu chinuit de negura poporului şi sălbătăcia ritualelor, avea nevoie de o regăsire în el. Iahve, domnul unic, l'a smuls dintre femei şi l'a pedepsit să iubească o piatră. Osânda e dela Iahve!

Şi Iosia îşi găseşte singur tâlmă-
Bine-cuvântat fie Iahve!
cirea şi iertarea păcatului. Iosia se închină numai lui Dumnezeu. Şi chipul cioplit nu e decât o mireasă moartă, o vecinică şi nepieritoare, durere a gândului. Niciodată n'o să simtă tortura braţelor ei şi gura împietrită nici odată nu o va căuta pe a lui.

Păcatul cărnii a murit în piatră. Şi gândul drumeţ, gândul cercetor, gândul însângerat îşi strigă durerea în faţa lui Iahve. Bine cuvântat fie Iahve!».

In sala tronului Şanhedrinul aduce Regelui Iosia, Cartea Legii. Dar cine poate tâlmăci şi înţelege, cuvintele aspre şi ameninţătoare ale cărţii?

Şafan Scriitorul, încearcă să transpuie în realităţile vieţii, misterele scrise. Dar ce anume trebue aflat din sâmburele amar al învăţăturii, nu vede nimeni desluşit, nimeni dintre toţi magii şi învăţăto-

(Citiţi continuare în pag. IV-a)

UMBRE

(Continuare din pag. III-a)

ca o alinare. Bărbatul o privea mereu, parc'ar fi fost sigur că în ochii ei are să citească răspunsul pe care-l căuta mereu. Acuma însă observă cu groază că ochii femeeei exprimă tot fără să precizeze nimic.

— Tu ai umblat adineaori la fereastră? zise dânsul brusc ca un judecător care vrea să smulgă un adevăr printr'o întrebare neaşteptată.

— Nu! minţi Ina instinctiv, fără urmă de şovăire. De ce întrebi?

Spătaru simţi minciuna. I se păru că o vede înflorind pe buzele ei, în siguranţa glasului ei, în lumina mai caldă a ochilor ei şi se mira pentru ce o fi minţind?

Răspunse, după o mică pauză, apropiindu-se:

— Mi s'a părut c'am văzut nişte umbre...

— A?... Umbre? făcu Ina nevinovată. Ce umbre?... Ţi s'a părut.

— Da... Probabil...

Bărbatul întoarse capul, umilit. Işi dădea seama că n'ar fi trebuit să întrebe nimic şi totuş nu se putea stăpâni nici acuma. Se gândea să născocească un pretext ca să se poată duce până la scara de serviciu, să se convingă definitiv. Renunţă de ruşine că Ina va înţelege mai mult. Desbrăcându-se încercă să schimbe vorba:

— Ştii că Podoleanu divorţează...

Povesti amănunte. Când întâlni privirea Inei, se încurcă. Ochii în care el se obişnuise a citi ca într'o carte erau acum plini de toate misterele.

Se întinse subt plapumă. Atingerea corpului ei îl înfioră. Ina se lipi de el gângurind:

— Ce ai, Dudule drag?... De ce te-ai schimbat aşa?

— Nu ştiu... M'am schimbat eu ori te-ai schimbat tu?... Am impresia că iubirea e o mare iluzie.

— Nu stingi?

— Da. Numai întunerecul alungă umbrele...

In suflet îi stăruia neliniştea ca o rană deschisă.

Liviu Rebreanu

POVESTE APOCRIFA

(Continuare din pag. III.a)

rii lui Iuda, crescuţi la bibliotecile din Alexandria, fiindcă pe nici unul duhul lui Dumnezeu nu se pogorîse.

Atunci dintre ei, se ridică Hilkia cel mai înţelept preot al templului. El ştie că în cetate, spre poarta sacrificiilor, locueşte misterioasa femeie a lui Şalum, Hulda profeta, muierea cu ochii de jad şi de aur, pe care o iubeşte îngerul Luminii, temutul Uriel. Şi regele se minunează, cum de un înger poate iubi o făptură pământească, şi cum de se ştie şi cum de se vede?

Hilhia povesteşte regelui şi Sanhedrinului (tribunalul religios) vizita lui Uriel, pogorîtă în lumină şi în zarvă de aripi, în casa Huldei, seara, după ce îşi strigă închinăciunea în faţa lui Iahve, dumnezeul unic — Binecuvântat fie Iahve!

O lumină străbate atunci gândurile dureroase ale lui Iosia, regele bun, regele chinuit.

Cartea Legii va fi purtată la locuinţa profetei şi după ce va tălmăci cuvintele sfinte, Hulda va veni aici, în sala tronului să-şi rostească proorocia, de care are nevoie, adânca şi neînţeleasa alcătuire a inimii regeşti.

Şi iată că îngerul Uriel şi Hulda, văd poporul lui Iuda, îngenunchiat în noroiul drumurilor, înecat în sângele nevinovat al arderii de tot, văd cerul încărcat de fulgere şi de trăsnete peste ţarina pedepsită, văd armiile streine strălucind biruitoare, deasupra seminţiei încercate. Şi văd pe Regele Iosia murind între soldaţii lui, în valea Meghido, având deoparte pe Solomon cel drept, iar de altă parte pe Manasse, idolatrul.

Când s'a întors Şafan scriitorul şi Hilka preotul, au aflat dela Hulda, că răsboiu mare va veni asupra neamului cel iubitor de idoli, că regele e ameninţat cu moartea, dacă va intra în rândurile duşmanilor şi că după încercările ce vor cădea asupra poporului, va veni şi dreapta judecată a Cerului.

Pentru Şalum e zi de mare bucurie. Femeia lui, minunea lui Dumnezeu, cu ochi de jad şi de aur, astăzi va sta în faţa tronului regesc şi va învăţa pe Iosia cuvintele sfinte ale Legii. E bucuros Şalum, deşi sufletul lui a plâns de atâtea ori, când Uriel, vestitorul cerului a fericit pe Hulda, cu lumina lui înţeleaptă şi cuvântul lui de legiuire cerească. Fiindcă Şalum, ar fi vrut ca femeia lui să fie numai a lui. Şi de şi încearcă să înţeleagă porunca sfântă, alcătuirea lui omenească, nu-l lasă! El simte în sângele lui dorinţa pământului şi aude strigătul vieţii, în neînumăratele chemări ale trupului.

Cu ce a păcătuit în faţa lui Iahve, să-şi împartă iubita cu cerul? Şi cum ar putea lupta cu firea lui îndărătnică, împotriva fiinţei de flacăre, a temutului Inger Uriel?

Dar astăzi, Hulda va învăţa pe Rege, iar cuvintele ei vor ocroti neamul pedepsit. Şi pentru întâia dată mândria lui de bărbat, iartă îndrăsneala Cerului şi pentru întâia dată se bucură de misiunea ciudată a profetei Hulda.

Doi soldaţi conduc pe femeia lui Şalum în sala tronului, Iosia e de mult acolo, a făcut mii de paşi, pe pardoseala de granit a sălii şi mii de gânduri i-au năpădit cugetul bolnav. Simte în el păcatul poporului, cum urcă năvalnic spre inimă şi nu se poate smulge din blestemul lui Iahve. Bine-cuvântat fie Iahve!

Dar astăzi va afla din gura profetei, tâlcul capului de piatră.

Şi iată, după ce iar l'a mângâiat pe tâmple şi pe pleoape, după ce l'a despobodit de colanul de rubine cu care i-a înconjurat gâtul neted şi de coroana de mărgăritare cu care i-a încins fruntea, îl aşează la picioarele scaunului domnesc, aşa cum ar fi svârlit din ură, trofeul de biruinţă, al unui duşman blestemat.

Şi iată pe Hulda, femeia misterioasă, dându-şi la o parte vălul de pe chip, pentru a arăta Regelui, piatra adevărată a dorinţelor lui de om.

Şi vorbeşte lui Iosia, caşi cum el n'ar fi acolo în faţa ei, regele temut al poporului iudeu. Vorba ei curge rece şi limpede, ca un isvor de apă vie.

— «Se vor nărui fulgerele cerului peste capetele iubitorilor de chipuri şi dumbrave. Va ploua foc şi smoală peste altarele viţeilor de aur. Vor muri sub arcuri otrăvite, toţi câţi mint cerul şi înşeală pe Iahve».

Şi citind în adânc, gândul regelui, Hulda vorbeşte:

— Nu! Iahve Dumnezeul unic şi pur, nu pedepseşte trimiţând chipuri cioplite! Ci Samaël, îngerul cel rău, îngerul înfricoşat al morţii pecetlueşte cu inelul păcatului sufletul cel slab al muritorului. Poruncesc să se deslege gândurile din cătuşile Satanei; să se scuture trupul de figurile dorinţii; să se înalţe gândurile pe aripele lui Uriel şi va sufla peste neamul lui Iuda, respiraţia binefăcătoare a lui Iahve, Sfântul unic!

Iosia e ţintuit în faţa femeei — cea mai frumoasă femeie a neamului, cu trup de ispită şi gânduri de înger!

Suflarea lui e grea ca şi cum s'ar fi prăvălit peste inima lui, lespedea de piatră a morţii. Simte în faţa lui, înpotrivindu-i-se viaţa şi cerul!

Dar Hulda vorbeşte: — Pentru spălarea păcatului şi a sângelui nevinovat, va trece peste noi pârjolul răsboiului păgân.

Tu, Rege, vei rămâne lângă Tronul ţării şi a lui Iahve şi nu vei pune mâna pe sabie, ca să nu peri prin sabie!

Şi Hulda a ieşit apoi uşoară ca un fulg, printre perdelele de purpură grea şi printre soldaţii nemişcaţi ai tronului.

Iosia e pe jumătate nebun. Ii crapă tâmplele de sânge mult şi-i se pare că profeta este o furtună a gândurilor lui încâlcite.

Şi plânge peste capul de piatră, al nebunului îndrăgostit.

El simte că de aici înainte numai ea, va rămâne mereu între el şi Iahve.

Binecuvântat fie Iahve!

«După toate acesteea Necho, regele Egiptului merse să se lupte împotriva Carchemiş lângă Eufrat.

Iosia ieşi înaintea lui. Dar săgetătorii lui Necho loviră pe Iosia cu o ultimă săgeată, în biata lui inimă bolnavă.

Soldaţii lui îl purtară în car, la Ierusalim. Şi el muri şi fu înmormântat în mormintele părinţilor săi. Intregul Iuda şi Ierusalim jeliră pe Iosia. Şi Ieremia cântă elegie după Iosia şi toţi cântătorii şi cântătoarele vorbiau în elegiele lor de Iosia, până în ziua de astăzi şi au făcut o datină în Israel.

«Şi istoria lui cea dintâiu şi cea din urmă, e'că, *sunt* scrise în cartea Regilor lui Israel şi ai lui Iuda».

Dar numai el a cunoscut durerea, idolului de piatră vie.

Claudia Millian

Lupta se îndreaptă spre mare[1]

Fragment din „Revolta în deşert" de Col. T. E. Lawrence

Veştile acestea ne chemă la o viaţă mai iute. Zvârlirăm bagajele pe cămile cât ai clipi din ochi şi pornirăm în trap pe urcuşurile dărăpănoase ale acestui sfârşit de platou sirian. Ţineam încă pâinea caldă în mâini, şi, mâncând-o, simţeam şi gustul prafului pe care îl ridica oastea noastră, destul de mare, în drumul ei prin fundul văiei; simţeam deasemenea straniul miros de vermut al arbuştilor de pe coastă. In văzduhul neclintit al acestor seri pe coline, după lungile zile de vară, orice ne lovea foarte ascuţit simţurile; şi mergând într'o nesfârşită colooană, ca a noastră, cămilele din faţă striveau aromaticele ramuri, încărcate de praf, ale arbuştilor şi parfumul se ridica în aer, atârnând greu într'o boare turbure, creiând un drum îmbălsămat de miresme pentru cei cari veneau în urmă.

Urcuşurile erau netede, cu puţini arbuşti eromaţi, iar coclaurile apăsătoare cu bogăţia vegetaţiei lor mai puternice şi mai luxuriante. S'ar fi spus că marşul nostru de noapte trece printr'o grădină cu nesfârşite plantaţii, şi toate aceste varietăţi vegetale fac parte din ne văzuta frumuseţe a succesivelor brazde de flori. Şi zgomotele erau foarte clare. Auda începu să cânte, departe, în capul coloanei, şi oamenii îl îngânau la răstimpuri, cu măreţia şi emoţia unei armate pornind la luptă.

Călărirăm toată noaptea, şi când se crăpă de ziuă noi descălecam pe creasta colinelor dintre Batra şi Aba el Lissan, cu o minunată privelişte către apus peste plaiul verde şi auriu al Guweirei, şi dincolo de el munţii aspri ascunzând Akaba şi marea. Găsim abu Dumeik, căpetenia Dhumaniyehilor, ne aştepta neliniştit, înconjurat de oamenii săi rău încercaţi, cu feţele lor cenuşii, obosite, stropite de sângele luptei de ieri. Se înălţară urale pentru Auda şi Nasir. Făcurăm în pripă planurile şi trecurăm îndată la lucru, ştiind că nu vom putea să pătrundem către Akaba cu acest batalion turc stăpân pe trecătoare. Dacă nu izbutim să-l îndepărtăm, hazardul şi efortul nostru de două luni încoace ar fi în van.

Din fericire, proasta technică a inamicului ne avantajă mai mult decât ne aşteptam. Ei coborâră în vale, în timp ce noi înconjurarăm colinele deasupra lor fără să ne observe. Incepurăm să-i necăjim în poziţiile pe cari şi le aleseseră sub povârnişurile stâncoase, lângă ape, sperând să-i provocăm într'o şarjă contra noastră, sus pe coline. In timpul acesta, Zaal porni cu oamenii noştri cari aveau cai şi tăie, în câmpie, telegraful şi telefonul liniei Maan.

Asta dură ziua întreagă. Era groaznic de cald, — aşa cum nu mai întâlnisem arşiţă până atunci în Arabia — şi anxitatea şi necurmata alergare făcea căldura şi mai aspră pentru noi. Chiar unii dintre mult încercaţii şi asprii arabi căzură sub cruzimea soarelui, şi se impleticiră şi se trântiră sub stânci, la umbră. Alergam în toate părţile, să înlocuim puţinătatea noastră prin iuţime, căutând neîncetat printre creste, un nou loc pe unde să răspundem încercărilor Turcilor. Panta era iute, şi ne seca răsuflarea, şi ierburile se împleteau în jurul gleznei ca nişte mâini trăgându-ne înapoi. Straturile ascuţite, calcaroase, ne sfâşiau picioarele, şi înainte de a se însera cei mai energici oameni ai noştri lăsau o urmă ruginie pe pământ, cu fiecare pas.

Carabinele se înfierbântau atât de crunt din cauza soarelui şi a tirului încât ne frigeau deabinelea mâinile; şi trebuia să cântărim bine fiecare cartuş, să căutăm fiecare ţintă, şi să ochim îndelungat ca s'o facem sigură. Stâncile pe care ne culcam ca să ochim erau fierbinţi şi ne ardeau pieptul şi braţele; iar mai târziu pielea se jupuia fâşii. ladul acesta ne dădu o sete cumplită. Dar şi apa era puţină la noi; nu aveam destui oameni ca să ne putem permite să trimitem câţiva să ne aducă dela Batra, şi dacă nu puteam bea cu toţii, era mai bine să nu bea niciunul.

Ne consolarăm cu gândul că valea închisă în care se afla inamicul e mai arzătoare decât crestele noastre deschise. Deasemenea, că ei erau Turci, oameni hrăniţi cu carne, şi puţin apţi de a îndura arşiţa. Aşa că ne ţinurăm de ei şi nu-i lăsarăm să se mişte, nici să se maseze, nici să încerce vre-o ieşire. In schimb, ei nu puteau face nimic serios contra noastră. Nu ne puteau ochi cu carabinele lor, căci alergam iute şi excentric. Deasemenea, ne dădea mâna să râdem la micul lor tun de câmp pe care-l îndreptaseră asupră-ne. Obuzele treceau pe deasupra noastră şi se spărgeau dincolo de noi, în aer; şi totuşi, destul de aproape de noi, ţinând seamă de cât puteau ei vedea din vale.

Imediat după nămiază avui o insolaţie, sau poate mă prefăcui căci eram scârbit de tot ce se petrecea şi nu mai mă interesa cum are să se termine. Aşa că mă furişai într'o groapă unde era puţină apă, murdară şi groasă, ca să-mi umezesc buzele. Nasir veni şi el lângă mine, răsuflând greu ca un animal rănit, cu buzele lui crăpate şi sângerânde lăsate în jos de desperare. Apăru şi Auda, păşind puternic, cu ochii injectaţi şi pătrunzători, faţa sa noduroasă însufleţită de pasionată curiozitate.

Rânji răutăcios când ne văzu trântiţi acolo, întinşi la umbra rece sub stâncă, şi-mi spuse arţăgos:

— Ei, cum merge cu tribul Howeitrat? Tot mai vorbesc şi nu fac nimic?!

— Pe Dumnezeu! strigai la rândul meu, căci eram mâniat şi pe mine ca şi pe ceilalţi, e adevărat că împuşcă mult dar lovesc puţin!

Auda, aproape palid, de furie, tremurând îşi smulse turbanul şi-l zvârli lângă mine. Apoi alergă înapoi spre creastă ca un nebun, strigându-şi oamenii cu glasul lui rauc şi hodorogit.

Se adunară alături de el şi după un minut se risipiră jos, spre câmpie. Imi fu teamă că lucrurile încep să se încurce, şi mă târâi până la locul unde sta singur, pe creastă, privind spre inamic. Dar tot ce-mi spuse fu:

— Suie-te pe cămilă, dacă vrei să vezi cum lucrează bătrânul! Nasir îşi chemă cămila, şi încălecarăm.

Arabii trecură în faţa noastră şi coborîră într'o mică vâlcea, de unde se ridica apoi o creastă joasă; şi ştiam că dincolo de creastă coboară într'o pantă uşoară către valea principală a lui Aba el Lisan. Cei patru sute de oameni ai noştri, pe cămile, erau adunaţi acolo, tocmai în faţa inamicului. Alergarăm către căpetenia lor şi întrebarăm ce s'a întâmplat şi unde sunt oamenii noştri călări pe cai.

Ne arătă creasta ce se ridica în faţa noastră, şi spuse:

— Sunt cu Auda, acolo. Şi cum vorbi, strigăte şi împuşcături sbucniră în torente de pe creastă. Dădurăm furioşi pinteni cămilelor, să vedem cei cincizeci de călăreţi ai noştri coborând panta ca un iureş, în plin galop, împuşcând din şele. Cum îi priveam, doi sau trei căzură jos, dar restul se precipitară înainte cu o miraculoasă viteză, iar infanteria turcă, strânsă şi gata să îşi taie drum către Maan la căderea serii începu să se mişte încolo şi încoace, şi în cele din urmă se sfărâmă în faţa iureşului, adăogând cu fuga lor la şarja lui Auda.

Nasir îmi strigă, „Vino!" cu gura lui sângerândă; şi dădurăm nebuneşte pinteni cămilelor spre coastă, şi apoi coborârăm către capul coloanei inamice. Panta nu era prea iute pentru un galop de cămilă, dar destul de iute ca să le facă pasul înspăimântător şi cursa drăcească; totuşi arabii izbuteau să se lase din şea, spre stânga sau spre dreapta, şi să tragă în cafeniile uniforme turceşti. Turcii fuseseră prea înspăimântaţi de furioasa şarjă a lui Auda ca să mai aibă timp să ne observe şi pe noi; aşa că îi luarăm prin surpriză şi din flanc; şi o şarjă de cămile alergând cu aproape treizeci de mile pe oră, era irezistibilă.

Tribul Howeitat era aspru şi sângeros, pentrucă spintecarea femeilor lor, cu o zi mai înainte, fusese un nou şi oribil aspect al războiului, relevat pe nesimţite. Aşa că au fost numai o sută şaizeci de prizonieri, mulţi dintre ei răniţi; şi trei sute de morţi şi muribunzi zăceau risipiţi prin văile deschise.

Câţiva inamici izbutiră să scape, cu tunurile, şi puţini călăreţi şi ofiţeri cu călăuzele lor din tribul Iazi. Mahommed el Dheilan îi urmăriră trei mile către Mreigha, urlându-le insulte în timp ce călărea, ca să-l cunoască şi să-l ţie minte, să nu mai iasă altădată în drum.

Traducere din englezeşte de
Mircea Eliade

1) Inceputul capitolului XI din «Revolta în deşert», faimoasa carte de aventuri arabe, care va apare tradusă în Editura «Fundaţiilor Regale».

Preşedinte de onoare

de Ion Călugăru

O strigătură-inscripţie

«Mar la devla, te-al mardi,
«Ando sosto plukili,
«Ande-i fista-i cingheardi?
«Nici godoia nai lake
«Ta si lake pheneaki.
(«Bate-o, Doamne, să fie bătută,
«In ce se umflă
«In fusta cea ruptă?
«Şi nici aceia nu-i a ei,
«Ci este a surorei-i).

Strigătura aceasta ţigănească am transcris-o dintr'o culegere de folklor. Acum zece ani, când prinsesem simpatie pentru seminţia blestemată; când nici nu mă gândiam că voi avea legături politice cu o reprezentanţă oficială ţigănească. Imi plăcuse ironia ei şfichiuitoare, răutăcioasă, cum îmi plăcea neruşinarea făţişă a înjuraturei ţigăneşti, accentul de ceaun al limbii, melodia ei de anghină ce gâlgâie şi supurează în gât, bunăvoia de val oceanic al libertăţii, al dispreţului rassei pentru superstiţii confortabile. M'am apucat să le învăţ limba, după carte. Dar, cum limba din carte nu se potriveşte cu cea vorbită, în necontenită prefacere, mai bine zis, cum ţiganii tăgăduiau că ceiace rostiam eu, ar fi limba lor, m'am lăsat păgubaş...

Aş putea preciza când mi-am descoperit simpatia pentru ţigani şi care a fost pricina. Nu eram cu totul desinteresat. Cel puţin ca scrupul, faţă de mine însumi. Era, după ce-mi murise de scarlatină, cel din urmă copil. Ce gânduri de flacăre puteau arde, negrele gânduri cari isvorau nu numai din creerul meu muncit, din carne, din oasele mele, bietele, aş zice chiar, din haine? Ce preocupare puternică putea să scuture omida din frunzişul meu? M'am refugiat într'o bibliotecă publică şi m'am cufundat în cărţi de istorie. Savuram epocile de tragedie, mângâindu-mă, că alţii au avut mai multe de îndurat, dar au supravieţuit molimei, sabiei, pârjolului, sau foametei.

Apoi, torentul de viaţă m'a târît. Am ajuns Diogen Miracol, aventurier fără vrere, pom pe care să-şi plângă suferinţa tot trecătorul.

Astăzi, strigătura mi se potriveşte mie. Deşi am dreptul să mă îngâmf în «fusta ruptă» a unei preşedinţii de onoare!

Lucrurile s'au petrecut precum urmează:

Un partid adevărat

Ţiganii din România au hotărît să şi iasă din pielea lor. Adică, să renunţe la beatitudinea libertăţii, la beţia de a se simţi singuri, tari: pete de grăsime pe câmpuri, ostroave negre, în mijlocul unei populaţii bălane. Pentru ce? Ca să-şi cucerească dreptul de a deveni iluştri pe cale individuală, prin publicitatea gazetelor; să ţină discursuri şi să se aleagă, poate, deputaţi. Vieţuind ca făpturile fără gânduri, nestingherite, nestânjenite, nu se mulţumesc cu trăirea în inocenţă animală, ci au decis să maimuţărească rânduelile altora, înălţând deasupra lor, ceiace numesc unii, o unitate mecanică care înstăpâneşte robind pe insul slobod. Cu alte cuvinte, au hotărît să întocmiască un partid. Numai după o săptămână s'au împărţit în două tabere. Unii, cari îşi zic romi, adică feciori de femeie, alţii, ţigani. Au purces a se război între ei, cei de o limbă şi o necredinţă, ca să se vadă, care este mai viclean. M'am amestecat în încăerare. Nu se băteau cu ciolane de cai, nici cu copii vii — cum se obicinuieşte în sălaşele de căldărari, geambaşi şi hoţi de cai — ci cu vorbele. Un alb cam roşcovan şi un fel de arhimandrit, deasemeni roşcovan, erau căpeteniile taberei.

In jurul lor se adunaseră caretaşi, salahori, lingurari, ferari, instrumentalişti şi se înjurau cu pasiune. Căpeteniile asmuţiau romii şi ţiganii se luau la chelfăneală. Mai sprinten decât arhimandritul, mai târşit în şiretenii, cel roşcovan hotărî să treacă cu tabără cu tot, în rândurile partidului care deţinea puterea. Nu mă supără acest fel de slăbiciune; nici nu mă miră măcar. S'au supus dănciucii roşcovanului pentrucă, sleindu-se entuziasmul lor milenar şi trezindu-se ei la fel de nevolnici cu lumea făţarnică ce se află în treabă, au socotit că e mai bine să se pună la adăpost.

O intervenţie cam fără rost...

Mie îmi plac ţiganii-ţigani. Adică: negri, mârşavi, Ţigănci cu mahmudele în cosiţe, ţigani desculţi şi râpănoşi sau, cu ţambalele pe umeri. Asta nu le face însă, nici bine, nici rău lor, cari nu mai sunt ce sunt, ci vor să fie altceva. Ei renunţă la pitoresc, — eu, îi doresc să fie precum au fost. N'au să se sacrifice una sută de mii de suflete — ca să-mi satisfacă instinctul meu spectacular. Dar nici eu nu-mi putui reprima pofta de a râde.

Este adevărat c'am râs în surdină. Spuneam că s'ar putea ca acel ce este căpetenia romilor trufaşi să-şi mai schimbe convingerile.

Nevinovata şi fără intenţia mea insinuare a stârnit o ură vajnică împotriva căpeteniei. Supuşii s'au răsvrătit şi au venit, în zorii zilei, să mă deştepte din somn, să mă roage, ca să primesc preşedinţia de onoare. Adică: să îngădui a fi print alb peste una sută de mii de oameni negri. Am cerut, cu multă blajinitate, iertăciune pentru cinstea care mi se face. Dar nefiind pescar ca Petre Majă, carele venia cu carăle încărcate de peşte, dela Brateş în Moldova de sus, nefiind os de domn, ca şi acel care avea să se cheme Petre Rareş, am spus că nu pot primi cinstea de prinţ onerific. Asta, ca să dau o motivare istorică refuzului meu.

De fapt, pentru că în aceste zile n'am nevoie de distracţie.

...Nu este exclus totuşi ca până la urmă, Diogen Miracol să fie şi preşedinte de onoare peste ţigani.

«Ando sosto plukili
«Ande-i fista-i cingheardi?

LEAGANUL

de Ma Mie Lola

Leagănul e culcuşul cel dintâi, cuibarul moale şi cald, pregătit din vreme de mâna tinerei mame. Ca să-şi adoarmă odorul sau ca să-i stâmpere plânsul, mama l-a legănat în braţe, ori în poală; e leagănul primitiv, Domniţă, rămas până azi, tot cel mai dulce. Dar tatăl, ca să uşureze povara tovarăşei, s'a prins să cioplească, într'o jumătate de trunchi de pom, un fel de albie, o jumătate de cilindru, în concavitatea căruia a păturit copilul, în vre-o blană. Convexitatea, înlesnea oscilarea.... Pe baza acestui principiu, leagănul a intrat în mobilierul familiei!

Copiii de regi sau copiii cei mai sărmani, au dormit la un fel, în împletituri de trestie: în carapace de broască ţestoasă, în scut de războinic, legănaţi de cântece duioase.

La vechii mexicani, noul născut era culcat în leagăn cu un ceremonial special numit: *Tlalcoculaquito.* O zână nevăzută binecuvânta micul cuib, poruncind mamei:

„Culcă-l şi îngrijeşte de soarta lui!"

In Orient, la siamezi, indieni, japonezi, leagănul e de pânză, prinsă pe două beţe ca o targă şi se anină undeva, pe sus, la adăpost. Armenii au *Tschoch*-ul, un hamac mic, prtativ, ca destinul lor.

In Rusia, copilul e culcat pe o pânză întinsă de patru beţe şi legată cu patru frânghiuţe de plafonul odăii; de una din lături atârnă o altă sfoară, cu care se leagănă omnipotentul personagiu cum începe să scâncească. Micul omuleţ polar, odrasla de Japon, doarme într'un sac de piei de focă, susţinut cu oase de balenă.

La noi avem, albioara, copăiţa cât o ghioacă, legănată cu piciorul sau cocoţată, pe, te-miri-ce, la căldură, lângă vatră.

După stare şi după ţinuturi, mama a îngrijit ca micul culcuş să fie moale; fulge de păsări, blănuri calde, varech-ul şi algele mărei, sau o mână de paie aurii, au fost puse căpătâi cu aceiaşi dragoste nemărginită.

Ebeniştii din toate vremurile, cum ne arată tablourile prin muzeele italiene, germane şi franceze, au lucrat la făurirea de leagăne preţiase, împodobite de perdele în fine dantele, plăpumioare de hermină, brocart şi damasc.

Sunt leagăne istorice, cum bunăoară celebrul leagăn de „baga" al lui Henric al IV-lea, făcut din carapacea unei broaşt ţestoase, care măsura mai mult de un metru lungime pe 38 cm. lărgime. Se poate vedea la castelul din Pau. — Rămas trist, de-ţi frânge inima, frumosul „Berceau du Roi de Rome" de la *Fontainebleau*, capod'operă de mahon şi bronz, desenat de Prudhon şi executat de Radiquet şi Odiot. In loc de înger îi stă la creştet — o glorie de bronz; mi-a purtat noroc, ori poate Marie Louise a uitat să pofteasca pe vreuna din urisitoare, pe cea mai rea poate, şi s'a răzbunat, zâna....

La capătul fiecărui leagănuţ s'a îngânat un cântec, un cântec de când lumea: cântecul de leagăn. El nu străbate pământul, pentrucă e şoptit uşor, uşor, la ureche, pentru unul singur.... Cântece de „culla" la Persi, berceuse, Wiegenlieder, sunt melodii monotone de o sută de ori repetate şi reluate cu drag de mamă sau de doică, melodii duioase cuvinte înşirate, fără logică, dar cari se apropie ingenios de inteligenţa înmugurită a copilului. Gândirea bate câmpii, dar, luminoasă şi sonoră, place imaginaţiei proaspete:

Nani, nani, cu mama
Şi cu maica Precista
Vino curcă
De mi-l culcă

Şi tu somn
De mi-l adormi
Şi tu peşte
De mi-l creşte
Şi tu raţă
Mi-l răsfaţă.

Sau:

Ah, ah, papillon marie-toi!
— Hélas mon maître je n'ai pas de quoi!
— Là ma bergerie j'ai cent moutons
Ça s'ra pour faire la noce du papillon!

Ah, ah que dit le héron?
— J'ai des ailes et le cou long
J'irai à la rivière pêcher du poisson
Ça s'ra pour faire la noce du papillon!

Şi încet, încet apar tot personagii noui, altul şi iar altul, copilul închide ochişorii, mai e puţin şi adoarme, ducând cu el în vis imaginile cari îl amuză.

Suonno, suonno veni ca ti canto
Comme a la messa de tutti li santi!

Cântă mamele napolitane...

«Schlafe Kindchen schlafe!
Draussen stehn zwei Schafe
Ein buntes und ein weisses
Wenn das Kind nicht schlafen will
Kommt das bunte un beisst es!!

De frică adoarme, în „Wiegen des Mutterarms". Compozitorii au intrat în domeniul acesta de intimă poezie şi, printre întâiele lucrări scrise, s'au găsit: Maica Domnului adormind pe Isus, cântec cu vorbe latineşti, compus din 9 strofe. In secolul al XVIII-lea, l'abbé Lattaignant *scrie muzica pentru: Do, do, l'enfant do, l'enfant dormira bientot!*

In Germania, în 1798, Reichardt, la Leipzig, publică: *Wiegenlieder für gute deutsche Mütter.* Berceuse duioase au compus Schubert, Schumann, Gounod, Brahms, Paladilhe. Pentru piano, Chopin, Rubinstein şi Cherubini, care a introdus în opera: *Blanche de Provence* o berceuse-ă pentru cor de femei rămasă celebră.

Dar compoziţia cea mai importantă în acest gen este neapărat: *Siegfried Idyll* de R. Wagner, scrisă pentru mica orchestră şi construită pe câteva motive din Siegfried, a treia parte din inelul Nibelungilor.

La noi, d. Borgovan a imortalizat versurile blândului Iosif

Hai odor, hai păsărică
Dormi o dormi fără de frică!

dolce
Hai o - dor
hai pă - să - ri - că, Na - ni,
Dormi şi a - dormi Fă - ră de fri -

Ce tresari?
Nu-i nime, nime,
Linişte şi 'ntunecime.
Doar zefirul
Musafirul
Cel şăgalnic şi pribeag
A trecut pe lângă prag
Şi a trimes
O gâză mică
Să-ţi aducă o scrisorică
Şi să-ţi spună
Noapte bună
Că şi el, sătul de drum,
Merge să se culce acum
. . . .

Asta, în muzică; dar mama rămâne, domniţă, tot la *nani, nani puiu mamii* şi pe tema asta va improviza altele şi tot alte cântece, în şoapte fără şir, cântecul fiecărui leagăn...

NAŞTEREA DOMNULUI
(Icoană din Biserica Domnească Sf. Dumitru Craiova, de pictorul I. Keber)

Aniversarea Tainei...

Numai dumnezeiasca Taină *a* INTRUPARII DUMNEZEIRII *putea isbăvi pe om de pângărirea nelegiuirii!*

Neascultarea omului dintru 'nceput fu doar păcat de nesfârşită moarte şi osândă! Păcat imens, cât şi imensitatea Dumnezeirii!

Pentru aceia, isbăvirea omului de osânda Dumnezeirii ultragiate, era să fie o datorie în veci imprescriptibilă, pe temeiul jertfelor expiatoare a omului!

Cine poate să ierte pe datornic decât numai Cel căruia el datorează?

Da! Da! de o mie de ori zădarnic omenirea, veac după veac risipită şi învrăjbită, suspina după iertare şi pace cu Dumnezeu, cercând o isbăvire în sângele victemelor la altare! Toate aceste jertfe nu erau doar decât simbolic — ca o prevestire — expresiunea imperativei Jertfe REAL ISPAŞITOARE *care avea să se întruchipeze la «împlinirea vremii».*

Taină *a îndurării Dumnezeeşti este această orânduire!*

TAINA. ATUNCI, S'A SAVARŞIT! Dumnezeirea însăşi, în ipostasul Fiului, s'a zămislit la sânul Fecioarei, S'A INTRUPAT ŞI S'A NASCUT! «Dumnezeu s'a arătat în trup!» — *aceasta este cutremurătoarea taină a creştinătăţii! Este suprema jerfă a iubirii lui Dumnezeu către în veci nemernicul om!*

Restauraţia omului în starea de har este această Naştere! Ca o nouă creaţie! Ca să fie ea în veac sfinţitoare: naştere din nou a OMULUI *din pulberea oricărei patimi şi oricărei nimicnicii! Spre pace eternă cu Dumnezeu, spre viaţa de veci şi nemurire.*

Adică, nu că omul după aceasta n'a mai păcătuit, ori nu mai poate păcătui! Ba! Păcătuim mereu — păcătuim cu toţii! Cumplit păcătuim!

Ci harul care l'a adus Christos omenirii este: oricarele este omul şi oricât ar păcătui — păcatul omului nu mai poate acum strica pacea omenirii cu Dumnezeu! *«Christos s'a născut» nu este alta decât:* s'a biruit pe veci puterea păcatului! Oricarele şi oricând, prin credinţa în El şi prin iubirea Lui, prin jertfa Lui şi prin împărtăşirea cu El dobândeşte — A DOBANDIT DEJA — iertarea şi pacea la Dumnezeu!

«Naşterea Domnului» este naşterea în veac a Izbăvitorului.!

Isbăvitorului la Dumnezeu, a tuturor!

Pentru accia serbarea Naşterii *este, în tot pământul serbarea* Păcii. *serbarea* Bucuriei lăuntrice! Ser*barea* bunei învoiri între oameni, *mai presus de toate serbările credinţii!*

Aniversarea Tainei *este solemnă, peste deosebire de veac, de grai, de stare!*

Iar tăria vremii de afară şi vijelia patimilor care tălăzuesc peste an, omenirea: SPORESC INCA căldura bucuriei interioare a inimii şi a căminului!

Căci după atâta mizerie şi vijelie a vieţii ne recunoaştem, ne regăsim, o clipă, fiind cu el, a Lui! Sărbătorindu-L pe El! Iar noi bucurându-ne!

Slăvit şi preamărit să fie El, în veci!

Preotul Petre Chiricuţă

Pentru asinul tău de odinioara

O, nu erai cu asinul tău cel adevărat
Cu ochi sângerat,
Când te-am văzut călătorind
Prin mahalaua noastră — printre case.
S'au ţinut după tine copii cu jind
Şi ţi-au aşternut plânsete de mătase

Nu era asinul cu care ai trecut prin Ierusalim,
Am fi vrut — Isuse — să te oprim,
Să ţi-l cerem, să ni-l laşi
Jucărie sfântă pentru copilaşi.

Să-l purtăm de ureche
La păscut printre maidane
Şi să-l trecem din mână 'n mână ca pe-o
'nsemnare veche
O, nu era asinul ostenit din icoane,

Pe care în fiecare noapte îl auzim cum chiamă
din copită.

Isuse, nu cumva l'ai uitat priponit ?.
Il adăstăm ca pe un lucru arvunit
Cu iarba sub ferestre necosită...

Matei Alexandrescu

Origina cuvântului „Crăciun"

In Dicţionarul enciclopedic ilustrat, editat de «Cartea Românească» acum doi ani, se găseştee la cuvântul «Crăciun», pe lângă explicarea: *Sărbătoarea naşterii Mântuitorului* 25—27 Decembrie) şi nota 2: *«Crăciunul mic».*

Denumirea aceasta de Crăciunul mic, care se spune în Transilvania şi Banat, are semnificaţia de *anul nou*, ziua de Sfântu-Vasile, 1 Ianuarie. Aceasta ne reaminteşte de originea cuvântului Crăciun la poporul nostru românesc. Terminologia cuvântului este de origină latină. Mult regretatul Vasile Pârvan, în activitatea-i prodigioasă, s'a ocupat şi cu problemele privitoare la vechimea creştinismului în părţile locuite de români. In 1910 el a dat la iveală:

Contribuţii epigrafice la istoria creştinismului daco-roman. Din aceasta extragem şi noi cele privitoare la origina cuvântului Crăciun.

Referinţe asupra acelelaşi chestiuni se pot găsi, pentru cine vrea să cerceteze, la *O. Densuşianu*, în a sa *Historie de la langue roumaine*, vol. . la *S. Puşcariu* în *Etymologische Wörterbuch der rum. Sprache* publicat în Heidelberg, 1905, la *Diculescu: Vechimea creştinismului la români* şi la *Papahagi* în *Convorbiri literare* depe anul 1903.

Opiniunea lui Pârvan, care discută, rezumă şi întregeşte pe ale celorlalţi, ni se pare a fi cea mai demnă de primit.

Vorba *Crăciun* vine dela *Calatio (nem);* e de origină păgână la noi, şi s'a încetăţenit printr'o lungă evoluţie populară a lui.

Calatio latinesc însemna convocarea poporului, de către preoţii păgâni în prima zi a fiecărei luni, pentru anunţarea sărbătorilor din acea adunare. Cea mai însemnată *calatio* era cea dela începutul anului, 1 Ianuarie.

Această apropiere în timp a celor două sărbători: «*calatio*» păgână şi «*nativitatea*» creştină, a adus pe Papahagi la admiterea primirii de către creştini, a termenului calatio pentru sărbătoarea Naşterii Mântuitorului. Pârvan dă o explicare mai veridică. Şi el admite întrebuinţarea, de creştinii daco-romani, a aceluiaş termen *calatio*. Temeiurile lui sunt însă altele.

In toată lumea creştină din orient, Crăciunul a fost sărbătorit odată cu Boboteaza — botezul Domnului, la 6 Ianuarie (Epifania).

După hotărârea luată la soborul I ecumenic dela Niceea (325) sărbătorirea Paştilor s'a fixat în chip uniform la toţi creştinii şi s'a mai hotărât ca publicarea ei să se facă în ziua Naşterii Domnului.

Naşterea Domnului se sărbătorea pe atunci, am văzut mai sus, la 6 Ianuarie. In veacurile V şi VI patriarhii din Alexandria au dat nişte circulare, prin care data de 6 Ianuarie să fie începutul anului bisericesc, când se fixa data Paştilor începutul postului mare — Păresimile — şi sărbătorile mobile de peste an.

Nu era aceasta, pentru creştinii, de curând veniţi din păgânism, întru totul asemenea cu vechea lor *calatio?* De bună seamă. Şi iată cum sărbătoarea Naşterii Domnului a primit botezul păgân de *calatio*

Această trecere nu este un caz izolat. Sărbătoarea Coborârii sf. Duh a fost şi ea fixată în creştinism prin sărbătoarea păgână *Rosalia;* tot astfel sărbătoarea Intrării în Ierusalim a Mântuitorului a fost fixată prin sărbătoarea păgână a Florei şi a florilor: Florilia.

Mici concesii, pe care biserica a trebuit să le primească, de voe-de nevoe.

Trecerea termenului *calatio* pentru sărbătoarea Naşterii Domnului s'a făcut înainte de fixarea sărbătorii Crăciunului ca sărbătoare independentă de botezul Domnului; când nu se va mai face anunţarea sărbătorilor mobile, când adică Naşterea Domnului n'ar mai avea rost să fie numită *calatio.*

Deşi data Naşterii Domnului se schimbase dela 6 Ianuarie la 25-27 Decembrie *calatio*, termenul consacrat de mai nainte, va rămâne şi mai departe.

Aceasta pentru populaţia din Iliricum şi din ţinuturile învecinate, adică şi pentru populaţia daco-romană.

Evoluţia de mai târziu a limbii române explică mai departe transformarea acestui *calatio* (nem) în *Crăciunul* de azi.

Faptul că astăzi există denumirea de Crăciunul mic pentru ziua de 1 Ianuarie la populaţia din Transilvania şi Banat adică la acea populaţie moştenitoarea tradiţiilor strămoşilor ilirici şi daco-romani, vine să confirme explicarea pe care o dă Pârvan originii în creştinismul nostru românesc a cuvântului Crăciun.

Virgil Godeanu

Orient şi Occident

S'a petrecut aci în orientul Europei un eveniment, care a consternat occidentul: Regii celor trei state din josul Dunării s'au vizitat, pentru a da un exemplu de dragoste creştinească supuşilor lor. *Intr'adevăr orientul a dat o frumoasă lecţie occidentului! Căci de unde unii aşteptau să sară scânteia, care să pună din nou în pericol atmosfera Europei, dincontră se aude tot mai puternic* ecoul *cântării îngereşti de la Naşterea Domnului:* «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire».

Care să fie oare isvorul acestei puteri de obiectivizare, şi de un aşa înalt spirit de fraternizare între popoare? Nu este greu de răspuns; sunt aci trei regi ortodocşi! *Cu alte cuvinte este lucrarea, pe care o promovează în aceste ţări* religia ortodoxă.

Candelambru de lemn
(lucrătură poporană)

Oricât de proslăvită ar fi civilizaţia *occidentului, oricât de formidabilă forţă ar reprezenta centralismul* romano-catolic, *şi oricâtă libertate pentru raţiune ar fi adus în* reforma protestantă, *totuşi aceste sisteme au* individualizat *pe om, hrănindu-i egoismul în dauna celor mai nobile simţăminte sociale.*

Toată istoria apusulu caracterizează sub diferite forme beatificarea individului. Cele mai mari aberaţiuni, alături de cele mai curate idealuri s'au îmbinat nu numai în sufletele conducătorilor, ci şi în ale supuşilor.

Luaţi şirul regilor, *sau al* papilor, *sau al* reformatorilor, *şi veţi înţelege ce prăpastie înfricoşată este între mărinimia orientalilor şi particularismul occidentalilor.*

Insăşi revoluţia franceză care stă cu principiile ei la baza concepţiilor moderne despre viaţă, a impus statelor drepturile omului, *ca individ!*

In acest timp popoarele ortodoxe, silite până în pragul veacului acestuia să trăiască în vitregie, păstrează ca un bun suprem bunăstarea colectivităţii. *Mila creştină este proverbială în orient, în timp ce occidentul a avut în vedere promovarea* dreptăţii, *aplicate dela* individ *la individ.*

De aceea am şi accentuat măreţia evenimentului, pentru a se vedea cărui factor sufletesc se datoreşte: Bisericii ortodoxe!

Astfel stând lucrurile, avem tot dreptul să întrebăm Alianţa Universală pentru înfrăţirea popoarelor prin biserici, *de ce nu promovează o apropiere între* statele apusene, *fie şi numai între cele cu majorităţi protestante, (întrucât biserica romano-catolică refuză să facă parte din această organizaţie masonică). Am dori să-i vedem pe iniţiatorii acestei organizaţii* cosmopolite *la lucru* acolo, *acasă* la ei, *lăsându-i* Vaticanului *grija împăcării Italienilor cu Francezii — popoare eminamente* catolice!

Iar ca încheere, acum de Sf. sărbători, am dori să vedem pe dreptcredincioşii noştri creştini, mândri de credinţa părinţilor lor, cari au apărat cu toată hotărârea, ca pe un mărgăritar de mare preţ, adevărul creştin, aşa cum *a fost propovăduit de Mântuitorul şi sfinţii Săi apostoli.*

Pr. Al. N. Constantinescu

COLIND
(Tricromie lucrată pe sticlă de Pointenvin-Skeletti)

Irod şi Pilat

Primul încearcă să strivească sub călcâiul nelegiuit colţul de grâu curat, proaspăt ieşit din unirea Cerului cu Pământul, colţ menit să desrădăcineze din inima omului spinii şi pălămida bătrână, roadele străvechei neascultări.

Pilat, fără să aibă ceva de zis împotriva spicului împovărat de boabe pline, calcă în picioare adevărul, fără să întrezărească măcar, că ceeace a băgat în pământ v a răsări, va da roadă îmbelşugată şi va asigura existenţa lanului de spice, în vecii vecilor.

Sunt fraţi de cruce în şiretenie, în prefăcătorie. Gândesc la fel, vorbesc altfel de cum gândesc şi făptuesc altfel de cum grăiesc.

Irod grăeşte: «Mergeţi şi cercetaţi cu deamănuntul despre prunc şi dacă-l veţi afla vestiţi-mă şi pe mine, ca să viu şi eu să mă închin lui (Mat. 2:8).

Inchinarea lui Irod a însemnat uciderea a peste 14.000 prunci nevinovaţi: «Glas în Roma s'a auzit, plângere şi tânguire multă; Rahil plângea pe fiii săi şi nu voia să se mângâie fiindcă nu mai sunt (Mat. 2:18)».

Pilat a grăit: «Nu găsesc nici o vină în acest om... Nici o vină de moarte nu am aflat întru el. Astfel că îi voiu da o pedeapsă şi îi voiu da drumul. (Luca 23:4, 22)». Vină nu i-a găsit dar «pe Isus l-a biciuit şi l-a dat să fie răstignit (Mat. 27:26)».

Amintind de aceşti doi reprezentanţi ai Pustiirei şi Intunerecului, nu am avut de loc gândul să abat mintea credincioşilor dela minunea întâmplată în peştera din Betleem. Ba dimpotrivă! Pe toţi cei biciuiţi şi ameninţaţi de răutatea Irozilor şi Pilaţilor moderni — şi nu ştiu cine nu este asuprit din cei ce luptă pentru adevăr, — îi îndemnăm, mai cu dinadinsul în faţa pruncului culcat în iesle aducându-I ca dar: aurul, smirna şi tămâea unui suflet cinstit şi hotărîndu-se să urce înălţimile Golgotei, în dorinţa de a vedea împlinită, mai de grabă, cântarea îngerilor... «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace şi între oameni bună învoire».

Intre Betleem şi Golgota există o legătură firească; tot aşa de firească ca şi cea dintre Irod şi Pilat.

Dacă în inima ta a încolţit adevărul peşterii din Betleem; dacă din întâlnirea ta cu păstorii cei simpli, ori cu magii cei învăţaţi ai început să-ţi depeni firul vieţii tale după programul Ceresc arătat prin graiul îngerilor; dacă toate clipele vieţii tale nu sunt nimic altceva decât o neîntreruptă slăvire a lui Dumnezeu şi o stăruitoare adăogire la înfrăţirea oamenilor — înfrăţire sprijinită pe dreptate şi iubire şi nu pe linguşire şi făţărnicie, apoi fii sigur că scăpând din ghiarele cruntului Irod, dai peste judecata fricosului şi nepriceputului Pilat. Să nu te temi nici de unul, nici de celălalt. Dincolo de Pilat te aşteaptă Invierea. Şi Irod şi Pilat ne sunt necesari. Prin Irod se verifică începutul trăirei noastre în Hristos, renaşterea noastră. Prin Pilat se adevereşte dreptul nostru la înviere împreună cu Cel ce astăzi s'a renăscut în inima noastră.

De am fi lăsaţi la slabele noastre puteri am avea prilej de îndoială. Dar, atât în momentul hotărîrei pentru adevăr, cât şi în clipa pecetluirei acestui adevăr — cu sângele nostru — veghează un înger.

a) «După plecarea magilor, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, zicând: scoală-te ia pruncul şi pe muma lui şi fugi în Egipt (Luca 2:13)». Fuga ceasta ar fi retragerea strategică dinaintea unui câine turbat ca Irod, cu care nu este necesar să te lupţi înainte de vreme.

b) «Părinte, de voieşti, înlătură de la mine acest pahar. Dar nu voea mea, ci voea ta împlinească-se. Iar un înger din cer s'a arătat lui şi-l întărea».

Lângă colţul de grâu plângând, ca şi lângă spicul împovărat de boabe va fi rânjind un Irod sau un Pilat modern, dar să se ştie că stă de strajă şi un înger; acelaşi înger ce a grăit lui Iosif şi a îmbărbătat pe Isus, în clipa suferinţei. Luptă între aceste două principii, a mai fost, este şi va mai fi.

Se ştie sigur însă, că îngerul Domnului nu luptă decât pentru adevăr şi adevărul biruie, chiar dacă de cealaltă parte ar lupta, deodată, toţi Irozii şi Pilaţii, înfrăţiţi prin răutatea şi minciuna lor.

Preotul Stelian Iliescu
Bis. Şelari

43 copilaşi, autori ai unui tablou reprezentând Naşterea Domnului

Nisip galben, cer luminos, albastru, închis, stele aurii şi mulţi îngeri de culoare roză — mult roşu aprins pe hainele călătorilor, popor sărman, regi, copii, păstori în pelerinaj spre coliba strălucitoare — astfel arată acest original tablou de Crăciun pe peretele unei şcoli din Nordul Berlinului.

Tabloul a luat naştere în epoca dinaintea vacanţei de Crăciun, când povestea sfântă este iarăşi în programul zilei, şi a fost executat în întregime de elevii şi elevele clasei a IV-a — nici unul şi nici una mai mare de 11 ani. Fiecare copil a desenat câte una sau două figuri- le-a tăiat apoi în siluetă şi le-a predat profesoarei, care, timp de trei săptămâni, a strâns îngeri şi stele, palmieri şi măgăruşi, păstori, cămile, oi şi toate câte mai trebuiau. In sfârşit, întreaga poveste de Crăciun era adunată în sertar, o coală mare de hârtie albastră a fost lipită deasupra uneia galbene, şi iată gata cerul de-asupra pustiului!

Sub mânuţele harnice ale copiilor şi sub privirea vigilentă a profesoarei, pustiul şi cerul se populară repede până ce, de-odată, minunata poveste a Naşterii Mântuitorului se arată aevea, par'că vie în faţa celor 43 de micuţi artişti.

Figuri celebre de acum un secol

Viaţa şi cariera cântăreţei Maria Malibran, fiica lui Manuel Garcia — Muza lui Alfred de Musset şi protejata generalului — erou La Fayette

Maria Malibran

Intr'o seară de la sfârşitul lunii Decembrie 1827, saloanele contesei de Merlin erau mai ticsite ca de obiceiu. Dar, mă rog, cine era contesa Merlin? Era Mercedes de Jarucco, născută în Havana, de origine spaniolă. Studiase canto cu Manuel Garcia, Andaluzul. La Madrid, întâlnise pe contele Merlin, adjutantul lui Joseph Bonaparte şi se căsătorise cu el. Contesa Merlin cânta mult mai bine decât multe cântăreţe de profesie. Iată de ce saloanele sale erau înţesate de persoane dornice de a petrece plăcut o seară, ascultând-o.

Dar ceeace făcea ca în această seară saloanele contesei să fie mai populate ca de obiceiu, era faptul că se anunţase că va cânta şi o cântăreaţă sosită de curând de la New-York, d-na Malibran, care încă nu împlinise 20 de ani.

Fiica lui Manuel Garcia

Această tânără cântăreaţă era chiar fiica vestitului cântăreţ Manuel Garcia, a cărui şcoală de canto a rămas neîntrecută, ba chiar neajunsă.

Printre invitaţii contesei Merlin se găsea şi un tânăr, cu numele Alfred. El colporta prin saloane ceea ce auzise în ajun de la contesă despre Maria Malibran.

Ce povestea tânărul Alfred? — Alfred de Musset, căci într'adevăr el era.

Acum câţiva ani, Garcia compusese un duo pe care trebuia să-l cânte Mercedes de Jarucce şi Maria Garcia. Intre două repetiţii, Garcia scrise şi introduse un personagiu, care nu existase în prima versiune. Puse pe Maria să-l cânte numaidecât. Aceasta încearcă, se descurajează şi declară tatălui că nu poate să-l cânte.

Sângele maur din vinele lui Garcia se înfierbântă şi aţintind asupra fiicei ochi de foc, o întrebă doar atât:

— Ce-ai zis?

Văzându-l astfel, Maria tremură toată şi împreunându-şi mânile spre iertare, se grăbi să răspundă:

— Il cânt chiar acum, tată.

Şi a cântat pasagiul fără greşală.

Despre privirea lui Garcia, fiică-sa spusese: „Privirea tatei, are atâta înrâurire asupră-mi, că m'aş arunca în stradă de la al 5-lea etaj — şi adăogase — fără să păţesc ceva".

O scenă în Otello

Alfred mai povesteşte încă o anecdotă. Scene violente se petrecuseră într'o după amiază în familia lui Garcia, căci familia acestuia trăia veşnic în aşteptarea unei furtuni care putea isbucni din moment în moment.

Garcia a plecat apoi să joace în Otello. Maria cânta rolul Desdemonei, tatăl său pe al Maurului. In momentul în care Maurul, cu muşchii contractaţi, cu ochii înflăcăraţi, se apropie de iubita sa spre a o ucide, Maria băgă de seamă că pumnalul tatălui său e o armă.... adevărată.. Maria cunoştea pumnalul prea bine: tatăl său îl cumpărase de curând de la un Turc şi-l examinase chiar în faţa ei. Părându-i-se că-l şi simte pătrunzându-i în piept, Maria înspăimântată, strigă: Tată, tată! por Dios no me mate! (Tată, ai milă, nu mă ucide!).

Intâmplarea se petrecuse astfel: Pumnalul teatrului se rupsese şi Garcia îl înlocuise cu al său, fireşte, fără să-i fi trecut prin gând să ucidă pe fiică-sa.

Debut la cinci ani

Maria Felicitas s'a născut la Paris, rue de Condé, No. 3, la 24 Martie 1808, an în care Napoleon I ajunsese în culmea gloriei, iar tatăl ei, Manuel Garcia, da reprezentaţii la Théâtre Italien.

Tatăl său — ca *terrible brûleur de planches* — era cântăreţul cel mai sigur de sine, cel mai îndemânatec şi cel mai strălucit din câţi s'au auzit, însfârşit omul pentru care Rossini a scris rolul lui Almaviva.

Mama sa, fiinţă blândă, înger al păcii, se străduia să potolească furiile soţului său. In fiecare dimineaţă însă isbucnea furtună în casă.

Până la 1811 Manuel Garcia a stat la Paris. Cele dintâi cuvinte pe cari le-a rostit Maria au fost cuvinte ale limbii franceze.

Din cei dintâi ani ai copilăriei, Maria a trăit numai pentru canto. A avut ca profesori doi francezi: pe Pauseron care a învăţat-o să solfegieze, — acest Pauseron era vestit pentru şcoala sa de canto — şi pe Herold, care i-a dat lecţii de piano.

Fiind numai în vârstă de cinci ani, a cântat în „Agnese" de Paër.

Şi-a început cariera la 1825 la Teatrul Italian din Londra, cântând rolul Rosinei, în „Bărbierul din Sevilla".

Câteva luni mai târziu a plecat în Statele Unite ale Americei, unde timp de un an a repurtat succese la New-York. Maria Garcia era considerată atunci ca una din cele mai distinse cântăreţe.

La New-York s'a căsătorit cu bancherul francez François Malibran, om în vârstă de cincizeci de ani. Căsătoria Mariei cu Malibran n'a fost numai nepotrivită, ci chiar nefericită.

In Noembrie 1827 Maria Malibran se îmbarcă pe o corabie care transporta în Europa mărfuri şi pasageri şi soseşte la Paris, instalându-se deocamdată la d-na Chastelain, sora soţului său.

Cum a cunoscut Musset pe Maria Malibran

In acea friguroasă seară de sfârşit de Decembrie, tânăra d-nă Malibran cântă în saloanele contesei Merlin Romanse du Saule din Otello al lui Rossini, în care Garcia a triumfat şi în care Maria însă-şi — la început — a interpretat rolul Desdemonei.

După aceia cântă un cântec auzit în copilărie de la tatăl său, pe care mai pe urmă l-a învăţat chiar de la

Manuel Garcia (în rolul Otello)

el. Toată nostalgia Maurului se arată în acest cântec şi numele Grenada cade ca un fruct copt.

Acestei romanţe spaniole îi urmează un cântec tirolez, cu cuvinte italiene, în care notele se încrucişează înalte, variate, gingaşe.

Este un ecou din Andalusia, pe care o plâng foştii ei stăpâni, cari acum se găsesc dincolo de mare.

Urmează apoi un lied, cântat în limba germană, cu aceeaş uşurinţă, cu aceeaş puritate a accentului.

Apoi un cântec popular englez...

Romanţele, ariile de operă, se succed.

Entuziasmul auditorilor nu mai cunoaşte margini.

Iată în ce împrejurări a cunoscut Musset, mai de aproape, pe cântăreaţa Malibran.

Un concert în beneficiul cântăreţului Galli

Alte serate în saloanele contesei Merlin. Societatea parisiană laudă peste măsură pe Maria Malibran. Atât directorul Operei, cât şi directorul Teatrului italian, îi propun să dea reprezentaţii în teatrele lor.

M-lle Cinti părăsise pe neaşteptate Opera. Era o cântăreaţă strălucită, bine înzestrată, iscusită şi chiar graţioasă, admirată de publicul parisian. A plecat de la Operă, fiindcă găsise angajament mult mai avantajos la teatrul Covent Garden din Londra. Lubbert, directorul Operei, nu ştie ce să facă. Voeşte să-şi asigure concursul d-nei Malibran, dar aceasta respinge orice propunere.

In acelaş timp, directorul Operei împrumută o sală pentru o reprezentaţie în beneficiul cântăreţului *Galli*, idolul publicului de la Théâtre italien. Galli solicită concursul fiicei lui Manuel Garcia, prietenul său de odinioară şi Maria Malibran se învoieşte bucuroasă. Ziarele vestesc numaidecât că M-me Malibran va juca în curând.

In adevăr Maria Malibran primeşte să cânte în Sémiramide rolul Semiramidei, cu M-me Pisaroni în rolul lui Arsace. Pisaroni este una din acele mari cântăreţe, care a cunoscut toate triumfurile. Se impunea atât prin calităţile sale fizice, cât şi prin talentul cu care era înzestrată. Deaceea era cea mai de temut dintre partenere.

La recepţie se părea că Malibran, cu toate că era musicantă, cântăreaţă iscusită, nu va fi minunea anunţată; va rămâne excelenta elevă a lui Manuel Garcia; atât.

Insă în seara concertului dat în beneficiul lui Galli, spectatorii, în picioare, după aria Bel raggio lusinghier, sala întreagă transportată, crea o atmosferă de triumf. A treia zi Lubbert îi oferea 45.000 franci pe sezon şi două luni concediu. Şi totuşi Maria Malibrin n'a primit. — „Voi obţine 50.000 la Teatrul Italian. Şi nici nu vreau să cânt în altă parte".

Un joc «natural»

In seara de 8 Aprilie 1928 Maria Malibran a obţinut un strălucit succes la Théâtre Italien în rolul Semiramidei. A jucat în alte seri când rolul Desdemonei, când pe al Rosinei. A jucat apoi în Romeo e Giulietta şi în Cenerentola (Cenuşăreasa). Ziarele au lăudat-o, criticii preziceau că va fi cea mai mare cântăreaţă a vremii sale.

In toamna anului 1828 Théâtre Italien s'a redeschis la 2 Octombrie cu Otello. Cu trei zile mai înainte cântăreaţa simţise o durere de gât. In seara reprezentaţiei şi înainte de a apărea în scenă, Ernest Légouvé o întreabă cum stă cu vocea.

Apropiindu-se de lumină, Maria îi spune veselă: „Uită-te în gât".

Violonistul Charles de Bériot

Şi deschizând gura cât mai mult, Legouvé vede o mare pată albă pe amigdale şi mirat o întreabă:

— O să poţi cânta, cu gâtul în starea aceasta?

— Astă seară o să-l fac să mă se supună până la sfârşit — fără ca cineva să bănuiască ce sforţări fac. Nimeni nu va şti afară de mine.

Cortina se lasă în delir de aplauze. Desdemona cade de-a curmezişul patului, palidă, cu tâmplele svâcnind, despletită, inertă, ca lipsită de viaţă. Şi când artiştii chemaţi de public o înfăţişează leşinată, susţinută de Otello şi alţi doi, publicul o aplaudă şi mai mult, pentru că joacă aşa de natural... pe leşinata.

Generalul La Fayette

Un duo excepţional

Baronul de La Bouillerie voind să dea o serată, s'a gândit să facă ce nu făcuseră alţii. Să pună faţă în faţă pe cele două rivale: de la Théâtre Italien: d-ra Sontag şi d-na Malibran, să le facă să cânte mai întâi în parte şi apoi împreună, acompaniate chiar de Rossini. D-ra Sontag a atacat strălucit Cavatina din Bărbierul. Una voce pocofa.

D-na Malibran a ales tot o Cavatină: pe cea dinl Gazzaladra.

Iar împreună au cântat Semiramida şi Arsace.

Acest duo are cele mai frumoase fioriturl scrise de Rossini. In dorinţa lor reciprocă de a se întrece una pe alta, interpretele au mai adăogat câte ceva la textul primitiv. Duo s'a terminat în mijlocul ropotelor de aplauze. Lamartine, lângă Rossini, surâde. Intreg salonul se ridică în picioare, aşteptând ca cele două rivale să se îmbrăţişeze şi să se sărute. Maestrul este cuprins de emoţie. Oh! E prea frumos! Apoi întinzând bratele şi silind pe cele două cântăreţe să se apropie, strigă: Mesdames, on s'embrasse! Strânge în braţe pe cele două inamice, le sărută pe frunte şi pe neaşteptate împinge pe una spre cealaltă.

D-ra Sontag ar fi cedat poate, dar Maria Malibran întoarce capul şi atunci d-ra Sontag se opreşte la vreme. Faţă de această rezistenţă a Mariei Malibran Rossini renunţă la împăcarea lor.

Dragostea pentru violonistul Beriot

La 2 Aprilie 1829, după o reprezentaţie dată în beneficiul său, care-i aduce frumoasa sumă de 14.000 fr., Maria Malibran părăseşte Teatrul Italian. Crease Clari opera tânărului compozitor Halévy. Făcuse angajament cu „King's Theatre" din Londra, cu o mie franci pe seară şi un beneficiu. In câteva zile devenise idolul societăţii londoneze, atât prin talentul său muzical, cât şi prin puritatea vieţii sale particulare.

In August vine la Bruxelles. In lunile următoare a revenit de mai multe ori la Bruxelles. In acea vreme s'a apropiat de d-ra Sontag, nu fiindcă ar fi prins dragoste de ea, ci fiindcă lângă această cântăreaţă vedea faţa tristă, copleşită de durere a lui Charles de Bériot, talentat violonist şi minunat compozitor pentru instrumentul său, vioara; pe lângă acestea şi artist, căci desemna şi sculpta, ba chiar făcea el însuşi viori care păreau că egalează pe cele făcute de vechi maeştri.

Bériot iubia cu pasiune pe d-ra Sontag, pe care ar fi voit să o ia în căsătorie. Insă d-ra Sontag primi mai de grabă propunerile contelui Rossi, ambasador italian, cu care se şi căsători.

Intr'o zi venind de la Bruxelles ca să cânte la Chimay, Maria întâlneşte pe Bériot. Violonistul organizase un concert pentru acea seară. Maria îi ajută şi promite că va cânta romanţe populare spaniole, acompaniindu-se ea însă-şi la pian. Dar toate le face în aşa fel, în cât atenţiunea auditorilor se fixează asupra muzicantului, ea însă-şi îşi arată admiraţiunea pentru el, în cât în prima parte a concertului, Bériot simte că i s'a creat o atmosferă, cum nu mai avusese, iar când a terminat concertul, Societatea cea mai aleasă a Belgiei şi a Nordului Franţei aplaudă cu entusiasm. Seara aceea a rămas neuitată pentru Bériot, mai cu seamă că Maria Malibran i-a declarat că-l iubeşte.

D-ra Sontag

Despărţirea de Malibran

Maria Malibran iubeşte pe Bériot.

Peste puţină vreme se stabileşte la Paris şi-şi dă toate silinţele pentru anularea căsătoriei sale cu bancherul Francois Malibran. Intâmpină însă o mulţime de dificultăţi. In vremea aceasta Bériot a semnat un angajament pentru o serie de concerte în Rusia. Maria nu poate să-l însoţească. Ţine la consideraţiunea lumii. Şi nădăjdueşte să se împace cu tatăl său şi prin urmare cu toată familia, de care nu mai ştia nimic.

Tocmai atunci soseşte din America şi bancherul Malibran; afacerile sale au dat greş. Işi impune drepturile de soţ şi cere Mariei să reia viaţa în comun. In schimbul unor importante sume de bani, soţul recunoaşte în scris greşelile sale; recunoaşte şi aceea, că a contractat căsătoria în faţa consulului francez, el fiind cetăţean american, iar Maria, supusă spaniolă.

Totuşi anularea căsătoriei merge greu; prietenii şi prietenele se silesc din toate puterile să o ajute, însă evenimentele anului 1830 au turburat societatea.

Un omagiu generalului La Fayette

Intr'o seară Maria Malibran trebuia să cânte Tancredi la Théâtre Italien. Sala era mai încărcată ca de obiceiu, fiindcă se ştia că va asista la reprezentaţie şi generalul de La Fayette. Când eroul a pătruns în sală, publicul se redică în picioare şi aclamă. In mijlocul sgomotului se aud cele trei lovituri vestitoare ale începerii reprezentaţiei. Apare Maria Malibran, armată, cu casca pe cap, parcă ar fi un tânăr răsboinic. In loc să rămână în mijlocul scenei, vine până la rampă în atitudinea soldatului care se prezintă şefului şi ajunsă în faţa eroului, care a fost prieten

Alfred de Musset

al lui Washington, lipeşte călcâiele, îl priveşte ţintă, face cu sabia salutul, larg şi prelung. Intr'o clipă, sala este electrizată, aplauzele şi strigătele de bravo isbucnesc; publicul nu mai ştie cui le adresează: cântăreţei sale preferate sau bătrânului erou patriot.

De atunci Maria Malibran n'a avut un mai bun prieten ca generalul de La Fayette, care o sprijini cu toată influenţa să obţină anularea căsătoriei.

Iar pe scenă cu Garcia

Intr'o zi Maria află că tatăl său s'a reîntors din Mexico. Dar într'o stare de plâns.. Pe când se apropia de ţărm, spre a se îmbarca, după ce străbătuse Mexicul, — a fost prins de bandiţi şi jefuit de tot avutul.

Maria încearcă să pătrundă la ai săi, spre a-i vedea şi a le veni în ajutor, găseşte însă uşa închisă, nemilos, iar sălbatecul Andaluz îi face cunoscut să nu mai încerce a se întâlni cu ei.

Nenorocirea lui Garcia, înduioşează Parisul. Prietenii, elevii, admiratorii, organizează o reprezentaţie în beneficiul său. Lumea vrea să-l vadă reapărând în Otello. Dar şi pe Maria în rolul Desdemonei. La început Garcia refuză. După întâia insistenţă, cedează dar nu consimte să-şi vadă fiica înainte de reprezentaţie.. Repetiţiile le vor face unul fără altul.

Imprejurările sunt însă mai puternice ca voinţa oamenilor. Ele au făcut ca tată şi fiică să se împace la sfârşitul actului I şi să apară publicului îmbrăţişaţi şi plângând de înduioşare.

Moartea Mariei

In sfârşit Maria Malibran a obţinut anularea căsătoriei sale. La 29 Martie 1836 se căsătoreşte cu Charles de Bériot şi continuă reprezentaţiile în Europa..

In luna Iunie a aceluiaş an, în timpul unei plimbări călare, pe care o făcea în împrejurimile Londrei, suferă un accident, care i-a cauzat moartea, cu trei luni mai apoi. Se zice că n'ar fi murit aşa de curând, din pricina accidentului, dacă n'ar fi ţinut să asiste la un concert dat de Bériot la Manchester. Incordându-şi voinţa moştenită de la Garcia, a ţinut să cânte până la sfârşit partea sa din program...

Şi în vreme ce Bériot, pe scenă cânta din vioară, ea îşi da sufletul.

Indureratul soţ îi transportă corpul în Belgia şi-l înmormântă în cimitirul de la Laeken.. Pe soclul statuei Mariei — care ocupă partea din fund a mausoleului — sunt gravate aceste versuri ale lui Lamartine:

Beauté, génis, amour, furent son nom de femme Ecrit dans son regard, dans son coeur, dans sa roix! Sous trois formes au ciel appartenait cette âme; Pleurez, terre, et sous, cieux, accueillez le trois fois.

Aceasta este pe scurt viaţa admirabilă a aceleia, a cărei moarte a inspirat lui Alfred de Musset *Stances à la Malibran.*

Anton Oprescu

Notă. Toţi membrii familiei Garcia au «fost artişti celebri». Fratele Mariei Malibran, Manuel Garcia, a fost profesor de Canto la Conservator, Sora sa, Paulina Viardot—Garcia, a fost una din cele mai mari virtuase ale cântului, o minune, se spune. Fiul Mariei Charles de Bériot, profesor de piano la Conservator.

O urmaşă a Paulinei Viordot-Garcia trăieşte în România: este d-na Cincinat Pavelescu, talentata musicantă.

Aspecte din teatrul ceh

Ce au realizat doui autori de revistă: Voscoveţ şi Werich

Cu câţiva ani în urmă doi tineri studenţi, convinşi că «filosofia şi dreptul sunt discipline fără nici o trecere», au hotărât să s'apuce de teatru

Au debutat cu o revistă uşoară, în care speculau inteligent câteva din aspectele vieţii publice. Incercarea a prins de minune

Incurajaţi de primul succes, tinerii actori au deschis imediat un teatru foarte puţin pretenţios, pe care l'au intitulat al «liberării»!

Voscoveţ şi Werich, directorii teatrului «liberării», în rolurile respective din revista «Măgarul şi umbra».

Astăzi, Voscoveţ şi Werich sunt cei mai populari actori din Republica cehă. Şi nu-i de mirare că revistele ce se joacă la acest teatru ajung totdeauna cu cassa închisă până la 180 reprezentaţie.

(Şi asta cu toate că Praga, la o populaţie aproape cât a Bucureştilor, dispune de foarte multe scene de teatru: Teatrul naţional, un teatru de stat şi teatrul oraşului, pe scenele cărora se reprezintă alternativ piese de teatru şi opere muzicale, apoi un teatru de cameră, două teatre germane («Kenes deutsches Theater» şi «Kleine Buhne»); teatrul cunoscutului comic Vlasta Burian, şase teatre mai mici de cartier şi trei de operetă).

Faptul ţine însă de atmosfera şi de viaţa unei astfel de Capitale. Se impunea un teatru de reviste. Cetăţeanul care lucrează numărând minutele de pe cadran opt sau zece ore pe zi, anchilozat de scaunul biroului sau sdruncinat de manivela fabricei, vânzătoarea de prăvălie şi lăptăreasa, cari se respectă în aceeaş măsură ca şi un consilier ministerial, nu mai au gust s'asculte nici cuminţenia socială din Ibsen, nici dramatismul romantic shakespeare-ian şi cu atât mai mult o intrigă clasică. Ei vor să-şi descreţiască fruntea şi să râdă. Un râs crispat şi zgomotos de proletar etern, cu dinţii fardaţi de funingine, cu ochii trişti şi posomorâţi de melancolia aşteptărilor.

Revistele dela Voscoveţ şi Werich sunt un duş seral de râs reconfortant şi «liberat» de truda cotidiană. Două, trei ore de spectacol vesel, în cari păcatele societăţii sunt afişate şi biciuite sub ironia de satiră a revistei.

In actuala stagiune pe scena teatrului «liberării» se joacă revista «Măgarul şi umbra». E vorba de anecdota povestită de Lukian din Abdera, — colonie grecească din Tracia —, vestită prin naivitatea şi prostia locuitorilor. Un dentist-felcer porneşte la târg să-şi încaseze onorariul dela datornici .In drum află un măgar, pe care-l ia cu chirie pentru ziua aceea. Spre namiezi, trudit de căldură, adoarme la umbra măgarului. Proprietarul urechiatului cere pentru aceasta plată, felcerul refuză şi amândoi ajung în faţa judecătorului.

(La Abdera, judecătorul era ales dintre cei cu simţ pentru dreptate, cinstiţi şi cu voce de tenor. Inainte de deschiderea proceselor trebuia să intoneze o melodie în cinstea justiţiei.

Cum cei cari întruneau aceste trei calităţi erau cam rari, cetăţenii se mulţumiau adesea să afle pe cel cu glas sonor şi ureche muzicală. Pentru rest, închideau ochii!) Intervenţia avocaţilor celor două părţi precum şi a cetăţenilor, împărţiţi în două tabere, complică şi mai mult acţiunea, care se termină cu o veste neaşteptată: că măgarul a fost în vremea asta mâncat de mulţime.

Peste osatura acestei legende elenice, de acum două mii de ani, autorii, Voscoveţ şi Werich, au brodat diferite situaţii pentru ridiculizarea actualului. Adaptarea a păstrat conturul clasic, în aşa fel ca frumuseţea şi înţelepciunea antică să se întâlnească în drum cu murdăria şi prostia contemporană.

Revista are zece tablouri şi se deschide cu o uvertură muzicală după care urmează:

(Acţiunea se petrece în Abdera după războiu şi pe vreme de criză).

Prologul, Dystichon de elegie dionisiacă:

Bacchus scandează Lexametri, în ritmul cărora şase bacante (girls) completează cu figuri de dans versurile zeului.

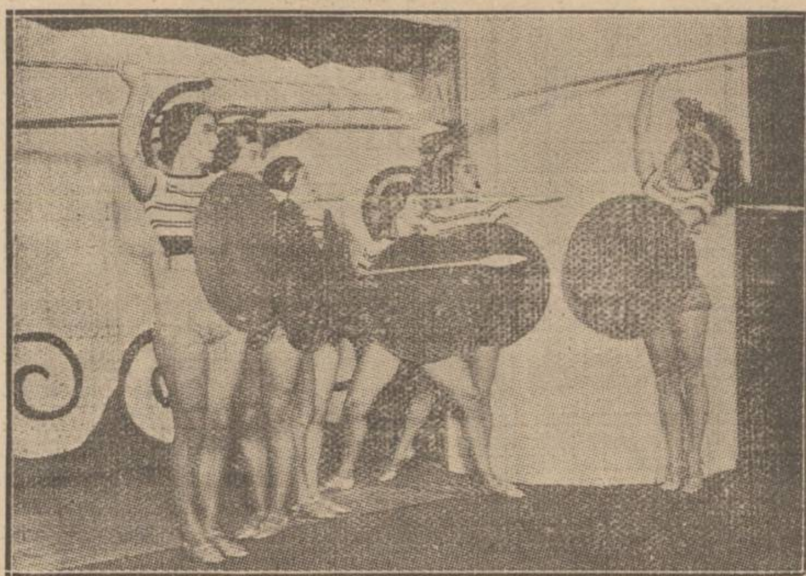
Dans cu atmosferă elenică, ritm spaniol şi ironie cehă. Zeul recită monoton, cu priviri lacome şi buze umede de aromă bochică. (Actorul, un tip amuzant şi peste măsură de gras. Când râde, pântecele îi saltă jucăuş, în legănări desgustătoare şi inestetice).

Tabloul 1. Zece mii din cei mai decăzuţi, din societatea înaltă a Abderei.

Tabloul se termină cu o şedinţă de dans gimnastic. O ironie coregrafică plină de humor şi compătimire pentru cei care vor cu orice chip să-şi fortifice sănătatea în metrica dansului.

Tabloul 2. zece milioane din cei din clasa de jos a Abderei.

Tabloul 3. Când încă nu apăruse civilizaţia.

Şase «girls» în revista «Măgarul şi umbra».

Tabloul 4. Măgarul şi umbra.

Apar în scenă felcerul dentist şi proprietarul măgarului spre târg Girls dansează usor şi fulgurant.

Tabloul 5. Justiţia e oarbă. (Tablou satiric).

Antract. Pălăria pe acoperiş.

Refern: Voscoveţ şi Werich; dialor şi şlagăre amuzante.

Tabloul 6. E frig pe balcon.

Tabloul 7. Măsura cea mai potrivită.

Tabloul 8. Măgarul nemuritor. Baletul medicilor.

Dansatoarele reprezintă minunat un consiliu de chirurgi, internişti şi psihiatri adunaţi în faţa uşii măgarului bolnav. Un ritm rapid de rumbă forţează savanţii cu ochelari să pună punct concilierelor, — iar un tempo de fox-trott încearcă să realizeze momentul intervenţiei. Dans de persiflaj, parodiind consiliile medicale, care mai totdeauna se termină cu moartea pacientului.

Tabloul 9. Dumnezeu face dreptate.

Tabloul 10. Al cui e măgarul! Final.

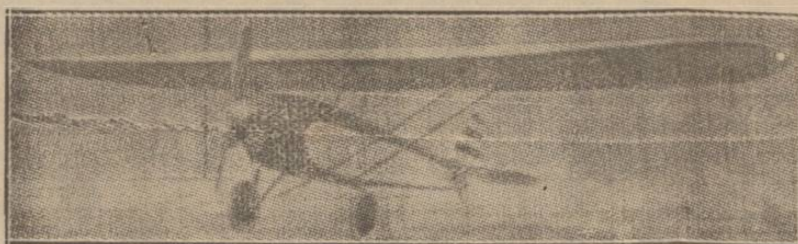
Astfel, anecdota din urbea lui Democrit serveşte şi azi de subiect pentru amuzamentul citadinilor striviţi de calculul existenţii. Autorii, Voscoveţ şi Werich, în seama cărora sunt lăsate rolurile principale şi toate refrenurile revistei, se dovedesc înoitori, abili şi cu înţelegere pentru ironie şi satiră. Un simţ corect pentru regizorat, alături de ansamblu muzical şi de balet completează hărnicia celor doi actori şi face din teatrul lor unul din cele mai simpatice din câte are Praga.

Praga 1933.

Pr. I. Nişcov

Aviaţia civilă în Rusia

Constatări în lumina datelor (statistice)

Avion sovietic de sport

Expansiunea economică a Rusiei Sovietice, orientată după mult cunoscutele «planuri», elaborate desigur nu întotdeauna spre a fi realizate, dar mai adeseori spre a susţine entuziasmul creaţiunei, a găsit în aviaţia civilă o condiţiune şi un factor, cari merită să fie relevate.

Primenirea politică a Rusiei ţariste, ca şi înviorarea ei industrială sub auspiciile celei din urmă technici, au adâncit nevoia comunicaţiilor interne şi rapide, a căror cea mai potrivită realizare avea să o constituie calea aerului. Interesul problemei a depăşit curând limitele sovietice, iar vizita recentă a d-lui Pierre Cot, într'un moment în care ţara sa este atât de atentă asupra a tot ceeace constituie potenţialul Moscovei, nu este lipsită de semnificaţie. Iată pentru ce vom întârzia astăzi o clipă asupra înfăţişării aviaţiei civile de dincolo de Nistru.

Ce este «Aeroflot»

Două sunt aspectele sub cari se înfăţişează organizaţia civilă a aviaţiei în Rusia. Deoparte, o mare societate de stat «Aero-flot», sub conducerea unui comisar al poporului, care reuneşte: societatea pentru aprovizionarea de materiale aviatice, societatea pentru construcţii şi organizarea terenurilor de aterisaj şi a şcoalelor de pilotaj, societatea pentru construcţia şi repararea avioanelor, întreprinderile pentru construcţia dirijabililor. Tot din «Aeroflot» fac parte şi secţia aerofotogrametrică, escadrilele pentru expediţii polare şi flota aeriană necesară nevoilor agricole.

De altă parte este societatea de aviaţie germano-rusă «Deruluft», cu sediul la Berlin, în care «Aeroflot»-ul deţine 50 la sută din acţinui.

Date statistice

Reţeaua liniilor «Aeroflot»-ului a crescut considerabil în ultimii ani. In anul 1923, lungimea totală a liniilor aeriene era numai de 1666 Km., în 1928, trece la 11442 Km., ca să ajungă anul acesta la 50.000 Km.

Corespunzător, au crescut şi numărul pasagerilor şi mărfurilor. In anul 1923, s'au transportat 229 pasageri, 100 kgr. mărfuri şi 180 0 Kgr. corespondenţă, iar în 1932, pe 28 linii 27,225 pasageri, 47000 Kgr. mărfuri şi 429,700 Kgr. corespondenţă.

In cifrele de mai sus nu sunt cuprinse transporturile efectuate de societatea «Deruluft».

Acum e proectată mărirea tuturor liniilor, dintre cari cea mai lungă va fi linia transiberiană cu 8847 Km. şi care se va întinde dela frontiera poloneză, prin Moscova, la Vladivostoc.

Această desvoltare a liniilor aeriene a necesitat o creştere a budgetului dela 3,5 milioane ruble, cât era în 1928, la 150 milioane în 1932, pentru ca în anul în curs să atingă cifra de 170 milioane.

Diferite convenţiuni au intervenit între «Aeroflot», «Deruluft», şi autorităţile de stat, pentru transportul corespondenţei, stabilindu-se linii pur poştale (linia Moscova — Tanbov, Tambov — Voroşna, etc.) fie în vederea circulaţiunei conbinate avion C. F.

Este de observat, că o poliţie aeriană aparte nu există, deoarece «Aeroflot»-ul având organizaţii de stat, exercită toate drepturile unei atari autorităţi.

In ce priveşte aviaţia militară, ea nu are nici o legătură administrativă cu «Aeroflot», comisarul armatei neavând nici un drept de control asupra acestei organizaţii. Piloţii aviaţiei civile sunt formaţi în cele trei şcoli de pilotaj proprii ale «Aeroflot»-ului, iar pentru instruirea technică a personalului, societatea dispune de şase şcoli technice de aeronautică.

Noui tipuri de avioane

Un real progres s'a realizat în ultimii doi ani în domeniul construcţiunei avioanelor şi dirijabililor aviaţiei civile. In primul rând stă construcţia avioanelor multimotoare dintre cari putem cita construcţiunile inginerului Tupolev, care a înfăptuit un avion cu cinci motoare pentru 36 pasageri. Dintre avioanele cu un singur motor construite în Rusia, putem menţiona: avioanele poştale rapide, echipate cu un motor de 600 HP.

In ultimul timp au fost construite tipuri de avioane din oţel inoxidabil. Fabricaţia motoarelor în aviaţia civilă a început în Rusia abia în anul 1931. Actualmente se lucrează atât motoarele răcite cu apă, cât şi motoarele răcite cu aer de diferite tipuri dela 65 KP, până la 700 HP. Calitatea acestor motoare şi durabilitatea lor, nu pare a fi mulţumitoare. Insuşi presa sovietică le aduce critici vehemente

Dirijabile

Construcţia dirijabililor se face la Moscova şi Leningrad şi s'au construit până acum 4 dirijabile nerigide cu volumuri de gaz de 2300-7000 m. c. şi cu viteze de 100 Km. pe oră. Actualmente se lucrează la construcţia unui nou dirijabil complect din metal, după planurile profesorului Ziolkovski. Conducătorul technic al acestei întreprinderi este generalul italian Umberto Nobile.

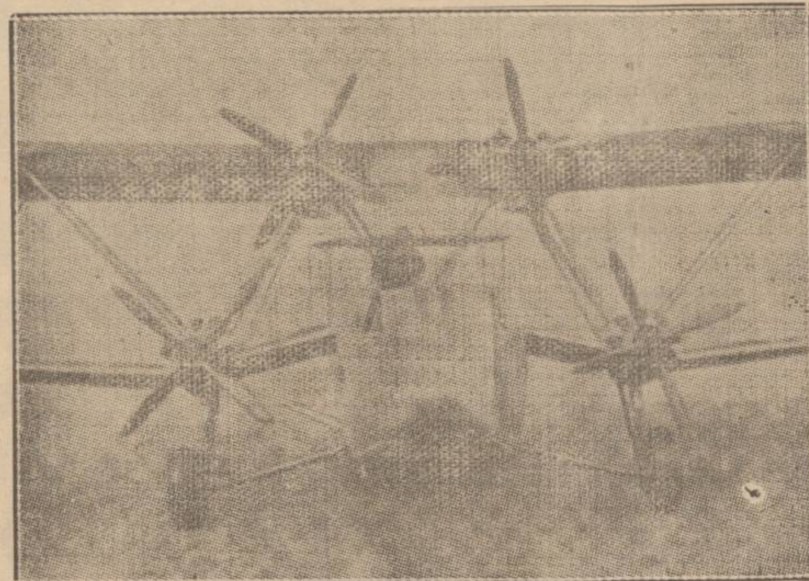
Aviaţia în serviciul agriculturii

«Un ultim aspect sub care este instructiv pentru noi studiul aviaţiei civile sovietice, este desigur acel al rolului ce i se atribuie în exploatarea agricolă. In anul 1932, s'au distrus cu ajutorul avioanelor, pe o întindere de 480.000 Ha., insecte vătămătoare plantelor, iar pe o întindere de aproape 600,000 ha., s'au distrus ţânţarii purtători de malarie. Deasemenea, tot cu avionul, se fac astăzi semănături de 600.000 ha., realizându-se astfel experienţe ce promit desfăşurări nebănuite.

Atari rezultate sunt de natură să impresioneze.

Potenţialul economic pe care-l asigură, şi implicit puterea de răsboiu pe care oricând o poate realiza prin transformări uşoare, constitue de o potrivă, caracteristica aviaţiei civile din ţara vecină. Un moment de reflecţii nu ar fi, poate, inutil.

Inginer L. L. Veniamin

Tip de avion în serviciul aviaţiei ruseşti

Pagina cinematografului

Cinematografia de Stat

Imensitatea problemei unei producțiuni naționale de filme este creiată, fără îndoială, de politicianii noștri. Acești oameni atotștiutori în toae domeniile de activitate ale unei națiuni, nu au reușit încă să înțeleagă că cinematograful este — în timp de pace și de războiu — un mijloc de apărare tot atât de puternic cât poate fi: o echipă formată din cei mai iscusiți diplomați, o aviație superioară, o flotă înfricoșătoare, un depozit inepuizabil de material uman, resurse financiare nelimitate, etc.

Și iată pentru ce:

în țară, mai cu ușurință și mai eficace decât oricare alt mijloc, cinematograful poate pregăti întreaga națiune pentru marile eventualități. Incepând dela vlăstarele din grădinile de copii până la profesorii universitari, dela recrutul care nu a pus încă mâna pe armă până la ofițerii din școalele de războiu, dela umilul ucenic al atelierului de cizmărie până la industriașul - conducător a mii de lucrători, toți în fine, de la sate și orașe, cari formează națiunea, ca suflet și simțire, prin cinematograf pot fi dirijați spre o solidarizare indistructibilă în folosul colectivității etnice. «Cum?» se vor întreba unii cetitori cari nu cunosc încă rezultatele obținute din eforturile țărilor conștiente de valoroasa contribuție a cinematografului în organizarea statelor moderne. Răspundem: foarte simplu, după exemplul Rusiei sovietice și al Germaniei actuale, cari au absorbit cu lăcomie totalitatea foloaselor oferite de cinematograf și au pus-o imediat în slujbă națiunii, dela cari ele emană ca Stat.

In Rusia și în Germania de azi, cinematograful face parte integrantă din organismul Statului și este dirijat de oficii cari echivalează, ca forță și importanță, cu un minister. Acolo, cele mai dificile cunoștințe militare de specialitate se însușesc pe calea cinematografului; comandanții de mari unități și șefii de departamente ministeriale primesc rapoartele, de multe ori, nu în coale de hârtie scrise și redactate cu multă grijă, ci în benzi de celuloid influențate de realități indiscutabile, în documente.

Studiile și vulganizarea științelor, instrucția complementară în școli și cazărmi, educația civică, socială și sanitară- etc., etc., toate se fac prin cinematograf, mijlocul ideal de concretizarea gândului marilor cugetători, calea cea mai puțin costisitoare și cea mai eficace de comunicație între conducători și condușii dintre granițele unui stat modern.

Nimic nu poate sta împotriva adevărului că cinematograful bine dirijat, poate aduce cea mai mare contribuție în opera de reînviorare sau consolidare a unui stat în epoca lui de prefacere. (Exemple: Germania și Rusia).

In afară, deosebit de multiplele avantaje pe cari, printr'o propagandă inteligent organizată, le poate aduce economiii naționale, cinematograful oferă, pe calea «actualităților», o vastă publicitate pentru politica externă. Să luăm exemplul americanilor cari, prin cinematograf, au reușit să convingă lumea întreagă că cea mai superioară forță armată — de apă, uscat și aer — o au ei, că toate virtuțile omenești au emigrat în Statele Unite, că nimic în lume nu mișcă contra Washingtonului, etc., etc. Apoi, tot din filmele cari se perindă pe ecranele noastre, nu am aflat noi că, jucând la «marea loterie națională» fraceză, te poți, îmbogăți? Că Veneția e «orașul visurilor», că Italia e un raiu pământesc, că la «sezonul din Cairo» te poți îmbogăți căsătorindu-te, că pe Bosfor te așteaptă alte fericiri, etc., etc.

Și cine poate spune că nu sunt foarte mulți la număr acei cari cred că toate astea se fac fără folos pentru acei lăudați în acest gen de filme? Nu este asta o propagandă puțin costisitoare și extrem de eficace pentru economia națională a unor țări harnice și inteligente, pentru prestigiul lor sau pentru întărirea poziției lor în opinia publică internațională?

A fost un timp când cinematograful ocupa locul al doilea în rândul industriilor din U. S. A. Va fi un timp când cinematograful va ocupa locul întâiu în industriile Sovietelor.

Noi continuăm să ignorăm importanța acestei industrii în timp ce Uruguay, Paraguay, Bolivia și alte state, micuțe, inaugurează ateliere și terenuri destinate să producă toate genurile de filme ce ar putea să aducă foloase directe și indirecte națiunilor lor.

CONST. ZAGANESCU

MURIEL EVANS a avut un rol important în «distribuția» înscenării sărbătoririi Pomului de Crăciun la Hollywood. Ea a apărut cu surprizele pentru copiii vedetelor, ca un trimis al lui Moș Crăciun, care... întârzia să apară, fiindcă era ocupat la alt studiou. Regisorii americani «pun în scenă» acest spectacol după formule originale, născocite de fantezia lor

Greva amenință din nou

HOLLYWOOD, 20 Decembrie. — Codul voluntar al muncii în industria cinematografică nu a fost încă stabilit. Se afirmă că, dacă codul va fi adoptat în actuala lui formă, vom asista la o grevă generală, mai serioasă decât cele două precedente, din acest an.

Marlena în ceară

Proprietarii unui mare magazin parizian a comandat unui sculptor renumit să-i facă manechine de ceară cari să reprezinte vedetele de cinema. Incă un sistem de a atrage privirile trecătorilor

O emoționantă scenă din ultimul film al lui Serge de Poligny, turnată în Alpi, la mai mult de 4000 metri altitudine

In ultimii ani, filmele de munți au realizat un progres impresionant. Arnold Fank, autorul celor mai reușite înscenări de acest gen, a adus pe ecran frumusețile nebănuite ale celor mai inabordabile peisagii, pe cari le-a smuls înălțimilor și locurilor, ferite de pasul și ochiul omenirii prin dificultăți de neînvins, puse în calea lui de natură. Cu riscuri de vieți omenești și cu o ambiție care nu cedează în fața celor mai înfricoșătoare piedici, Fank a pătruns cu trupa lui în superba intimitate a munților, organizând ascensiuni și înscenări periculoase, acolo unde nici localnicii nu au cutezat să se gândească cel puțin să se avânte.

Fank a adus, odată cu un nou film, noui dovezi de îndrăzneală, o nouă simțire de artist desăvârșit, un lirism aparte, a nouă poezie a munților.

Caracteristica filmelor lui Fank este o plastică emoționantă, adusă în alb și negru, totdeauna însă în formule noui.

Viața și eroismul acestor tăcuți dar bravi locuitori ai munților, au dat numai subiecte inedite, cari totdeauna au fost tratate de Fank cu îndrăzneală și siguranță.

Toți ceilalți realizatori ai acestui gen sunt inspirați de opera lui Fank.

Istoricul filmului la noi

Acum două zeci de ani

Inițiativa lui GRIGORE BREZEANU

Găsim, printre hârtiile rămase dela Grigore Brezeanu, un memoriu din care reiese că în 1913 se proectase «înființarea unei societăți pe acțiuni pentru editarea filmelor cu caracter național, actualități, drame și comedii moderne, cu un capitol de 500.000 lei». Mai departe acest memoriu prevede:

Clădirea, afară din București, a unei săli în sticlă pentru făcut filme, cu câteva cabine și mici instalații electrice necesare lucrului în timpul nopții.

Se va interveni pe lângă ministerul de instrucțiune publică și cel de războiu să ne acorde o subvenție ca să producem filme educative pentru sate, școli și armată. Tot în acest pasaj, Grigore Brezeanu spune că ministerul instrucțiunii publice are intenția să organizeze cinematograful educativ de Stat și că societatea va face un Jurnal-Cinema care va apare Sâmbăta, cu actualități din Orient.

Filmele cari se vor pune în lucru:

Drame istorice

Viforul 1000 metri
Const. Brâncovanu 800 metri.
Iancu Jianu 700 metri.
Episoade din viața lui Cuza 1000 metri.
Intemeierea Moldovei 800 metri.
Povestea Mânăstirii Argeș 1000 metri.

Comedii:

Noaptea furtunoasă, Visul lui Iancu, Scrisoarea pierdută, Voiajul Lizetei, Ideia fixă.

Drame naționale:

Făclia de Paști.
Mort fără lumânare.
Năpasta și alte multe scenarii pe care le va face scriitorii noștri și pe cari le vom plăti.

Un operator va pleca în țară și va face în două luni »România pitorească».

In toamna aceluiaș an, Grigore Brezeanu, reprezentant al companiei engleze de ecrane luminoase «Radium», a făcut o demonstrație publică la Ateneul Român cu aparatele de proecție «Kinetoscop», când d-rul Botescu a ținut o conferință despre importanța cinematografului educativ și s'a proectat filmul «Pe Valea Oltului» (Turnu, Cozia, Călimănești) din seria «România Pitorească». Intr'o circulară Grigore Brezeanu spunea că acest aparat este ultima invenție a lui Edison, că el poate funcționa ori unde fără curent electric ori oxigen și că a fost adoptat de toate țările din lume în școli, la sate, în biserici și în orice loc unde se poate face educația poporului. Intr'un ultim pasaj spune:

Această mare invenție, popularizată în țară: pe la sate, cercuri culturale, școli, cârciumi, etc. poate avea o influență colosală în educația poporului nostru.

Tot în arhiva lui Grigore Brezeanu găsim și această copie:

No. 1.

PROCES-VERBAL

Azi 2 Decembrie 1918, noi subsemnații am luat hotărârea a pune bazele unei societăți pentru exploatarea cinematografului școlar, instructiv și popular.

Societatea pe care am înființat-o va avea pentru moment *una sută mii* lei capital pe care l-am acoperit în modul următor:

d. Emil Socec (ss)
d. dr. Botescu (ss)
d. Gr. Brezeanu (ss)
d. I. Teodorini (ss)
d. N. Coșoiu (ss)
d. C. Banu (ss)
d. N. Titulescu (ss)
d. D. Nenițescu (ss)
d. Ar. Blank (ss)
d. C. Musceleanu (ss)
d. C. Bacalbașa (ss).
d. N. D. Protopopescu (ss)
d. M. Sipsomo (ss)
d. Leon Popescu (ss)
d. Banca Oltului (ss)
d. C. Maltezeanu (ss)
d. A. de Herz (ss)

VII Sfințirea drapelelor
VII Intrarea regelui în biserică
XXIV Luna a 2 a redută care înaintează după deal Plevna
V Cobuz cioban în Calafat.
III Plecarea 9 din Vaslui
I Satul în sărbătoare.
XIX Prezentarea steagului sosirea regelui.
XXVII Peneș pe drum cortese
XXIII Atacul convoiului.

O filă din manuscrisul scenariului, făcut de Grigore Brezeanu, după care s'a realizat filmul «Războiul Independenței»

La data desgropării rămășițelor pământești ale lui Grigore Brezeanu, dela Cluj, și aducerea lor la București întâlnim o cronică, semnată «Kir», în care, iată ce se spune despre el:

O intrare senzațională (N. R. în sala casinoului din Sinaia): un lacheu al palatului, muiat în fir, străbate saloanele cu pasul rar de procesiune oficială și ajuns în restaurant, se oprește în dreptul lui Grigore și-i șoptește ceva la ureche: Regele Carol îl chema la orele 10 seara în audiență particulară. A doua zi, la masa regală, găsește sub șervet cutiuța de marochin albastru cu «Bene Merenti clasa I» acordat «proprio motto», și în aceeași seară, în fața familiei regale corpului diplomatic, miniștrilor, rula în sala de serbări a castelului Peleș, fimul «Războiul Independenței». Bătrânul Rege, cu ochii umezi de lacrimi urmărea pe pânză imaginea Lui din tinerețe, redată de masca fidelă a lui Aristid Demetriad.

După cum se poate vedea din cele relatate de noi, Grigore Brezeanu ocupă locul cel mai de frunte în trecutul nostru cinematografic. El îmbrățișase întreaga problemă a cinematografului în România și puțin i-a lipsit ca să o rezolve integral. Nereușita lui de atunci însemnează un eșec național pe acest târâm.

(Duminica viitoare: continuare).

Quick

Cinematograful ca mărturie istorică

D-na Florence Jacobs din Los Angeles publică un interesant articol în revista I. C. E. din care spicuim:

Ne este încă greu să măsurăm întreaga valoare istorică a cinematografului în momentul prezent și aceea pe care o va avea-o în viitor. Pagini și pagini s'au scris despre „trecut". Cuvintele prin cari istoricii au căutat să ne facă să retrăim toate fazele desvoltării civilizației omenești nu ne-au putut aduce decât o cunoaștere foarte superficială a faptelor cari s'au produs, a modului de viață al generațiilor cari ne-au precedat și despre conduita acelora cari au lucrat la mersul lumii înaintea noastră. Evenimentele actuale, ele înșile, îmbrăcate în expresia totdeauna schimbătoare și arbitrară a cuvintelor, ajung câte odată să-și asume un aspect care e foarte departe de realitate; de unde putem socoti un mare număr de cărți scrise cu scopul de a dărâma falșele concepțiuni istorice cari ne-au fost transmise. Aceste cărți nu pot niciodată să-și a ingă în întregime scopul lor. Atât timp cât cuvintele vor servi să reprezinte trecutul, fiecare îl va înfățișa urmând imperativul propriului său spirit.

De aici înainte, însă, posedăm cinematograful; ecranul dă reproducerea fidelă a evenimentelor: așa cum sunt, așa cum vor trece posterității și așa cum vor fi supuse judecății generațiilor viitoare.

Cinematograful știe de pe acum să reție esențialul, sub o formă vie și viguroasă, și să-i transmită tuturor popoarelor de pe pământ. „Charles Lindbergh" nu este un simplu nume al unui tânăr erou american care a traversat Atlanticul în aeroplan: el există în adevăr, ecranul îl face să retrăiască în plecarea lui din New-York și la sosirea lui la Paris.

Realitatea e atât de vie, încât avem impresia profundă că am asistat la acest eveniment. Cristalizarea ideei și a cuvintelor este, în fața noastră, sub prima ei formă și exactă.

Filmele de actualități cari sunt proectate în lumea întreagă dau o cunoștință regulată și concretă a evenimentelor cotidiane, într'o formă mai exactă și mai reală, pe cari ziarele nu o pot înfățișa. Sunt foarte puține evenimente actuale cari scapă neprinse de aparatul cinematografic. In timp ce guvernanții noștri iau oficial posesiunea sarcinii lor, „operatorul", cu aparatul lui, compune un document pentru timpurile viitoare și fiecare fapt de interes național sau internațional, de oarecare importanță, este reținut și reprodus la infinit.

Ce tezaur de informațiuni este înscris zilnic pentru generațiile viitoare pe aceste mici benzi de celuloid, cari sunt distribuite pe întregul teritoriu al tuturor țărilor!

Nenumărate filme dramatice au avut ca bază fapte sau personaje istorice. Marile figuri din Istorie au fost aduse în fața ochilor noștri și biografiile lor au devenit realități. — Iată ce este foarte important pentru Istorie, dacă trebue să credem, așa cum susține unul din cei mai mari istorici, Carlyle, că Istoria este esența unor nenumărate biografii.

De câțiva ani, o mișcare se desenează în favoarea filmelor istorice. Această tendință se va menține atât timp cât toți cei interesați la compunerea istoriei țărilor noastre vor ști să susțină și să încurajeze acest gen de producțiuni.

Cinematograful mai are marele avantaj de a pune în contact populațiile diferitelor țări. Noi înțelegem astfel că suntem ființe aproape asemănătoare, ale căror diferențe provin mai curând din condițiile cărora suntem supuși, având acelaș ideal și aceleași scopuri de existență. Și această constatare este un element de covârșitoare importanță.

Ecouri din studio

COUPABLE de Francois Coppée va deveni film sub direcția lui Jean Dréville.

«S'A PIERDUT O FEMEE GOALA», de André Birabeau, a fost anunțat la Paris.

GUVERNUL ITALIAN a hotărât distribuirea anuală a mai multor premii, în valoare de peste 15 milioane lei, pentru cele mai bune filme naționale.

Fiica celebrei Anne Harding a rămas uimită în fața unui uriaș pom de Crăciun, luminat feeric, în studiourile din Movietone City, la care copiii celor mai celebri artiști au participat deopotrivă cu acei ai modeștilor lucrători. E o tradiție în cetatea filmului ca la aceste sărbători să se uite toate supărările dintre mici și mari, dintre celebri și obscuri

UN FILM SOVIETIC va fi turnat la Hollywood. Presa din U. R. S. S. comentează favorabil acest eveniment cinematografic și îl consideră ca o urmare a politicei externe a Moscovei.

«PAMANTUL SI APA, de celebrul dramaturg elvețian René Marax, va fi transpus în film.

GUVERNUL ROMAN a interzis filmele germane: Ziua muncii naționale și Germanie, deșteaptă-te!

TARAS BULBA, de Gogol, va fi adaptată și transpusă pe ecran la Viena.

IN INDIA, cu autorizația Maharadja-ului din Mysore, s'a filmat sărbătoarea religioasă a hindușilor.

Foto-caricatură

Fotograful londonez Hebert G. Pointing, care a însoțit pe căpitanul Scott în ultima lui expediție la Polul Sud, a inventat un nou sistem optic, denumit «Distortagraph». Grație acestei invenții, se pot înregistra — pe film și pe plăci — amuzante caricaturi fotografice.

Ilustrațiile noastre dau două modele:

Sus - stânga: Clara Bow; jos - dreapta: Jean Harlow.

De sigur, acest sistem va duce curând la aplicațiuni interesante și în plastica cinematografului.

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

Societate Anonimă Română. — **Capital social Lei 60.000.000** — Sediul: Bucureşti I, Str. Marconi 1, Telefon 3.46.30

Executarea şi exploatarea de instalaţii pentru producerea, distribuirea şi utilizarea energiei electrice.
Uzini electrice de interes general sau local, linii de transport al energiei electrice, căi ferate şi tramwaie electrice, instalaţii pentru utilizarea energiei electrice în scopuri mecanice, termice, chimice etc.
Participaţiuni cu autorităţi publice şi Intreprinderi particulare pentru desvoltarea sau creiarea de întreprinderi pentru producerea, transportul, distribuţia şi utilizarea energiei electrice.
Punerea în valoare a surselor de energie: Căderi de apă, gaze naturale, combustibili lichizi şi solizi. Creiarea şi finanţarea de întreprinderi pentru: Punerea în valoare a surselor de energie, producerea, distribuirea şi utilizarea energiei electrice, căi ferate, trenuri şi întreprinderi de transport, industrii electrice.
Studii şi propuneri la cererea Administraţiilor, întreprinderilor şi persoanelor interesate.
Societatea participă, finanţează şi controlează întreprinderi ale căror investiţii se ridică la peste 250.000.000 lei.
In anul 1933, Societatea a construit în regie proprie două Uzini electrice, la Slănic-Prahova şi Balcic, în valoare de peste lei 22 milioane.

INTREPRINDERI AFILIATE:

„Electrica Ploeşti"

Societate Comunală Românească

Capital social lei 40.000.000

Sediul: Ploeşti, Str. Mihai Bravu 18

Concesiunea producerii şi distribuirea energiei electrice, în Ploeşti, pentru toate trebuinţele publice şi particulare. Alimentează cu energie electrică instalaţiuni referitoare la orice aplicaţiuni ale electricităţii şi execută racorduri şi instalaţiuni de forţă şi lumină.
Societatea a investit până azi peste 76.000.000 lei în instalaţiile sale realizând o distribuţie din cele mai complete şi moderne.

Societatea Anonimă de Electricitate Arad

Capital lei 4.000.000

Sediul: Arad, Cal. Radnei 65-71

Concesiunea producerii energiei electrice în uzina termică proprie şi a distribuirii energiei electrice pentru toate trebuinţele publice şi particulare pe teritoriul atât al Municipiului Arad cât şi al comunelor Aradul-Nou, Mureşel, Pecica, Sân-Nicolaul-Mic, Chioroc, Pâncota şi Curtici
Execută racorduri şi instalaţiuni interioare şi exterioare de lumină şi forţă.

Investiţiuni: lei 29.406.943.

S. L. E. T.

Săcietate Anonimă Română pentru luminatul electric al trenurilor

Sediul: Bucureşti, Prel. Dorobanţi No 5

Societatea efectuiază instalaţii de iluminat electric la vagoane de cale ferată, utilizând un sistem conceput de societate şi constând din prevederea a numai câteva dinamouri de tren.
Peste 3200 vagoane de CFR. sunt echipate cu instalaţii făcute de S. L. E. T., instalaţii ce funcţionează în condiţii medii mai avantajoase decât la alte Administraţii străine de cale ferată.
Peste 50% din materialul utilizat e de provenienţă românească.

„Tărlungul"

Societate Anonimă Română pentru producerea şi distribuirea energiei electrice
Capital social: 8.000.000 lei
Sediul: Bucureşti I, str. Marconi 1

Concesiunea producerii energiei electrice în uzina hidroelectrică proprie depe râul Tărlungul jud. Braşov. Concesiunea distribuirii energiei electrice în comunele Baciu, Turcheş, Cernatu şi Satulung, Jud. Braşov. Alimentează instalaţiuni de forţă şi lumină, în special pentru utilizări rurale (mori electrice, maşini de treerat, ferestrae, piue, aplicaţiuni de ferme).
Execută racorduri şi instalaţiuni electrice şi posedă depozit de aparate şi materiale electrice la sediul Exploatării, Cernatu, Jud. Braşob.

„I. R. E." Institutul Naţional Român pentru studiul amenajării şi folosirii izvoarelor de energie

Sediul: Bucureşti I, Str. Marconi No. 1

Institutul înfiinţat în 1926 urmăreşte programul său de a studia toate problemele în legătură cu folosirea izvoarelor de energie, probleme dintre cele mai vitale, pentru economia naţională.
Institutul numără azi 350 membri, dintre persoanele cele mai autorizate ale vieţei noastre technice, ştiinţifice, industriale şi economice şi 34 membri corespondenţi dintre somităţile ştiinţifice şi technice străine.
In colecţiile sale, s'au publicat până azi 57 volume, 46 referate şi rapoarte technice, 5 monografii asupra instalaţiunilor de producere, distribuire a energiei electrice în România, 32 monografii technice, 17 publicaţii ale Comitetului Electrotechnic Român, 17 publicaţii ale Comitetului de Studii pentru ameliorarea factorului de putere, 8 volume norme şi prescripţiuni, una monografie economică şi statistică, precum şi buletinul I. R. E., publicaţiune trimestrială.
Institutul şi-a asigurat prin diferitele sale Comitete o colaborare strânsă cu instituţiile analoage din străinătate şi cu reprezentanţii cei mai de seamă ai vieţei technice şi ştiinţifice străine, lucrările şi colaborarea Institutului fiind mult apreciate în străinătate.

INDUSTRIA NAŢIONALA DE GEAMURI

PRIMA FABRICĂ DE STICLA CU GAZ METAN

MEDIAŞ
FONDATĂ IN 1918
CAPITAL LEI-100.000.000
Geamuri dela 2 la 7 mm. grosime
Geamuri mate şi muselin

FABRICA DE STICLĂ ARDELEANĂ S. A. R.

BUCUREŞTI - DICIOSÂNMARTIN
FONDATĂ IN 1928
CAPITAL LEI 66.000.000
GEAMURI DELA 2 LA 7 mm. GROSIME

PRIMA FABRICĂ DE STICLĂRIE, GEAMURI ŞI BECURI ELECTRICE Frederich Fischer

PUTNA-BUCOVINA
Geamuri dela 2 la 4 mm. grosime

Fabrica mecanică de geamuri

BUCUREŞTI - PLOEŞTI
FONDATA IN 1929
CAPITAL LEI 25.000.000
Geamuri dela 2 la 7 mm. grosime

FABRICĂ DE STICLĂ TURNATA ŞI PRESATĂ S. A. R.

BUCUREŞTI-DICIOSÂNMARTIN
FONDATĂ IN 1928
CAPITAL LEI 18.000.000
Geamuri, Catedrale, ornamentate, riglate, armate cu sârmă, albe şi colorate
Sticlă presată pentru construcţiuni, Dale: Solar şi Nevada: Pavele Rotalith, Ţigle de sticlă

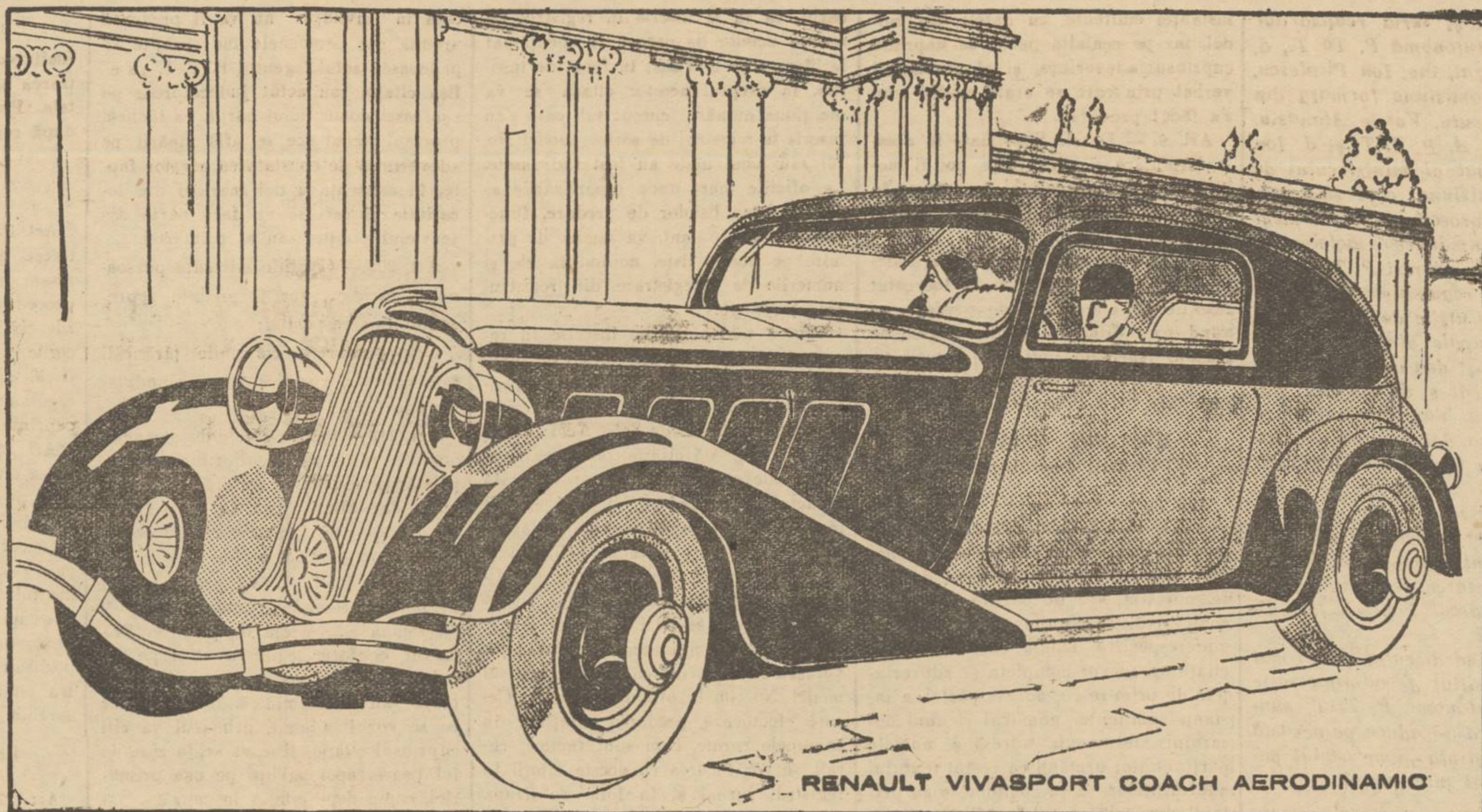
VÂNZAREA PRIN:

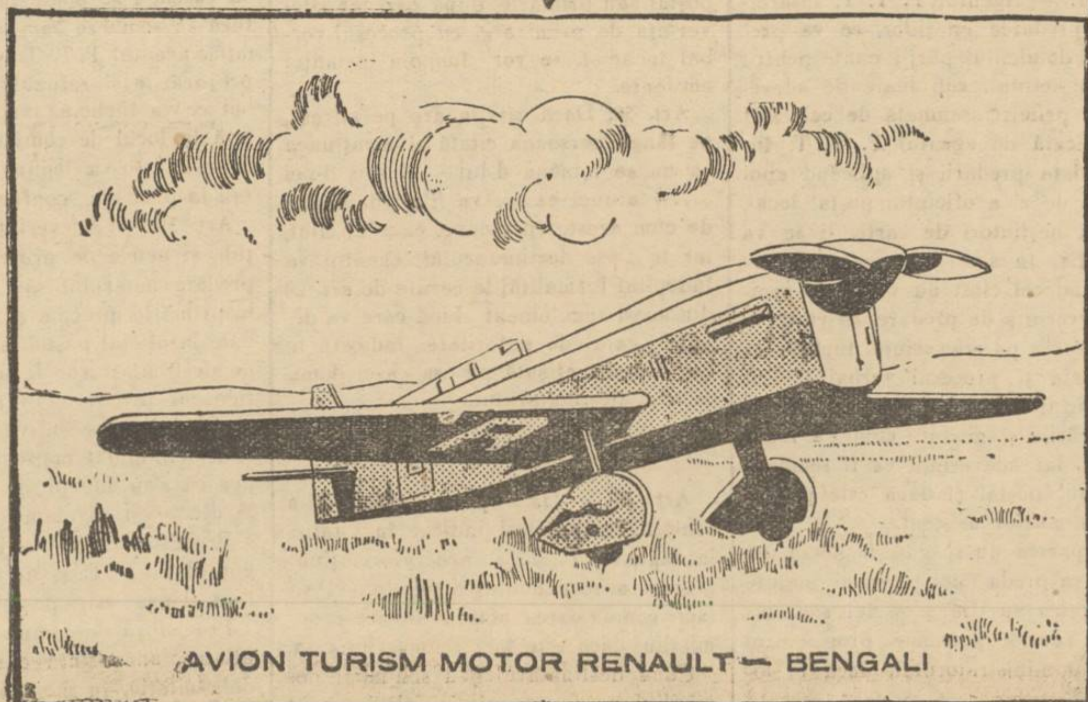
BANCA DE CREDIT ROMAN S. A. BUCUREŞTI

Biroul vânzărei de geamurii Str. Stavropoleos, 6

RENAULT

RENAULT VIVASPORT COACH AERODINAMIC

AVION TURISM MOTOR RENAULT — BENGALI

O GAMA ABSOLUT COMPLECTA DE MAŞINI

AUTOMOBILE 4 CILINDRI:
MONA — PRIMA — VIVAQUATRE

AUTOMOBILE 6 CILINDRI:
PRIMA — VIVASTELLA — VIVASPORT

AUTOMOBILE 8 CILINDRI:
NERVASPORT — NERVASTELLA
REINASPORT — REINASTELLA

AUTOVEHICULE INDUSTRIALE:
pentru încărcătură utilă dela 450 Kg. la 15.000 Kg.
CU MOTOARE DE BENZINĂ ŞI CU MOTOARE DIESEL.
CAMIONETE - CAMIOANE - BENE BASCULANTE.
CISTERNE — FURGONETE — AUTOBUZE.
ŞASIURI SPECIALE pentru 8 — 40 persoane.

TRACTOARE INDUSTRIALE pentru remorcat greutăţi utile 6 la 15 tone.

TRACTOARE AGRICOLE
TRACTOARE OMIDĂ (CATERPILAR)

AUTOVEHICULE MUNICIPALE:
Stropitori — măturători — gudroneze — ambulanţe.

AUTOVEHICULE PENTRU POMPIERI:
Autopompe — motopompe — scări etc.

TANCURI — AUTOMITRALIERE

AUTOMOTOARE (VAGOANE CU MOTOR) pentru căile ferate.

LOCOMOTIVE Decauville.

MOTOARE: Agricole, Industriale, Diesel, Marine, de Aviaţie.

GRUPURI ELECTROGENE pentru luminat şi pompat apa, la ţară.

(REPREZENTANŢA GENERALĂ PENTRU ROMÂNIA
CONSTANTIN S. MIHĂESCU
BULEVARDUL TAKE IONESCU 19
BUCUREŞTI

Lupta contra sifilisului

Aducem la cunoştinţa D-lor Medici rezultatele căpătate cu medicamentul

SIGMARGYL

Dr. M. POMARET

luat pe cale bucală.

Scrisori din partea doctorilor specialişti cari au întrebuinţat medicamentnl Sigmargyl Dr. M. Pomaret.

Dăm mai jos în rezumat rezultatele desăvârşite căpătate de D-nii Medici cari au întrebuinţat medicamentul.

Extras din teza de doctorat a Dr. Ermil Ionescu:

Şancrul sifilitic cicatrizat după 45—56 pastile. **Rozeolă maculo-papuloasă** dispărută complect după 32—45 pastile. **Plăci mucoase-amigdalioane** idem după 50 pastile. **Reacţiunea Wasserman** se modifică repede din pozitiv în negativ în 20—30 zile.

Am experimentat **Sigmargyl** în serviciul meu din Spit. Reg. Elisabeta la bolnavi cu sifilis primar şi secundar **şi mă declar mulţumit de rezultatele obţinute. Repedea cicatrizare a leziunilor şi plăcilor mucoase îl face să fie ideal în profilaxie.**

A fost bine tolerat, nu atacă organismul şi la toţi bolnavii s'a observat o îmbunătăţire simţitoare în starea lor generală.

Med. G-ral Dr. G. ILIESCU
Directorul Div. 6-a Sanitară din Ministerul Armatei

Am întrebuinţat **Sigmargyl în numeroase cazuri de sifilis,** în diferite stadii cu manifestaţiuni evidente şi **în toate am obţinut rezultate convingătoare de eficacitatea indiscutabilă a preparatului.**

General Dr. D. DIMITRIU.
Str. General Lahovari 31, Bucureşti.

Imi face o deosebită plăcere de a vă comunica rezultatele experienţelor făcute cu preţiosul Dv. **Sigmargyl.** In urma acestor frumoase rezultate, recomand cu căldură pastilele de **Sigmargyl.** Voiu urma aceiaşi conduită, pe care o recomand celorlalţi confraţi.

Dr. MACHEDON REBRIŞOREANU

Sigmargylul mi-a dat toată satisfacţia.

Dr. I. TABAC
Spitalul Central Chişinău

Cu satisfacţie ţin să vă arăt rezultatul obţinut pe urma tratamentului cu **Sigmargyl** în două cazuri de sifilis cu manifestaţii cutanate de gradul al II-lea.

Bolnavul 1. *Bărbat de 24 ani, cu rozeole sifilitice generalizate pe întreg corpul, plăci mucoase a cavităţii bucale şi cu sifilide erosive între degetele dela picioare.*

După două săptămâni de tratament, administrând câte 4 comprimate pe zi, au dispărut complect manifestaţiile cutanate. După administrarea a 50 pastile SIGMARGYL, aceste manifestaţiuni au dispărut şi tot atunci reacţia B. Wassermann devine slab pozitivă. Sub întreaga durată a tratamentului nici unul din aceşti bolnavi n'au avut vreo intoleranţă faţă de medicament.

Dr. ALEX. CRIŞAN
Medicul oraşului Bala Sprie.

Am experimentat **Sigmargyl-ul.** Am obţinut rezultate mulţumitoare. Vă rog trimiteţi 20 flacoane Sigmargyl contra ramburs. *Dr. V. V. STANCESCU, Medicul oraşului Sulina.*

Am primit **Sigmargyl** şi sunt fericit **a** vă comunica că am obţinut **rezultate foarte satisfăcătoare.**

Dr. S. A. SOCOLOVSCHI,
Asist. Prof. Mironescu, Spit. Colentina Chişinău.

Convins de eficacitatea preparatului **Sigmargyl** îl voi întrebuinţa în practica mea.

Dr. IGNAT NICOLAU, Spitalul Alba-Iulia.

Pentru a veni în ajutorul populaţiei nevoiaşe şi având în vedere criza economică, am pus în vânzare la Farmacii şi Droguerii, flacoane mici cu preţul de lei 195, — şi mari cu Lei 390.

Trimitem în mod cu totul gratuit literatură şi copie depe scrisorile D-lor Medici pentru a se convinge de eficacitdtea SIGMARGYLULUI.

Feriţi-vă de contrafacere

Toate flacoanele trebuesc să poarte semnătura Dr. M. Pomaret, ambalaj alb, bandă de garanţie şi număr de serie. — Refuzaţi alte flacoane.

DEPOZITUL GENERAL PENTRU ROMANIA:

Agenţia SIGMARGYL

BUCUREŞTI, STR. PRINCIPATELE-UNITE No. 14. TELEFON 351-19, 379-94.

PROIECT DE REGULAMENT

Pentru organizarea şi executarea serviciului de predarea citaţiilor şi comunicarea actelor de procedură judiciară prin intermediul poştei

Continuându-şi seria realizărilor dela Regia Autonomă P. Tă T., d. director general, ing. Ion Pitulescu, a numit o comisiune formată din d-nii: Ion Preutu, Vasile Atanasiu, avocaţi la R. A. P. T. T. şi d. Ion Ionescu delegat al ministerului de Justiţie, comisiune care să întocmească un proect de regulament privitor la înmânarea actelor de procedură prin agenţii P. T. T.

Proectul de regulament a fost trimis la toate Curţile de Apel şi Barourile principale din ţară pentru ca acestea să-şi dea avizul. Atât forurile citate cât şi d. profesor Eugen Herovanu, s'au întrecut în a elogia reforma, dăsind-o absolut necesară pentru bunul mers al Justiţiei.

După ce avizele au fost adunate, proctul a fost refăcut, ţinându-se seamă de menţionările înaltelor foruri. La redactarea definitivă a luat parte şi d. Pascal Popescu fost director P. T. T.

Proectul fiind discutat şi aprobat de către Consiliul de administraţie al Regiei Autonome P. T. T. suntem în măsură a-l aduce pe această cale, la cunoştinţa numerosului public pe care îl interesează.

CAPITOLUL I.

DISPOZIŢIUNI GENERALE

Art. 1. — Regia Autonomă P. T. T., este autorizată a reorganiza actualul serviciu poştal la predarea citaţiilor şi comunicarea actelor de procedură judiciară şi administrativă din Bucovina şi Transilvania după cum se prevede prin regulamentul de faţă. Acest regulament se va aplica şi în restul ţării, conform legilor şi regulamentelor respective.

Art. 2. — Sunt admise la acest serviciu citaţiile, copiile după acţiuni, chemări la interogatoriu, notificări, somaţiuni, cărţi de judecată, sentinţe, deciziuni şi altele, emanate dela Judecătorii, Tribunale, Curţi şi alte instanţe judecătoreşti sau administrative, sau dela părţile interesate şi în baza legilor şi regulamentelor în vigoare, sau cari vor permite acest procedeu în viitor.

Art. 3. — Agenţii P. T. T. îndeplinesc acest serviciu la agenţi judiciari, iar formele actuale de procedură sunt cele prescrise de legi şi regulamente, după cazuri.

Art. 4. — Taxele ce se percep de Regia Autonomă P. T. T. pentru îndeplinirea acestui serviciu, sunt cele prevăzute în capitolul VI, din acest regulament.

Art. 5. — Pentru îndeplinirea procedurii în caz decitare a martorilor propuşi de partea civilă, în materie penală,, costul citaţiilor se va suporta de partea interesată în cauză.

Actele de procedură privind afacerile civile, penale şi administrative, scutite de timbru fiscal, sunt admise a se preda sau comunica prin poştă cu păstrarea formelor legale; în acest caz, taxele poştale pentru predare sau comunicare, sunt suportate de autorităţile cari emit asemenea acte şi vor fi plătite Regiei Autonome P. T. T., conform convenţiunilor ce vor trebui să fie încheiate în prealabil cu Regia Autonomă P. T. T.

CAPITOLUL II.

Despre citaţii; emiterea şi depunerea lor la poştă; înregistrare aşi transmiterea citaţiilor la oficiile poştale de destinaţie; predarea citaţiilor şi formalităţile de îndeplinit conform dispoziţiunilor legilor din vechiul Regat şi Basarabia.

CONFECŢIONAREA CITAŢIILOR

Art. 6. — Formularea citaţiilor pentru cauzele civile şi comerciale, admise a fi transmise prin poştă, conform dispoziţiunilor cap. II şi III din acest regulament, vor fi confecţionate de către Regia Autonomă P. T. T. şi prevăzute cu timbru poştal încrustat, după modelele No. 1 şi 2 dela finele regulamentului.

Formularul citaţiei model No. 1, se întrebuinţează când partea este citată fără a i se face comunicări după acte, iar formularul citaţiei No. 2 (plic), se întrebuinţează când, odată cu citaţia, se comunică şi copii după acţiune, sau alte acte.

Art. 7. — Formularele citaţiilor vor avea un format dreptunghiular, cu dimensiunile arătate în modelele No. 1 şi No. 2; vor fi însoţite de câte o adeverinţă de primire (retour recipisă) lipită de corpul imprimatului şi perforată astfel ca la predare să poată fi detaşată cu înlesnire şi apoi înapoiată la instanţa emitentă, ca dovadă de îndeplinirea procedurii.

Art. 8. — Datele tipărite în cuprinsul formularelor de citaţie, vor fi cele cerute de legi şi regulamente pentru notificarea actelor de procedură.

Partea din faţă a formularului de citaţie, va cuprinde pe lângă timbrul poştal încrustat şi indicaţiunile pentru adresă, etc., cum se arată în modelele No. 1 şi No. 2. Pe verso se va tipări textul cuprinsului citaţiei. Adeverinţa de predare ataşată la corpul formularului va cuprinde, pe o parte adresa instanţei emitente, cu datele din model, iar pe cealaltă parte, se imprimă cuprinsul adeverinţei şi al procesului verbal prin care se arată modul cum s'a făcut predarea.

Art. 9. — Datele imprimate în aceste formulare şi adeverinţe, pot fi modificate prin instrucţiuni, în măsura în care sunt mpuse de legi sau regulamente.

Art. 10. — Formularele de citaţii astfel tipărite, cu timbru poştal încrustat însoţite de adeverinţe de predare, se vând prin oficiile poştale, agenţiile poştale speciale, oficiile autorizate, factori poştali şi debitanţi de timbre poştale.

EMITEREA CITAŢIILOR DEPUNEREA LOR LA POŞTA

Art. 11. — Formularele de citaţii se procură contra cost, dela oficiile sau debitele poştale, de către părţi; complectarea lor se face din oficiu de grefe, portărei, sau de părţile interesate, conform dispoziţiunilor cuprinse în legile respective. Odată cu completarea citaţiilor, se vor completa şi adeverinţele de primire cu, adresa părţei, a instanţei emitente, numărul şi anul dosarului, termenul, adresa şi numele părţii citate; urmând ca restul textului adeverinţelor, să se completeze cu prilejul predării citaţiilor, adică cu iscălitura celui citat, certificarea agenţilor înmânători, data predării cum şi ştampila de zi a oficiilor poştale prin care s'a făcut predarea.

Art. 12. — Citaţiile astfel redactate şi timbrate conform legii timbrului, după ce vor fi învestite cu semnătura magistratului competent, se depun la oficiul poştal local, de către:

a) Grefele respective, cu condica de expediţie a corespondenţei sau cu liste de predare, după cum prevede instrucţiunile speciale P. T. T.

b) De părţile interesate, dacă citaţiile sunt complectate în regulă şi învestite de grefă cu formele cerute de lege.

c) Dacă partea interesată doreşte ca dânsa să primească adeverinţa de predare, va completa în acest sens adresa ei pe adeverinţă, pentru a-i fi remisă, după îndeplinirea procedurii, spre a fi prezentată la termen în instanţă.

Art. 13. — Funcţionarii dela oficiile poştale de prezentare, vor controla faţă de depunători dacă citaţiile sunt completate cu toate datele cerute de articolul precedent; citaţiile găsite în neregulă nu se vor primi, ci se vor restitui pe loc, făcându-se menţiuni în condica de expediţie, sau în lista cu care sunt prezentate pentru expediere. Citaţiile găsite în regulă, după ce se primesc, se va semna de primirea lor, notându-se în condica de expediţie sau pe lista de predare în dreptul fiecărei trimiteri numărul respectiv de înregistrare sub care s'au trecut citaţiile în registrul poştal al recomandatelor prezentate. Pe lângă aceasta va elibera depunătorului, câte o recipisă pentru fiecare citaţie primită. Grefa va anexa aceste recipise la dosarele respective.

Când citaţiile se depun de părţi, în mod izolat, acestea primesc numai recipisa de primire pe care urmează să o depună la grefă pentru a fi ataşată la dosar. Dacă partea a cerut ca adeverinţa de predare să-i fie remisă, atunci păstrează recipisa de primire până ce i se va remite adeverinţa de predare şi apoi depune la grefă, pentru dosarul respectiv, recipisa sub care s'a trimis actul şi care rămâne definitiv ataşată la dosar.

Art. 14. — Citaţiile depuse la poştă se vor înregistra de către funcţionarii P. T. T. şi expedia la oficiile de destinaţie ca şi scrisorile recomandate şi vor fi înscrise în foile de însoţire a obiectelor recomandate.

Citaţiile LOCO, se vor remite serviciului de sosire aplicându-li-se dispoziţiunile art. 15 de mai jos. Ele se admit şi cu urgenţă, îndeplinindu-se regulele dela art. 19 al. 1.

Urgenţa se va indica chiar pe citaţie, printr'o ştampilă sau printr'un bulin roşu, cu menţiunea: «URGENT».

INREGISTRAREA ŞI MANUIREA CITAŢIILOR LA OFICIILE DESTINATARE. PREDAREA LOR AGENŢILOR DISTRIBUITORI. FORMALITAŢILE DE INDEPLINIT CONFORM DISPOZIŢIUNILOR LEGILOR DIN VECHIUL REGAT ŞI BASARABIA

Art. 15. — Oficiile P. T. T. de destinaţie, tratează citaţiile primite la sosirea lor ca şi pe celelalte obiecte recomandate, observând şi îndeplinind însă riguros, şi următoarele reguli:

a) Toate oficiile şi agenţiile speciale P. T. T. vor ţine un registru special (modelul No. 10) pentru înscrierea, atât a citaţiilor cât şi a plicurilor cu acte de procedură (v. cap. V) sosite la acel oficiu dela alte oficii şi agenţii sau trimise de diferite instanţe din ţară, pentru a fi comunicate părţilor domiciliate cu reşedinţa în circumscripţiile lor.

b) Oficiul sau agenţia specială P. T. T. după ce verifică şi repartizează obiectele recomandate sosite înscrise în foaia de însoţire, conform regulelor prescrise de serviciul exploatării, repartizează aparte citaţiile şi plicurile recomandate cu proceduri şi le remite funcţionarului P. T. T. respectiv dacă este cazul, ca să le înscrie în registrul de sosirea actelor de procedură menţionat la litera a de mai sus; în foaia de însoţire, în dreptul acestor citaţii se va menţiona numărul curent sub care s'au înscris în registrul de sosire (model No. 10) sau locul unde au fost îndrumate. La oficiile mari unde repartizările se fac pe baza listelor de predare, funcţionarul manipulant, va semna de primire pe aceste liste, notând în ele şi numerile de înregistrare din registrul model No. 10.

Pentru toate citaţiile înscrise în registrul de sosire, se întocmeşte de funcţionarul însărcinat, recipise ca şi pentru recomandatele sosite; aceste recipise se vor fi semnate de către cei citaţi când li se predă citaţia, odată cu semnarea adeverinţei de primire anexată la actul de procedură. Recipisele de predare vor fi contrasemnate de agentul P. T. T. care a făcut predarea şi se vor păstra la oficiu ca acte doveditoare de regulată predare.

Art. 16. — Agenţii P. T. T. ce vor fi însărcinaţi cu predarea acestor acte, vor semna de primirea lor în registrul model No. 10, la oficiul respectiv. Cei cari efectuează predarea citaţiilor în comunele rurale, cum sunt factorii rurali, se vor încărca cu aceste citaţii în registrul jurnal şi în foile de drum, după ce vor verifica dacă sunt în regulă şi dacă au adeverinţele de primire anexate la citaţii.

Art. 17. — In momentul predării citaţiei destinatarului, agentul P. T. T. va detaşa adeverinţa de primire, dela citaţie, îi va completa datele pentru predare, după care va fi semnată de destinatar. Agentul P. T. T. care face predarea va certifica semnătura primitorului notând calitatea acestuia, ziua predării, aplicând apoi ştampila de zi a oficiului poştal local.

Art. 18. — Citaţiile se vor preda celor în drept la adresa arătată de grefă, portărei sau de partea interesată în actele ce urmează a fi predate. *Răspunderea în privinţa indicării adresei exacte pe actul de procedură, o are instanţa emitentă sau acei cari au conceput şi înscris adresa pe actul depus la poştă.*

Pentru ca predarea citaţiilor să fie considerată efectuată în regulă, agentul P. T. T. va observa următoarele:

a) Când partea citată primeşte actul şi semnează adeverinţa de primire *fără nici o obiecţiune*, nu se va încheia nici un proces-verbal, însă agentul va certifica semnătura părţii şi contrasemna adeverinţa, aplicând apoi ştampila de zi a oficiului local.

b) Procesul-verbal imprimat pe adeverinţă, se va încheia de agentul P. T. T., numai în următoarele cazuri: 1. când partea citată primeşte actul, dar refuză să semneze, sau nu poate să semneze, ne fiind ştiutoare de carte, sau din alte motive; 2. când partea citată lipseşte dela domiciliu, iar comunicarea actului urmează a se face unui membru din familie care locueşte cu partea, sau în lipsa acestora, unui servitor sau procuristului, care, dacă sunt ştiutori de carte, vor semna adeverinţa de primire; de asemenea procesul-verbal se va încheia şi în cazul când vreunul din aceştia primesc actul şi nu pot semna adeverinţa de primire; 3. în cazul când nici partea citată şi nici una din persoanele arătate mai sus, nu vor fi găsite la domiciliu şi citaţia va fi afişată la uşa casei domiciliului.

In toate cazurile specificate mai sus, se va încheia, de agentul poştal respectiv, procesul-verbal tipărit pe adeverinţa de primire, în care se va constata şi consemna împrejurările în care s'a făcut comunicarea actului de procedură. Adeverinţa de primire şi procesul-verbal, vor fi semnate şi de persoana căreia i s'a predat actul.

In comunele rurale, acest proces-verbal va fi întocmit de agentul P. T. T. care face comunicarea în asistenţa a doi martori cari să nu fie în serviciul poliţiei sau al primăriei.

Toate aceste procese-verbale fac dovadă până la înscrierea în falş.

Formalitatea încheerii procesului-verbal pentru cazurile citate mai sus este obligatorie numai pentru citaţiile emanate **dela instanţele judiciare din Vechiul Regat şi Basarabia**; pentru celelalte provincii **nu este obligatorie** formalitatea dresării procesului-verbal.

Art. 19. — Pentru citaţiile depuse cu «urgenţă» sau când eventual termenul de înfăţişare este prea scurt, oficiul de destinaţie va proceda imediat la predarea lor, iar dacă la domiciliul destinatarului agentul P. T. T. nu va găsi nici o persoană căreia să-i poată preda actul, conform regulelor stabilite la art. 18, de mai sus, va proceda la afişarea lui pe uşa casei domiciliului, chiar în acea cursă, încheind procesul-verbal respectiv.

Pentru celelalte citaţii, dacă agentul nu poate efectua predarea chiar în prima zi de cursă, fie din lipsa părţii, fie din lipsa celorlalte persoane cari ar putea primi actul, se va completa formularul model No. 8, invitând partea citată ca în cursa următoare la ora ce va indica, să se afle negreşit la domiciliu pentru primirea actului. Această înştiinţare va fi afişată pe uşa casei dela domiciliul destinatarului.

Dacă nici în cursa următoare indicată în invitaţie, nu va fi prezentă vreuna din persoanele îndreptăţite să primească actul, agentul P. T. T. va afişa citaţia sau actul judecătoresc pe uşa casei domiciiului părţii, va încheia procesul-verbal (ce se află tipărit pe adeverinţă) de constatarea acestor fapte, în asistenţa a doi martori din localitate şi cari să nu facă parte din serviciul poliţiei sau al primăriei.

Art. 20. — Citaţiile adresate persoanelor juridice, vor fi predate reprezentanţilor respectivi;

Cele pentru asociaţiunile ţărăneşti sau agricole, vor fi predate mandatarilor lor.

Art. 21. — Pentru cetele de moşneni, obştiile răzăşeşti, locuitorilor împroprietăriţi sau cumpărătorilor de pământ dar aflaţi încă în indiviziune, când sunt citaţi printr'o citaţie colectivă, se va proceda astfel:

Agentul P. T. T. va preda citaţia primarului comunei respective care îi va semna adeverinţa de primire. Primarul, conform legii, va vesti pe locuitori să se adune într'o zi de sărbătoare sau de Duminică. In faţa celor ce se vor fi adunat, primarul va citi cuprinsul citaţiei şi le va arăta ziua de înfăţişare, apoi va lipi pe uşa primăriei, copie depe citaţia în cauză.

Despre toate acestea primarul va încheia un proces-verbal, care înlocueşte adeverinţa de predare şi formează actul prin care se constată că procedura s'a îndeplinit. Procesul-verbal va fi apoi remis oficiului poştal, care-l va trimite recomandat instanţei competente, menţionându-se în registrul de sosire (model No. 10), la partea respectivă, data şi ziua înapoierii actului dresat de primar.

Agentul P. T. T. se va interesa la timp de îndeplinirea acestor formalităţi şi va lua în primire procesul-verbal dresat de primar.

Dacă primarul este el însuşi părtaş în ceată, se va menţiona acest fapt în adeverinţa de primire, pentruca astfel instanţa care a emis citaţia să ia cunoştinţă şi să delege un magistrat, pretor, etc., după caz, care să îndeplinească formalitatea instituirii obştei şi a dresării procesului-verbal în locul pirmarului.

Art. 22. — Citaţiile şi actele de procedură adresate persoanelor juridice de drept public, se vor comunica conducătorului sau reprezentantului lor legal.

Citaţiile şi actele de procedură adresate instituţiilor de Stat, se vor preda reprezentantului sau funcţionarului delegat cu primirea acestor acte.

In cazul persoanelor fizice incapabile, sau cu capacitate restrânsă, actul de procedură se comunică persoanei căreia este adresat sau reprezentanţilor lor legali, dacă s'a dispus în acest sens în adresa actului respectiv.

Pentru militarii activi, jandarmi pre cum şi ostaşi în rezervă, când sunt concentraţi, citaţiile se predau prin comandamentul superior cel mai apropiat. Ofiţerii şi şefii de post nu intră în această categorie; pentru aceştia citaţiile se înmânează la domiciliul lor arătat în adresa din citaţie.

Deţinuţilor, citaţiile se înmânează prin Direcţiunea închisorii.

Bolnavilor în spital, când li se cunoaşte adresa şi sunt citaţi, citaţiile se înmânează prin direcţia spitalului.

Pentru asociaţiunile şi societăţile care nu au încă personalitate, citaţiile se vor preda persoanei menţionate de către instanţa emitentă, în adresa după citaţie.

Pentru cei cari locuesc în hoteluri, citaţiile se predau personal, iar în lipsa lor, se vor preda hotelierului, contabilului sau portarului.

Pentru masa creditorilor unui faliment, citaţia se va preda judecătorului Sindic sau persoanei delegată cu primirea actelor judecătoreşti ale falimentului respectiv.

In toate cazurile enumărate în acest articol, dacă citaţia emană dela judecătoriile rurale sau urbane şi înmânarea nu se poate face în mâinile proprii ale destinatarilor sub semnătură, agentul P. T. T. va dresa procesul-verbal în formularul din adeverinţă, arătând împrejurările în care s'a făcut predarea.

Pentru citaţiile emanate dela judecătoriile din Vechiul Regat şi Basarabia, procesul-verbal va fi semnat de persoana căreia i s'a lăsat citaţia, în asistenţa a doi martori şi certificat de agentul P. T. T. Pe acest proces-verbal se va aplica sigiliul autorităţii respective şi ştampila de zi a oficiului poştal.

Art. 23. — Predarea citaţiilor către cei în drept se poate face şi în zilele de sărbătoare, afară de cazurile când, în mod expres, instanţa emitentă ar dispune ca predarea să se facă numai în zilele de lucru.

Art. 24. — Agenţii P. T. T. însărcinaţi cu efectuarea serviciului predărei actelor de procedură, sunt obligate a respecta întocmai formalităţile prescrise în acest capitol referitoare la predarea citaţiilor.

CAPITOLUL III.

Emiterea citaţiilor, depunerea, înregistrarea şi transmiterea la oficiile poştale. Predarea citaţiilor la destinaţie după regulele de procedură din Bucovina şi Transilvania.

REGULI GENERALE

Art. 25. — Grefele instanţelor judecătoreşti, portăreii, precum şi părţile interesate din Bucovina şi Transilvania vor proceda la emiterea citaţiilor în afacerile civile şi comerciale cum şi în afacerile penale supuse taxelor de timbru fiscal, după regulele stabilite prin acest regulament şi conform dispoziţiunilor cuprinse în legi.

Art. 26. — In ceeace priveşte, procurarea citaţiilor şi depunerea lor la oficiile poştale, operaţiunile de primire, expediere la oficiile de destinaţie, înregistrarea în registrul model No. 10, cum şi celelalte operaţiuni până în momentul încredinţării citaţiilor în mâinile agenţilor poştali însărcinaţi cu predarea lor, se va urma întocmai dispoziţiunile arătate la Capitolul II, pentru citaţiile din Vechiul Regat şi Basarabia.

PREDAREA CITAŢIILOR

Art. 27. — Agentul P. T. T. însărcinat cu predarea citaţiilor, se va prezenta la domiciliul părţii citate pentru predarea actului, sub luare de adeverinţă de primire, semnată de cel citat şi certificată de agentul P. T. T. înscriind data predării şi aplicând apoi ştampila de zi a oficiului poştal local.

Pentru neştiutori de carte, li se va citi citaţia; în acest caz precum şi atunci când cel citat nu voeşte să semneze adeverinţa de predare, se va menţiona aceasta pe adeverinţă, încheindu-se totodată şi procesul verbal tipărit pe adeverinţă; se va arăta în acest act împrejurările şi modul cum s'a făcut predarea, iar adeverinţa va fi semnată de agentul poştal şi dacă este posibil şi de un martor asistent.

Când partea nu se găseşte acasă, citaţia se va preda unei persoane majore din familie sau din serviciul său, iar în lipsa acestor persoane, proprietarului sau administratorului, dacă ei locuesc în aceeaşi casă şi dacă acceptă a lua în primire actul. In acest caz agentul P. T. T. va detaşa adeverinţa de primire anexată la citaţie, va pune să semneze persoana primitoare, menţionând şi calitatea ei şi totodată va încheia procesul-verbal imprimat pe adeverinţă, arătând împrejurările în care s'a făcut predarea. Adeverinţa de primire şi procesul-verbal vor fi semnate de primitor şi de agentul poştal respectiv şi dacă este posibil şi de un martor asistent.

Adeverinţa de primire va fi după aceasta, detaşată dela actul de procedură şi înapoiată prin oficiul poştal, instanţei judecătoreşti respective, sau părţii interesate, dacă s'a prevăzut aceasta în adresa de pe adeverinţă.

Dacă o persoană căreia se poate face valabil predarea citaţiei, *refuză fără motiv legal* să primească actul ce i se comunică, citaţia se va lăsa la locul de înmânare, iar când aceasta nu ar fi posibil se va depune la oficiul poştal sau primărie, îndeplinindu-se formele de avizare şi înapoierea adeverinţei de primire cu specificările necesare, după cum s'a arătat mai sus.

Art. 28. — In lipsa persoanelor arătate în articolul precedent, agentul P. T. T. neputând efectua predarea citaţiei, va afişa pe uşa casii domiciliului destinatarului, *avizul model No. 8*, arătând data şi ora când să fie prezent la domiciliu pentru primirea citaţiei.

După această înştiinţare, se va prezenta la data şi ora fixată şi negăsind pe destinatar sau o persoană din cele în drept a primi citaţia, agentul P. T. T. va afişa pe uşa casei domiciliului destinatarului o înfăţişare conform modelului No. 9, prin care îi va arăta autoritatea şi locul depunerii citaţiei de unde o va putea ridica în termenul fixat conform dispoziţiunilor în vigoare.

In acelaşi timp va încheia procesul-verbal tipărit pe adeverinţa ataşată la citaţie, arătând împrejurările nepredării şi menţiunea că a afişat pe uşa casei domiciliului destinatarului **avizul model No. 8**, precum şi afişarea **avizului model No. 9.**

In acest caz, citaţia sau actul judiciar se va depune la oficiul poştal, iar în lipsa acestuia la primărie, împreună cu recipisa eliberată de oficiul poştal de sosire. Adeverinţa de primire va cuprinde menţiunea că s'au îndeplinit formele de afişare a avizelor model No. 8 şi No. 9, va fi semnată de agentul P. T. T. şi învestită cu ştampila de zi a oficiului poştal local.

Astfel completată, adeverinţa împreună cu procesul-verbal, se vor detaşa dela corpul citaţiei în momentul când ea se predă spre păstrare agentului dela primărie sau oficiului poştal. Agentul primăriei sau al oficiului, semnează de primire chiar pe adeverinţă, după care ea se predă oficiului poştal de sosire pentru a fi înapoiată ca recomandată la instanţa emitentă, spre a fi anexată la dosarul cauzei.

Indeplinirea acestor formalităţi are efectul comunicării citaţiei, în regulă.

Inlăuntrul termenului fixat de agentul P. T. T. conform dispoziţiunilor în vigoare, destinatarul se poate prezenta la autoritatea indicată pentru ridicarea citaţiei, semnând de primire pe recipisa poştei care va fi predată factorului poştal pentru păstrarea în oficiu.

CITAŢII CU DISPOZIŢIUNI SPECIALE

Art. 29. — Dacă pe adresa din citaţie este prevăzută menţiunea «la mână proprie» sau «procuratorului» actul trebuie predat personal destinatarului sau împuternicitului său, dacă are procură specială pentru a lua în primire citaţia sau actul judecătoresc. Agentul P. T. T. va nota pe adeverinţa de primire, numele împuternicitului, numărul şi data procurii, sub luarea semnăturii pe adeverinţă.

Tot astfel se procedează dacă pe adresa din citaţie este prevăzută, pe lângă firma sau persoana destinatară, menţiunea «sau procuristului»; atunci, în lipsa destinatarului, citaţia se va preda acestuia.

In lipsa acestora, citaţiile cu dispoziţiuni speciale de înmânare, nu vor fi predate altor persoane şi după ce vor fi îndeplinite formalităţile prevăzute la art. 28, se vor depune la oficiul poştal sau primărie, după caz, iar adeverinţa de primire şi cu procesul-verbal încheiat, se vor înapoia instanţei emitente.

Art. 30. Dacă citaţia are pe adresă, pe lângă persoana citată şi menţiunea «a nu se înmâna d-lui..... sau d-nei .....» atunci ea nu va fi predată nici de cum acestor persoane, ci celui citat, iar în lipsa destinatarului, agentul va îndeplini formalităţile cerute de art. 28 din acest regulament, după care va depune catul de autoritate indicată în înştiinţarea afişată pe uşa casei domiciliului destinatarului.

SCHIMBAREA DOMICILIULUI

Art. 31. — Dacă partea citată şi-a schimbat domiciliul indicat în citaţie, iar agentul P. T. T. are informaţiuni precise asupra noului domiciliu, el va face comunicarea actului la acest domiciliu, dacă este în circumscripţia sa.

Când destinatarul şi-a schimbat domiciliul în circumscripţia altui agent P. T. T. şi i se cunoaşte precis adresa, actul se va îndruma la agentul respectiv pentru a face comunicarea la noul domiciliu. In acest caz agentul P. T. T. va menţiona în adeverinţa de primire, că predarea s'a făcut la noul domiciliu, situat fie în aceeaşi localita, fie în altă localitate.

Când agentul P. T. T. nu are informaţiuni asupra noului domiciliu, va încheia procesul verbal de pe adeverinţă, specificând aceste împrejurări, atât în procesul-verbal cât şi în cuprinsul adeverinţei, iar citaţia împreună cu procesul-verbal vor fi înapoiate prin oficiul P. T. T. respectiv la instanţa judecătorească emitentă, sau părţii expeditoare.

Art. 32. — Când în adresa din citaţie va fi notată şi «schimbarea locuinţei» agentul poştal după ce va fi constatat că destinatarul nu se află în primul domiciliu indicat, va încheia procesul-verbal din adeverinţă şi va depune citaţia la oficiul poştal sau la primărie, înştiinţând despre aceasta numai pe proprietarul, locatarul sau administratorul acestui imobil şi în care a locuit destinatarul, prin avizul model No. 9. Inmânarea avizului se va face fără afişarea lui pe uşa domiciliului. Adeverinţa cu procesul-verbal constatator vor fi înapoiate la instanţă prin oficiul poştal respectiv, cu menţiunile cuvenite.

Art. 33. O citaţie sau un act de procedură, care poartă pe adresă menţiunea «a nu se expedia» şi care nu poate fi înmânată din cauză că destinatarul se află în călătorie, va fi înapoiată instanţei emitente cu menţiunile necesare, prevăzute în procesul-verbal din adeverinţă.

Dacă pe adresa din citaţie lipseşte menţiunea «a nu se reexpedia» citaţia se va reexpedia dacă adresa este bine cunoscută şi dacă se ştie că destinatarul va rămâne în acea localitate, timpul necesar înmânării citaţiei, astfel ca adeverinţa să sosească în timp util. Dacă însă noua adresă nu se ştie exact şi nici nu se ştie cât va dura absenţa destinatarului, citaţia va fi înapoiată instanţei emitente, cu motivele nepredărei, arătate în procesul-verbal tipărit pe adeverinţă.

Art. 34. — Când citaţiile au în adresă şi menţiunile *«la mână proprie»* cum şi *«în lipsa destinatarului a se preda primăriei»* atunci agentul P. T. T. va încerca înmânarea în mână proprie a destinatarului şi negăsindu-l la domiciliu, după ce'l va fi înştiinţat prin avizul model No. 9, va preda citaţia la primărie, de unde urmează a fi ridicată de destinatar conform înştiinţării lăsate la domiciliu.

Citaţiile sau actele de procedură pot fi comunicate de agenţii P. T. T. şi în zilele de sărbătoare sau Duminicile.

Art. 35. — Predarea citaţiilor se poate face la locuinţă, atelier, prăvălie, biurou, etc., unde destinatarul poate fi găsit. In alte locuri citaţiile se pot comunica numai cu consimţământul destinatarului, care acceptă să semneze adeverinţa de înmânare. In aceleaşi locuri se afişează şi avizele şi înştiinţările prevăzute la art. 29.

Art. 36. — Dacă citaţia, este adresată unei persoane care nu are domiciliu stabil, un atelier, prăvălie, biurou, etc., dar este cunoscută de agentul P. T. T., predarea se poate face la locul unde poate fi găsit destinatarul.

Art. 37. — Când destinatarul primeşte citaţia direct dela agentul P. T. T. însărcinat cu predarea, semnează, atât pe adeverinţa de primire cât şi pe recipisa eliberată de oficiu.

Dacă destinatarul urmează să ridice citaţia dela oficiul P. T. T., sau dela primărie unde s'a depus, semnează de primire numai pe recipisa eliberată de oficiu, întrucât adeverinţa se găseşte înapoiată la instanţa expeditoare din ziua în care s'a depus actul la autoritatea indicată.

Art. 38. — Pentru citaţiile predate, în lipsa destinatarului, uneia dintre persoanele în drept a le primi, primitorul va subscrie procesul-verbal de înmânare pe adeverinţă, completat cu numele său şi al destinatarului, arătând şi legătura în care stă el cu destinatarul, ca: procurator, secretar, director, servitor, tată, frate, soră, etc.

Atunci când destinatarul sau persoana căreia i se poate face predarea, refuză să semneze sau să primească citaţia, agentul P. T. T. va menţiona împrejurările şi refuzul în procesul-verbal ce va încheia, iar citaţia va fi lăsată la locul de comunicare; de nu va fi posibil, se va depune la oficiul poştal sau la primărie, conform art. 28.

Art. 39. — Adeverinţele pentru citaţiile şi actele de procedură judiciară, predate notarului sau secretarului dela primărie, precum şi pentru cele predate la oficiul poştal, spre a fi ridicate de destinatar, vor fi semnate de funcţionarul primitor. In aceste cazuri se va arăta în procesul-verbal, motivul care a determinat nepredarea, cu menţiunea că s'au îndeplinit prevederile art. 28 din acest regulament.

Procesul-verbal va fi semnat de agentul P. T. T. şi de un martor asistent dacă este posibil.

Procedura de comunicare fiind îndeplinită, adeverinţa care se detaşează dela citaţie, în momentul predării, se depune la oficiu pentru remitere la instanţa judecătorească emitentă, sau părţii care a prezentat actul, dacă s'a dispus în acest sens.

Pe adeverinţele de primire se va aplica neapărat şi ştampila de zi a oficiului destinatar cu data când s'a făcut predarea citaţiei.

Art. 40. — Citaţiile depuse la primărie sau la oficiul poştal, pentru a fi predate destinatarilor, se vor păstra de către agenţii respectivi, sub îngrijirea lor, în termenul prevăzut de lege. Citaţiile care în acest termen nu au fost ridicate de destinatari, dela autorităţile unde se găsesc depuse, se vor ridica de agentul P. T. T. şi se depune la oficiul poştal pentru a fi înapoiate instanţelor expeditoare sau părţilor, cu menţiunile respective.

Art. 41. — In cazul când citaţiile vor fi reexpediate la noul domiciliu al destinatarului, agentul P. T. T. care efectuează predarea, trebue să scrie în adeverinţă de primire sau eventual în procesul verbal ce va încheia, noul domiciliu al destiantarului cu adresa exactă.

Art. 42. — Adeverinţele de primire semnate şi completate în regulă aduse la oficiul poştal de agenţii P. T. T. distribuitori vor trebui să fie înapoiate în termen la oficiile de origină respective. Oficiosul destinatar înainte de a înapoia adeverinţele, le controlează dacă sunt complectate în regulă şi dacă s'a aplicat ştamila de zi a oficiului; apoi în notă la partida respectivă în registrul model No. 10 de sosirea citaţiilor şi procedează la înapoierea lor, trecându-le în foaia de însoţire a obiectelor recomandate, sub No. cu care au sosit dela oficiile de origină şi le va îndruma apoi la oficiile unde se află instanţa expeditoare. Oficiile de origină vor restitui adeverinţele de primire şi actele însoţitoare astfel înapoiate, fie autorităţii judecătoreşti respective cu condică specială sau cu list ade predare, fie părţii interesate, după caz. b

CAPITOLUL IV

CITAŢII TELEGRAFICE

Emiterea citaţiilor, remiterea lor la poştă, transmiterea telegramelor, predarea lor la destinaţie şi confirmarea predării.

Art. 43. — Citarea martorilor, experţilor sau părţilor dintr'un proces, poate fi făcută şi telegrafic, cu încuviinţarea instanţei judecătoreşti, sau în cazul când legile nu se opun.

Cheltuelile pentru îndeplinirea procedurei pe cale telegrafică, vor privi partea care aare a cerut-o.

Art. 44. — Citaţiile telegrafice sunt de două feluri:

a) Citaţia cu confirmare telegrafică de predare, conform modelului No. 4.

b) Citaţia cu confirmare poştală de zredare, conform modelului No. 6.

Art. 45. — Formularele citaţiilor telegrafice se vor completa de grefă sau

(continuare în pag. 13)

PROIECT DE REGULAMENT

(continuare din pag. 12-a)

de partea interesată şi după ce vor fi semnate de magistratul respectiv, vor fi prezentate la oficiul telegrafo-poştal cu condica de expediţie sau de către parte după caz. Oficiul le va trece în registrul telegramelor prezentate făcând menţiunea «citaţie telegrafică» precum şi alte menţiuni speciale dacă sunt indicate pe telegramă. Taxarea lor se va face conform art. 62 dela capitolul VII. Recipisele ce se eliberează părţilor pentru primirea citaţiilor telegrafice, se ataşează la dosarele respective dela instanţele judecătoreşti emitente.

Art. 46. — Citaţiile telegrafice, din momentul depunerii lor la oficiile P. T. T. vor fi mânuite la prezentare, transmitere şi sosire, în acelaşi mod ca şi telegramele de stat, dându-se deosebită atenţie pentru transmiterea lor pe fir. p

Oficiul destinatar primind aceste telegrame, le va înscrie pe formularele speciale model No. 5 sau No. 7 după caz, astfel:

a) Citaţiile cu confirmare telegrafică vor fi înscrise pe formularul No. 5, la care se găseşte anexată şi confirmarea telegrafică, ce se detaşează de agentul P. T. T. în momentul când se efectuează predarea. Inainte de a încredinţa citaţia agentulu P. T. T., pentru predare, se va completa, de către funcţionarul dela protocol, toate datele din formularul pentru confirmare, afară de numele persoanei destinatare, calitatea şi data, care se vor trece de agentul P. T. T. în momentul când efectuează predarea.

Adeverinţa de confirmare telegrafică împreună cu recipisa telegramei, vor fi înapoiate de agentul P. T. T. şi depuse la oficiul destinatar. Recipisa telegramei se va păstra la oficiul poştal ca act justificativ de regulată predare. Confimarea telegrafică de predarea citaţiei părţii, ga fi semnată de diriginte sau de funcţionarul autorizat care a verificat datele (v. art. 47) de pe recipisa de predare cu cele din confirmarea telegrafică.

b) Pentru **citaţia cu confirmare poştală**, oficiul destinatar va primi şi scrie telegrama pe formularul model No. 7, completat în acelaşi mod ca şi formularul cu confirmare telegrafică, cu deosebire că pe lângă recipisa telegramei. destinatarul va semna de primire şi pe **confirmarea poştală**. Această confirmare, după ce va fi completată cu toate datele prescrise în formular, (v. art. 47) va fi trimisă apoi instanţei judiciare emitente recomandat prin poştă, sau părţii interesate, dacă s'a dispus în acest sens.

Art. 47. — Atât confirmarea telegrafică, cât şi cea poştală, vor cuprinde: numărul citaţiei, numărul dosarului afacerii şi numele şi calitatea persoanei căreia i s'a predat citaţia, precum şi alte date cari ar fi cerute de legile în vigoare.

Art. 48. — **La predarea** citaţiilor telegrafice, se vor respecta de agenţii P. T. T. aceleaşi reguli ca şi pentru predarea citaţiilor trimise şi primite pe cale poştală, după cum se arată în Capitolele II sau III.

Art. 49. — Formularere citaţiilor telegrafice vor fi confecţionate de Regia Autonomă P. T. T. cu timbru poştal încrustat şi vor fi puse în vânzare pe valorile emise în aceleaşi condiţiuni ca şi formularele citaţiilor poştale. Costul formularului telegrafic este de lei unu, conform tarifului (art. 63, al. ultim).

CAPITOLUL V

Comunicare aaltor acte de procedură judiciară atât în Vechiul Regat şi Basarabia cât şi în Bucovina şi Transilvania, prin plicuri însoţite de adeverinţe.

Art. 50. — Comunicarea şi predarea: copiilor de pe acţiuni, chemări la interogatoriu, notificări, comunicări de copii de pe acte şi alte acte de procedură, se face prin intermediul poştei în condiţiunile prevăzute la art. 28 din acest regulament şi cu formele prescrise de legi.

Art. 51. — Actele de procedură precedură prevăzute mai sus se vor depune la oficiile P. T. T. de către grefe, portărei sau părţile interesate, în plicuri speciale după cum se arată la art. 52 de mai jos, însoţite de adeverinţe de primire.

Introducerea actelor şi închiderea plicurilor se face de grefă, portărei sau de partea care depune actele la poştă pentru expediere şi comunicare părţii. Pe partea din faţă a plicului se va arăta ce anume cte conţine, numărul total al actelor, la ce se referă, apoi va semna cel care a făcut adnotaţia şi a închis plicul.

Art. 52. — Plicurile pentru comunicarea actelor de procedură sunt de două feluri:

a) Plicuri pentru acte de procedură însosite de adeverinţă (model No. 3).

b) Plicuri pentru acte de procedură **însoţite de citaţie şi cu o singură adeverinţă de primire**. atât pentru citaţie, cât şi pentru actele judiciare referitoare (Model No. 2).

Art. 53. — Forma şi dimensiunile celor două categorii de plicuri menţionate 1 aart. 52 de mai sus. sunt cele indicate în modelele No. 2 şi No. 3.

Datele imprimate pe plic, pe adeverinţa de primire şi pe citaţii şi care urmează a fi completate de grefe, portărei sau părţile interesate sunt arătate în modelele No. 2 şi No. 3. Ele vor putea fi modificate pe cale de instrucţiuni, ori de câte ori necesitatea va cere.

Art. 54. — Regia Autonomă P. T. T. este autorizată a confecţiona plicurile speciale indicate în acest capitol, având timbrul poştal încrustat. Ele vor fi vândute pe valoarea emisă, plus costul formularului prin oficiile P. T. T., factori şi debitanţi poştali, conform specificărilor din tarif. (v. Cap. VII art. 61).

Art. 55. — Plicurile conţinând actele de procedură, se vor depune la oficiile poştale ca şi citaţiile îndeplinindu-formalităţile precrise la Cap. II sau III după caz pentru admiterea, înregistrarea, expedierea şi sosirea la oficiile de destinaţie.

Plicurile LOCO, se vor remite serviciului de sosire.

Plicurile cu taxa de *urgenţă* se vor trata ca şi citaţiile urgente.

In ceeace priveşte predarea plicurilor recomandate cu acte de procedură emanate dela instanţele judecătoreşti din *Vechiul Regat şi Basarabia*, se procedează conform legilor în vigoare, respectându-se regulele prevăzute la predarea citaţiilor judecătoreşti dela capitoull II; în cazul când predarea actului de procedură nu se poate efectua din diferite cauze, agentul P. T. T. distribuitor, va încheia procesul-verbal tipărit pe adeverinţa anexată la plic, specificând împrejurările cari au împiedicat regulata predare. Pentru *comunele rurale*, procesul-verbal se va încheia în asistenţa a doi martori, cari să nu facă parte din serviciul primăriei sau poliţiei. Plicul cu actele de procedură va fi afişat pe uşa domiciliului destinatarului, arătând aceasta şi procesul-verbal încheiat.

Adeverinţa de primire, cu procesul-verbal încheiat, se predau oficiului de sosire pentru a fi înapoiat instanţei emitente sau părţii expeditoare şi vor fi tratate tot recomandat, luându-se notă despre erpedireae adeverinţei în registrul de sosire al citaţiilor şi actelor de procedură model Nr. 10.

Art. 56. — In privinţa *predării* obiectelor recomandate, cu acte de procedură judiciară, emanate dela instanţele judecătoreşti din *Bucovina şi Transilvania*, se vor aplica, în această privinţă dispoziţiunile prevăzute la capitolul III.

Inştiinţarea de încercare pentru predare, în caz de lipsă, precum şi avizarea că obiectul cu actele de procedură s'a depus la oficiul poştal sau la primărie, se va face în acelaşi mod şi în aceleaşi condiţiuni ca la citaţiile judecătoreşti prevăzute pentru Bucovina şi Transilvania.

Art. 57. — Tot pentru Bucovina şi Transilvania, plicurile cu acte de procedură cari conţin comunicări de acţiuni, se vor preda numai personal pârâtului, unui reprezentant al acestuia autorizat pentru primiri de acţiuni, sau înafaceri relative la exerciţiul comerţului unei persoane, în mâinile procuristului firmei pârâte. Dacă o asemenea predare nu se poate executa, partea va fi invitată prin avizul model Nr. 8; în caz când pârâtul nu va fi prezent la data indicată, plicul cu actele de procedură, conţinând acţiunea, se va depune la primăria locală pentru ca să procedeze la înmânare.

Dacă pe această cale nu se poate efectua înmânarea personal pârâtului, după expirarea termenului legal de conservarea actului, agentul P. T. T. va afişa la domiciliul acestuia un aviz (model Nr. 9), că actul ce i se înmânează se găseşte depus cu efect de înmânare legală la primărie. Adeverinţa de primire cu menţiunile respective, se va detaşa şi expedia apoi instanţei emitente sau părţii interesante.

Art. 58. — Actele de procedură ce urmează a fi predate părţilor *neştiutoare de carte* din Bucovina şi Transilvania, li se vor comunica ca şi citaţiile citindu-li-se de agentul distribuitor, care va menţiona aceasta şi în adeverinţa de primire ce se înapoiază apoi instanţei (art. 27).

CAPITOLUL VI

Dispoziţiuni generale cu privire la admiterea şi predarea prin intermediul serviciului poştal, a citaţiilor penale şi a celorlalte acte de procedură penale.

Art. 59. — Citaţiile penale şi celelalte acte de procedură penală, emise de instanţele şi autorităţile judiciare respective, scutite de orice timbru fiscal, se vor admite şi preda prin poştă, conform dispoziţiunilor prezentului regulament, numai după ce se vor încheia cu aceste autorităţi convenţiunile prevăute la art. 5 şi art. 67 din acest regulament şi prin care se vor fixa raporturile de serviciu şi condiţiunile de admitere.

Art. 60. — Formularele citaţiilor penale şi ale plivurilor cu acte de procedură penală, ce se vor întrebuinţa în serviciul poştal, vor fi conform modeleior Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6 şi 7 în culoare roşie şi în conformitate cu dispoziţiile legilor şi regulamentelor respective.

Art. 61. — Aceste formulare se vor confecţiona de Regia Autonomă P. T. T., — la cererea autorităţii de care depinde instanţele respective, achitându-se costul confecţionării şi al portului poştal stabilit prin convenţiunile încheiate.

Predarea formularelor confecţionate es va face direct autorităţii care a făcut comanda.

CAPITOLUL VII

Tariful.

Art. 62. — Regia Autonomă P. T. T. este autorizată să încaseze dela depunător, în momentul depunerii la poştă următoarele taxe pentru predarea *citaţiilor*, prin intermediul serviciului *poştal* :

1. Pentru o citaţie care urmează a se preda prin poştă LOCO, se va încasa lei 8 prin timbre poştale, plus timbrele de aviaţie (v. art. 14).

In caz când se cere «uregnţă», se va încasa lei 5 (v. art. 14 şi 19) tot prin timbre poştale.

2. Pentru o citaţie care urmează a se preda prin poştă în oricare altă localitate din ţară, se va încasa lei 15 prin timbre poştale, plus timbrul de aviaţie (v. art. 15).

Formularele acestor citaţii vor fi confecţionate de Regia Autonomă P. T. T., având timbrul poştal încrustat, în valoarea taxei respective şi se vinde încasându-se în plus, lei unu, drept costul formularului peste taxa prevăzută la Nr. 1 sau 2 de mai sus.

Art. 63. — In cazul când citaţiile se fac pe cale *telegrafică* :

1. Pentru citaţia telegrafică cu adeverire de primire *telegrafică*, în tot cuprinsul ţării, se va încasa dela depunător lei 105 prin timbre poştale, plus timbrul de aviaţie (v. art. 46).

2. Pentru o citaţie telegrafică, a se preda cu adeverire de primire prin poştă, se va încasa dela depunător lei 75, tot prin timbre poştale, plus timbrul de aviaţie (v. art. 46 b).

Formularele citaţiilor teelgrafice vor fi confecţionate de Rega Autonomă P. T. T. având timbrul poştal încrustat, în valoarea taxei respective şi se vor vinde încasându-se în plus lei unu, drept costul formularului, peste taxa prevăzută la Nr. 1 sau Nr. 2 de mai sus

Art. 64. — Pentru plicurile conţinând acte de procedură, însoţite de citaţie şi ageverinţe de priimre, sau fără citaţie, având o greutate maximă de 2 (două) kgr., Regia Autonomă va încasa :

1 Când sunt a se preda LOCO, le 15, dacă plicul este în greutate până la gr. sau fracţiune, iar de fiecare 100 gr. sau fracţiune în plus, câte 2 lei peste prima taxă (v. art. 55).

Dacă se cere *urgenţa*, se va încasa, în plus lei 5, tot prin timre poştale. s

2. Când sunt a se preda în oricare altă localitate din ţară: lei 25 pcnă la greutatea de 100 gr. sau fracţiune, iar de fiecare 100 gr. sau fracţiune în plus câte 2 lei peste prima taxă (v. art. 55).

Plicurile vor fi confecţionate de Regia Autonomă P. T. T. având timbrul poştal încrustat, în valoarea taxei iniţiale prevăzută la No. 1 de mai sus, iar plusurile de taxă ce vor rezulta din aalcul, se vor percepe de oficii prin aplicare de timbre franco chiar pe plicuri. Osebit se va încasa în plus lei 1 (unu) costul formularului (v. art.).

Art. 65. — Citaţiile şi plicurile menţionate la art. 62 de mai sus, confecţionate de Regia Autonomă P. T. T. pot avea încrustat şi timbrul fiscal, pe baza unei convenţiuni ce se va încheia de Regia Autonomă P. T. T. cu ministerul de Finanţe.

Art. 66. — Debitanţilor poştali, li se ia acorda pentru vânzarea formularelor de citaţii şi a plicurilor speciale pentru actele de procedură, aceeaşi remiză ca şi pentru vânzarea timbrelor poştale.

Art. 67. — Tarifele pentru predarea citaţiilor şi a plicurilor cu acte de procedură — emise de autorităţi în scutire de timbrele fiscale şi admise conform dispoziţiunilor prevăzute la capitolul VI de mai sus, vor fi cele stabilite prin convenţiunile ce se vor încheia de Regia Autonomă P. T. T. cu autorităţile interesate. Ele vor fi mai reduse ca tarifele dela art. 62 şi 64 de mai sus, exceptându-se cele telegrafice, în nici un caz însă, nu vor fi mai mici ca 60 la sută din aceste taxe. Prin convenţiunile încheiate se va preciza şi modalitatea formării conturilor cum şi a facerii plăţilor.

Art. 68. — Regia Autonomă P. T. T. îşi rezervă dreptul de a modifica tariful indicat în acest capitol, în total sau în parte, când împrejurările vor face necesară modificarea.

CAPITOLUL VIII

Expedierea prin poştă a citaţiilor şi celorlalte acte de procedură în cazurile când citarea sau remiterea lor se va face părţilor prin alte organe decât ale poştei. Taxele poştale pentru expedierea unor asemenea acte. Contravenţiuni şi penalităţi.

Art. 69. — In cazul când instanţa judecătorească, fie din oficiu, fie la stăruinţa părţilor, a hotărît ca îndeplinirea procedurii să se facă prin corpul portăreilor, partea care are interes, pe lângă cheltuelile de portărei, va suporta şi cheltuelile de francarea corespondenţelor conform tarifului poştal ordinar când transmiterea citaţiilor şi a actelor de procedură se face pe cale poştală.

Pentru aceasta se vor depune la grefă, odată cu citaţiile şi cheltuelile de porto poştal atât pentru expedierea citaţiilor şi actelor cât şi pentru înapoierea procedurilor îndeplinite, de la corpul de portărei respectiv.

In nici un caz expedierea nu se va face de grefă, până nu se franchează plicurile cu timbrele de porto poştal, conform tarifului poştal pentru scrisorile simple sau recomandate, după cum se va face expedierea.

Art. 70. — Dacă partea stărue ca procedura şi înmâânarea citaţiilor să se facă prin notar, secretar comunal, jandarm sau comisar, acolo unde legile admit această procedare, ea va depune la grefă, odată cu citaţiile şi cheltuelile pentru timbrele poştale necesare trimiterii acestor acte prin poştă la agenţii respectivi, precum şi timbre poştale pentru înapoierea procedurilor.

Art. 71. — In cazurile prevăzute de art. 69 şi art. 70 de mai suuse, Regia Autonomă P. T. T. nu are altă îndatorire decât aceea prevăzută de regulele obişnuite ale exploatării serviciului poştal.

Art. 72. — Orice expediere prin poştă, a citaţiilor şi actelor de procedură judiciară, privind afacerile civile şi comercale fără respectarea dispoziţiunilor cuprinse în art. 69 şi art. 70 de mai sus, adică fără plata taxelor portului poştal, constitue o *contravenţiune* la legea de exploatare poştală, telegrafică şi telefonică.

Orice agent judecătoresc sau poştal va constata o astfel de abatere, sunt obligaţi a dresa imediat procesul-verbal de contravenţiune.

Un exemplar al procesului-verbal se va trimite instanţei judecătoreşti respective iar altul Direcţiunei Generale a Regiei Autonome P. T. T., care la rândul ei va aduce cazul la cunoştinţa Ministerului de Justiţie spre a se face cercetările cuvenite. Funcţionarii respectivi dela grefe, dovediţi vinovaţi de sustragerea taxelor poştale pent francarea corespondenţelor în cauză. vor suferi sancţiunile disciplinare din partea Ministerului de Justiţie şi osebit, vor fi consideraţi ca contravenienţi la legea de exploatare P. T. T. şi urmăriţi de Regia Autonomă P. T. T. pentru prejudiciile cauazte Regiei.

CAPITOLUL IX

Sancţiuni pentru agenţii P. T. T. în caz de abateri. desponsabilitatea Regiei Autonome P. T. T.

Art. 73. — Funcţionarii P. T. T. sunt datori să verifice, atât la primire cât şi la sosire, actele de procedură ce se depun de instanţele judecătoreşti, portărei şi părţile interesate în conformitate cu prescripţiunile acestui regulament. In deosebi se va verifica dacă s'a înscris adresa completă a destinatarului şi adresa de înapoiere pe adeverinţele de primire, dacă sunt semnate de magistraţi şi investite cu sigiliul instanţelor respective. Va observa dacă timbrul fiscal este aplicat pe citaţie şi anulat.

Actele cari nu vor îndeplini aceste condiţiuni vor fi înapoiate pe loc depunătorilor pentru completare.

La oficiul de sosire funcţionalii P. T. T. însărcinaţi cu acest serviciu, vor executa un control riguros asupra predării citaţiilor şi altor obiecte recomandate cu acte de procedură.

Adeverinţele de primite şi procesele-verbale, vor fi înapoate în termen instanţelor competente ,după ce vor fi fost revizuite şi găsite în regulă de către funcţionarii oficiilor P. T. T. însărcinaţi cu această operaţiune.

Art. 74. — Agenţii P. T. T. cari, cu ocazia predării citaţiilor sau altor acte de procedură, nu vor respecta dispoziţiunile din regulament şi instrucţiunile complimentare ce se vor da, vor fi pedepsiţi disciplinar.

Cei cari vor fi dovediţi că în mod *intenţionat* nu au comunicat la timp actul judiciar, sau au făcut menţiuni inexacte în adeverinţe şi în procesele-verbale, cu scopul ca procedura să nu fie îndeplinită regulat, pe lângă că se fac pasibili de sancţiunile prevăzute de legile penale, vor fi trimişi şi în judecata comisiilor de disciplină spre a fi îndepărtaţi din Corpul P. T. T.

Art. 75. — Diriginţii, subdiriginţii şi funcţionarii oficiilor P. T. T. însărcinaţi cu supravegherea şi mânuirea serviciului de comunicarea actelor de procedură judiciară, cum şi organele Inspectoratelor P. T. T. au obligaţiunea să exercite un control permanent şi să dea toate lămuririle personalului P. T. T. însărcinat cu predarea actelor de procedură.

Cei cari se vor dovedi neglijenţi în îndeplinirea acestor atribuţiuni, vor suferi sancţiuni disciplinare.

Art. 76. — Instanţele judecătoreşti, cari vor constata că adeverinţele de primire şi procesele-verbale de predarea actelor de procedură nu s'au primit la timp, vor aduce cazul la cunoştinţa oficiului P. T. T. local, iar acesta va fi obligat să cerceteze şi să urmărească cu precădere, la oficiul destinatar, soarta actelor reclamate.

Răspunsul se va comunica în termenul cel mai scurt posibil instanţei judecătoreşti competente, arătându-se situaţia şi măsurile luate; când se va dovedi că funcţionarii P. T. T. s'au făcut vinovaţi de vreo abatere, oficiul va raporta cazul Regiei Autonome P.

(continuare în pag. 22-a)

economie, finanțe

PAGINA AGRICULTURII

Agricultura și industria

Opinia noastră publică este iarăși frământată de întrebarea fundamentală: Trebue să rămână România o țară agricolă sau să devină țară industrială? Venirea partidului liberal la cârma Statului a reanimat discuția, întrucât se știe că acest partid înțelege să sprijine diferitele aspirațiuni industrializante.

Este drept că în recentele conferințe de specialiști ale partidului liberal, ca și în manifestul său electoral, s'a precizat categoric că agricultura trebue să formeze cea dintâi preocupare a guvernelor românești, dar lumea știe totuși că industria, în general, nu găsește o mai bună protecție decât tot la liberali.

Și astfel, în această ambianță mai mult sau mai puțin încurajantă, se încearcă a se demonstra că România nu mai poate fi considerată ca țară, «eminamente» agricolă. Se motivează că, dacă criza economică poate fi încă suportată la noi, aceasta se datorește faptului că agricultura începe să joace un rol minor, pe când industria se desvoltă neîncetat. Dacă agricultura ar mai avea realmente un rol așa de preeumpănitor în viața noastră economică, ar trebui să ne resimțim mult mai mult de o recoltă slabă, ca cea de anul acesta; dar ca dovadă că nu agricultura este astăzi factorul dominant, avem constatarea că, cu toată grava situație a agriculturii, starea noastră economică este relativ mai bună ca a altor țări; deci: însăși realitatea ne arată că România părăsește caracterul agricol și devine o țară industrială!

Pentru cine nu se ostenește să vadă dincolo de superficialitatea unei asemenea logici eronate, argumentarea ar putea părea sugestivă. Dar adevărata realitate este cu totul alta. România nu poate fi altceva decât o țară — așa cum s'a spus mereu — «eminamente agricolă». — Căci judecata realităților și caracterizarea situației nu poate porni dela eventuale stări momentane anormale, ci trebue să pornească dela specificul etnic și social. Iar din acest punct de vedere, cine va putea să conteste că România este o țară în care, din 17 milioane de locuitori, 14 milioane formează o pătură compactă de țărani, iar acești țărani sunt toți agricultori?

Cine poate să conteste că acești agricultori hrănesc România întreagă și că, împreună cu ceilalți câțiva agricultori mai mari, produc atâta marfă agricolă, încât rămâne de prisos și pentru export?

Exportăm și petrol? Da. Dar asta poate oare însemna că suntem țară industrială? Voiți să comparăm? N'aveți decât să vă întrebați numai atâta: câți români sau, în genere, câte persoane trăiesc de pe urma industriei petrolifere? Este comparabilă oare repercusiunea adâncă pe care o are agricultura în întreaga noastră viață națională cu insignifianta existență localizată a spoliatoarei industrii petrolifere?

Dar se mai afirmă că industria noastră acoperă astăzi o mare parte din consumul intern și a redus necesitățile importului. Nimic de zis. Dar gândiți-vă câtă protecție se acordă acestei industrii și câtă din această protecție se resfrânge defavorabil asupra agriculturii! E suficient să dăm ca exemplu numai plugurile. Cumpărăm pluguri cu un preț mult mai mare decât prețul mondial, numai pentru ca să le putem fabrica în țară..

Cu așa industrie voim noi să determinăm caracterul producției naționale?

Regret că spațiul care-mi este îngăduit în aceste rânduri de Crăciun nu-mi permit o argumentare mai largă. Pot însă adăoga că cererea de a ne revizui ideile despre caracterul agricol al României mai au la bază și o altă eroare. Este ignorarea elementelor care pot da unei țări caracterul agricol. Se pretinde că cerealele n'au preț și nu mai joacă rol; că deci ele nu mai pot întreține calificativul agricol al țării. Dar agricultură nu înseamnează numai cereale. In comerțul mondial agricol circulă produse în valoare totală de 662 miliarde, pe când restul de 438 de miliarde sunt produse zootechnice. Dacă prin urmare confundăm agricultura numai cu cerealele putem face orice erori și mai ales putem pune tot restul care nu este cereală pe seama exclusivă a industriei.

Noi putem avea o industrie națională, dar aceasta este numai INDUSTRIA AGRICOLA.

România a fost, este și va rămâne o țară categoric agricolă.

G. K. CONSTANTINESCU

Vânătoare în baltă.

Actualitatea Crăciunului: Râmătorul

Unul din animalele care continuă să joace încă din timpuri străvechi un rol economic mereu crescând a fost și este râmătorul. Domesticit la început cu multă siguranță în Orientul Asiatic, el a fost adus sau poate domesticit foarte de timpuriu și în Europa. Creșterea lui era în mare cinste la Romani, unde la numeroasele ospețe — mai ales în timpul imperiului —, prepararea diferitelor mâncăruri din carne de porc ajunsese la un rafinament desăvârșit.

Neamurile acestei specii, la început rustice și sobre, se mulțumeau cu ghinda pădurilor sau cu rădăcinile și tuberculele locurilor mlăștinoase, la cari se adaugă în slabă măsură resturile menajere ale gospodăriilor primitive.

Către mijlocul secolului al XVIII-lea îmbunătățirea acestei specii a luat o mare desvoltare — mai ales în Anglia, unde au fost obținute prin corcirea cu porci asiatici nou aduși, rase speciale pentru producerea de carne și pentru producerea de grăsime.

Porcul, — o «fabrică» perfecționată...

Grație acestor îmbunătățiri, acest animal a ajuns astăzi una din fabricile cele mai perfecționate, care transformă în carne și grăsime cu cel mai ridicat randament, produse atât din regnul animal cât și vegetal. Animal predestinat pentru valorificarea cu mult profit a subproduselor industriei laptelui și ale altor industrii de paste alimentare, a ajutat în largă măsură prosperarea acestor industrii prin valorificarea avantajoasă a acestor rezidii.

Fiind un animal lacom, repeziciunea creșterii lui nu este egalată decât de iuțeala cu care se înmulțește. Rasele precoce și prolifice ale acestui animal nasc, la frageda vârstă de nouă luni, 10-12 purcei care câștigă zilnic, în prima fază a tinereții, 3-400 gr. greutate vie din 1-1½ kgr. alimente concentrate.

Grație calităților lui de mare producător de carne și grăsime, a desvoltării pe care a luat-o consumul cărnii de porc și mai ales al preparatelor din această carne, cum și grație înlesnirii transporturilor acestui animal la distanțe destul de mari, creșterea lui a luat o mare desvoltare, — mai ales în țările cu climat temperat.

Câți porci sunt pe lume

Numărul total al râmătorilor pe suprafața globului, după cifrele date de anuarul institutului internațional de agricultură, a atins în 1930 numărul de 214 milioane capete.

Acest șeptel a permis, în acelaș an, tăierea sub controlul oficialității — după anuarul societății națiunilor — a unui număr de 174 milioane capete. S'ar părea ciudat poate că din 214 milioane să se taie anual 174 milioane capete și totuși numărul total al porcilor să se mențină, cu mici variații, același. Această minune este însă cu putință, grație repeziciunii cu care se înmulțește și a grabei cu care crește acest animal.

Sunt multe țări unde, după statistici serioase, numărul porcilor tăiați anual este mai mare decât numărul porcilor constatat la recensământele periodice. Și nu numai atât. Dar dacă numărul porcilor tăiați anual este mai mare decât al acelora constatați cu ocazia recensământului, apoi valoarea porcilor tăiați este cu mult mai mare decât valoarea celorlalți.

Dacă se repartizează numărul porcilor tăiați sub controlul oficialității la populația globului, revine un porc pentru 12 locuitori; dar, sunt țări — și nu din acelea care fac un export masiv de preparate de porc — unde se taie un porc pentru trei locuitori, cum este cazul în Germania, și chiar unul pentru doi, cum se petrece în Statele Unite. Nu-i vorba, sunt și alte popoare mari consumatoare de carne de porc ca de exemplu Anglia, dar acestea importă cantități considerabile de animale vii sau de preparate.

Porcul în comerț

In afară însă de marele rol ce care îl joacă acest animal pentru alimentația diferitelor popoare, el joacă un rol atât de important în comerțul internațional. In 1931 au făcut obiectele acestui comerț 2.384.000 capete, 1.67.000 chintale de grăsime, 6.145.000 chintale „Bacon" și șunci, plus cantități mai mici de alte preparate, în valoare totală de circa 60 miliarde lei. Și acest comerț atinge această sumă cu toate că se fac eforturi lăudabile de către toate statele de a produce în interiorul granițelor lor acest binecuvântat animal, spre a nu-l mai importa de aiurea.

Doui tovarăși...

Statistici din România

La noi în țară, după statistica pe 1931, erau 3.221.000 capete de porci; din aceștia au fost exportate 203.000 chintale greutate vie, în valoare de 4.292.000 lei; — sau cu alte cuvinte șeptelui porcin a dat produse pentru 4.882.000.000 lei, Totuși consumul cărnurilor acestui animal la noi rămâne destul de modest, deoarece nu revin — carne și grăsime — decât 11 kgr. pe cap de locuitor anual, în timp ce în Germania revin 33, iar în Statele Unite 50 kgr. pe cap de locuitor. Pentru a evidenția și mai bine avantajul acestei bogății, e destul să amintim că valoarea producției totale medie a grâului a fost în ultimii ani evaluată la circa 8 miliarde lei anual.

La noi creșterea porcului găsește condiții admirabile atât de climă cât și de productivitate a alimentelor necesare lui. Este însă nevoie de o îmbunătățire atât a îngrijirii și a adăposturilor, cât mai ales de o alegere a raselor mai bune, în special pentru carne, căci acestea sunt tipurile a căror căutare pe piețele mondiale crește din zi în zi.

Dr. Justin Braghină

Din Psaltira 1310 de Regina Maria: Tăierea porcului în Decembrie

Agricultura daneză

Numărul cailor, care este mai de mult în scădere, s'a redus numai cu puțin în anul 1932. In schimb însă numărul vitelor cornute mari a crescut cu 1%, marcând un spor de 30.000 de capete. Totuși se constată o reducere de 8% din numărul viteilor, ceeace va produce în viitor o micșorare în numărul vitelor adulte.

Numărul porcilor a scăzut cu 12 la sută, ajungând în Noembrie 1932 la cifra de 4.830.000 capete.

Vacile supuse la controlul sistematic al laptelui sunt în număr de 720.000 și dau în mijlocie 3492 kgr. lapte cu 3,83% grăsime, adică 149,4 kgr unt. Sunt însă și vaci care dau anual peste 300 kgr. unt. In general peste jumătate din numărul vacilor aflate în țară sunt supuse la controlul producțiunii laptelui. In 12 ani de existență a registrului genealogic s'a ridicat producția vacilor cu 758 kgr. lapte și 50,9 kgr. unt pe an de fiecare vacă înscrisă în registru.

Exportul de produse animale a scăzut dela peste un miliard de coroane la 875 milioane coroane.

Insemnătatea acestor cifre pentru noi este indiscutabilă. Turtele oleaginoase, de pildă, ne mai fiind exportate de la noi în Danemarca, se vând azi pe piața internă cu prețuri foarte reduse. Ar fi momentul să facem și noi educația agricultorilor în așa fel, ca să le utilizeze pe scară cât se poate de întinsă la hrana animalelor și mai ales a vacilor de lapte.

Prin scăderea exportului Danemarcii — care produce și vinde scump — se măresc șansele pentru noi, așa că delegațiile cari discută convențiile comerciale ar trebui să țină seamă de această conjunctură.

AGRARUS

Păsări din Deltă

Lopătarul

«Paradisul păsărilor» — astfel denumesc străinii delta Dunărei este locul de întâlnire al tuturor păsărilor aquatice călătoare. Aci se adună în colonii pentru ouat și clocit milioane de păsări, cari sosesc primăvara din regiunile calde. Iși construesc cuiburi prin ramurile sălciilor și prin stuful ce iese din apa care inundă primăvara toate grindurile. Se împerechează, ouă, și-și cresc puii pentru a porni din nou în migrațiune, târziu în toamnă.

Printre păsările rare ce cuibăresc în delta Dunărei noastre, este și Stârcul lopătar, care, împreună cu Egreta (Stârcul alb) Lebăda și Pelicanul (Babița), formează nobletea avifaunei bălților noastre.

Stârc (Lopătar).

Stârcul lopătar are penajul de un alb imaculat, ciocul de culoare neagră, este turtit la vârf ca o lopată, semănând cu al raței domestice, motiv pentru care a și fost denumit lopătar.

Coloniile de «lopătari», după cum sunt denumiți de vânători, sunt extrem de greu de găsit, din pricină că aceste păsări se așează în cele mai ascunse și îndepărtate locuri, chiar în inima bălții, pe unde rareori trece vre-un pescar, sau numai iarna vre-un vânător, condus de urma pe zăpadă și ghiață, a lupului sau a vidrei.

Este interesant de știut că majoritatea păsărilor de baltă printre cari: Stârcii cenușii, albi-mici, Cormoranii, Țigănușii (ibișii), etc, clădesc coloniile lor de cuiburi în comun și etajat, Proletariatul, adică Ibișii, la suprafața apei, iar Stârcii albi-mici, în cele mai de sus vârfuri ale sălciilor. Lebedele pelicanii și lopătarii însă, nu-și amestecă cuiburile cu celelalte păsări, dar nici între ele, de par'că ar fi conștiente de... nobletea nașterei lor și de considerația de care se bucură printre vânători.

Dragostea maternă este atât de desvoltată la aceste păsări, încât dacă un vânător a reușit să se apropie de cuiburile lor, Lopătarii nu se depărtează cu nici un chip de colonie, ci preferă să fie împușcați pe rând până la decimarea completă descriind cercuri deasupra progeniturei lor cu țipete disperate și prelungi.

Mi-a fost dat să asist — martor neputincios — la o scenă similară, când un grup de vânători de egrete, a distrus o colonie de peste 150 de Stârci albi, pentru a le smulge penele prețioase din coadă, cu cari apoi, în saloanele de modă, se împodobeau pălăriile femeilor frumoase...

Cruzimea aceasta fără seamăn a fost în parte remediată, pentrucă astăzi, legea oprește vânarea acestor păsări rare, ca și pe aceia a Lopătarilor, astfel că vor fi feriți de distrugerea completă, întrucât legea oprește și adunarea ouălor. Am văzut odată un pescar, care a venit cu lotca plină de ouă, pe cari le luase din cuiburile păsărilor de baltă, înainte ca ele să înceapă clocitul.

Cocostârci.

Ouăle păsărilor aquatice erau căutate pe vremuri în comerț, dar mai formau și o hrană îmbelșugată a locuitorilor din baltă.

Stârcul lopătar, atât prin eleganța liniei lui, cât și prin contrastul dela albul imaculat al penajului la negrul profund al ciocului, este o apariție atât de interesantă încât naturaliștii străini au venit în România, făcând expediții costisitoare în deltă, pentru a-l putea fotografia, și pentru a studia viața lui.

Datoria noastră este să păstrăm această pasăre frumoasă, care face prea puține stricăciuni, dar care, în schimb împodobește, ca o bijuterie, malurile bătrânului Danubin...

Gr. L.

Pericol!!

Organizarea agriculturii germane

Prin legea denumită: «**Lege asupra organizării provizorii a agriculturii germane și asupra reglementării pieții și prețurilor pentru produsele agricole**», în legătură cu legea specială asupra cartelării morilor, ambele din 13.IX.1933, ministrul alimentării și agriculturii Reichului a fost împuternicit să organizeze în mod provizoriu agricultura germană. Această împuternicire se referă la agricultură, în sensul cei mai larg al cuvântului, sub această denumire intrând, în afară de agricultura propriu zisă și: silvicultura, horticultura, pescăria și vânătoarea, precum și, în afară de producție, încă: cooperativele agricole, comerțul cu produse agricole (engros și în detaliu) și cei ce prelucrează și transformă produse agricole.

Prin aceste legi ministrul alimentării și agriculturii Reichului a mai primit dreptul să stabilească prin organizațiuni prețuri fixe cu caracter de prețuri minime, introducându-se pedepse pentru cazul când prețurile ce s'ar plăti ar fi sub aceste prețuri minimale. De asemenea el poate reglementa cultura, desfacerea și marfa comercială pentru produsele agricole. Pentru acest scop el poate organiza grupe și membri ai branșei alimentării sau să le alipească pe acestea la organizații deja existente. Prin a doua lege asupra morilor, ministrul a obținut posibilitatea, în afară de a sindicaliza în mod forțat morile și pe acea de a hotărî în ce proporție fiecare moară poate cumpăra și prelucra secară și grâu într'un interval de timp determinat și ce anume preț trebue să plătească morile pentru cereale.

Guvernul a accentuat că această reglementare forțată cu privire la agricultură constitue o măsură deosebită, cerută de situația specială a agriculturii, și în special a țărănimii, și că el nu intenționează să introducă aceeași reglementare și pentru restul economiei naționale.

Pe baza acestei legi agricultura germană a fost sindicalizată în mod forțat printr'o Ordonanță a Ministerului Alimentării Reichului, sub denumirea de «**Reichsnährstand**» (Corporația alimentară), în modul următor:

Corporația țăranilor este o organizație de drept public și cuprinde:

1. Un conducător al țăranilor Reichului.
2. Un Stat major al conducătorilor țăranilor Reichului, pentru a lucra toate chestiunile privind conducerea întregei corporații.
3. Un comitet consultativ al conducătorului țăranilor Reichului.
4. Un organ administrativ al adminstrației autonome a corporației sub conducerea unui președinte pe întreg Reichul al adminstrației autonome a țăranilor, care este împărțită în 4 secțiuni principale:

a) **Secțiunea principală I**: Uniunea conducătorilor din Reich ai țărănimii germane și a asociațiilor respective (această secțiune se ocupă cu omul în agricultură și în preocupările sale profesionale);

b) **Secțiunea principală II**: Uniunea camerelor de agricultură din întreg Reichul, Uniunea camerelor de agricultură din Prusia, precum și camerele de agricultură ale Statelor federale germane (această secțiune se ocupă cu exploatarea agricolă din punct de vedere tehnic și al exploatării);

c) **Secțiunea principală III**: Uniunea cooperativelor agricole;

d) **Secțiunea principală IV**: Comerțul cu produse agricole (en gros și în detaliu) și cei ce prelucrează și transformă produse agricole (această secțiune se ocupă cu mișcarea mărfurilor).

Fiecare din aceste 4 secțiuni principale are câte un șef ce dispune de câte un stat major compus din câte 10 consilieri din branșa secțiunii respective.

In mod analog cu organizația centrală pentru întreg Reichul s'au creat organizații inferioare pentru fiecare Stat federal (Landesbauernschaften) cu un conducător, ajutat de un stat major, un președinte al administrației autonome ce cuprinde de asemenea cele 4 subdiviziuni (a—d), fiecare cu șeful ei; aceste organizații pe State federale au la rândul lor sub ordine organizații analoage în stil mai mic pe județe (Kreisbauernschaften).

Odată această organizare corporativă a agriculturii înfăptuită, s'a putut trece la reglementarea pieții și prețurilor produselor agricole, și anume deocamdată pentru grâu, și secară.

Această reglementare constă în stabilirea de prețuri fixe (minimale) pentru cumpărările de grâu și secară dela producător, pentru a-i asigura acestuia un preț just.

Asupra necesității introducerii de prețuri fixe pentru cereale și anume deocamdată numai pentru grâu și secară și asupra modului cum se va executa această măsură, ministrul alimentării și agriculturii Reichului, d. **Walter Darré**, care este în acelaș timp și conducătorul corporației agriculturii și al țăranilor Reichului a făcut o expunere în fața reprezentanților presei, din care redăm următoarele:

«**Trebue să fim lămuriți că agricultorul nu este un întreprinzător în sensul obișnuit al cuvântului.** Agricultura nu poate și nu trebue să participe la jocul formării libere a prețului, ea nu trebue să fie expusă la pericolele legate de aceasta, deoarece **misiunea ei pentru națiune este enorm de importantă.**

Germania are nevoie de țărani ca izvor de vitalitate (Blutquelle) și ca hrănitori ai poporului german. De aceea lucrul principal nu este ca țăranul să obțină pentru produsele sale prețuri cât mai mari, pentru ca pământul său să-i producă un venit cât mai mare, ci lucrul principal este ca țăranul, printr'o legislație specială pentru proprietatea țărănească să fie legat de pământul său, iar pentru produsul muncii sale să primească o răsplată dreaptă, adică prețuri juste suficiente; țăranul trebue să considere munca sa totdeauna ca îndeplinirea unei misiuni ce o are față de neamul său și niciodată ca o misiune pur economică prin care să câștige bani, așa cum este cazul agricultorului care nu este și țăran. Exploatara țărănească nu trebue băgată în sistemul economic liberalistic-capitalist, etc.»...

Legea prevede că persoanele ce cumpără dela producător sau mijlocește o cumpărare dela acesta sunt obligate a ține registre speciale, întocmite după un anumit formular, din cari să se vadă detaliile cu privire la cumpărarea, înmagazinarea și valorificarea ulterioară a mărfii. Oficiul Reichului «Reichstelle für Getreide, Futtermittel und sonstige landwirtschaftliche Erzeugnisse» are dreptul să ceară dela aceste persoane informațiuni.

Abateri dela această prescripție, relativă la ținerea de registre, sunt pedepsite cu un an închisoare sau amendă în bani.

Legea stabilește prețuri fixe minimale numai pentru prima treaptă a vânzării, adică pentru cumpărările de cereale produse în Germania de la producător, care pentru orice cantitate vândută trebue să primească un contract de cumpărare sumar în care să fie trecut prețul și termenul de livrare.

Odată cerealele intrate în circulație, prețurile sunt libere în formarea lor, căci de aci înainte nu mai este pericol ca ele să ajungă sub prețurile minimale.

In ceeace privește comerțul de import și export de cereale legea nu se atinge nici de importul de cereale străine pe bază de schimb, nici de export.

Prevederile legii se ocupă numai de producția indigenă, pentru a asigura producătorilor prețuri juste suficiente. Formarea acestor prețuri a fost sustrasă jocului cererii și ofertei. Garanția menținerii acestor prețuri o oferă organizația corporativă a agriculturii și autoritatea Statului.

Sistemul prețurilor fixe minimale pentru cumpărăturile de cereale de la producător a intrat în vigoare cu începere dela 1 Octombrie 1933

Timpul dela introducerea lui este desigur încă prea scurt pentru a se putea face aprecieri asupra funcționării și eficacității lui. Aceste aprecieri vor urma mai târziu.

V. Germăneanu
Consilier economic pe lângă legațiunea română la Berlin

1) Dintr'un raport al consilierului economic de pe lângă legația română dela Berlin.

„HOT NEWS“: NOUTĂȚI FIERBINȚI

Cum se fabrică un ziar senzațional în Statele Unite

Oglinda cea mai fidelă a unei țări este presa sa. Dar o oglindă poate fi și una din acele cari diformează; și tocmai în America există o categorie de ziare, numite *«tabloids»*, cari dau mai degrabă o diformare a vieții cotidiene americane, decât o oglindă a ei, căci dările de seamă asupra unor întâmplări mai senzaționale nu sunt pentru ele reportagii, pur și simplu, ci necesități vitale, scop în viață! Ele fac apel numai și numai la râvna după senzațional, la cele mai josnice instincte ale massei. Ele transformă crimele conrupția, erotica ieftină, întâmplările fără importanță, faptele lipsite de gust, nenorocirea și suferința oamenilor, în noui și noui recorduri de tiraj și în pungi cari se umflă mereu. Titluri și subtitluri, uneori până la zece centimetri de înalte, — *«scare heads»* (titluri de groază) li se spune în branșă, — ajută pe vânzătorii, cu plămânii parcă de oțel, să țipe și să-și vândă marfa, pe care publicul o «devorează». Astfel de știri, preparate pentru consumul publicului, se numesc în jargonul gazetăresc ziarele concurente se întrec unele pe altele în a da, nu numai o marfă cât mai «fierbinte», dar și cât mai «sărată și piperată». Dar să nu vă imaginați că pentru a realiza aceasta, se dau înapoi dela vre-o exagerare sau denaturare a faptului real.

Un singur lucru are importanță: *Business!* Afacerile sunt afaceri! Cu cât vor fi mai stridente *«scare heads»*-urile și reportagiile mai bombastice, cu atât se vor vinde ziarele mai mult.

Căci logica negustorului american, recte a directorului de ziar american este următoarea: «Dacă vreau să obțin din partea publicului ce vreau (adică gologanul lui) apoi trebue și eu să-i dau ce vrea el — în cazul de față: *«hot news!»*.

In goană după senzațional

Se întâmplă însă uneori, ca să nu fie la îndemână nici o senzație cât de mică. Ziarul nu rămâne în încurcătură, căci fabrică la iuțeală una sau desgroapă vre-un caz, uitat și închis în dosarele poliției, caz — pe cât posibil să fie vorba de asasinarea unei femei frumoase! — de mult părăsit de autorități, pentru că a rămas nelămurit. Se reîmprospătează memoria publicului, i se promit noui, misterioase și senzaționale destăinuiri — până ce survine un caz proaspăt, acut, care, speculat cum trebue, face să se uite promisiunile făcute cu douăr zile în urmă.

Fabrici de... eroi!

Publicul vrea să-și aibe eroii lui. Dar, se știe, eroii nu sunt ființe pe cari le întâlnești pe toate cărările. Nu face nimic! Fabrici și eroi! Caracterelor cele mai comune, sau chiar sub-comune, li se grefează însușiri fantastice. Banditul cu creer de copil mic și cu curaj de iepure, care înainte de a porni în exercitarea «meseriei» își

Mândru și conștient de «valoarea» lui, banditul își admiră mutra în «tabloid».

face o injecție cu morfină dătătoare de îndrăzneală, ajunge, după câteva atacuri isbutite și fără să fie prins, un Machiavelli în viclenie și prefăcătorie și un Leonida în curaj. O femee de toate zilele și cu aspect comun, care-și împușcă amantul din gelozie, devine o frumusețe răpitoare (au retușeri excelenți americanii) și o eroină, care nu a făcut altceva decât să-și apere onoarea cuvenită sexului ei.

Descrierea execuțiilor

Foarte mult plac cititorului american reportagiile cu execuții, descrise cu sadismul demonic al unui Edgar Allan Poe până în cele mai neînsemnate amănunte. Intâi se vorbește de bravura cu care condamnatul urcă treptele eșafodului și lasă să i se pue frânghia în jurul gâtului (în unele state ale Americei se mai spânzură); reportajul te mișcă până la lacrimi; dar după aceasta descrierea devine atât de plastică și de îngozitoare, că ți se face părul măciucă și ai impresia că auzi cum se frânge șira spinării celui spânzurat.

Este vorba de o execuție prin electrocutare, atunci se descrie cum condamnatul, deși cam tremurând, zâmbește (mai încape vorba!) cu fața galbenă ca de mort și primește cu bravură să i se așeze casca de metal pe craniul ras ca 'n palmă și al doilea electrod pe picior;

Oamenii sunt simple marionete în mâinile șefului redactor al ziarului de «hot news».

cum călăul dă drumul curentului electric și transformatorii încep să mugească. Cum lumina slăbește, în timp ce condamnatul — oh! triumf al mașinei! — murind electric, tresare într'un spasm sălbatec, și fața i se desfigurează oribil în groaznica luptă cu moartea. Astfel de descrieri sunt nespus de înfiorătoare, dar se pare că exercită totuși o fascinație demonică asupra massei, care ține să-i fie biciuiți nervii. Căci s'a constatat că, după astfel de execuții, tirajele ziarelor înregistrează o urcare enormă, ca și după cine știe ce altă senzație mare.

Cel mai marcant caz de acest fel, a fost desigur execuția asasinei Ruth Snyder. Unul din reporterii admiși să asiste la execuție a isbutit să introducă — fixat pe picior, sub pantalon — un minuscul aparat fotografic. In momentul electrocutării, reporterul a ridicat puțin pantalonul și a declanșat pentru fotografiere. A doua zi, o reproducere a execuției acoperea întreaga primă pagină a ziarului la care lucra reporterul. Dar, ghinion! ziarul a fost confiscat.

Sora bocitoare

Pentru ca astfel de reportagii să fie bine preparate și, deci, ușor și lesne digestibile de către public, ziarele au la dispoziție un întreg stat major de specialiști, cari au ajuns la o adevărată virtuozitate în materie. Cel mai banal membru al acestei corporații este desigur așa numitul *«sob sister»*, sau cum i-am zice noi în termeni echivalenți, «sora bocitoare», de obicei o persoană hipersentimentală — bărbat sau femee— a cărei misiune constă în a intercala, în reportagiile și la locurile indicate, pasagiile menite să «miște până la lacrimi». Sora bocitoare are un depozit enorm de superlative, cu cari face o nebănuită risipă. Criminalul cel mai ordinar se transformă, sub condeiul sorei bocitoare, într'un nobil bărbat, ajuns pe drumuri rele, dar care, cu toate acestea, «este atât de bun cu mama sa»!

Mister Sex appeal

Apoi mai este specialistul pentru *«sex appeal»*, un bărbat, posesor al unei fantezii fără pereche, care introduce în reportagiile scandalurilor din teatru, film sau societate, și mai ales în scandaloasele afaceri de divorț, cuvenita porție de *«sex appeal»*. Tot el are obligația să caute și să introducă în dările de seamă asupra a tot felul de crime și nota erotică, atât de mult gustată de marele public.

Prietenul pungașilor

Un alt membru important al redacției este *«crime reporter»*-ul, a cărui specialitate constă în a reda cât mai interesant, cât mai palpitant, cât mai detailat, crima sau atacul banditesc. Acest reporter este o persoană foarte apreciată, conștientă de valoarea lui materială în angrenajul mare al mașinei care este redacția lui, și... e prieten pe tutuială cu toți pungașii, banditii și criminalii din metropolele respective.

«Viața amoroasă a studenților»

Banditisme, scandaluri de tot felul, crime, și până acum câtva timp, contrabandele de băuturi spirtoase, furnizează, natural, presei de «hot news», în mod continuu, materialul necesar nevoilor ei de senzațional. Dar, după cum am mai spus, se întâmplă uneori, să nu aibe absolut nimic. Deci trebuie fabricat ceva: Un ziar, spre exemplu, a introdus o redactoare într'o cunoscută Co-ed-University, instituție în care învață tinerii de ambele sexe. Puțin după aceasta au început să apară în ziarul cu pricina o serie de reportagii sub promițătorul titlu: «Senzaționale desvăluiri din viața amoroasă a studenților». Libertățile pe care și le-a permis — poate — o infimă parte dintre studenți, au fost exagerate din cale afară și generalizate. Dar, principalul este: tirajul ziarului a crescut.

«Hands up!» (sus mâinile!): bandita-garçonne, producție exclusiv americană.

«Atentat» la viața șefului redactor...

Autorul unei cărți de curând apărute, în America, Emile Geauvraux, fost șef redactor al unui cunoscut tabloid, desvăluie în această carte foarte multe din uneltirile acestor foi. Povestește, printre altele, cum, într'o zi, tocmai când nevoia unei «senzații» era mai acută, «sosi deodată» o scrisoare de amenințare adresată lui, în care scria scurt și cuprinzător: «Mai ai de trăit numai șease zile! «Asta era un «scare head» excelent; imaginați-vă: atentat contra șefului redactor!

Intreaga poliție fu alarmată și pusă în căutarea misteriosului atentator, care zilnic trimitea câte o nouă scrisoare, arătând în ea câte zile mai avea de trăit «nefericitul» șef redactor. Bineînțeles că n'a fost prins dar «scare heads»-urile se făceau din zi în zi mai mari și... tirajul la fel. Apoi sosi și seara zilei fatale; publicul nu trebuia să fie decepționat. Trebuia să se facă ceva, altfel bieții cititori, cari urmăreau cu atenția încordată și cu spaima în suflet misivele misterioase, s'ar fi simțit trași pe sfoară. Redactoul șef trimise un reporter — om de încredere — pe acoperișul clădirii de peste drum de redacție — și după zece minute, în fereastra șefului redactor se trase patru gloanțe de revolver. Bineînțeles că șeful redactor nu se găsea de fel în linia de bătae a celor patru gloanțe. Și lumea, îngrozită, citi peste zece minute în ediția specială (care era de altfel gata cu trei ore înainte de atentat) un «scare head» de o palmă: «Șeful redactor scăpat de moarte»...

Publicul își avea senzația, și ziarul afacerea.

O «rețetă» primejdioasă...

Interesant a fost și cazul următor: iarăși, într'o zi, era mare nevoe de ceva deosebit. Și *crime reporterul* se apucă să scrie (sub firma absolutei autenticități): *«Memoriile unui hoț de bijuterii»*, în care, cu bogata lui fantezie, descria cum hoțul s'a travestit în funcționar al unei societăți de pază, pentru ca astfel să opereze mai neturburat.

Ironia a vrut însă ca puțin după aceasta să fie capturată o bandă de spărgători, cari, citind în ziarul respectiv reportagiile asupra hoțului, s'au apucat să dea câteva lovituri la bijutierii newyorkezi, exact după rețeta reporterului.

«Onoarea iubitei»...

Geauvraux mai povestește și cazul unui bandit celebru, ajuns la mare faimă prin raptul unui milion de dolari în aur și prin câteva evadări îndrăznețe ale sale. Insfârșit, poliția l-a prins din nou, a fost acuzat de asasinat și mai târziu a suferit de altfel și pedeapsa capitală. Intr'o bună zi *«tabloidul»* în chestie, ca să facă și mai interesant cazul de mai sus, publică știrea că banditul poate să-și stabilească cu ușurință un alibi — dar tace — ca să apere onoarea unei femei și preferă să meargă la moarte, numai ca să-și ferească iubita de gura lumii...

Pentru ca «afacerea» să aibe totuși aerul că e adevărată, «sora bocitoare» făcu și-i trimise la iuțeală o scrisoare anonimă, conținând toate indicațiile de circumstanță, scrisoare care apoi fu «găsită» tot atât de prompt asupra lui și «cumpărată» foarte scump pentru publicare în ziar. Astfel, dintr'un bandit de rând se făcu un nobil erou — căci ce înseamnă, după morala americană, o mică luptă, în decursul căreia cad câțiva morți, dacă e vorba să se «apere» onoarea unei femei?

Până și morala se bagatelizează.

«The bobbed haired bandit»

Un caz tot atât de interesant a mai fost și următorul: O oarecare fată umilă lucrătoare de fabrică, flămândă, disperată, se înarmă cu un revolver și intră într'un magazin să cumpere ceva. Când negustorul trecu în dosul tijghelei să-i dea restul, fata întinse revolverul și sili pe bietul om să-i dea toți banii aflați în cassă. Nu era prea mult. Afară o aștepta complicele, la volanul unui automobil sub presiune. Isbutiră să scape. Lucrul părea atât de simplu, că perechea prinse curaj și întreprinse încă un asemenea atac. Apoi urmă al treilea, al patrulea, al zecelea! Nu putură să fie prinși.

Presa de senzație avea subiect! Umila lucrătoare de fabrică deveni o frumusețe, privirea ei hipnotică era descrisă ca irezistibilă pentru victimele ei; curajul și sângele ei rece erau scoase în evidență în toate reportagiile. Ajunse eroina zilei, sau, mai bine zis, a zilelor, căci abia după ce-a comis 67 atacuri, a putut fi prinsă. Și pentru că toate victimele o descriseseră ca purtând părul scurt (pe atunci abia se introdu-

«Sora bocitoare».

sese moda), i se și găsise numele: «the bobbed haired bandit» — bandita tunsă à le garçonne.

Dar ce ochi au făcut moraliștii americani, când la anchetă lucrătoarea de altă dată a declarat că, dacă a continuat atacurile numai gazetele erau de vină!

Le citea regulat și cu timpul tot văzând cum este scoasă eroină, a ajuns să creadă că într'adevăr e dotată cu un curaj supranatural. Și barem dacă măcar una din multele calități descoperite de reporteri, ar fi fost găsite și de anchetatori: o aparență de duzină și o inteligență submediocră.

Bieții semeni!...

Și să terminăm și noi cu aceste cuvinte — cinică spovedanie — ale autorului cărții de care vorbirăm mai sus, și, care ilustrează de minune concepția directorului de ziar american.

«Semenii mei nu erau pentru mine altceva decât marionete, pe cari eu le conduceam, cari jucau pentru mine, râdeau, păcătuiau și mureau pentru mine... numai și numai ca să servească de hrană preselor, din ce în ce mai lacome, ale ziarului meu!».

J. H.

Un Pom de Crăciun la Văcăreşti

Nimic mai ciudat ca sentimentul ce ţi-l poate da o invitaţie la serbarea pomului de Crăciun dată de deţinuţii dela Văcăreşti. Accepţi invitaţia cu curiozitatea omului care vrea să afle lucruri noui.

In după amiaza zilei fixată pentru serbare, mă duc la închisoarea, ale cărei porţi negre, masive, ascund o lume aparte, cu o sete de a afla cât mai de grabă ştiri din afară, — cu o sensibilitate ascuţită ca a unui bolnav în delir. — Invitaţii sunt conduşi într'o sală mare, sumbră, ai cărei pereţi nu au decât inscripţii cu învăţături. In fundul acestei săli s'a s'a improvizat o scenă, cu o cortină de pânză cu părţile laterale vopsite.—Se aud pe scenă şoapte, recomandări, comenzi. Sala e plină de invitaţi: magistraţii instructori cari au cercetat faptele celor ce „domiciliau" în închisoare, procurori cari au deschis acţiuni publice împotriva infractorilor, funcţionari ai direcţiei generale a închisorilor, ai penitenciarului, locuitori din preajma închisorii, rude ale deţinuţilor a căror faţă nu vădea de loc bucuria că participă la o serbare. Ochii le sunt iscoditori. Se uită în toate părţile să-şi vadă pe ai lor. Străpung parcă pânza cu ochii care ascunde pe cei de pe scenă. Sala spre intrare, e înţesată de gardieni cari fac pază intrărilor şi ieşirilor.

La ora anunţată în program, o ciocănitură, şi cortina se ridică. Cortina aceasta face impresia unui pansament, a unei fâşii ce se ia depe o rană adâncă, imposibil parcă de vindecat. — Tăcere. — Nici o mişcare, nici o aplaudare. Vre-o 30 de deţinuţi, cei mai mulţi îmbrăcaţi cu hainele lor, pe cari s'au căznit să le aibe cât mai curate, câţi-va — necesar poate — îmbrăcaţi în haine de puşcăriaşi, stau tăcuţi, cu capetele plecate, neîndrăznind să ridice ochii. Sunt însă deşteptaţi din somnul lor aparent de apariţia dirijorului, el însuşi un deţinut, care schiţează un salut stângaci către publicul din sală. — Voci strangulate, răguşite, cu nimic din elanul şi bucuria celor ce slăvesc Naşterea Mântuitorului, cântă destul de disciplinat, omogen, colindul de Crăciun. — Nicăeri ca acolo, în acele clipe, n'am simţit mai adânc, mai puternic, cântecul de vestire al Celui ce va să mântuiască omenirea şi să pună bazele unei noui lumi. Cei amărâţi de durerile păcatelor săvârşite cu voe sau fără voe, caută cu ochii numai la dirijor, purtând fiecare în sufletul lui nostalgia Crăciunurilor de libertate în mijlocul alor lor. In sufletele cele mai negre, mai învechite în rele, se trezesc poate atunci căinţe, licăreşte poate scânteia unei nădejdi de mai bine, de vindecare a sufletului bolnav. In prăpastia în care i-au aruncat faptele şi apucăturile lor rele, au simţit, sunt sigur, ascuţişul unor păreri de rău zadarnice acum. Cei ce vor fi putut tălmăci înţelesul Sfintelor colinde cântate de ei, îşi vor fi dat seama de nemernicia faptelor lor.

Cu aceste gânduri ascultam urările de pluguşor, recitările Vicleimului, desfăşurarea tuturor datinelor poporului nostru, când inima mi s'a oprit par'că. Printre deţinuţi am observat pe un fost coleg de liceu, fraudator al averii Statului. Se tot căznea să se ascundă; ochii noştri s'au întâlnit însă o clipă. Şi-a lăsat apoi pe ai lui în jos. O faţă suptă, ochii înlăcrămaţi, un trup firav. Prin faţa mea, ca într'un film, a apărut copilăria noastră nevinovată, voioasă, băiatul zglobiu, roşu, plin de sănătate de altă dată. Ce se va fi petrecut şi în sufletul lui atunci, nu ştiu; însă n'am mai putut înţelege nimic din strădania celor de pe scenă: conducători, regizori, executanţi, făceau impresia unor păpuşi mari în spatele cărora erau mecanisme ce-i făceau să se mişte, să deschidă gura.

Serbarea s'a încheiat cu o urare făcută de un deţinut pentru publicul din sală, după care directorul penitenciarului, un hărnic gospodar, a împărţit invitaţilor daruri fabricate de deţinuţi. Au avut voie şi deţinuţii să se dea jos de pe scenă, au venit şi alţii ca să vorbească cu ai lor. A fost atunci şi bucurie şi durere pentru ei. Am prins frânturi şi convorbiri întretăiate de oftaturi, de plâns înăbuşit. Se ştergeau ochi. Batiste erau frământate nervos în mâini.

ANDREI PRETORIAN

Scopul asociaţiei tinerilor avocaţi din România

Gruparea profesională a confraţilor din generaţiile tinere, al cărei act constitutiv şi statute s'au autentificat dăunăzi la tribunalul Ilfov, şi-a luat fiinţă sub auspiciile unui real entuziasm. Ea este organizată după chipul şi asemănarea Uniunilor similare cari există, printre alte barouri din lume, între avocaţii din Franţa şi Italia. Uniunea din Franţa, bunăoară, — spre a nu indica decât un exemplu —, a fost fondată în 1923 de şapte tineri colegi, iar astăzi numără nouă sute de membrii activi, fiind o forţă reală, efectivă şi eficace.

Fondatorii nouei asociaţiuni au ţinut să cheme, dela început, în consiliul ei de conducere, pe cele mai reprezentative figuri ale baroului ţării, alături de energiile tinere cari şi-au dat deja măsura talentului la bară. D-nii avocaţi: Constantin L. Naumescu, preşedintele uniunii avocaţilor din România; Radu D. Rosetti, decan al baroului de Ilfov, Gh. Petrovici, pro-decan şi Const. G. Solomonescu, membru în consiliul de disciplină, patronează noua asociaţie ca membri de onoare. Preşedintele activ este d. avocat Gh. Cotescu, directorul revistei profesionale: «Gazeta Tribunalelor», vice-preşedinţi d-nii avocaţi S. Şerbescu şi Al. Velescu, secretar general d. avocat Contant Ionescu, iar casier, d. avocat N. Trestianu. Consiliul de conducere numără ca membri fondatori pe confraţii: N. Porsenna, Virgil Kerciu, M. Graur, Const. Paraschivescu-Bălăceanu, Fr. Weinberg, Lizeta Gheorghiu, Alfred Crutzescu, Gh. Costăchescu, Richard Hutschneker, Tita Bobeş, Alexandru Bilciurescu. Două tinere talente abia afirmate, d-na Iulia Ionescu-Vântu şi d. Mircea Moras, ambii primi secretari ai conferinţelor de stagiu din Baroul Ilfov, aparţin deasemenea consiliului. Sediul asociaţiei este în Bucureşti, str. Despot Vodă No. 14, sectorul 3.

Cu prilejul recent al sărbătoririi maeştrilor I. Boambă şi N. Papadat pentru jubileul a cinci zeci de ani de activitate profesională, Uniunea tinerilor avocaţi, abia constituită, a fost chemată să-şi spună cuvântul, prin graiul celui care semnează rândurile de faţă. Scopul tinerei grupări este astfel formulat: ridicarea prestigiului moral al profesiunii de avocat, prin strângerea — între confraţii din aceiaşi generaţie profesională şi între avocaţi în general, — a legăturilor de camaraderie şi de solidaritate colegială prin cunoaşterea mai de aproape reciprocă, prin confruntarea, realizarea şi păstrarea permanentă a afinităţilor, aspiraţiunilor şi năzuinţelor comune în activitatea la Bară; studierea de aproape a problemelor şi necesităţilor profesionale cari interesează pe tinerii avocaţi, înlesnirea prin sprijin şi solicitudine confraternă, a debutului lor în carieră şi a exerciţiului efectiv al profesiunii înaintea instanţelor de judecată, precum şi creiarea unei reale confraternităţi în barouri. Toate acestea, în cadrul legii organice a corpului avocaţilor şi al regulelor impuse de tradiţia profesiunii noastre, de barouri şi de Uniunea avocaţilor din România.

E puţină vreme de când confratele Gh. Costescu ne-a numit, pe noi, avocaţii tineri: «copiii nimănui». Această formulă, care în copilăria noastră era titlul unei melodrame teatrale, apare astăzi ca o tragedie sumbră. Faţă de vremurile de o cruntă şi crudă vitregie, tinerii colegi au căpătat încetul cu încetul constiinţa că numai unirea lor poate impune soluţii acestei situaţiuni. Forţele noastre strânse de acum înainte în mănunchi, îngemănate, nedespărţite, constituesc un bloc de apărare şi de sprijin reciproc. Incredinţând pe maeştrii din generaţiile profesionale cari ne-au precedat în carieră, de recunoştinţa şi de respectul nostru, îi asigurăm totodată de grija noastră neadormită pentru destinele baroului, de disciplina noastră rezemată pe independenţă: din moment ce nu răpim locul nimănui, nu vom face umbra nimănui. Suntem răbdători: în lupta la Bară, consideraţia şi consacrarea sunt cu atât mai trainice, cu cât mai aspru va fi fost drumul spre greaua lor cucerire. Avem năzuinţa că însă-şi adversarii noştri de principii să recunoască, mai târziu, cu loialitate, că merităm pe deplin şi stima lor şi dragostea lor. Căci între noi, confraţii adversari de tot momentul, veşnic pe baricade protivnice, admiraţia pentru meritele şi talentele *reale* vine lent, fragmentar, dar sigur. Ea este tot mai puternică decât orice gelozie inerent omenească, decât toate rivalităţile luptei pentru existenţă pentru supremaţie, — şi birue sentimentele şi resentimentele invidiei sterpe şi sterile.

Drept preţioasă încurajare, Uniunea tinerilor avocaţi din Franţa — strălucită soră profesională mai mare —, ne-a trimes o măgulitoare scrisoare de omagiu, îndemnându-ne la muncă şi la energie. Asociaţia tinerilor avocaţi din România va avea, în curând, prilejul să dovedească tăria sa, îndreptăţind speranţele cari i-au încurajat cu atâta simpatie, constituirea

CONST. IONESCU
Secretar general al Asociaţiunii

Monografia Maramureşului

SIGHET, 23. — In cursul lunei Iulie a anului curent s'a iniţiat întocmirea unei monografii generale a judeţului Maramureş.

Toţi cărturarii cu tragere de inimă din judeţ, sau din altă parte pe cari îi interesează problemele maramureşene, se pot considera colaboratori preţioşi la înfăptuirea ei. Munca tuturor este necesară.

S'a ales un preşedinte al monografiei în persoana prefectului de judeţ de totdeauna, un redactor şef în persoana d-lui director Cornel I. Sânjoanu şi un secretar general în persoana d-lui dr. Mihai Marina.

Monografia implicând studierea unei serii de probleme, s'a proiectat organizarea mai multor secţiuni din considerente de specialitate şi technică de muncă. Iată-le:

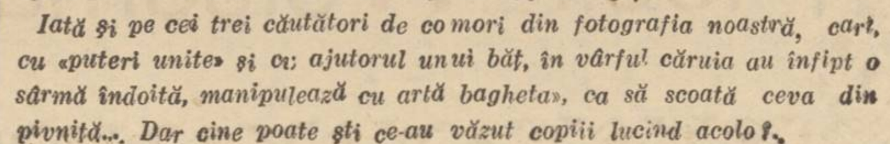
1. Secţia financiară
2. Secţia istorică
3. Secţia economică şi socială
4. Secţia sanitară
5. Secţia culturală
6. Secţia monografiilor
7. Secţia etnografică şi filologică. Ziaristica
8. Secţia frumuseţile naturii
9. Secţia industriei casnice
10. Secţia de muzică, pictură, arhitectură
11. Secţia juridică
12. Secţia administrativă
13. Secţia cultelor
14. Secţia comunicaţiilor
15. Secţia silvică
16. Starea culturală a populaţiunii
17. Secţia artistică a fotografiilor
18. Secţia oro hidrografie şi climatologie, floră şi faună
19. Secţia bărbaţi reprezentativi din trecutul Maramureşului
20. Secţia statistică
21. Românii din Maramureşul cehoslovac

Fiecare din aceste secţii are un preşedinte, un secretar şi mai mulţi colaboratori. Parte au fost aleşi iar alţii urmează să se aleagă.

Venind în scaunul de prefect al judeţului d. Gavrilă Mihalyi şi prin aceasta revenindu-i rolul de preşedinte al monografiei, lucrarea şi-a mărit sorţii de izbândă.

Pentru a se putea da monografiei valoarea reclamată, sunt rugaţi pe această cale toţi oameni de bine să binevoiască a-şi trimite adeziunea lor de colaborare, indicând secţia pentru care au preferinţe spre a se putea face în curând convocarea în vederea organizării muncii.

Corespondenţa urmează a se trimite pe adresa d-lui dr. Mihai Marina, secretarul general al monografiei, la prefectura judeţului.

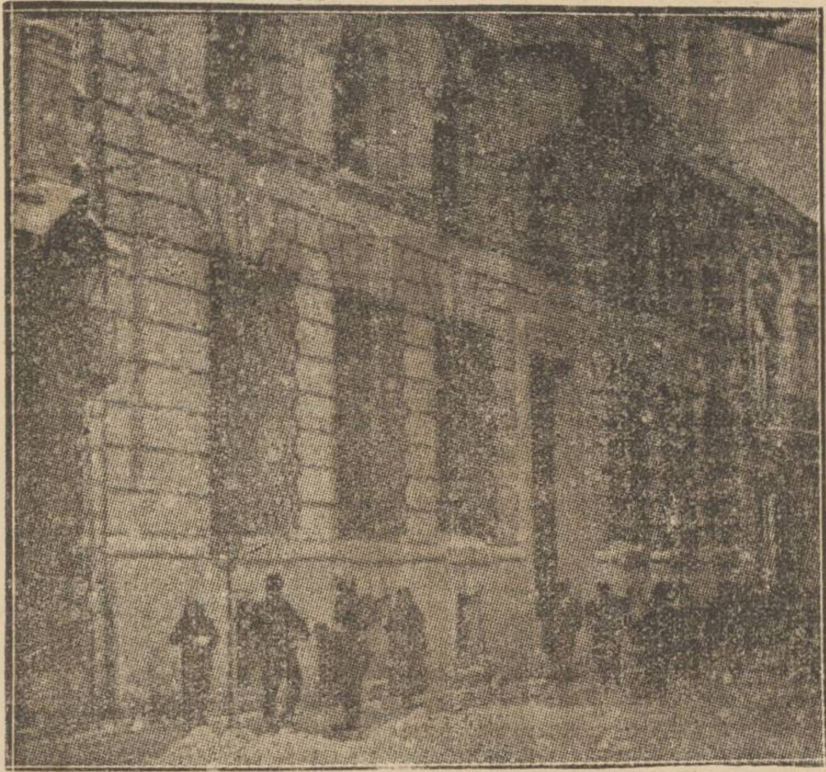

Gurile de canal sau de pivniţă au avut întotdeauna o atracţie deosebită pentru copii. Necontenit, orificiile acestea îşi exercită puterea lor de atracţie subterană asupra micilor căutători de «comori»: ace de cap, nasturi, chei, cuie şi, în zile deosebit de «norocoase», câte un bănuţ; acestea sunt rodul unor străduinţi de ore întregi.

Iată şi pe cei trei căutători de comori din fotografia noastră, cari, cu «puteri unite» şi cu ajutorul unui băţ, în vârful căruia au înfipt o sârmă îndoită, manipulează cu artă bagheta», ca să scoată ceva din pivniţă... Dar cine poate şti ce-au văzut copiii lucind acolo?..

Valută, valută, valută!

Câteva aspecte în legătură cu „bursa neagră"

Fosta clădire a Băncii Crisoveloni unde se fac operaţiile de schimb a devizelor.

In orice parte a globului, valuta joacă azi un rol preponderent. Fie că alimentează dorinţele şi cheltuelile snobilor, fie că ajută să alinie durerile suferinzilor, valuta vine să acopere multiplele necesităţi ale oamenilor.

Regimul capitalist, ca şi nesiguranţa schimbului, teama de inflaţie, ca şi lipsa creditului, atât de accentuate în ultimul deceniu, au adus după ele o serie de măsuri menite să asigure moneta naţională a fiecărei ţări. Şi astfel s'a născut: poliţia devizelor sau aşa zisul control al valutei.

Deci, şi la noi, comerţul de bani străini a fost supus la o serie de măsuri restrictive sau pur şi simplu suspendat şi trecut în mâna instituţiilor de stat. Măsura aceasta are ca rezultat faptul că moneda naţională este apărată de fluctuaţiuni, că rămâne în afară de speculaţiunile cotidiane ale bancherilor şi suportă astfel mai cu uşurinţă siguranţa pe care trebuie s'o aibe faţă de jocurile burselor străine.

Vom cita două mari exemple: francul francez din 1927 şi dolarul. Lupta pentru menţinerea acestor valute n'a încetat nici astăzi, de aproape un an, Statele Unite nu contenesc cu măsurile privitoare la atenuarea stabilităţii-aur a dolarului.

Lira sterlină, atât de tare, a suferit şi ea din cauza speculaţiunilor de credit şi a ajuns să piardă aproape 30—35 la sută din cursul ce primise în anul 1928. Numai după mari presiuni şi lupte pe târâmul pieţei internaţionale, a reuşit să fie menţinută ca baza de plată a mărfurilor, ştiut fiind că, din cauza fluctuaţiunilor şi nesiguranţei cursurilor, moneta naţională a Marei Britanii era singura pe baza căreea se încheiau imensele tranzacţiuni internaţionale.

Nu mai vorbim de pengö, schilingi, şi de bieţii noştrii lei. Ne luptăm de ani de zile să dăm monetei o stabilitate a cursului pentru a putea asigura o bună desfacere în afară ca şi a plăţilor ce facem pentru mărfurile importate.

O consfătuire într'un colţ discret al pasagiului.

In ultimul timp — şi ca o măsură de control — în plus a devizelor — s'a constituit şi regimul contingentării — care, pe lângă măsurile de favoare ce se dau statelor în care debuşeul mărfurilor noastre este mai asigurat, plăţile trec din mâna particularilor în acea a statului, care, prin oficiul institutului nostru de emisiune, face faţă plăţii mărfurilor importate, fie prin plată directă, fie prin compensaţiune, operaţiune mult uzitată în ţările cari desfac mărfurile lor la noi şi primesc în schimb produsele noastre (Austria, Italia, Cehoslovacia, Polonia, ş. a.).

Stăvilirea comerţului de valută a dat însă la noi, ca şi aiurea, la comerţul clandestin de bani, denumit şi «bursa neagră». Toate măsurile luate pentru stârpirea acestui comerţ ilegal şi atât de aspru pedepsit, sunt inutile, nevoile şi cerinţele cetăţenilor fiind mult mai tari decât măsurile de control ale Băncii Naţionale.

S'au dat amenzi importante; s'a sechestrat şi confiscat importante sume; totuşi contrabanda de valută există şi operaţiunile de schimb se fac sub cerul liber şi în faţa institutului legal de schimb. Se pare însă că la aceasta ajută chiar Banca Naţională, prin modul greu cu care rezolvă cererile urgente prezentate. De pildă, că multe cereri în care se solicita ieşirea din ţară a sumelor necesare internării în sanatorii sau alte cazuri grave, au fost respinse cu prea multă uşurinţă.

Vin apoi şi interesele intermediarilor. Aceştia, cu orice risc, operează schimbul valutei, bine înteles la alt curs decât acel decretat. Naivitatea unora ce cred că având o monedă străină, au mai multă siguranţă în valoarea ei, dau imbold multora din tezaurizatori să-şi aibe avutul lor în acest fel de valori, fără să ştie că mai mult pericol există în acest gen decât dacă ar avea moneda naţională.

O propagandă în acest fel ar fi foarte utilă. Şi pentru mai multe motive: ar îngrădi operaţiunile nefaste de cumpărare de bani străini, şi ar da cetăţenilor noştri speranţa operaţiunilor de depunere în lei.

Am asista astfel la o renaştere a creditului şi implicit, la desfiinţarea fără ajutorul poliţiei a comerţului clandestin de bani străini.

Al. Stelescu

«Bursa neagră» din Pasagiul Macca

Mici invenţii foarte utile

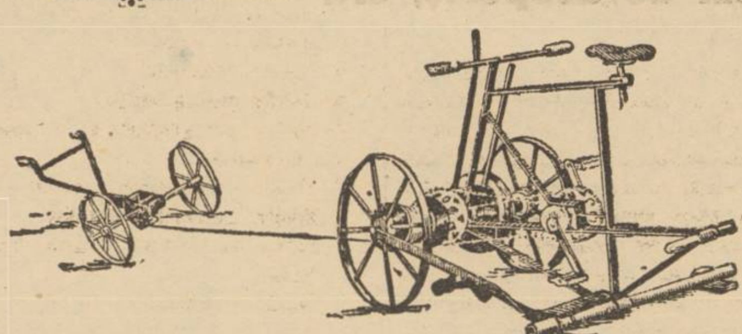
Un aparat pentru deschis capac cutiilor de metal: Colierul de metal, plat, prevăzut la ambele capete cu câte un mâner de lemn, permite să se strângă foarte bine şi să se răsucească cu uşurinţă capacul.

Sită automată. Intr'o sită conică de metal este fixat un rulou de lemn, care este manevrat cu uşurinţă şi apasă, frământând ceea ce trebue să treacă prin sită, pe pereţii acesteia.

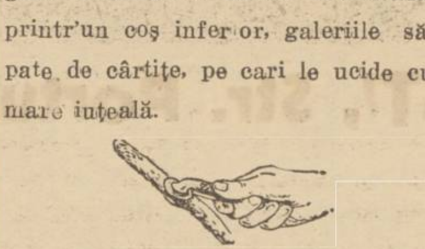
Sapă pentru prăşit şi pompat: Acest aparat permite să se efectueze cele două operaţiuni menite să debaraseze terenul de plantele parazitare. Ele sunt tăiate şi în acelaş timp stropite cu un lichid distrugător.

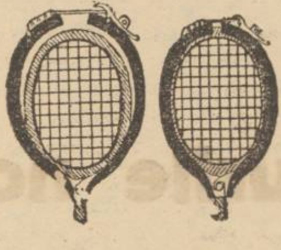
Velocultorul: Un cadru ca la tricicletă, dar care rămâne fix pe pământ, este prevăzut cu un angrenaj cu pedale, care acţionează un fus, iar acesta, la rându-i mişcă un plug tras de cablu. Aducând spre sine plugul, omul face un efort comparabil cu cel al unui cal şi atinge pentru plug o iuţeală de 800 metri pe oră. Un volan regulează mişcările fusului.

Distrugător de cârtiţe cu ajutorul gazelor asfixiante: Acest dispozitiv cu rezervor permite să se toarne apă asupra unui produs care degajează gaze asfixiante. Gazul invadează, printr'un coş inferior, galeriile săpate de cârtiţe, pe cari le ucide cu mare iuţeală.

Cleşte pentru sparanghel: Apucând cu acest cleşte partea necomestibilă a sparanghelului, nu se mai murdăresc degetele.

O presă pentru rachetă: Această presă, formată din două părţi demontabile, exercită o presiune egală pe montura de lemn a rachetei evitând deformarea ei. Presa se montează şi se demontează instantaneu.

Fixator pentru şireturile de ghete sau pantofi. Un buton cu resort în care se bagă capetele şireturilor strânse. Se evită astfel facerea supărătorului nod, care mai are şi desavantajul că se desface tocmai când nu trebue.

Muzee, arhive şi pinacoteci

Sau ce păţeşte un intelectual român

Numai cine n'a fost gazetar şi nu s'a amestecat în mişcarea culturală şi artistică a acestei ţări, numai acela nu ştie nimic despre cele trei instituţii, cari costă pe Stat bani, şi cari ani de-a rândul se întruniseră să formeze una din ramurile unui minister de Arte.

Numai un asemenea om nu s'a găsit în situaţia penibilă de a primi vizita unui străin de marcă, nu politică ci intelectuală, şi fără multă vorbă să fie rugat să-i arate **arta românească.** A auzit fără îndoială de arta noastră populară, de frescele noastre din biserici şi de cei doi, trei pictori mai de seamă ai secolului trecut: Dacă gazetarul nu a trecut granita, şi nu ştie, că popoarele se judecă după producţia lor artistică — îl cară pe la diferitele colecţii, denumite Muzee în cari Muzele bietele Muze evită să intre...

Dar dacă cunoaşte criteriul acestei lumi străine, se găseşte în cea mai curioasă încurcătură. Stă şi se întreabă: «mă rog, dar unde să-l duc, să nu ne facem de râs?»

Artă populară? Dar de sigur avem un Muzeu reprezentativ. De la distanţă străinul simte, că suntem cineva. O imensă harduglie, pe Promenada principală, acoperită cu hârtie gudronată şi din cărămidă cu foarte frumoase motive decorative. Cărămidă smălţuită încrustată ici colo în celule de cărămidă ordinară, şi fără nici o regulă; îl face pe străin, să ceară totuşi explicaţie. Ai vrea s'o ştergi, dar nu e chip. La urmă, ruşinat istoriseşti, cum de 20 ani stăruieşte acest monument să treacă la **Monumentele istorice** şi nu poate: se opune Direcţia din răsputeri, să nu rămâie fără locuinţă. Insfârşit, după cercetări arheologice, ajungi pe o poartă de bârne să pătrunzi şi să descoperi într'o aripă ca prin vechile dărămături şi colecţia etnografică.

După ce i-ai arătat, încerci să te eschivezi, dar nu poţi. Străinul, mai ales în urma celor publicate în străinătate, vrea cu ori ce preţ să vadă **Muzeul cu fresce.** Te scarpini puţin, dar îţi aduci aminte, că anul trecut însfârşit s'a creat un **Muzeu al Evului Mediu.** Poate o fi acolo. Hai să mergem! Intr'adevăr într'un castel cu turnuri şi turnuleţe, dar de loc medievale, se află o colecţie. Câteva fresce de la Biserica lui Neagoe din C. de Argeş, cari n'au nimic [redacted] cu arta de un bizar expresionism atonit, şi cari n'au nimic de aface cu arta frescei noastre. In zadar, cauţi ceva de la Biserica Domnească. Nici măcar fotografii. Iar dacă te interesezi afli că fotografiile sunt la **Monumentele Istorice**, unde sunt păstrate cu mare îngrijire sub lacăt.

De la bisericile din Bucovina, cu toată reclama făcută pe timpuri, nimic; despre ultimile descoperiri de la Uârlău şi Neamţ, nimic; despre cele din Transilvania, nimic şi iar nimic. In schimb, o droaie de oameni de serviciu se ţin după d-ta

Iar dacă străinul jenat, de bănuiala de a fi venit să fure frescele, se informează; i se răspunde, că copiatul este interzis şi ca atare... «dar bine d-le, nicăeri nu există aşa ceva», exclamă nedumerit vizitatorul. «O fi», i se răspunde, dar la noi Muzeele sunt proprietatea Statului, iar statul fiind proprietatea functionarilor, dv. nu puteţi copia, decât dacă nici unul din noi, nu se interesează de aproape de chestia, care vă priveşte. In cazul acesta, faceţi cerere şi aşteptaţi, până ce aperitivele vor seca pe la specialiştii din Bucureşti, ca să primiţi răspuns». Şi de teamă să nu te vezi legat burduf şi dus la Poliţie te retragi în grabă.

Străinul, care începe să se amuzeze pe contul d-tale, nu se lasă însă şi vrea să vadă şi **Pictura modernă.** Vrea să vadă şi pe cei doi, trei maiştri, de cari a auzit.

Te scarpini grozav, dar n'ai ce face.

Angajezi un taxi cu ziua şi pleci în căutarea lor. Ajungi la o monumentală cupolă de zinc, cu o luxoasă sală de expoziţii la subsol, cu sală de spectacol la etaj şi cu scara de primire, care duce la cabinelele actorilor din dosul scenei. Urci şi în câteva din aceste cabine se află **Pinacoteca Statului.** Străinul surâde, dar crede, după numele vechi al Instituţiei că e vreo veche *Episcopie* transformată în teatru de vre-o societate americană.

In Pinacotecă, ţi se spune, că cele mai bune pânze de *Grigorescu* sunt la Moscova; iar restul, bănuite a fi de fiul său sunt în păstrare aici. Străinul râde, căci ştie, că nu există nici un Grigorescu în Rusia, iar d-ta, îl iei de braţ şi fugi, de frică de a nu păţi, cum scriserăm mai sus.

De acolo nimereşti la *Muzeul Kalinderu*. Străinul crede, că-l duci la *Crematoriu*, dar se ravizează intrând înăuntru. O frumoasă colecţie de mobilă şi obiecte vechi, de fabricaţie autentică italiană din secolul trecut. Restul este la Moscova şi portarul «cimitirului», cum îi zic vecinii, te informează, că Muzeul a fost cu greu achiziţionat; şi s'a vândut cu obligaţia de a nu se mişca nimic dela locul său. Şi hoţii respectă această clauză! Fugi cu vedenia lui Conu Iancu Kalindroiu şi a «Furnicii» în spate.

Ateneul Român.

In fine nimereşti la *Muzeul Simu.* Un frumos templu grecesc, pus în coasta Bulevardului cea mare şi cu faţa într'o stradelă, probabil pentru discreţie. Dar degeaba intri, căci

Il mai duci pe la *Muzeul Stelian*, şi *Muzeul militar*, unul în formaţie picturală, celalt în descompunere şi te opreşti. Străinul insitând, îi răspunzi că ar mai trebui să-l duci la o seamă de particulari la palatul din *Sinaia* ori la *Muzeul d-rului Anghelescu* dela *Nisa*, dar că ar deveni prea obositor şi-l rogi, să aştepte timpuri mai bune, până va clădi statul *Pinacoteci* şi vor apărea *colecţiile dela Moscova (?!)*.

Dacă străinul este un *specialist de cărţi şi manuscrise vechi* eşti obligat să-l duci să-i arăţi, colecţiile, de cari au auzit vorbindu-se.

Te urci în taxi şi mâi la **Arhivele Statului**. O veche mânăstire. Străinul aşteaptă, ca aici să fie şi vechituri. Dar amabilul *numismat*, care e director, surâde. Dacă te interesezi de *Teatru*, îţi răspunde, că n'are nimic anterior lui 1888, obiceiul pământului fiind că directorii să plece cu arhive cu tot. Dacă te interesezi de vechile *Academii Domneşti*, să uită la d-ta zâmbitor şi te întreabă de sănătate. Academiile acestea fiind greceşti n'au ce căuta la noi. Dacă te interesezi de vechile *hrisoave*, adunate cu japca de prin Mânăstiri, îţi răspunde dezolat: «Vai! sunt în păstrare la Moscova, cu copiile lor cu tot. Dar avem bune ştiri dela ele. Nu le-au ars Bolşevicii». «Mă rog, dar dv. ce faceţi aici?» «Ne certăm cu popa bisericii lui Mihai-Vodă, care e mai mare în mânăstire»! Şi fugi dintre umbrele vechilor ziduri, să nu iasă stafiile.

Ajungi la *Academia Română.* Străinul intră emoţionat. Amintirea celei franceze. îl face să calce în vârful degetelor. Intri la d. director, care începe prin a te întreba de *petiţie*. «Ce petiţie d-le?». «Aşa e regula la noi, ca la judecătorie, fără petiţie n'ai ce căuta!» După ce află, că are de a face cu străin, şi îl crede a fi şi gazetar, devine foarte amabil, având mare slăbiciune pentru străini şi pentru presă. Şi vorbeşte. Academia are cea mai frumoasă *colecţie de monezi din lemn*, mai ales cea *dacică* este unică. Spre mai bună păstrare şi de *frica nemţilor*, eu am dispus trimiterea ei la Moscova. Avem asigurări înscrise, că se află în siguranţă.

Cărţi vechi? Avem *colecţia Cantacuzino* din sec. XVII, donată de Colegiul Sf. Sava spre o mai bună păstrare. Numai după războiu s'a aflat ce valoare avea, şi din cauza asta a rămas. Este o perlă. Avem *manuscrise*, depuse spre o mai bună păstrare de mai toate mânăstirile şi arhivele Statului; şi mai ales *hrisoave* foarte multe şi foarte vechi. Vre-o *două vagoane!* N'a mai rămas nimic prin alte părţi. O bună parte am trimis-o la Moscova, de unde avem foarte bune ştiri despre ele. Numai gurile rele spun, că au fost arse de Revoluţie». Cum începe să se plângă de ingratitudinea Statului, care nu le dă şi **bani** pe lângă astea toate, ca precauţiune, înşfaci pe străin şi fugi.

«Ei, dar dragă d-le «zice străinul, vreau să văd şi Muzeul dv., am auzit că aveţi lucruri foarte interesante». «Hai şi la Muzeu!» «Dar unde e?» Ţi se indică două localuri.

Le iei pe rând. Te întâmpină un om de serviciu. «Muzeul nostru este foarte important. Avem un *Albert Dürer*, dar nu ştim unde a fost transportat. Avem *Cloşca cu Pui* o perfectă copie, căci originalul e la Moscova în păstrare. Avem *tezaurul got dela Craiova*, readus după 15 ani dela Berlin, avem veritabila *Fiară a lui Saita-farmes*, avem *bijuteriile dela Argeş* şi câte altele, dar acestea nu se văd decât la *Expoziţia soc. de Arheologie.* Dar obiectezi d-ta, mai dăunăzi am găsit *o piatră dela Trajan*, aceia unde este?». «Avem noi multe pietre, pe cari le-a descoperit în localul cel vechi, ascunse de frica vizitatorilor, după dulapuri, dar asupra lor avem *proprietate arheologică* noi. Le-am luat acasă, şi le ţine sub pat, până vom deveni *epigrafişti*, ca să le putem publica. Până atunci nici piatra dv. nu e vizibilă».

Străinului d-tale fiindu-i foame îl conduci la birt, unde într'un pahar de vin bun, cauţi să-l faci să uite călătoria aceasta în Ţara Valahilor din anul 1933.

Em. C. Grigoraş

FIGURI DIN ŢARILE NORDICE

Suedeză — *Ţăran norvegian* — *Fată norvegiană* — *Pescar din insulele Faroer*

sport

Știința educației fizice și medicii români

Medic Colonel I. LASCAR, primul președinte al societății

Dr. ADRIAN IONESCU

Medic locot. I. COVACIU-Ulmeanu

Educația fizică de stat, îndrumată conform Legei de Educație Fizică, deși nu numără decât un deceniu de activitate, a realizat organizări din cele mai complete în școală și armată. Organul său de conducere, O. N. E. F., nu și-a risipit pe căi disparate energia, ci a reușit în domeniul propagandei, relațiilor cu străinătatea și realizărilor interne, o foarte interesantă operă constructivă. La flacăra ei se adapă azi tineretul școlar și elementele chemate sub drapel pentru serviciul militar.

Cum educația fizică a tineretului nostru este una din cele mai importante și mai vaste probleme sociale, manifestarea ei oficială incumbă o pregătire complectă și o orientare științifică. Niciuna din aceste laturi nu e fost neglijată, aducând realizări dintre cele mai interesante

Având în vedere necesitățile științifice determinate de existența problemelor de educație fizică, cari probleme se rezolvă în mare măsură prin aportul medicilor preocupați de exercițiul fizic, O. N. E. F.-ul și institutele sale, prin personalul didactic medical, lucrează în laboratoarele sale la soluționarea acestora pe cale experimentală. Pentrucă aceste probelme interesează nu numai pe specialiștii acestor institutii, O. N. E. F. a sprijinit ideea înjghebării unei Societăți Medicale de Educație Fizică, *care să intereseze pe medicii școlari, practicieni și mai ales ai societăților sportive particulare.*

Această societate a luat ființă în cursul anului 1932, luna Aprilie, răspunzând necesității de coordonare și de control medical în sport.

Ea urmează să dea imboldul permanent al procesului de ameliorare atât a condițiilor de parcticare ale exercițiilor fizice, și mai ales ale rezultatelor lor

După o prealabilă anchetă în țările din apus — anchetă făcută, parte la fața locului, parte cercetând documentele ce s'au primit la cerere, — cu toată vitregia vremurilor neprielnice activității științifice, Societateatea a fost pusă dela început pe calea cea bună. Promovarea cercetărilor științifice în legătură cu exercițiile și aplicarea rezultatelor acestor cercetări au fost principiile ei călăuzitoare. Rezultatele de un an ale activității începute pe aceste baze sunt mulțumitoare.

Ședințele publice ale Societății, prin nivelul științific ridicat al comunicărilor, prin calitatea autorilor și prin discuțiile pline de învățăminte, tind din ce în ce mai mult să devină o adevărat școală în specialitate. Numărul comunicărilor ținute în ședințele de până acum s'au tipărit în Buletinul Societății care apare regulat la două luni odată. In el se mai publică memorii originale, analize și informațiuni. Grație redactărei rezultatelor în limba franceză și germană, buletinul a obținut schimbul în afară de revistele medicale române, cu reviste italiene, franceze, germane, poloneze și maghiare, de specialitate.

*E locul să menționăm aci, că activitatea Societății și cercetările publicate au fost conmentate elogios în presa medicală străină de specialitate, iar majoritatea olr au fost recenzate în aceleași reviste (*Münchener med. Wochenschrift, Le travial humaine, Rivista di scienze applicate all' edacazione fisica e giovanille, Przeglad Fizjologji Ruchu, Der Sportarzt, Sportovos). *Faptul merită să fie relevat, căci constitue o demnă afirmare a recentei mișcări medico-sportive române în concertul internațional al acestei noui specialități științifice.*

Tot ca un indiciu al considerațiunei de care se bucură Societatea Medicală de Educație Fizică, vom aminti că ea a fost invitată oficial la congresul anual al Asociației medico-italiene și la Congresul Internațional de medicină sportvă ce s'a ținut la Torino în Septembrie a. c In fine, în urma invitațiunei Comitetului Uniunei Internaționale a societăților medico-sportive. Societatea Medicală de Educație Fizică a delegat un membru în Comitetul Uniunei.

Preocupați în aceiași măsură de aplicarea practică a cunoștințelor teoretice de specialitate, imediat după înființare, Societatea a căutat ca în cadrul unui curs de informațiuni să familiarizeze pe medicii societăților sportive și ai școalelor cu problemele medico-științifice ridicate de practica exercițiilor fizice și chiar cu practica acestor exerciții considerând că numai medicul el însuși sportiv, va putea judeca în deplină cunoștință de cauză efortul necesitat de o probă oarecare, precum și repercusiunile efortului acelei probe, asupra organismului. De aceea aceste cursuri, în afară de cunoștințele teoretice, cuprind în mod obligatoriu exercițiul practicat sub diferitele lui înfățișări. In acest scop au avut loc două cursuri de medici. Primul în vara anului 1932 și ultimul în cursul acestui an.

Conferințele și prelegerile ținute de către medicii Societății au fost adunate și publicate într'un volum prezentabil de peste 300 pagini intitulat: Educația Fizică la individul normal și patologic, apărut de curând în editura ONEF, lucrare care cuprinde noțuni prețioase asupra metodelor, technicei și indicațiilor exercițiilor fizice, văzute din punct de vedere medical.

Constatăm că bilanțul acestui prim an de activitate nu poate fi considerat numai plin de satisfacție pentru întemeetorii și pentru conducătorii Societății, el constitue în acelaș timp cel mai puternic în, demn și îndreptățește cele mai frumoase speranțe pentru dezvoltarea ei în viitor.

Ființa Societății Medicale de Educație Fizică corespunde unei necesități reale, întrucât rolul medicului se afirmă în dictarea indicațiilor și contra indicațiilor exercițiilor fizice, îndrumarea fiziologică și igienică a sportivilor, supravegherea antrenamentului și în fine asistența medicală propriu zisă.

Inițiatorii și colaboratorii activitățeî Societății acesteia au înțeles imperativele necesităților actuale ale educației fizice și corespund misiunei căreia s'au dedicat pentru progresul educației fizice românești.

N. Albescu

Un mic maestru de sky.

Alpinism de iarnă

Simfonia albă

Viața popoarelor dela Nord prezența locuitorilor încă din timpul celei mai vechi primitivități, greutăți neîntâlnite în regiunile meridionale și ecuatoriale. Anotimpul de îngheţuri în serie și de zăpezi nesfârșite, împiedică în bună parte progresul acelor epoci, angajând pe oameni la lupta grea cu elementele naturii. Voinicia și îndemânarea nordicilor, atunci când era cunoscută de acei cari duceau o viață mult mai tihnită în jurul grădinilor înflorite și vegetațiilor luxuriante, extazia pe aceștia din urmă.

Și ca să redăm mai just cele ce susținem mai sus, să ne permită cititorii noștri să publicăm câteva pasagii din ceiace literatura a produs în legătura cu viața unui mare gânditor francez:

«Acest ilustru francez, călătorind în țara unde s'a născut ski-ul — Laponia, — ilustru în alte titluri, nu este altul decât *Regnard*, viitorul autor al comediilor «Joueur», «Légataire universel» și «Folies amoureuses». In acest timp. Regnard nu se gândea să scrie comedia; călătorea ca să uite supărările din dragoste. Insoțit de doi prieteni, porni spre țările de Nord, la 26 Iulie 1681.

«Acum 220 ani cei trei drumeți se găseau la *Torno*, orașul cel mai de vest din Suedia. De acolo, se urcară de alungul Fluviului Torno și se aruncară în plină țară lapona. Au mers până la Marea Inghețată... Aceasta se chiamă zicea Regnard, să te freci de oșia polului.

«Și poetul nostru, într'o povestire repede înseamnă etapele, observă obiceiurile și face o descriere amuzantă a Laponilor, aceste mici animale de cari se poate spune că după maimuță se apropie mai mult de om. Dar ceiace-l minunează mai mult este mijlocul intrebuințat de Laponi, ca să lunece pe zăpadă, care mijloc stă în a încălța două scânduri de brad lungi de 2 metri, late de o jumătate de palmă, ascuțite la vârf și găurite la mijloc, pe unde trece o bucată de piele care ține piciorul strâns nemișcat.

«Regnard nu poate concepe cum Laponii, încălțați astfel pot să se susțină, coborând văile cele mai adânci și cum pot să urce munții cei mai înalți. Autorul nostru lasă să se înțeleagă că a vrut să încerce patinajul Laponilor. Incercarea însă nu-i reuși, căci la primul pas căzu în zăpadă și socoti inutil să împingă experiența mai departe.

Mare păcat! Dacă Regnard ar fi adus în țara lui skiurile și ar fi încercat să le aclimatizeze, cu siguranță că Europa ar fi avut încă de acum două decenii sensul farmecului acestui sport, ski-ul, care azi face deliciul sportivilor de iarnă.»

Skiul, devenit sport de zăpadă numai de 44 ani, a fost mijlocul de transport din cea mai veche antichitate. El se găsește în cea mai veche relatare mitologică la popoarele dela Nord și în Islanda. Acest mijloc de transport a fost inventat de mintea oamenilor nordici ca să se poată ține pe zăpadă și numai în cele din urmă ca să alunece pe pante.

In afară de Eddași, din mitologia scandinavă unde Dumnezeu figura încălțat numai cu skiuri, cea mai veche mențiune de ski se găsește în Herodot, care vorbește de Aegipodieni, cari făceau acrobații în regiunile la nord de Sciția, adică Finlanda și Laponia.

Teoria că practicarea skiului a venit în Europa din Asia Centrală, adus de invazia mongolă, nu corespunde realității.

Cronicile secolelor XI și XII au numeroase capitole cari tratează despre intrebuințarea skiului, fie ca element practic de locomoție în regiunile muntoase, fie ca manifestațiune de veselie a tinerilor în regiunile cu multă zăpadă și mai ales în explorările muntoase, în excursiuni de agrement.

Evoluțiunea skiului în decursul secolelor este strâns legată de practicarea alpinismului iarna. In Europa, țările scandinavice — după cum era și natural — au ținut comandamentul perfecționării și difuzării lui ca element practic și apoi ca manifestațiune sportivă.

Progresul acestui frumos sport de zăpadă a mers mână în mână cu progresul alpinismului, care nu-i altceva decât pasiunea pentru munte, gustul excursiunilor pe masive muntoase. Skiul ca și alpinismul iarna este la îndemâna tuturor oamenilor, cari se pot bucura de frumusețile lui, indiferent de ce puteri sau aptitudini are.

Practicarea skiului prezintă un deosebit interes specific, fiind un excelent mijloc de desvoltare al organismului, o reală școală de inițiativă și de curaj, de formare a reflexelor rapide și de rezistență. Acest sport este un puternic factor de sănătate, mai ales pentru locuitorii dela orașe cu creerul surmenat, cu nervii tociți de munca zilnică și cu plămânii încărcați de otrava vieții de birouri, fabrici, laboratoare, etc.

Mersul în muntele acoperit cu zăpadă și coborârile pe plaiurile întinse, albite de neaua fulgilor albi. dă skiurilor cel mai reconfortant repaus intelectual, asigurându-le totodată un foarte reușit mijloc de menținere fizică într'o formă cât mai igienică. Influența skiului asupra fizicului și psihicului nu mai are nevoe de a fi demonstrată.

Clișeul de mai sus reprezintă patru instantanee edificatoare asupra frumusețelor naturale din munții cu zăpadă și asupra mișcărei de care este animată această practicare a sportului de zăpadă. Practicarea lui mai are și o strânsă legătură cu turismul în munți, care asigură prosperitatea economică a regiunilor și deci a întregei țări care reușește să organizeze centre cu astfel de sporturi de iarnă.

Aplicat la noi, skiul, pe lângă desvoltarea economică adusă în regiuni și orașe, pe lângă o perfecțiune sportivă, este de mare importanță națională, cu aplicațiune practică pentru tineretul nostru, care va ști să se organizeze pentru apărarea în munți. Skiul, în rândurile cetățenilor și în cadrele armatei, este elementul principal al pregătirii preregimentare.

Apropiind cele două laturi: practic și frumos, skiului românesc i se deschid căi largi în viitor, pe cari progresând, va deveni în scurt o ramură de mare importanță socială.

No Abee

O reformă de mare utilitate

La federația noastră de football se alcătuește cu multă grijă un proiect de regulament menit să revoluționeze. Este vorba de proectul de regulament pentru legitimarea jucătorilor, bazat pe un principiu foarte sănătos: desființarea carantinei.

Cu alte cuvinte un proect echitabil, care desființează acel sistem asportiv și amoral care este actualmente în uz.

Jucătorii în plină ascensiune, cari din anumite motive schimbă clubul, nu vor mai fi opriți de o perioadă lungă, distrugătoare, de inactivitate.

Schimbarea de club nu va atrage după sine nici o carantină. Jucătorul își va putea continua fără întrerupere lucrul, în noua sa grupare.

Desființarea carantinei se va aplica numai jucătorilor transferați prin buna înțelegere a grupărilor.

Sau, ca să exemplificăm, jucătorul A al clubului X va putea avea drept de joc imediat în gruparea Y, numai în cazul când între grupările X și Y a intervenit un acord, o tranzacție, în ce privește transferarea lui A.

In cazul contrar, jucătorul va face carantină. Este de altfel o rezervă firească a proectului. Este mijlocul cel mai eficace ca să se înpingă la tranzacții cinstite, și să se împiedice racolajul fără rost.

Proectul acesta de regulament va fi supus aprobării viitorului consiliu federal, care se va întruni la sfârșitul lui Ianuarie.

—OXO—

Farmecul iernei

Cel mai atractiv mijloc de propagarea turismului românesc

Un recent concurs de afișe, patronat de o autoritate în Stat — e vorba de fostul Oficiu al Turismului — concurs suprapopulat cu amatori, a dovedit, pe deoparte, că turismul, ca necesitate socială și ca ramură a economiei naționale, a început să fie considerat după cum se cere, iar în al doilea rând, că publicitatea grafică a fost consacrată ca vehicul al propagandei turistice. Și aceasta în special în ceeace privește afișul, lucru dela sine înțeles, dacă se ține seamă că, din arsenalul destul de bogat al reclamei de azi, afișul ocupă locul de mare atențiune. Afișul a parvenit a fi cel mai subtil, cel mai de elită și cel mai de efect mijloc de reclamă.

Turismul nu s'a putut dispensa de acest mijloc. Afișul turistic este astăzi pretutindeni încetățenit.

Cine nu-și reamintește seriile de afișe turistice ale companiilor de navigație, ale localităților balneare austriace și cehoslovace, ale societăților de aviație, sau ale târgurilor de mostre, toate, direct sau cu substrat turistic?

Turismul nostru a debutat în domeniul publicității prin afișe și broșuri de propagandă. Sunt cunoscute întâile afișe în fotogravură ale d-lui Bădăuță, urmate apoi de concursul de care am vorbit aci.

Debutul nostru a fost deadreptul hibernal. Atât afișul premiat, cât și o mare parte din afișele prezentate la concursul de placarde, au fost inspirate dintr'un aspect al iernei. Al iernei pe plaiuri românești.

Inspirația are origina ei în turismul altei țări, căci astăzi nu se poate imagina o desăvârșită propagandă turistică, ignorând efectul publicitar al iernei cu aspectele ei pitorești.

In biurourile de voiaj, iarna de pretutindeni ne ademenește, fie dintr'un afiș de interior, fie depe o copertă de prospect. Skiori planând în toate pozițiile, lacuri acoperite cu ghiața încărcată cu un furnicar de patineuri, bobsleighiști, roderiști, străbătând oceanuri de albeață, toți și toate motive de publicitate turistică, adică ademenire și pentru cei mai încarnați sedentari la gura sobei. Și în majoritatea cazurilor, fotografia pură, nealterată de retuș, este împinsă pe planul întâi. Căci deasupra oricărui farmec policromic fotografia rămâne și pitorească și convingătoare. E realitatea care e documentară și, deci, preferată.

Luând numai câteva din multiplele motive ce poartă reclama din iarna aceasta, nu vom ignora și pitorescul, dar și mercantilul lor.

Cele câteva reproduceri ce însoțesc aceste rânduri și cari sunt alese din imensul material de reclamă turistică din alte țări, sunt în deajuns de convingătoare și în acelaș timp ghid pentru orientarea ce trebue să o dăm și noi propagandei cu care se va da avânt turismului românesc.

Virgil Molin

Spre o organizare serioasă

Avem o lege a educației fizice. O avem de un deceniu și o modificăm mereu. Această lege; parcă'i un făcut nu se aplică așa cum trebue. Litera ei are valoare documentară, însă n'are valoare vitală.

Instituția de stat, în sarcina căreia este dată respectarea legei și întocmai aplicarea ei, a avut și are chiar de întâmpinat greutăți foarte mari pentrucă multă lume — chiar acei autorizați să fie legali — aplică și practică educația fizică sau cultura sportivă, după fantezie și chiar după interesul personal.

Avem foruri conducătoare a inițiativei particulare care au pretenția să dirijeze sportul în școală sau armată.

Sunt și oameni de specialitate cari își neglijează atribuțiunilor lor din școală sau armată și aleargă la conducerea sportului particular. Se întâmplă cu acestea etact ca și cu preotul profesor: când îl căutai la școală el era la biserică și invers. La școală nu făcea nimic fiind ocupat cu parohia, iar la biserică. chiul, fiind ocupat cu activitatea școlară.

Dezorganizarea și inactivitatea din cele două câmpuri — școală, armată și societățile particulare — se datoresc acestei imixtiuni condamnabile, care întreținea harababura din conducerea sportului românesc Desființarea acestei stări de fapt nu s'a putut face din cauza neînțelegerilor; sau mai bine zis a profitorilor, cari apăreau mereu ocupați, aferați și se erijau în competențe sportive. Aceste situații, cari nu prezentau realitatea, dar cari le făceau reclama personală, le convenea de minune.

Efectul activității O. N. E. F., deși cam tardiv, s'a produs în cele din urmă și azi avem la ordinea zilei «Organizarea mișcării sportive școlare», datorită inițiativei profesorilor de educație fizică. Gruparea lor, începând cu Capitala, și organizarea activității fizice școlare pune bazele unei serioase organizări școlare încadrată în dezideratul legei de educație fizică. Va fi deci un serios început de grupare a activității educației fizice.

Școala se va ocupa de elevii ei și după ea armata va intra în făgașul natural al preocupărilor. Rămâne și inițiativei particulare destul de lucru, să nu fie îngrijați agitații «încurcă lume». Dacă vor dori să muncească, vor avea teren suficient Vor pierde însă avantajul dezorganizării, care le permitea toate fanteziile sportive destul de dăunătoare adevăratului spirit sportiv.

Adierea unui vânt de serioasă organizare în educația fizică a școlarilor ne bucură.

Olav

Campionatul mondial

La Roma, la începutul lui Iunie 1934, se desfășoară cea mai importantă probă footballistică ce a înregistrat până astăzi istoria acestui sport.

Peste 30 de țări au luat parte în turele eliminatorii ale acestei competițiuni. Iar în Iunie, când cupa mondială va atinge apogeul strălucirii ei, șasesprezece echipe, șasesprezece alese, vor disputa turneul final, în fața entuziasmului spectatorilor de pe întreg continentul.

Campionatul mondial este din punct de vedere spectacular, cea mai impozantă manifestare footballistică, atât prin valoarea echipelor cari participă, cât pentru garanția excelenței regii pe care o dirijează Italia fascistă.

Cât privește punctul de vedere technic, campionatul mondial va însemna un mare pas înainte în istoria footballului mondial. Cupa mondială va permite concluzii și statistici cari nu ar fi putut fi extrase din activitatea de până acum a footballului mondial.

Proect de regulament

(Continuare din pagina 13-a)

T. T., care va lua măsuri de sancţionarea celor vinovaţi, înştiinţând despre aceasta şi instanţa reclamată.

Art. 77. — Pentru citaţiile şi orice alt act de procedură judiciară, depuse spre comunicare prin agenţii P. T. T. şi care nu s'au putut remite celor în drept din vina evidentă a acestora, sau care s'ar pierde din vreo împrejurare oarecare, Regia Autonomă P. T. T. va restitui depunătorului taxele poştale, cheltuelile de timbru fiscal şi cele de refacerea actelor pierdute. Aceste despăgubiri se vor recupera dela agenţii P. T. T. vinovaţi de pierderea actului în cauză. De alte daune, Regia Autonomă P. T. T., nu răspunde conform legii de exploatare P. T. T.

Art. 78. — Pentru complectarea dispoziţiunilor din acest regulament, se vor întocmi instrucţiuni în vederea lămuririi diferitelor chestiuni juridice şi administrative în legătură cu îndeplinirea actelor de procedură, prin organele Regiei Autonome P. T. T., faţă cu diferitele dispoziţiuni din legile în vigoare sau cari se vor promulga ulterior.

CAPITOLUL X

Organizarea, în Direcţiunea generală P. T. T. a serviciului de predarea şi comunicarea citaţiilor şi actelor de procedură prin poştă.

Art. 79. — Serviciul de predarea şi comunicarea citaţiilor şi altor acte de procedură prin poştă, se alipeşte la Direcţia exploatării poştale, cu care va forma o singură Direcţiune.

Biurourile ce vor compune acest serviciu, se vor determina pe cale de deciziune de către Direcţiunea generală P. T. T., iar personalul necesar pentru conducere şi execuţie, se va detaşa din corp. Pentru chestiunile judiciare rezultând din aplicarea dispoziţiunilor cuprinse în regulamentul de faţă, se va detaşa la acest serviciu de la Direcţia Conteciosului, avocaţi având practica juridică cuvenită.

CAPITOLUL XI

Dispoziţiuni diverse şi finale.

Art. 80. — Grefele instanţelor judecătoreşti şi portăreii, în conformitate cu dispoziţiunile cuprinse în legile lor organice, sau în alte legi şi regulamente, vor îndeplini din oficiu lucrările premergătoare comunicării citaţiilor şi actelor de procedură, iar părţile interesate, la stăruinţa cărora se cere îndeplinirea procedurii, prin intermediul serviciului poştal, vor îngriji să procure din timp, atât formularele citaţiilor tipărite cât şi plicurile cu citaţii pentru actele de procedură având timbrele poştale incrustate şi care se vor depune la grefă, pentru a fi comunicate celor în drept, prin agenţii P. T. T.

Grefele vor menţiona la dosarul cauzei predarea citaţiilor precum şi a plicurilor cu actele depuse, iar la cerere va da adeverinţă de primirea lor, ca în caz de întârziere sau neexpediere să se poată lua măsuri contra vinovaţilor.

Art. 81. — Formularele ce se întrebuinţează în serviciul conform prescripţiunilor din acest regulament, sunt cele indicate mai jos, aranjate în ordinea numerică.

Dimensiunile şi culorile hârtiei din care urmează a fi confecţionate formularele, vor fi cele indicate pe modelele respective. Dacă însă în cursul aplicaţiunei regulamentului, se va simţi necesitatea modificării totale, sau parţiale a acestor formulare, ea se va putea face prin dispoziţiunile Regiei Autonome P. T. T.

Model Nr. 1. — Citaţie simplă cu adeverinţă de primire.

Model Nr. 2. — Plic cu citaţie şi adeverire de primire pentru comunicarea actelor de procedură şi citarea părţii.

Model Nr. 3. — Plic pentru comunicarea actelor de procedură însoţite de adeverinţe de primire, fără citaţie.

Model Nr. 4. — Citaţie telegrafică cu confirmare telegrafică (formularul pe care se scrie citaţia).

Model Nr. 5. — Citaţia telegrafică cu confirmare telegrafică (formularul pe care se primeşte citaţia la oficiul de destinaţie).

Model Nr. 6. — Citaţia telegrafică cu confirmarea poştală (formular pe care se scrie citaţia).

Model Nr. 7. — Citaţia telegrafică cu confirmare poştală (formular pe care se primeşte citaţia la oficiul de destinaţie şi se adevereşte primirea de către partea citată).

Model Nr. 8. — Somaţiune aviz din partea agentului P. T. T. către partea citată, când aceasta lipseşte dela domiciliu, etc.

Model Nr. 9. — Aviz din partea agentului P. T. T., când acesta lasă citaţia la Primărie sau la oficiu, negăsind pe cel citat.

Model Nr. 10. — Registru pentru înregistrarea citaţiilor şi plicurilor recomandate cu acte de procedură sosite la oficiul de destinaţie.

Art. 82. — Toate dispoziţiunile din regulamente, deciziuni sau instrucţiuni contrarii prezentului regulament, sunt şi rămân abrogate.

Art. 83. — Serviciul de înmânarea citaţiilor şi actelor de procedură, prin agenţii P. T. T., intră în vigoare pe data publicării acestui regulament prin «Monitorul Oficial».

radio

Modificari la programul Radio-Bucureşti

DUMINECA 24 DECEMBRIE: 19.00: Radio-interview cu d. Georgescu-Delafras, directorul editurei «Cugetarea» despre «Problema cărţii» (în loc de Radio-jurnal).

LUNI 25 DECEMBRIE: 12.15: Sextetul Capelei Regale Cotroceni: Muzică religioasă (în loc de 12.00).

MIERCURI 27 DECEMBRIE: 19.15: Alexandru Vasiliu-fluerat: Muzică românească (în loc de Fănică Luca); 19.30 Orch. Fănică Luca, etc. (în loc de ora 19.15).

Spicuiri din programele străine

Duminică 24 Decemb. 1933

MUZICA: 17. Praga, Barcelona; 17.30, Varşovia; 18, Grupul italian, Praga, Viena; 18.30, Palermo; 19, Zagreb, Leipzig, Oslo; 19.25, Hamburg; 19.45, Langenberg; 20, Zagreb, Belgrad; 20.30, Zagreb, Zürich; 20.50, Varşovia, Viena; 21.15, Praga, Toulouse; 21.40, Roma, Grupul italian; 22, Praga, Toulouse; 22.30, Parisien, Strassburg, Toulouse; 23, Toulouse; 23.20, Praga; 23.45, Leipzig; 24, München; 24.15, Praga; 1. Budapesta, Leipzig, Varşovia.

TEATRU, OPERA, OPERETA: 23.20, Parisien: «Basm de Crăciun» (piesă radiof.); 24, Leipzig: «Noaptea sfântă» de Ludwig Thoma; 22. Bruxel I: «Contesa Mariţa» (operetă).

MUZICA DE DANS: 2.15, Bruxel II; 24.15, Belgrad; 1, Bruxel I.

OBSERVAŢIUNI: Următoarele posturi străine retransmit, prin Londra, la orele 22 serviciul divin din Biserica Mântuitorului din Betlehem: Viena, Hilversum, Zagreb, Midlandreg, Sottens, Belgrad, Zürich, Budapesta, Lubliana.

Luni 25 Decembrie 1933

MUZICA: 17, Budapesta, München; 18, Zagreb, Roma; 18.30, Kosice, Palermo, Viena; 18.40, Budapesta; 20, Viena; 20.30, Grupul italian, Roma, Zürich; 21, Lubliana; 21.15, Zagreb, Toulouse; 21.30, Belgrad, Lubliana; 21.45, Palermo; 22, Belgrad, Bruxel I; 22.15, Varşovia, Lubliana; 22.45, Roma; 23, Bruxel I, Grupul italian; 23.20, Viena; 24, Bruxel II; 24.25, Leipzig.

TEATRU, OPERA, OPERETA: 21, Viena: «Răsboiul vesel» (operetă); 23.45, Parisien: «Vive Paris» (revistă, cu Cecile Sorel); 21, Balzano: «Don Pasquale» (operă); 23.20, Toulouse: «Faust» (operă); 21, Leipzig: «Christellein» (operă); 21.30, Belgrad: «Faust» (operă), Praga: «Der Freischütz» (operă de Weber).

MUZICA DE DANS: 22.45, Zagreb; 24.30—2, Londra reg.; 23.30, Hamburg; 23.20—2, Berlin; 23.30, Grupul italian; 24.35—2, Daventry nat.

Marţi 26 Decembrie 1933

MUZICA: 17, Belgrad, München, Zürich; 17.30, Lubliana; 18, Zagreb, Varşovia; 18.30, Roma; 18.50, Brno; 19.20, Breslau, München, Viena; 20, Belgrad, Praga, Viena; 20.30, Grupul italian, Roma; 21, Roma; 21.05, Praga; 21.15, Toulouse; 21.40, Roma; 22, Bruxel II, München; 22.30, Parisien; 22.50, Budapesta; 23, Toulouse; 23.15, Brno, Bruxel II; 23.45, Belgrad, Bruxel II; 24.30, Budapesta.

TEATRU, OPERA, OPERETA: 22.15, Bruxel II: «Mefiske» (monodramă); 2.15, Toulouse: «In cavoul dela miezul nopţii» (fantezie radiof.); 20.30, Stockholm: «Prinţul X» (comedie muzicală); 21.40, Grupul italian: «Grenadierii» (operetă); 21, Varşovia: «Bal în Savoya» (operetă).

MUZICA DE DANS: 23.40, Viena; 22.45—23.15, Zagreb; 24.30, Londra reg.; 24, Mühlacher; 1, Toulouse; 23—1, Stokholm; 24—3, Langenberg; 23, Bruxel I; 24—1 Oslo; 24—2, Daventry nat.

Miercuri 27 Decemb. 1933

MUZICA: 17, Breslau, Leipzig, M. Ostrava; 17.30, Belgrad; 18, Zagreb; 18.10, Grupul italian, Roma, Varşovia; 18.20, Viena; 18.50, Leipzig; 19.20, Varşovia; 19.30, Budapesta, Lubliana; 20, Viena; 20.25, Brno, Praga; 20.30, Budapesta, Daventry nat., Londra reg., Midland reg.; 21, Bolzano, Varşovia; 21.30, Parisien; 21,35, Viena; 22, Bruxel I şi II; 22.15, Varşovia; 23, Budapesta; 23.35, Breslau; 24, Budapesta; 24.45, Toulouse.

TEATRU, OPERA, OPERETA: 22.20, Parisien: «Duşmanul oamenilor» (operetă); 22.05, Berlin: «Despre prostia dagostei»; 21, Stokholm: «Carmen» (operă); 21, Lubliana: «Bărbierul din Sevilla» (operă).

MUZICA DE DANS: 24.30, Londra; 23.30, Hamburg; 23.30, Grupul italian; 23.30, Varşovia; 24.35—2, Daventry nat.

«O brad frumos... **e ascultat azi de copii la radio**

Filme cari rulează de Crăciun

CAPITOL: «Aşa cum mă doreşti» cu Greta Garbo şi complectări.

TRIANON: «Buzele mele mint» cu Lilian Harvey şi John Boles şi complectări.

RIO: «Iubim.... dar numai odată» cu Louis Graveure, Jean y Jugo şi ansamblul Cărăbuş.

ROXY: «Aşa cum mă doreşti» cu Greta Garbo şi complectări.

VOX: «Cavalcada» cu Clive Brook şi Diana Wynyard.

SELECT: «Frivolitate» cu Maurice Chevalier şi complectări.

REGAL« «Hotel Atlantic» cu Anny Ondra şi Szoke Szakal în «Szoke la varieteu».

BD. PALACE: Stan şi Bran în «Soţii ideali şi complectări.

FEMINA: «Pat şi Patachon la pension» şi complectare.

CORSO: «Vasul Fantomă» cu Herry Piel şi complectări.

FORUM: «Noaptea Voluptăţii» Harry Baur şi Inkijinoff şi complectări.

GLORIA: «Ultima aventură a lui Scherlock Holmes», «Tragedia dela Maerling» şi «Hoţul de păgubaş».

OMNIA: «Călăreţii Iadului» cu Tom Mix şi trupa Titi Mihăilescu în «Sărmaua Picantă».

MARNA: «Povestirile D-rei Hoffman» cu Anny Ondra şi revista «Marna de Crăciun.

MARCONI: «Beţia Aeriană» în Frederic March şi trupa I. Pizone.

VOLTA BUZEŞTI: «Nopţi Egiptene» cu Ramon Novaro şi complectări.

SPLENDID: «Măşti de ceară» cu Fay Wray şi complectări.

LIDO: «Scandalul» cu Franciska Gaal şi trupa «Arta».

FRANKLIN: «Un cântec străbate lumea» cu Ioseph Schmidt şi complectări.

EPISCOPIEI: «Scandalul» cu Franciska Gaal şi complectări.

TERRA: «Şoimul negru» şi trupa Lică Rădulescu.

CINEVA RAHOVA: Regele Ţiganilor cu José Mojica.

PACHE: «Bătălia dela Tannenberg», 2 jurnale şi comedie.

TOMIS: «Beţia Aeriană» cu Frederic March şi complectări.

Statistici și alte documente despre Ungaria de azi

In loc de 20, 1000, 1500 sau 2000 de sate, un singur sat „simbolic". Promisiuni nerealizate

Iși va mai fi amintind poate cineva de tămbălăul cu care a venit la putere, acum un an și un sfert, generalul Iuliu Gömbös. Nu mai puțin de 95 de puncte de program au umplut atunci sufletele credule de mirajul reformelor și altor îmbunătățiri ce făgăduia să le aducă Ungariei feudale noul regim, 95 de puncte de program cari s'au tot înmulțit apoi în campaniile alegerilor parțiale și în toiul întâielor făgăduieli din Parlament, până s'au bagatelizat și s'au neantizat de a rămas din ele numai limonada literară dela așa-zisa «săptămână națională a muncii» din Noembrie crt., dozată în 15 puncte ce nu mai făgăduiau acum nimic.

Promitea, între altele, generalul Gömbös, să aducă o reformă agrară. Avusese deci curajul, dânsul care era creația unui sistem feudal și moștenea un parlament și un partid de feudali, să se atingă de cea mai arzătoare bubă ungurească. Adevărat că nu se lansa în făgăduieli char să-l coste a doua zi portofoliul. Nu promitea să desființeze nici fidei-comisurile, acele gigantice moșii familiare legal intangibile, și nici uriașele latifundii alienabile ale magnaților, municipiilor, episcopiilor sau altor stăpâni ai Ungariei feudale. Promitea numai să facă colonizări, pe pământuri cari s'ar vinde statului pentrucă stăpânii lor nu pot achita impozitele, sau cari s'ar oferi spre vânzare ca să se rezolve cu prețul lor restul moșiilor îndatorate.

Promisiunea aceasta voia să fericească pentru moment numai un număr mai mic de proletari agrari sau urbani. Se pornise înființarea a 20 de sate noui. Dar cum cifra s'a fixat în campania electorală (de către ministrul de culte Homan), numaidecât a sărit opoziția și a multiplicat-o de 50 de ori. Contracandidatul, fostul primministru Friedrich, a arătat alegătorilor că e nevoie de 1000 de sate noui. Și au venit apoi alții, cari au vorbit despre 1500, despre 2000 de sate ce trebuie înființate prin colonizări, printr'o reformă agrară camuflată.

Discuția aceasta s'a încins într'o vreme cu toată aparența de seriozitate. In ședința dela 15 Noembrie anul trecut a parlamentului, s'a discutat cu toată aprinderea de cele 1000, 1500, 2000 de sate, până când ministrul de agricultură a venit și a pus punctul, arătând că mai mult de 20 de sate nu se pot înființa în niciun caz.

Până astăzi nu s'a înființat însă nici unul. E unul singur astăzi în discuție, unul care va lua însă ființă, deoarece

CONTELE BETHLEN

e la mijloc o nouă înscenare iredentistă: e vorba de un sat «simbolic», care să cuprindă pe toți Săcuii repatriați în Ungaria, pe unii în chip real, pe ceilalți pe hârtie.

Din cele ce urmează, se va vedea că parodia, sau mai de grabă bătaia aceasta de joc, nu face decât să agraveze o stare de lucruri care, până în cele din urmă, tot va trebui să dea la cap feudalismului ce-l mențin în Ungaria regimurile specializate în instigație iredentistă, instigație care nu e decât pretext pentru abaterea atenției obștești dela durerile adevărate și uriașe ale poporului maghiar.

Fidei comisuri și alte latifundii

Intr'un foileton ce l-am publicat acum doi ani în paginile acestea, am reprodus, după «Aradi Közlöny» o listă uriașă de latifundiari gigantici din Ungaria acelui an. Credem că lista aceasa nu era o listă definitivă. Din statisticile neoficiale (căci statistici oficiale nu se publică) ce le avem despre latifundiile ungurești, o situație precisă a moșiilor ciclopice din Ungaria nu se poate întocmi. E totuși instructiv să examinăm aceste statistici, oricât de mult s'ar deosebi una de alta.

Pe vremea când se discuta în Noembrie 1932 păcăleala cu colonizările, semioficiosul «Budapesti Hirlap» (19 XI) vorbea despre fidei-comisuri (adică moșii particulare inalienabile) de 831.000 de hectare, și despre latifundii episcopești de 912.000 hectare. (In socoteala aceasta nu intră deci moșiile coroarei, latifundiile primăriilor urbane și latifundiile particulare).

Tot atunci, la 13 Noembrie, «Pesti Hirlap» spunea că «o nouă politică a proprietății e singura rază de nădejde a sorții maghiare de mâine» și scria:

«Azi sunt două milioane și jumătate de hectare de pământ în mâinile latifundiarilor. Sunt o serie întreagă de moșii de câte 5—50 de mii de hectare, și sunt și de câte 200 de mii de hectare».

In aceeași zi (13.XI.1932) semioficiosul «Bp. H.» publica o informație despre datoriile latifundiarilor, arătând următoarele: 326.000 de hectare ale episcopiilor romano-catolice au datorii de 33 milioane de pengö, deci 101 pengö de hectar. 408 mii de hectare din teritoriul fidei-comisurilor au o datorie de 35 milioane, deci de câte 86 pengö de hectar. 249.000 de hectare municipale au o datorie de 17.6 milioane pengö deci de 70.8 pengö de hectar. Alte 124.000 hectare au o datorie de 13 milioane pengö, deci de 107.8 pengö de hectar. 41.000 hectare ce se află în mâinile societăților anonime, au datorii de 22.5 milioane pengö, deci de câte 341.3 pengö de hectar. In lista aceasta, deci, sunt latifundii de 1.148 mii hectare.

Instrăinarea latifundiilor

Statistica aceasta explică de ce reacționarul guvern al generalului Gömbös a venit deunăzi cu o lege a conversiunii. Iată însă o altă statistică a proprietății agrare ungurești, care ne arată că, dacă feudalismul maghiar se va încăpățâna să nu facă dreptate milioanelor de proletari agricoli din țara regentului Horthy, proprietatea ungurească va ajunge toată pe mâini străine. Și să se seziseze, că iredentismul are un mare rol în această înstrăinare; poate va trebui căutată și aci explicația cuceririlor ce le face revizionismul în anumite țări apusene.

Astfel, în «Magyarság» din 3 Noembrie 1933, directorul acestui ziar, deputatul Ștefan Milotay, arată următoarele în articolul: «Spre o lume nouă»:

In ajunul războiului, precum reiese din statistica dela 1914 a bancocrației maghiare, cinci bănci dețineau 80 la sută din capitalul imobiliar al Ungariei. 80 de procente din capitalul băncilor și caselor de păstrare din provincie era în mâinile acestor bănci, și tot ele stăpâneau 300 dintre marile întreprinderi industriale. In timpul războiului și după război, această concentrare capitalistă și industrială s'a făcut într'un tempo și mai accentuat, până a ajuns la desăvârșire, punând țara la discreția câtorva carteluri.

După statisticile publicate de Tiberiu Szadeczky Kardos în No. din Mai 1933, al lui «Közgazdasagi Szemle» — arată în continuare Milotay — urmărul contribuabililor cu venituri între 50—100 de mii de pengö s'a ridicat în anii 1928—1931 dela 753 la 1240, iar al celor cu venituri peste 100 de mii de pengö dela 216 la 447. Cine sunt acești îmbogățiți, — se întreabă Milotay, adăugând că după statisticele lui Iuliu Sziplty, venitul național a scăzut dela patru miliarde cât era în 1928, la două miliarde și jumătate. S'au recrutat acești îmbogățiți din clasa nemeșească sau a funcționarilor?

Cine deține pământurile

Iată răspunsul:

După datele publicate de Ladislau Levatich în No. din Martie crt. al lui «Közgazdasagi Szemle», în anii 1924—1926 erau în Ungaria 3287 întreprinderi industriale, și dintre patronii lor 1349 erau evrei, 1159 catolici și 520 protestanți, cifre inexacte însă — spune Milotay — fiindcă s'au trecut în statistică nu acționarii, ci directorii.

Apoi:

După un studiu recent al lui Nic. Motolcsy, despre care ni se spune c'a făcut senzație, marea proprietate agrară ungurească are următorii proprietari: 1417 evrei dețin actualmente latifundii de 509.764 hectare, iar după statistica dela 1920, arendașii evrei cu moșii de peste 100 hectare erau în număr de 1030, reprezentând 35.4 procente din totalul arendașilor. Dacă ținem seamă de convertiți și de cei netrecuți sub numele de evrei în statistici — spune în continuare Milotay — vedem că proprietarii și arendașii evrei dețin mai bine de un milion și jumătate de hectare, adică, că din **totalul de 5 milioane și 300 de mii de hectare al moșiilor de peste 500 hectare**, dețin fie ca proprietate fie în arendă un milion și jumătate de hectare. Iar dacă scădem întreprinderile forestiere, cu un milion 400 de mii de hectare, dintre care numai 5 la sută sunt arendate, ajungem la surprinzătoarea constatare că, dintre moșiile arabile de peste 500 de hectare, sunt pe mâini evreești peste 47.5 la sută.

Milotay încheie aceste precizări cu constatarea că, la 1920, erau 252.000 de lucrători agricoli cari au șomat tot anul, și că de atunci numărul țăranilor șomeri a crescut în chip alarmant.

Promisiuni realizate

Iată, dar, între cari lucruri aveam de ales regimurile ungurești de după 1919, — fiindcă e vorba de-un fenomen care nu datează de azi de ieri. Era de ales între o reformă agrară, care să treacă proprietatea agricolă în mâinile țărănimii, și între trecerea acestei proprietăți în mâini latifundiare străine.

Regimurile de dinainte de Göombös au ales feudalismul, cu tot riscul înstrăinării mai sus arătate. Iar generalul Gömbös nu face decât să continue calea înaintașilor.

Generalul Gömbös revine cu două promisiuni formale: distrugerea cartelurilor și colonizarea proletarilor agricoli. A sfârșit prin a se da legat de mâini și de picioare cartelurilor, și a înmâna sine die și cele 20 de înființări, câte le promisese ca început al colonizărilor ce se credea făcute pentru a împăca țărănimea și a păstra totuși în ființă latifundiile.

O târguială între horthiști și legitimiști

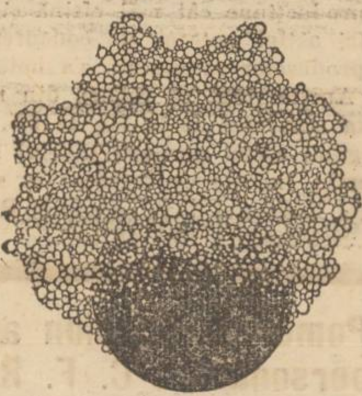
Să încheiem cu declarația ce a făcut-o primul-ministru Gömbös în Parlament în Iunie crt., când s'a războit cu latifundiarii legitimiști.

«După război — spunea generalul Gömbös — a venit regentul, a venit guvernul Bethlen. Sistemul acesta a apărat concepția conservatoare în contra reformelor radicale, ori, aceste reforme ar fi nimicit totul în dauna acelora cari astăzi își uită să fie recunoscători. A apărat proprietatea acelora ce erau periclitați să li se clatine poziția printr'o radicală reformă agrară. Lucrul acesta trebuie fixat, pentrucă sistemul acesta (sistemul Horthy—Bethlen), nu poate fi tratat de peste umăr. El a săvârșit o faptă pentru care i se cuvine recunoștință»

Prin declarația aceasta, generalul Gömbös s'a mărturisit continuator al politicii feudale, anti-țărănești, a contelui Bethlen. Dar această declarație mai spune ceva. Spune (rezumăm după un articol din «Magyarsag» dela 18.VI crt. al citatului Ștefan Milotay) că, între horthism și între habsburgism, s'a făcut la înscăunarea horthismului o învoială: latifundiarii legitimiști renunță în folosul regentului Horthy la pretențiile lor de reîntronare a Habsburgilor, iar în schimb regimul horthist le asigură intangibilitatea latifundiilor. O mai grozavă acuzație — scrie Milotay — decât aceasta a generalului Gömbös, nu s'a rostit încă la adresa regimului maghiar post-belic, care a trădat poporul unguresc, și nu în folosul vechilor latifundiari, ci al capitalismului care a pus mâna pe latifundiile salvate printr'o atât de urâtă târguială

Isaia Tolan

Vreți să fiți feriți de infecțiuni?

Pericolul infecțiunilor microbiene ne amenință în orice minut și la orice pas, astfel că e necesar să cunoaștem mijloacele grație cărora putem paraliza acțiunea vătămătoare a acestor dușmani ai organismului.

Experiențele făcute cu succes în străinătate au dovedit că tabletele «SEMORI» sunt înzestrate cu proprietatea de a preveni și de a tămădui în timpul cel mai scurt și în modul cel mai sigur orice infecțiune, ele exercitând o acțiune chimică și mecanică hotărâtoare, asupra celor mai virulenți microbi, omorându-i.

Gonococii de exemplu, acești agenți ai cumplitei afecțiuni care este blenoragia, sunt uciși în răstimp de un minut.

Tabletele «SEMORI» se dizolvă foarte ușor în apă sau în contactul cu căldura organelor, transformându-se într'o spumă densă, care exercită acțiunea bactericidă.

Grație acestei metode, recomandată de cei mai reputați savanți și practicieni, se pot evita multe infecțiuni.

Tabletele «SEMORI» se găsesc dimpreună cu toate explicațiile necesare, la orice farmacie sau droguerie.

Evadarea a unui periculos spărgător la Brăila

BRAILA, 22. — In arestul preventiv local își ispășea pedeapsa un spărgător periculos anume Ștefan Timofte zis Timoscă de fel din Ostrov Vârciorova.

Acum în urmă numitul spărgător a fost trimis, împreună cu alți deținuți, la tăiatul lemnelor în pădure.

Aci Ștefan Timofte zis Timoșcă, profitând de faptul că nu era supraveghiat, s'a făcut nevăzut fără să fie simțit.

De abia la ziuă evadarea lui Timofte a fost înregistrată, când s'a dat alarma. Dar a fost prea târziu căci spărgătorul evadat era de acum departe, iar toate cercetările au dat rezultat negativ.

Pățania unui agent electoral la Brăila

BRAILA 22. — La secția IV-a de votare din str. Călărași se găseau mai multi agenți electorali din diferite partide și cari se angajaseră într'o discuție aprinsă.

La un moment dat agentul electoral național țărănist Ion Tănase, domiciliat în cartierul „Clony" a trecut la argumente contondente, pentru a-și demonstra „ideologia" sărind asupra unui liberal. Acesta a rupt-o la fugă. Insă, național-țărănistul înfuriat s'a luat după el. In goană a alunecat și în cădere și-a provocat o plagă profundă la cap. El a fost transportat vis-a-vis la spitalul comunal, unde a fost pansat.

In loc de țuică a băut otravă

BUZAU, 22. — Azi dimineață s'a întâmplat o nenorocire la ceasornicăria lui Frantz Laciak din strada Doamna Neaga.

Pela amiază, acesta a primit vizita fostului industriaș Vasile Corda, care obișnuia ca în fiecare zi la orele acestea să vină să bea împreună câte o țuică. Laciak fiind ocupat cu un client, Corda a luat singur o sticlă turnându-și în pahar. In sticlă nu se afla țuică, ci un preparat chimic.

Vasile Corda bând, i s'a făcut imediat rău. Transportat la spitalul Gârlași, după câteva ore a încetat din viață.

S'a dispus facerea autopsiei.

Numeroase vase surprinse de furtună pe Marea Neagră

CONSTANȚA 23. — Știrile primite în localitate arată că numeroase vase au fost surprinse de furtună pe Marea Neagră.

Astfel, vaporul «Principesa Maria», care venia dela Salonic a suferit o întârziere de șapte ore, iar «România», 15 ore.

Vaporul «Regele Carol» fiind surprins de furtună în Bosfor, s'a refugiat în șantierele Steria, din Constantinopol, pentru a i-se face și unele reparații la axe.

Vasul «Barbu Știrbey» s'a retras într'un adăpost dela punctul Trovers de Pireu.

Banca Națională a României

Volumul scontului înainte de promulgarea legii de stabilizare monetară din 29.II.1929, era lipsit de elasticitatea ce trebue să-i incumbe, întrucât convențiunea intervenită între Banca Națională și Stat în 1925, prevedea un maximum de emisiune, deci o contingentare a creditelor.

Abia după aplicarea legii de stabilizare, portofoliul B. N. R., a căpătat elasticitatea de care a fost lipsit sub regimul plafonului emisiunii.

După stabilizarea monetară, limita scontului nu mai este fixată decât de calitatea portofoliului. Orice portofoliu bun, îndeplinind cerințele statutare, se reescontează fără limită, și în chipul acesta, orice prezentator care posedă astfel de portofoliu găsește la B. N. R. reescontul de care are nevoe. In consecință, volumul scontului variază după nevoile și putințele pieții. Banca Națională dorește și se străduește să dea o extindere cât mai mare creditelor cari să aibă la bază polițe, conform prevederilor statutare. A realiza o extindere a creditului pe baza unui portofoliu fără substrat economic, ar echivala cu o inflație monetară și deci fără o necesitate reală a pieții.

Pentru prelungirea creditului, Banca Națională odată cu decretarea stabilizării a procedat la o serioasă ameliorare a lichidității portofoliului său. Astfel, conform planului de stabilizare, statul a luat asupra sa portofoliul greu lichidabil (portofoliul Băncilor Populare, Cooperativelor, Soc. Naț. de Credit Industrial).

Inainte de stabilizare volumul portofoliului era limitat prin convenția plafonului emisiunei și deci în acest portofoliu nu se oglindeau adevăratele necesități ale pieții. In epoca de după stabilizare volumul scontului încă nu corespunde adevăratelor necesități ale pieții, fiindcă la noi mai dăinuește la firmele comerciale concepția învechită, de a nu se da drept plată pentru mărfurile cumpărate, accepte comerciale, din cari ar trebui să se compună cea mai bună parte a portofoliului scontului. In interesul economiei noastre naționale această concepție trebue combătută, căci ea este o piedică serioasă în drumul creditului românesc.

Prin noile statute ale Băncii Naționale s'au admis în portofoliul B. N. R. polițe agricole cu scadența mai mare de 3 luni. Ținându se seamă de faptul, că țara noastră are caracter agricol pronunțat, prin derogare dela prescripțiunile clasice după cari se conduc băncile de emisiune și cari preconizează, în principiu, ca bază de credit, polițe cu scadența de 3 luni, s'au admis la scont polițe agricole cu scadența de 4½ luni, cari pot fi prelungite pe un nou termen. Deci, în realitate, polițele agricole pot fi considerate ca având o scadență de 9 luni. La fixarea acestor scadențe, s'a ținut seamă de posibilitățile semnatarilor, cari corespund cu ciclul de producțiune a agriculturii, precum și de faptul, că în cele mai multe cazuri, micii agricultori semnează mai mulți, în mod solidar, și astfel preschimbările prea dese de polițe, ar fi pus mereu pe drumuri în mod inutil, un număr prea mare de oameni. Polița cu scadență normală de 3 luni corespunde rareori nevoilor agricultorilor și astfel conducerea B. N. R. s'a văzut nevoită să accepte o scadență care să corespundă necesităților agriculturii.

Stabilindu-se prin legea stabilizării și prin modificarea statutelor, un cadru normal în care urma să se desvolte portofoliul comercial al B. N. R., rezultă că instrumentul de regulare al creditului va fi taxa scontului și principiul de selecționare al portofoliului va fi polița bună, întrunind condițiunile prevăzute de statute. Ceeace nu a putut fi rezolvat odată cu stabilizarea monetară a fost problema creditului agricol; trebue subliniat, că agricultorii cari au nevoe de credite pe termen lung nu pot fi satisfăcuți integral în cerințele lor de Banca Națională. Din această cauză Banca Națională nu a încetat să preconizeze înființarea și funcționarea unui institut de credit agricol, care să poată face față necesităților agriculturii românești. Această dorință a Băncii Naționale s'a realizat, în parte, abia după contractarea, de către stat, a împrumutului de desvoltare din 1931, când din rezultatul acestui împrumut s'a putut pune la dispoziție 1.300.000 lei, pentru înființarea Creditului Agricol Ipotecar, instituție nouă chemată a alimenta agricultura românească cu credite pe termen lung și în condițiuni avantajoase. Nu se poate tăgădui, că lipsa unui puternic institut de credit agricol a contribuit și ea în bună parte pe lângă scăderea fără precedet a prețurilor la agravarea situației debitorilor a gricoli, dând naștere spinoasei probleme a datoriilor agricole.

In primul an de stabilizare monetară, deci la 31-XII-929 soldul portofoliului comercial era de 8 miliarde 839.000.000 lei, la care trebue să mai adăugăm avansurile pe titluri, warante, metale prețioase de 878.000.000 lei.

Efecte admise la scont

	Meseriași		Industriași		Agricultori		Comercianți		Diverși		Total	
	mil. le	%	mil. lei	%	mil lei	%	mil. lei	%	mil. lei	%	mil. lei	%
1929	562	1,24	9,993	21,99	15,354	33,80	12,735	28,03	6,789	14,94	45,433	100
1930	541	1,36	8,775	21,9	15,026	37,66	9.790	24 54	5,782	14,49	39,494	100
1931	473	1,04	141604	32 1	14,698	32,34	9.795	21,55	5,883	12,94	45,453	100
1932	449	1,14	19.879	0,39	5,203	13,19	9,20	23,32	4,718	11.26	39,452	100
1933 (9 luni)	237	1,62	12,664	54,47	1,325	5,27	6,518	28,04	2,603	11,20	23,247	100

In general, în decursul anului 1929 au fost admise la scont așa cum rezultă din tabloul ce urmează mai jos, efecte în valoare de 45.433.000.000 lei.

Realizând această cifră pe ramuri de producțiune sau pe profesiuni, obținem situația arătată în tabloul de mai jos:

Din acest tablou rezultă că din totalul efectelor admise la scont în 1929, 33,80% a fost portofoliu agricol. Deși statutele prevăd o limită de 25% pentru portofoliul agricol, totuși pentru a nu se periclita interesele agriculturii, Banca Națională, în primul an de aplicare a stabilizării nu s'a putut hotărî pentru o comprimare mai mare a portofoliului, aceasta cu atât mai mult, cu cât institutul de credit agricol ipotecar preconizat de B. N. R. încă nu luase ființă.

Din comparația cu anul precedent ar rezulta că soldul portofoliului comercial ar fi mai mic în 1929 cu 521.473.000 lei. Această descreștere a portofoliului este însă numai aparentă, căci dacă la soldul de 8.839.000.000 lei mai adăugăm încă: 1.372.000.000 lei reprezentând portofoliul greu lichidabil, preluat de stat, rezultă că, în realitate, totalul soldului portofoliului comercial a fost la 31-XII-1929, 10.211.000.000 lei.

In anul 1930 portofoliul comercial al Băncii Naționale prezintă, în special în primul semestru, mișcări destul de importante, vădind o pronunțată tendință de scădere. Această scădere a portofoliului nu s'a făcut însă în detrimentul prezentatorilor, ci se datorește în cea mai mare parte trecerii la stat a portofoliului greu lichidabil, conform planului de stabilizare, și pe măsură ce a putut fi pusă în circulație moneta metalică. In afară de alte mici cauze cari au dus la diminuarea portofoliului, trebue relevat faptul, că din cauza nesiguranței care planează asupra întregei economii mondiale și în special avertizate de legislația excepțională, băncile românești au arătat o rezervă excesivă de a face noui plasamente. Desigur că o asemenea politică a instituțiunilor de credit dăunătoare economiei naționale, nu poate fi de lungă durată. Vom vedea mai jos, că băncile au abandonat-o destul de repede.

In 1930, precum rezultă din tabloul de mai sus, soldul portofoliului comercial al B. N. R., a fost de 7 miliarde 380.000.000 lei, deci se constată o scădere de 1.459.000.000 lei; această scădere a fost determinată aproape în întregime de preluarea de către stat a portofoliului greu lichidabil.

In decursul anului 1930 s'au admis la scont efecte în valoare de lei 39.894.000.000 deci cu 5559 milioane lei mai puțin decât în anul precedent. Totuși numărul efectelor prezentate la scont a fost mai mare în 1930 (1 mil. 293.597) decât în 1929 (1.192.400). Din cifra scăzută a valorii efectelor deoparte și din cea crescută a numărului admise la scont de altă parte, rezultă că creditele acordate în 1930 au fost mai multe însă mai mici. Fără îndoială, că o asemenea politică este mai sănătoasă pentru economia națională și este practicată în stil mare Banpul din urmă de către Banca de ca de Emisiune a Germaniei.

Repartizând pe profesiuni efectele agricole a sporit față de anul precedent, dela 699.481 la 835.795 lei, iară ca valoare au înregistrat o creștere de aproape 4%; în schimb, efectele admise la scont ale comercianților, au suferit față de anul precedent o mică scădere, aproape în aceiași proporție, atât ca număr cât și ca valoare (3½%). Celelalte categorii rămân aproape neschimbate.

Politica de credit a Băncii Naționale în 1931, a fost caracterizată prin opera de salvare pe care B. N. R. a întreprins-o pentru ajutorarea institutelor noastre bancare.

Criza bancară declanșată, în Mai 1931, în Austria, care odată cu prăbușirea celui mai puternic institut de credit a fostei monarchii austro ungare (Kreditanstalt) s'a repercutat repede asupra Germaniei și apoi asupra celorlalte țări din centrul Europei și în mod fatal, și asupra băncilor românești, a impus Băncii Naționale această intervenție, pentru a nu lăsa ca rețeaua bancară română să se destrame în dauna economiei naționale.

Retragerile în massă a creditelor străine de pe piața noastră, a pus într'o grea situație băncile și industriile românești, cari făceau cele mai mari eforturi, de a face, cu ori ce preț, față cerințelor străinătății spre a nu pierde încrederea ei.

In asemenea împrejurări, era de datoria Băncii Naționale să vină fără întârziere în ajutorul întreprinderilor cari se luptau să facă față plăților externe. Cum, concomitent cu aceste retrageri de capital străin, de altă parte retragerilor gere în massă, a depozitelor de la băncile românești, Banca Națională a acordat largi credite instituțiunilor bancare, spre a putea face față, deoparte, retragerilor de capital străin, de altă parte, retragerilor de depozite.

Desigur, că nu au putut fi salvate de această avalanșe a retragerilor toate instituțiunile românești, însă dezastrul a putut fi localizat. In asemenea împrejurări Banca Națională a fost nevoită să-și mărească, în 1931, considerabil portofoliul.

Așa se explică că soldul portofoliului comercial, la 31 Decembrie 1931, a fost de 13.166 mil lei, față de:
7.380 mil. lei, în 1929
rezultă deci
o urcare de: 5.736 mil. lei

Cum intervenția aceasta a B. N. R., pentru sprijinirea instituțiunilor de credit era justificată, conducerea B. N. R. nu a ezitat nici un moment să acorde cel mai larg ajutor întreprinderilor care se sforțau să păstreze neîntinat creditul românesc.

Valoarea efectelor admise la scont a crescut în aceste împrejurări, în consecință, la 45.454 mil. lei și repartizat pe profesiuni, constatăm că în acest an creditele acordate industriașilor au crescut cu 20 la sută, ale agricultorilor au scăzut cu 5,30%, ale comercianților au scăzut cu 3% și ale diverșilor au scăzut cu aproape 2%.

In cele din urmă, exodul capitalurilor străine, și românești, ce evadau sau se tezaurizau în țară, sub formă de devize, a constrâns guvernul român, de acord cu Banca Națională, să procedeze în Mai 1932 la controlul devizelor, aceasta cu atât mai mult cu cât datorită faptului că capitalurile românești rezultând din exportul de mărfuri în diferite țări străine, erau blocate și nu puteau fi recuperate.

Desigur, că controlul devizelor care în mod fatal, implică și o reglementare a importului, nu este o măsură care să stimuleze operațiunile de credit, însă cum toate țările din vecinătatea noastră și din centrul Europei au introdus controlul devizelor, România a fost în mod indirect obligată să accepte și ea acest control.

In decursuel anului 1932, când furtuna care se abătuse asupra băncilor, trecuse, portofoliul Băncii Naționale scade treptat până ce la 31 Dec. 1932, se închee cu un sold de:
9.958 mil. față de
13.116 mil. în 1931 deci rezultă o scădere de:
3.158 mil.

Această scădere a portofoliului nu se datorește numai achitării polițelor scadente ci în bună parte și polițelor care au fost scoase din portofoliu, pentru că cădeau, fie sub prevederile legii conversiunei datoriilor agricole, fie sub prevederile legii lichidării judiciare.

Valoarea efectelor admise la în 1932 a fost 39.453 mil., deci este aproape de nivelul din 1930.

In ceeace privește repartiția pe profesiuni în anul 1932, s'au acordat în special, industriei, credite într'o măsură mult mai largă decât înainte. Astfel creditele acordate industriei au crescut în 1932 cu 18.26%, iar cele acordate agriculturei au scăzut cu 19% din totalul polițelor admise la scont față de anul precedent, celelalte categorii suferind modificări fără importanță.

In primele 9 luni ale anului 1933 portofoliul a oscilat în jurul cifrei de circa 9,5 miliarde. Valoarea totală a efectelor admise la scont, în acest interval, a fost de 23.247 mil. Și în 1933 s'a continuat cu reducerea volumului portofoliului agricol, care în primele 9 luni reprezenta numai 5,30% față de totalul efectelor admise la scont. In acelaș timp portofoliul industrial a sporit, reprezentând 54,5% din totalul efectelor admise la scont. In general în anul 1933 situația economică prezentându-se neschimbată, nu s'au înregistrat nici în politica de credit, modificări esențiale.

TAXA SCONTULUI

Taxa scontului de la suspendarea convertibilității (1917) și până la stabilizarea monetară, a rămas invariabilă la 6%, neconstituind un element care ar fi influențat dobânda comercială. In acest interval dobânda comercială a oscilat, determinată fiind de alți factori și nu de taxa scontului Băncii Naționale, ceeace dovedește că piața noastră monetară n'a trăit o viață normală în acest interval. Abia după decretarea stabilizării monetare, când prin împrumuturile externe au fost puse la dispoziția pieții sume importante, începe o tendință de a se repune instrumentul taxei scontului din nou în funcțiune, desigur fără a se putea realiza dela început o influență eficace asupra formării dobânzilor comerciale. Aceasta era cu atât mai greu realizabil la această epocă cu cât mirajul beneficiilor americane atrăgea toate capitalurile europene spre America, făcând iluzoriu orice plasament străin în economia românească.

Pomparea disponibilităților europene de către America, a determinat băncile de emisiuie din Europa să procedeze urgent la o ridicare a taxei scontului, pentru a înfrâna astfel eșirile de capitaluri.

In această situație, când nivelul dobânzilor a înregistrat în străinătate o serioasă creștere, instituțiile noastre, care avea direct, sau indirect datorii în străinătate, le lichidau, iară cele ce nu aveau datorii erau atrase de plasamentele atrăoătoare de peste granită. Și într'un caz și într'altul, operațiunile se traduceau prin o eșire în masă de devize. Aci era de datoria Băncii Naționale să zădărnicească cu orice preț acest exod al devizelor. Pentru acest scop, s'au emis de către Banca Națională a României, în prima linie bonuri de cassă purtătoare de dobândă, pentru a da posibilitatea băncilor să-și fructifice disponibilitățile lor. Aceast ăoperațiune era în conformitate cu statutele cari permit Băncii Naționale o mobilizare a creanței ce o are asupra statutului.

Cum însă această măsură izolată nu a putut împiedica exodul devizelor, Banca Națională s'a văzut silită să procedeze la începutul lunii Mai 1929 la o urcare a taxei scontului dela 6% la 8%. Nici această urcare nu a fost însă suficientă și deja la 14 Mai 1929 s'a procedat la o nouă urcare a taxei scontului la 9½%. Efectul acestei noui urcări a taxei scontului a fost evident: eșirea devizelor a încetat imediat. Din acest punct de vedere — ca rezultat al intrării și eșirii devizelor — instrumentul taxei scontului, putem spune, că a funcționat normal. Marja dintre dobânzile comerciale, care în 1929 atingeau în mediu 20—22%, și taxa scontului a fost atât de mare încât nu se poate vorbi de o influență a taxei scontului, în timpul când toate celelalte bănci de emisiune o mențineau ridicată, era mai mult decât riscată, totuși pentru a manifesta dorința Băncii Naționale de a reduce taxa scontului imediat ce împrejurările internaționale vor îngădui aceasta, conducerea Băncii Naționale a procedat după crahul bursei din New-York, (la 26-XI-1929) la o reducere dela 9½% la 9%. Ținându-se seamă de faptul, că se apropia un anotimp așa zis «mort» pentru exportul nostru și deci pentru intrările de devize, o reducere mai serioasă a taxei scontului nu se putea realiza la acea epocă.

Condițiunile prielnice unei reduceri a taxei scontului nu interveniseră nici în decursul anului 1930. Scăderile taxei scontului, care între timp surveniseră pe piețele străine, au fost efectuate toate în urma ameliorării schimbului și a intrării efective de capitaluri pe fiecare piață. La noi aceste fenomene neivindu-se nu s'a putut produce nici o reducere a taxei scontului. Menținerea taxei la 9% nu poate totuși fi considerată, pentru 1930, drept o politică a transacțiunilor, întrucât în acest an disponibilitățile băncilor care căutau plasamente, erau abundente. Stânjenirea transacțiunilor în acel an, trebue atribuită, în prima linie, marasmului general, care cuprinsese atunci și țara noastră nesiguranței recuperării la timp a sumelor împrumutate, precum și legiuirilor excepționale nefaste creditului. Taxa scontului a Băncii Naționale trebue fixată la un nivel care să încurajeze importul de capital și menținerea lui pe piața românească. Decalajul dintre taxa scontului B. N. R. și dobânzile comerciale a fost și în 1930 atât de mare, încât nici pentru acel an nu se poate vorbi de o influență a taxei scontului asupra nivelului dobânzilor comerciale.

Condițiunile monetare devenind mai favorabile în 1931, Banca Națională a putut proceda, încă la începutul lunei Aprilie din acel an, la reducerea taxei scontului, dela 9 la 8%. Cum această reducere nu putea provoca totuși o reducere a dobânzilor comerciale, Banca Națională a preconizat cu multă căldură o scădere a dobânzilor, pe cale de lege, ceeace guvernul a acceptat și a făcut o lege care limita dobânzile la împrumuturi. Sub presiunea scăderii catastrofale a prețurilor, volumul afacerilor a fost redus considerabil și o reducere a dobânzilor comerciale nu putea fi amânată. Afluxul de devize rezultând din împrumutul de desvoltare de 1350 mil fr. fr. a influențat favorabil asupra schimbului nostru și reducerea taxei scontului s'a făcut fără nici un risc. Banca Națională așteptând momentul prielnic ca să procedeze la o nouă reducere a scontului.

Această reducere s'a putut face abia în primăvara anului 1931, după ce pe piețele străine atât scontul băncilor de emisiune, cât și scontul particular, a suferit o scădere considerabilă. în consecință, Banca Națională a redus la începutul lui Martie 1932, taxa scontului dela 8 la 7½. Trebue remarcat, că la această dată decalajul dintre taxa scontului și dobânzile comerciale, deși încă nu devenise așa de mic încât dobânzile comerciale să reacționeze în mod automat la mișcarea taxei scontului Băncii Naționale, totuși el a fost cu mult mai apropiat de punctul sensibil. Abundența de capitaluri pe piețele străine care s'a răsfrânt și pe piața noastră, a contribuit în largă măsură la micșorarea acelui decalaj. In toamna anului 2932, dobânda comercială varia între 10 și 12%, deci constatăm că se apropiase sensibil de nivelul taxei scontului. De aci înainte taxa scontului Băncii Naționale nu va putea înregistra mișcări, fără ca acestea să nu se repercuteze mai mult sau mai puțin asupra dobânzilor comerciale. Stăpânită de această convingere și persistând la politica sa de reducere a dobânzilor Banca Națională pentru a înlesni o producțiune cât mai eftină și a mări astfel puterea de concurență a produselor românești, s'a hotărît în Aprilie 1933, să reducă din nou taxa scontului de la 7% la 6%, atingând astfel aproape nivelul antebelic. Inainte de intrarea în războí a României, taxa scontului Băncii Naționale a fost de 5%.

Ședința Camerei de comerț din Pitești

Regulamentul Casei de ajutor a negustorilor

PITEȘTI 21. — Eri a fost convocat în ședință extraordinară consiliul de administrație al Camerei de comerț și industrie din Pitești, sub președinția d-lui Ștefan Minoescu, asistat de d. N. S. Mamulea, secretarul Camerei.

La ședință au asistat și d-nii: Mihail Manoilescu, fost ministru și membru corespondent al Camerei. Dragomir Dumitrescu și Gheorghe Ioan cenzori.

Se dă cetire sumarului ședinței precedente și neluând nimeni cuvântul se aprobă.

D. secretar a dat cetire proectului de regulament al Casei de ajutor mutual a comercianților și industriașilor din jud. Argeș și Muscel, alcătuit de comisiunea însărcinată în acest scop.

In urma discuțiunilor pe articole proectul a fost votat de unanimitatea consilierilor prezenți, urmând a se face demersurile necesare pentru aprobarea de către cei în drept.

D. N. Irimia-Muscel, a arătat că acest început este departe de a satisface nevoile comercianților, cari merită o soartă mai bună decât aceea a înființărei numai a unei case de ajutorare, urmând să se creeze pentru întreaga negustorime și o casă de pensiuni.

D. G. Roboiu (Muscel) a atras atențiunea consiliului că d-sa a ridicat această chestiune în comisia respectivă, cerând lărgirea sferei de activitate a Casei și la creiarea fondului de pensiuni. D-sa speră că d. Manoilescu și colegii săi reprezentanți în parlament, vor da tot sprijinul ca acest deziderat să devie o'realitate.

D. Mihail Manoilescu și-a exprimat via sa mulțumire d'a fi asistat la o desbatere atât de interesantă, în jurul regulamentului respectiv, care a fost foarte bine studiat. D-sa se arată impresionat de opoziția constructivă a d-lor Irimia și Roboiu și nu face decât să dovedească, ca și opoziția în parlamentul țărei să fie la nivelul acesteia.

Este în deplin acord cu dezideratul creierei unei Case de pensiuni pentru negustorime și promite tot sprijinul său.

Propune ca din partea Camerei de Comerț și de industrie din Pitești, să pornească această propunere și d-sa va acorda concursul său neprecupețit pentru ca parlamentul să îmbrățișeze această justă doleanță a comerțului și industriei națională.

D. ȘT. MINOESCU, președintele Camerei, arată că acest regulament este numai un pivot care va servi la realizarea dezideratului exprimat de d-nii Irimia și Roboiu. Mulțumește consilierilor pentru votul unanim dat proectului de regulament în discuție, care este prima etapă pentru realizarea frumosului vis al clasei negustorești, de a se afirma, așa cum îi dă dreptul importantul rol ce are în viața socială.

In baza referatului secretarului, consiliul votează diferite deschideri de credite suplimentare în bugetul Camerei pe exercițiul 1933-34.

Tot odată consiliul luând cunoștință că prin deciziunea ministerială din 7 Octombrie a. c., se înființează oborul de cereale în com. Costești-Argeș, a votat modificarea bugetului de venituri și cheltueli al acestei Camere pe exercițiul 1933-34, astfel că, în urma acestor modificări, bugetul Camerei se închee, atât la venituri, cât și la cheltueli, cu suma de 2.436.920 lei.

Consiliul, având în vedere deciziunea ministerului industriei și comerțului din 15 Septembrie 1933, fixează ca membrilor din consiliu și comitetul de direcție al Camerei, domiciliați în Câmpulung (Muscel) și Curtea de Argeș, să li se plătească pentru zilele când iau parte la ședințele Camerei, câte 500 lei cheltuiei de deplasare și întreținere.

Activitatea Casei de credit și a societății corpului P. T. T.

Funcționarii poștali au reușit să-și organizeze două instituții: cassa de credit și societatea corpului p. t. t. cu un capital total de 410 milioane lei.

ACTIVITATEA CASEI DE CREDIT

Cassa de credit a luat ființă în 1905, înscriind 2400 membri cu un capital de 38.832 lei iar în prezent, numără 22.300 membrii și are un capital de 400 milioane lei.

Capitalul acesta provine din depunerile permanente (2% asupra salariului), din garanțiile fixate de direcțiunea generală p.t.t. și din depunerile temporale. In decursul celor 30 ani de existență, cassa a făcut progrese uimitoare în domeniul scopului pentru care a fost creiată, reușind să-și clădească șase sanatorii la: Tekirghiol, Budache, Herculane, Predeal, Brașov și Cluj, o baie, două cantine, frizerii, consum, depozit cu lemne etc. etc. etc.

Continuându-și opera de ajutorare a membrilor, cassa a acordat în cursul a. c.:

87 milioane lei avansuri asupra salariului;

14 milioane lei aconturi lunare;

20 milioane lei pentru construcții

2 milioane lei ajutor de boală, înmormântare, etc.

800.000 lei despăgubiri factorilor rurali pentru caii morti.

In afară de acestea, cassa a îmbrățișat cu multă căldură toate manifestările culturale și tradiționale, acordând corului dela biserica Sft. Dumitru 120.000 lei, iar Pomului de Crăciun 100.000 lei.

Pentru a face nesimțită aplicarea curbei de sacrificu, cassa a redus reținerile la împrumuturi și garanții, a redus comisionul și a scăzut dobânda la construcții dela 6 jum. la 3 jum. lei.

La sanatoriile amintite s'au trimes anul acesta peste 1200 membri să-și caute sănătatea.

Ultima măsură în favoarea membrilor este încheierea unei convenții cu sanatoriile dr. Cosmuță din Cluj și «Regele Carol II» din Capitală pentru internarea tuberculoșilor și a acelora cari au nevoie de operații.

Conducerea cassei este încredințată unui consiliu de administrație în fruntea căruia stă ca președinte d. George Samoil.

Conducerea efectivă și răspunderea gestiunei o are d. director I. Popescu-Pogrion, ajutat de d-nii Sandu Dumitrescu, ca subdirector și Gh. Neacșu, ca secretar.

ACTIVITATEA SOCIETAȚII CORPULUI P. T. T.

In 1898 a luat ființă societatea corpului p.t.t. cu 148 membrii și 3288 lei capital.

In cei 35 ani de existență, societatea a făcut progrese și azi are 3200 membri cu 10 milioane capital Sub președinția d-lui inspector Constantin Petrescu societatea a realizat construirea unui cămin maritim la Tekirghiol-Eforie, o secție de turism o secție de rugby, o orchestră proprie și a organizat un serviciu medical la domiciliul membrilor.

In cursul acestui an a distribuit diferite sume pentru menținerea instituțiilor de mai sus, pentru ajutoare de boală, moarte etc. și a sfârșit cu Pomul de Crăciun, cu care prilej s'au distribuit ca ajutoare la copiii orfani și săraci 70 de mii lei.

Pentru imortalizarea eroilor poștali căzuți în luptă, societatea a așezat o placă comemorativă pe scara direcției generale a poștelor.

*

Operele de mai sus, înfăptuite de cele două instituții în toate ramurile de activitate sunt o fală pentru întreg corpul poștal.

T.

Cazul Curcioglu

Ministerul de Justiție luând act de nedreptățile și șicanele ce se fac fostului arhimilionar Simion Curcioglu, a ordonat inspectorului judecătoresc pentru circumscriția Curții de Apel Cernăuți, să oblige pe soții Plavschi, cu stozii imobilului sechestrat de Secureni, județul Hotin, — să evacueze zisul imobil, pentru ca fostul proprietar, d. Curcioglu să reintre în posesia lui.

Revista „Satul"

A apărut revista «SATUL», anul IV, No. 38, număr de sărbători cu material bogat, în care se tratează despre toate laturile de viață ce interesează sătenii.

Cităm din interesantul conținut al «Satul-ui». A. Udrea, «Incă un an», «Crăciunul» de dr. Elefterescu. «Igiena socială în România» de d. prof. dr. Michailescu, d. T. C. Ionescu-Pașcanu, cunoscutul cooperator tratează problema cooperației la noi, d. D. M. Teodoru insp. general din ministerul agriculturii dă prețioase sfaturi de care bunii gospodari au totdeauna nevoie.

Notăm proză de d. I. A. Bassarabescu «Duman» în care zugrăvește cu cunoscutai măestie, o icoană a copilăriei.

In «Cititul cărților și muaca», d. Apostol D. Culea îndeamnă la citit pe dornicii de cunoașterea slovei.

Versuri semnate de Mircea Dem. Rădulescu, apoi Pr. Ionescu Kirnogi, I. V. Hondrilă, Dem. Păsărescu, George Breazu, Adrian Nicolaescu, etc., tinere talente cari promit.

Abonamente: anual 60 lei pentru săteni, 80 pentru funcționari; 5 lei exemplarul.

Știri din Tg.-Jiu

SINUCIDERE. — Femeea Maria Brătuianu din Vierșani, a găsit în casa de locuit — spânzurat de o grindă — pe fiul său anume, Solomon I. Brătuianu, de 18 ani. Nu se cunosc cauzele cari l-au determinat la funestul act.

UN FIU CRIMINAL. — Țiganul Constantin Ion Turleanu din Tg. Cărbunești, certându-se cu tatăl său, bătrânul Ion Turleanu, în vârstă de 84 ani, l'a scos afară din casă. Bătrânul, din cauza gerului, a sucombat.

O BANDA DE BORFAȘI ARESTATA. — In ziua de 21 Decembrie, mai mulți comercianți din localitate — printre cari d-nii Gh. Bărbulescu, Pantelică Bărbulescu, Dănilă Dragomir, Iacob Flaks, Bălan, David Goldemberg, etc. — au reclamat poliției că, din magazinele lor, li s'au furat diferite mărfuri, în timpul zilei.

Comisarul Gherman punându-se la lucru, a descoperit banda de borfași, care a operat. Ea e compusă din: Dumitru Ceroi, Sabin Niculescu, Maria Niculescu și Elena Dănilă, toți din Glodeni. Asupra lor s'a și găsit o bună parte din lucrurile furate.

Ei declară că din bandă mai fac parte încă vre-o zece inși din Glodenii.

Se fac cercetări de către parchet.

Pomul de Crăciun al personalului C. F. R.

Direcțiunea generală a C. F. R. a organizat un pom de Crăciun pentru copiii funcționarilor din direcțiunile de mișcare, tracțiune și întreținere. Serbarea a avut loc eri, Sâmbătă, la orele 12, în sala «Locomotiva», în prezența d-lui director general Cezar Mereuță a personalului superior din direcțiunea generală, pecum și a unui numeros public.

D. inginer Vidrighin, în numele comitetului de organizare, a mulțumit direcțiunei generale pentru grija ce o poartă personalului, la care a răspuns d. director general Cezar Mereuță în cuvinte pline de însuflețire.

Orchestra «Asociației culturale și muzicale c. f. r.» a executat în excelente condițiuni câteva arii; iar corul aceleiași asociațiuni cântece ocazionale, după care s'a făcut distribuirea darurilor la câteva sute de copilași.

Conversiune în Bulgaria

SOFIA 23 (Rador). — Camera a votat aseară, în prima lectură, proectul de lege depus de guvern, relativ la regularea datoriilor interne particulare.

Proectul acordă debitorilor reduceri de dobânzi și o amânare provizorie a plăților, prevăzând eșalonarea acestor plăți într'un timp de 20 ani.

Bazargicul, Caliacra şi Balcicul izolate din cauza viscolului

BAZARGIC 13. — In toată regiunea bântue de câteva zile un viscol puternic. Circulaţia este întreruptă. De eri noapte n'au mai sosit trenuri în staţia locală, din cauza nămeţilor de pe linii, care au atins înălţimea de patru metri.

Circulaţia este deasemeni întreruptă între staţiile: Cobadin, Ciocârlia şi General Cernat.

Pluguri trase de maşini puternice caută să desfunde linia, care însă este din nou acoperită de nămeţi aduşi de vânt. Din această cauză nu se ştie când linia va putea fi redată circulaţiei.

Atât Bazargicul cât şi Caliacra şi Balcicul sunt complect izolate. Singura legătură cu restul ţărei este telefonul.

Zăpezi mari şi viscol în Bucovina

CERNAUŢI 22.—In ultimele trei zile s'a abătut asupra întregei regiuni un viscol năprasnic însoţit de o puternică scădere a temperaturei, termometrul variind in permanenţă între minus 18-25 gr. in câteva zile în unele puncte din regiunea noastră gerul a fost de 30 grade.

In afară de aceasta, şoselele au fost acoperite de mari troene de zăpadă, iar la calea ferată s'au produs mari perturbaţii.

In acelaş timp se semnalează din diferite localităţi apariţia a numeroase haite de lupi, cari mânate de foame atacă vitele sătenilor.

Situaţia pe Dunăre tot mai gravă

— Singurele vase, cari mai pot circula sunt spărgătoarele de ghiaţă —

BRAILA, 22. — In ultimele 24 de ore temperatura a scăzut brusc.

Pe Dunăre sloiurile curg în mase compacte şi foarte încet, ceea ce este un semn că — dacă gerul continuă — Dunărea va îngheţa cu certitudine. Dealtminteri, după ultimele veşti ce s'au primit de către autorităţi, Dunărea este îngheţată la Silistra şi la Hârşova. De aci până la Brăila Dunărea curge aşa precum am arătat mai sus. In aceleaşi condiţiuni fluviul poartă masele de blocuri până la Galaţi şi Ceatal-Tulcea. Aci Dunărea s'a prins solid şi în faţa gheţei aşteaptă şase cargoboturi încărcate cu cereale, să li se facă drum spre a-şi continua drumul.

Spărgătorul de ghiaţă «Mântuirea» a reuşit să facă drum cargobotului «Trassivoulos» sub pavilion grec, încărcat cu 600 vagoane cereale, ajungând la Sulina fără accident.

Dunărea mai este deasemeni prinsă dela Ismail în jos până la gurile Dunării.

Vapor blocat pe Dunăre

GALAŢI, 23. — Draga «Turda» a C. E. D., a plecat spre Tulcea, pentru a da ajutoare vaporului «Luludis» care a fost prins de gheţuri şi nu se poate disloca, pentru a ieşi spre drumul tăiat în sloiuri de spărgătorul de ghiaţă «Mântuirea».

Cum circulă trenurile în Moldova

IAŞI, 22. — Din rapoartele sosite la direcţia de exploatare c. f. r. din localitate, reiesă că situaţia la calea ferată s'a înrăutăţit din cauza viscolului şi a zăpezilor mari.

Trenurile de pe linia Paşcani—Cernăuţi, Paşcani—Iaşi, Vaslui—Iaşi, au avut de suferit de pe urma viscolului. Acceleratul Bucureşti—Paşcani—Cernăuţi, a întârziat cu 40 minute. In gara locală deasemenea trenurile sosesc cu întârzieri apreciabile.

Astfel trenul Bucureşti—Iaşi No. 601 de aseară a sosit cu o întârziere de 53 minute; trenul Dorohoi—Iaşi cu 110 minute întârziere, trenul Paşcani—Iaşi cu 75 minute întârziere, trenul acceleart 71 Bucureşti—Iaşi—Chişinău cu 40 minute întârziere. Faţă de această situaţie care perturbează circulaţiunea regulată şi normală a trenurilor, autorităţile ceferiste au luat măsuri.

Informaţiuni

Costul abonamentelor la „Cuvântul"

D. Eugen Budu, şef de serviciu în ministerul de finanţe, direcţia contribuţiunilor directe, a fost delegat să îndeplinească funcţiunea de subdirector în suszisa direcţiune.

TURIN 23 (Rador). — Contesa Jolanda Calvi Bergolo, fiica cea mai mare a Regelui Italiei, a născut un băiat.

Direcţiunea generală a regiei autonome c. f. r. a prelungit valabilitatea permiselor de călătorie pe c. f. r. ale administraţiilor de ziare, până la 15 Ianuarie 1934.

Permisele sunt valabile fără nici un fel de viză.

Direcţiunea generală c. f. r. a stabilit ca paele ce se întrebuinţează aşternute între lăzi şi pereţii vagoanelor pentru protejarea fructelor contra îngheţului, să fie cantărite mai înainte, specificându-se greutatea lor separat în scrisoarea de trăsură şi taxându-se după tariful redus.

Aceiaş măsură s'a luat şi pentru transportul ouălor.

D. marchiz D'Ormesson, ministrul Franţei, a avut, eri la amiază, o lungă întrevedere cu d. prof. dr. C. Angelescu, ministrul instrucţiunii.

Ministerul apărării naţionale face cunoscut că audienţele la d. ministru şi la secretarul general sunt suspendate cu începere dela 23 Decembrie şi până la 10 Ianuarie 1934 inclusiv.

Azi dimineaţă, la orele 9 va avea loc redeschiderea şi sfinţirea bisericii Sf. Anton Curtea-Veche.

Vor oficia P. S. Arhiereul Platon Ciosu şi P. C. Părintele Georgescu-Edineţi, preotul studenţimii.

Parohia Valea-Mare Nouă din jud. Olt va fi compusă în viitor numai din satele Valea-Mare Nouă-Veche şi Buiceşti şi va purta numele de Parohia «Valea-Mare».

Parohia Pandurul (Potur) din jud. Constanţa, va purta pe viitor numele de Baia (Hamangia).

Doctorul Alexandru Florian, medic chirurg dentist dela facultatea de medicină din Paris, specialist în boli de gură, operaţiuni şi toată prothesa dentară modernă, s'a instalat în B-dul Carol No. 5 telefon 2.43.59.

Serbarea zilei de 1 Ianuarie va avea loc în paraclisul Patriarhiei, cu la biserica Domniţa Bălaşa, cum s'a anunţat în programul publicat eri.

Revista trupelor va avea loc în curtea Patriarhiei, iar felicitările guvernului se vor primi la locuinţa Patriarhului.

Situaţia legionarilor aflaţi la Constanţa

CONSTANTA 23. — Cei opt legionari cari au fost arestaţi în localitate se află din nou în greva foamei. Toţi sunt bolnavi, mai grav fiind studentul Ştefan Georgescu.

Azi a avut loc o consfătuire la prefectură, în care după câte am putut afla, s'au discutat şi chestiunea punerii în libertate a celor opt membri ai «Gărzii de fier».

Cheltuelile statului pe Decembrie

Eri s'a semnat decretul pentru repartizarea cheltuelilor pe luna Decembrie. Sumele au fost destinate după cum urmează:

Dela bugetul ordinar

Ministerului apărării naţionale. Cheltueli ordinare	Lei	146.000.000	
Cheltueli extraordinare	»	43.334.262	189.334.262
Ministerului de finanţe. Cheltueli ordinare	»	56.200.000	
Cheltueli extraordinare	»	5.036.985	61.236.985
Ministerului instrucţiunii. Cheltueli ordinare	»		19.500.000
Ministerului de interne. Cheltueli ordinare	»		93.000.000
Ministerului lucrărilor publice. Cheltueli ordinare	»	7.000.000	
Cheltueli extraordiare	»	257.000	7.257.000
Ministerului justiţiei. Cheltueli ordinare	»	9.000.000	
Cheltueli extraordinare	»	56.180	9.056.180
Ministerului de domenii. Cheltueli ordinare	»	8.000.000	
Cheltueli extraordinare	»	1.245.323	9.245.323
Ministerului industriei. Cheltueli ordinare	»	3.500.000	
Cheltueli extraordinare	»	148.363	3.648.363
Ministerului Afacerilor Străine. Cheltueli ordinare	»	15.495.000	
Cheltueli extraordinare	«	56.000	15.551.000
Ministerului Muncii. Cheltueli ordinare	»		35.000.000
Preşedinţia cons. Miniştri. Cheltuieli ordinare	»		35.324.000
Total lei			478.153.113

Ministerele sunt obligate ca, din sumele alocate mai sus, pentru cheltueli ordinare, să angajeze, lichideze şi ordonanţeze cu precădere, cheltuelile de hrană, furaje, combustibil, chirii, lumină, apă, partea anuală de echipament şi cheltuelile de instrucţie ale Armatei pe luna curentă.

După ce se vor fi ordonanţat cheltuelile de mai sus, se vor putea face şi alte cheltueli de materiale, strict necesare şi indispensabile bunului mers al serviciului pe luna în curs iar cheltuelile prevăzute la capitolul «Diverse de Personal» vor putea fi făcute numai după ce se vor fi satisfăcut aceste cheltueli.

In afară de sumele prevăzute mai sus, se mai repartizează:

Pentru plăţi de salarii

Ministerului instrucţiunii		Lei	2.868.450

Pentru operaţiuni de ordine

Ministerului apărării naţionale			
Cheltueli ordinare	Lei 135		
Cheltueli extraordinare	» 277.982	Lei	278.117
Ministerului Finanţelor			
Cheltueli ordinare		Lei	25.270.762
		Total »	25.548.879

DELA BUGETUL EXTRAORDINAR

a) Pentru plăţi în numerar dela Partea II-a

Ministerului finanţelor	Lei	1.218.506
Ministerului justiţiei	»	642.761
	Total »	1.861.267

b) Pentru operaţiuni de ordine

Cheltueli prevăzute la partea I-a		
Ministerului apărării naţionale	Lei	12.338
Ministerului industriei şi comerţului	»	1.633
	Total »	13.971
Cheltueli prevăzute la Partea II-a		
Ministerului apărării naţionale	Lei	665.890
Ministerului finanţelor	»	2.291
	Total »	668.181

Pentru lichidarea unei părţi din Datoria flotantă a Statului se mai repartizează dela Bugetul Extraordinar pe exerciţiul 1933/34 partea I:

Ministerului finanţelor	Lei	5.245.485

Angajările, lichidările, ordonanţările şi plăţile se vor face în intervalul dela 20 Decembrie 1933 — 15 Ianuarie 1934.

Uzinele de Fier şi Domeniile din Reşiţa S. A.

Se aduce la cunoştinţa d-lor acţionari că plata dividendului pe anul 1932 se va face cu începere dela 3 Ianuarie 1934 la ghişeele următoarelor bănci:

LA BUCUREŞTI

La Banca de Credit Român şi la sucursalele acestei Bănci; la Banca Românească şi la sucursalele acestei Bănci.

LA LONDRA:

Cupoanele vor fi depuse la Banca Glyn Mills et. Co. Ltd., care le va trimite spre încasare societăţii noastre la Bucureşti.

Se achită cuponul No. 9 al titlurilor definitive, plătindu-se un dividend netto de lei 16.50 de fiecare acţiune şi lei 0.50 drept dobândă de întârziere de 8 la sută (pe 5 luni).

CONSILIUL DE AD-ŢIE

bursa

CURSUL SCHIMBULUI IN STRAINATATE

LONDRA (Inchiderea)

N. York 5.10.75; Paris 83.53; Bruxelles 23.57; Italia 62.43; Elveţia 16.93; Olanda 8.15; Praga 110.37; Germania 13.71; Viena 29.37; Budapesta 24.25; Bucureşti 552; Belgrad 240.50; Suedia 19.39; Montreal 5.09½; Spania 39.93; Copenhaga 22.39; Oslo 19.90.

PARIS (După închidere)

Londra 83.50; N. York 16.35; Germania 609; Belgia 354.50; Italia 134; Praga 75.80; România 15.15; Elveţia 493.50; Olanda 1025.50.

NEW YORK (După închidere)

Londra 5.10¾; Paris 6.11¾; Bruxelles 22.75; Roma 8.21; Elveţia 30.21; Amsterdam 62.95; Berlin 37.35; Bucureşti 0.95.

Preţul oficial al cerealelor

BURSA CONSTANŢA

Orz inferior lei 15.000 vag. imediat linie siloz.

Orz mijlociu lei 15.000 vag. imediat linie siloz.

Orz bun lei 16.000 vag. imediat linie siloz.

Măzăriche din grâu curată lei 20.000 vag. imediat linie siloz.

Porumb moale lei 10,500 vag. imediat linie siloz.

Porumb jilav lei 12.500 vag. imediat linie siloz.

Porumb bun' lei 144.750 vag. imediat linie siloz

Porumb uscat la uscătorie lei 18.000 imediat linie siloz.

Orz mijlociu lei 15.250 Decemvrie

Porumb navigabil lei 17.750 vag. Decemvrie.

Unul care a votat de 17 ori

BUHUŞI, 22. — D. jude Diaconescu, preşedintele localului de vot, a dispus arestarea unui ţăran din Costişa, care părea suspect. Luat de scurt, săteanul a mărturisit că a votat şi pentru câteva neamuri, cari nu au putut veni la vot din cauza frigului. A arătat apoi, că a avut asupra lui 17 buletine de vot.

Ţăranul a fost arestat şi dat în judecată.

Un dicţionar medical

A apărut: DICŢIONAR MEDICAL de d-na şi dr. Zavergiu-Theodoru, cu toate specialităţile farmaceutice, indigene şi străine; dozele şi indicaţiile.

Volum de 410 pagini 120 lei. La toate librăriile.

Pregătiri pentru congresul studențesc

Primim:

In vederea congresului anual al „Uniunei Naționale a Studenților Creștini Români” aducem la cunoștința studențimei următoarele:

Congresul g-ral studențesc neputând să aibe loc la începutul lunei Dec. a. c. din cauza alegerilor survenite pentru Corpurile Legiuitoare, a fost fixat pentru data de 21, 22, 23, și 24 Ianuarie 1934 la Timișoara. Nu pot participa decât studenții români creștini. Ca în toți anii, legitimațiile de participare la congres se vor elibera de către Centrele Studențești respective. Sunt personale, servind la călătoria gratuită pe C. F. R. dau dreptul de a participa la festivitățile organizate de către Uniune, cum și dreptul de identitate în timpul congresului. In caz de înstrăinare, se vor confisca aplicându-li-se sancțiuni posesorilor de către organele C. F. R. cum și organizațiilor studențești respective. Orice participant este obligat de a purta insigna „S. C.” eliberată de către Centrele respective cu legitimația de port insignă având fotografia, numele și semnătura posesorului. Insignele cari vor fi găsite fără legitimație, sau a căror număr nu corespunde cu acela din legitimație se vor confisca, ridicându-se odată cu aceasta și legitimația de participare la congres. Ordinea, atât în trenuri cât și în congres, va fi supravegheată de către poliția-studențească având concursul poliției locale.

Președinte, *M. C. Panaite.*

Directorul departamentului Internelor, Anastase Arginteanu

Noui nereguli la Comunitatea israelită din Cernăuți

— Datorii de 30 milioane lei —

CERNAUȚI, 22. — Am relatat că fostul președinte al comunității israelite din localitate d. dr. Benno Straucher a înaintat unele reclamațiuni, atât ministerului de culte, cât și Parchetului local, împotriva fostului comitet de conducere a comunității israelite, arătând că întreaga administrație se efectuiază cu nerespectarea legii, că veniturile instituțiunii sunt destinate pentru satisfacerea unor scopuri personale ale foștilor conducători.

Noua comisiune interimară, prezidată de avocatul dr. Marcus Menczer, a constatat că în sarcina fostului comitet cade răspunderea a numeroase datorii, a căror valoare se cifrează la importanta sumă de peste treizeci milioane lei, bani cari au fost utilizați după bunul plac al foștilor administratori, fără ca instituțiunea să fi profitat ceva din întrebuințarea lor.

S'a hotărît ca gestiunea să fie verificată de doi experți ai tribunalului.

Aplicarea tarifelor de transport pentru stațiunile zonei de Nord Est

Observându-se că unele stațiuni interpretează greșit aplicarea tarifului special 265 D. la transporturile adresate zonei de Nord Est și pentru a se evita în viitor diferențele de taxare în plus la aceste transporturi, direcțiunea generală c. f. r. a făcut cunoscut tuturor organelor sale că din zona de Nord Est face parte următoarele stațiuni.

Dela Vatra Dornei-Dărmănești-Verești-Pașcani-Iași-Vasile Lupu-Chișinău-Tighina.

Dela Vasile Lupu — Bălți — Mătăuți.

Dela Bălți — Lipnic — Atachi.

Dela Iași — Dângeni (Ripiceni) — Dorohoi.

Dela Podul Iloaiei — Hârlău.

Dela Dolhasca — Fălticeni.

Dela Verești — Leorda — Botoșani — Dorohoi.

Dela Dornești — Putna la Șipotele Sucevei.

Dela Adâncata la Siret.

Dela Adâncata la Corpciu pe Siret — Cosciuna la Berhomet pe Siret.

Dela Dărmănești la Grigore Ghica Vodă la Vișnița la Schit la Ștefănești la Pohorlanți.

Dela Lipnic la Cernăuți.

Cum s'au făcut alegerile în jud. Vlașca

Candidați și delegați grav bătuți

GIURGIU, 23. — Modul în care s'au făcut alegerile în județul Vlașca, întrec orice închipuire.

După ce alegătorii au fost terorizați de oamenii guvernului, iar delegații arestați înainte de a putea pătrunde în localurile de vot, bătăuși angajați au prins pe candidații opoziției și i-au schingiuit până la sânge.

Astfel, în comuna Putineni, d. Sabin Popescu, candidatul partidului țărănesc radical, a fost prins și bătut de agenți guvernului, până a căzut în nesimțire.

Deasemenea, d. avocat Petre Vănete, candidatul georgist, fiind prins de bătăuși, după ce a fost isbit cu ciomegile, a reușit să scape cu viață numai datorită unui truc.

La Răsmirești, prigoana guvernului contra întregei opoziții a luat proporții înspăimântătoare.

D. Const. Daia, candidat pe lista gogistă, nu a putut pătrunde în sat decât îmbrăcat țărănește.

La Băneasa, d. Gogu Ioan, delegatul gogiștilor, a fost arestat de jandarmi și transportat pe jos la Giurgiu prin viscol și zăpadă.

La Comana alegătorii opoziției au fost anunțați în preziua alegerei că vor fi bătuți dacă se vor prezenta la vot.

La celelalte secții, candadiții partidului de opoziție au fost opriți cu forța de jandarmi să pătrundă în sectoare, iar delegații arestați cu 24 de ore înainte de alegeri.

Din cauza ingerințelor și a violențelor alegătorii nu și-au putut exercita dreptul de vot, astfel că mai toate partidele de opoziție au depus contestații la biurourile electorale.

Prăbușirea acoperișului unei case

ROMA 23 (Rador). — In apropiere de Modena, acoperișul unei case s'a prăbușit sub greutatea zăpezii căzute pe casă.

De sub dărâmături au fost scoase 3 persoane rănite și o fetiță moartă.

Un mare poem radiofonic

SE VOR AUZI CLOPOTELE DELA BETLEEM

Astăseară la orele 9, în fața microfonului postului de Radio-București se va reprezenta «Noaptea Sfântă», *mare poem creștin de Gh. Mugur, cu viața, obiceiurile și datini de Crăciun.*

Intre prima și a doua parte a poemului «Noaptea Sfântă», postul de Radio va recepționa sunetele clopotelor dela Betleem și le va transmite apoi auditorilor români.

Poemul va fi interpretat de un ansamblu de peste 20 de actori dela Teatru Național, în regia d-lui Sahighian.

Unde votează profesorii universitari

Comisia centrală electorală a trimis o adresă ministerului instrucțiunii prin care îi face cunoscut că profesorii universitari titulari, transferați dela o universitate la alta, după întocmirea listelor colegiului universitar, vor vota la universitatea de unde au fost transferați și unde figurează pe listă.

In această situație sunt mai mulți profesori printre cari se află și d-nii profesori d-ri C. Parhon și I. Iacobovici.

Festivalul sindicatului artiștilor dramatici și lirici

Sindicatul artiștilor dramatici și lirici invită tot publicul iubitor de teatru românesc, să ia parte la manifestarea culturală ce va avea loc azi Duminică 24 Decembrie c. ora 3 p. m., la care conferențiari, artiști și dansatori ai teatrelor din Capitală își dau concursul lor prețios.

Va vorbi d. Mircea Eliade despre «Drama Indiană».

Programul artistic îl alcătuesc d-nele: Maria Snejina, Valentina Crețoiu, Leny Caller, Elena Galaction, Floria Capsaly și d-nii Nickols, Timică și Elly Roman. Corul învățătorilor din București, sub conducerea d-lui profesor Oancea, va interpreta minunatele colinduri de sărbători.

P. S. Arhimandritul Galaction Gordun va spune «Indemnuri de sărbători»

Repartiția magistraților la secțiunile tribunalului Ilfov

Eri s'a procedat la tragerea la sorți pentru repartizarea magistraților la secțiunile tribunalului de Ilfov.

Secțiunile s'au complectat astfel:

La Secțiunea I c. c.: C. C. Simionescu, M. Druțu, N. C. Istrate, Al. Vasilescu, jude instructor; Ar. Constantinescu; supleant: M. Odăgescu.

Sec. II c. c.: V. Longhin, C. T. Lazaroneanu, M. Manolescu, T. Pănculescu, jude inst. I. Rosnovanu; supl. T. Voiculescu.

Sec. III-a c. c.: Al. Minculescu, H. Zamfirescu, D. Ionescu-Zanea, D. Ivănceanu; jude instr. G. Stratulat; supl. Paul Moscu.

Sec. IV-a c. c.: Manolache Crupenschi, P. Ghițescu, M. G. Duca, H. Udrea; jude instr. Eug. Enescu; supl. G. Macarovici.

Sec. V-a c. c.: T. Boeru, A. Brăiloiu, C. Maer, C. Ionesccu, jude instr. Horia Bogdan; supl. N. Beldie;

Sec. Notariat: D. Gerota, Sc. Costinescu, Eug. Donici, N. Antoniade, Tr. Broșteanu; jude instr. G. Niculescu Bolintin; sup. Thell.

Sec. I com.: G. Vântu, I. Simionescu Anastasiu, C. Panaitescu, C. Duma, I. C. Zamfirescu, G. Șerban, M. Tretinescu, L. Preuțescu, I. Gheorghiade, I. Stambulescu, Al. Mitulescu, D. Costin; jude instr. G. Oprescu, supl. Ilieru și Balș.

Sec. II-a com.: O. Sachelarie, Radu Dimiu, N. Negru, B. Scondacescu, G. Solomonescu; jude instr. Ion Stănescu; supl. I. Pora.

Sec Tutele: Flor. Foișoreanu, T. Brăiloiu, A. Boboc, M. Grădișteanu; jude. instr. M. Papadopol.

Pentru timpul vacanței a fost delegat d. consilier Donici.

Citiți Oglinda Lumii

Note teatrale

Teatrul Alhambra: „Alhambra guvernează", revistă în 2 acte de d-nii N. Vlădoianu și N. Constantinescu

Directiunea teatrului Alhambra ne-a invitat la repetiția generală a nouei reviste pe care o prezintă publicului de Crăciun. Rugămintea de a participa la acest spectacol ne-a făcut plăcere, fiindcă d-nii N. Vlădoianu și N. Constantinescu ne avizase că împotriva prescripțiilor constituției, care prevede că țara nu poate fi condusă decât de un singur guvern, sunt și ei hotărâți să guverneze. Insă nu cu ajutorul administrației brutale ca d. I. G. Duca, ci cu râsul, spiritul și umorul.

Mărturisim că dacă am fi siliți să alegem între d. I. G. Duca și Alhambra n-am sta prea mult pe gânduri și am vota pentru teatrul din strada Sărindar.

Dacă înainte de a lua parte la repetiția generală am fi putut ezita vr'o clipă, după ce am văzut spectacolul, ne pronunțăm hotărât pentru «Alhambra». Motivul este simplu. Noua revistă prezentată publicului de d-nii N. Vlădoianu și N. Constantinescu este mai spirituală, mai amuzantă, mai fastuoasă și are muzici mai frumoase decât «Alhambra iubește», despre care totuși s'a spus că este cea mai bună lucrare a lor.

Am remarcat din tablouri: Dictatura dansurilor; Ce-o să spună Laurențiu; Cismarii; Balconul; Am găsit în stradă o comoară; Eu înțeleg să nu mă înțelegi că eu te'nțeleg; Vâltoarea politică; Viața la țară, etc.

Un larg și prietenesc concurs le-au dat autorilor, interpreții. Ca de obiceiu, d-na Marilena Bodescu s'a plasat în rândul întâi, prin felul cum a interpretat rolurile ce i s'au încredințat și arta cu care a spus cupletele. D-ra Silly Vasiliu, despre care știam până acum că are o voce frumoasă și un corp plastic, ne-a dovedit să este o actriță de comedie cu bogate resurse.

D-ra Mia Apostolescu a cântat și dansat cu vervă și umor. D-ra Lulu Nicolau are câteva cuplete pe care le spune cu farmecul său special și inedit. D-ra Joujou Pavelescu cântă cu sentiment câteva romanțe. D-ra Virginia Popescu se afirmă din ce în ce mai mult ca un element indispensabil pentru revistă. De asemeni, d-ra Florica Demian.

D. I. Talianu spune cuplete cu eleganță, iar în sketch-uri, ne-a dat prilejul să admirăm pe actorul de comedie care a obținut atât de frumoase succese pe scena teatrului «Regina Maria». D-nii Stroe și Vasilache cântă și spun cuplete cu verva și umorul lor atât de apreciat de public.

Conducerea muzicală și noile melodii ale d-lui I. Vasilescu merită toate laudele. De asemeni decorurile d-lui Alexandrescu-Caramanlău și dansurile d-nei și d-lui Siomin.

O mențiune specială se cuvine pentru tabloul «Cismarii» realizat de d. Sternberg, apreciatul regisor.

Noua revistă dela Alhambra, suntem siguri că va obține un mare succes de public și va face o lungă sŏri

C. T. BOBEȘ

Teatrale

Pentru sărbătorile Crăciunului, Teatrul Național a întocmit un repertoriu ecliptic, compus din piese românești cât și din lucrări streine de netăgăduită valoare.

Luni 25 Decembrie, în matineu, se reprezintă «Mușcata din fereastră» de d. Victor Ion Popa, seara «...escu» de d. Tudor Mușatescu.

In ziua de Marți, 25 Decembrie, se reprezintă în matineu «Titanic Vals» pentru a 109-a oară, iar seara «Napoleon» de domnii B. Mussolini și G. Forzano.

«Elisabeta, Regina Angliei», celebra piesă a lui F. Bruchner, se reprezintă în matineul de Miercuri, 27 Decembrie, iar «...escu» se joacă în seara aceleiași zile.

*

Ordinea spectacolelor de sărbătorile Crăciunului, la teatrul «Regina Maria» este următoarea:

Luni (prima zi) în matineu «Mărgeluș», seara «Luni la 8»; Marți (a doua zi) matineu și seara «Luni la 8)»; Miercuri (a treia zi) matineu «Slujbaș la Stat», seara «Luni la 8».

Viitoarea premieră a teatrului «Regina Maria» va fi comedia muzicală «Doar un sărut» de Alfred Savoir, cu muzică de Eseman, cu V. Maximilian, Marcel Enescu, Al. Finți, Gărdescu, Cazaban, V. Bulandra, V. Romano, etc., și d-nele Stella Simonescu-Dario, Maria Sandu, Nora Piacentini, Elvira Petreanu, Donna Carozzi, Nineta Gusti, etc.

Expoziți

Pictorii B. Papadopol și C. Mihalcea își vor expune lucrările le pictură dela 1 Februarie la 4 Martie 1934 în sala de expoziții a ziarului Universul.

Furtună violentă la Istambul

ISTAMBUL 23 (Rador). — Aproape în toate regiunile Turciei bântuie furtuni extrem de violente. Numeroase case au fost date la pământ de furia vântului. Printre acestea se află și un fost seminar din Istambul, în care se adăposteau numeroase familii nevoiașe.

Serviciile maritime sunt în întregime suspendate.

Telefonul din Amsterdam distrus de incendiu

AMSTERDAM, 23 (Rador). — Un incendiu, ale cărui cauze au rămas necunoscute, a nimicit instalațiile telefonului automat dela centrala telefonică. Zece mii de abonați au rămas fără legături telefonice.

Nenorocirea din portul Galați

GALAȚI, 22. — Costache Carp, muncitor cherestegiu, pe când lucra pe bordul vasului «George Mabro», făcând o mișcare greșită a căzut într'un hambar al vaporului, care avea 10 metri adâncime.

Nenorocitul lucrător a încetat imediat din viață. Cadavrul a fost transportat la morga spitalului.

O chestură de poliţie la care s'a furat ca'n codrii Vlăsiei

Când te apără francmasoneria... O sută de gardieni asediază parchetul ca să li se facă dreptate

De ce nu se curăţă grajdurile lui Augias dela chestura din Arad?

ARAD 23. — Sunt cunoscute cititorilor noştri împrejurările în cari a spart în sfârşit, acum trei săptămâni, buba care cocea de ani de zile la chestura de poliţie de aici.

A FOST ODATA UN CHEF..

Dupăce de ani de zile se vorbea la Arad pe toate drumurile despre neregulile dela această chestură, dupăce gardienii au trimis memorii peste memorii ministerului de interne că li se fură lefurile şi economiile dela cooperativă, dupăce la fiecare început de regim s'a făcut câte o anchetă ca să fie apoi muşamalizată, şi dupăce ancheta din primele zile ale guvernului de astăzi ameninţa să se termine în acelaşi fel, cu muşamalizarea, iată că unul dintre vinovaţi, casierul chesturii şi al cooperativei poliţieneşti, Orgovici, are norocoasa inspiraţie să facă după anchetă o mamă de chef ca în vremurile bune, să spargă după sistemul nemeşilor unguri toate oglinzile localurilor de noapte, şi apoi, pocăit şi mahmur, să se ducă ată la parchet ca să declare că are lipsuri uriaşe şi la casa chesturii şi la cooperativă, rezultate nu numai din delapidările sale ci şi din împrumuturile uriaşe date pe simplă chitanţă superiorilor săi.

SE RUP SIGIGIILE PARCHETULUI

Buba a crăpat deci, în sfârşit, şi toată lumea a crezut că va urma cauterizarea totală.

Mai cu seamă că s'au întâmplat apoi lucruri din cale afară de ciudate.

Orgovici a fost, fireşte, arestat imediat. Parchetul a început o anchetă foate largă, audiind un număr uriaş de comisari şi gardieni, cari, cu toţii, au arătat nelegiuirile ce se întâmplau la poliţie. S'a sigilat casa de bani, care era în acelaşi timp a cooperativei slujbaşilor şi a chesturii ,şi s'a pus în faţa uşii sigilate un permanent planton de paza.

Sigilarea casei s'a întâmâplat într'o Sâmbtăă, iar Duminică dimineaţa, sigiliile dela uşa casieriei au fost găsite rupte. Parchetul a aflat despre această ispravă selexzkiană numai pe cale particulară, deoarece poliţia l-a înştiinţat abia peste o jumătate de zi, dupăce aflase despre acest fapt oraşul întreg.

CERCETARI JUDICIARE FARA SUSPENDARE DIN SLUJBA

Intâmplarea aceasta trebuia să precipite epuraţia sancţiunile. Intâi de toate, ar fi trebuit să urmeze suspendarea bănuiţilor sau vinovaţilor liberi. Mai cu seamă că oraşul întreg a aflat că ruperea sigiliilor s'a întâmpalt pentruca să se umple anumite goluri cu fonduri adunate depe la evreii din oraş.

Dar întâmplările acestea n'au avut nici-o urmare. Instrucţia dela parchet şi-a urmat cursul, nefacilitată prin nicio măsură a ministerului de interne, şi dimpotrivă, împiedicată prin intimidarea ce-o constituia la adresa martorilor şi reclamanţilor poliţişti menţinerea conducerii bănuite.

INTERVINE FRANCMASONERIA

Anomaliile acestea s'au întâmplat cu concursul francmasoneriei.

In loc să fie a oraşului şi a ţării, chestura de poliţie din Arad nu mai e de ani de zile decât a francmasonilor. Activitatea ei s'a desfăşurat mai mult la culubul «Lloyd» şi la restaurantul «Dacia», cari au devenit factori tot aşa de mari şi de impunibili ca un guvern, pentru oraşul şi judeţul Arad. Datorită acestei cârdăşii, chestura şi-a putut permite luxurile cele mai luculiene, iar în vreme ce cartierele mărginaşe n'aveau sergenţi de pază, se puteau găsi zeci şi sute ca să apere în contra unor pericole, adesea inventate, pe milionarii oraşului.

Se vorbesc multe în oraş despre această cârdăşie la privire la cazul în speţă, toată lumea ştie că menţinerea statului quo la conducerea chesturii este opera francmasonilor, în mrejile cărora e prins astăzi aproape tot al doilea dintre conducătorii vieţii româneşti din Arad, şi că tot masoneriei i se datoreşte că s'au găsit în câteva ceasuri o sută şi nu ştiu câte zeci de mii de lei, ca să se umplă după ruperea sigiliilor dela casa chesturii golurile respective. Lumea nu cunoaşte însă adevărul. Dacă menţinerea statului quo la chestură e de sigur ispravă francmasonă, în schimb golurile în chestie n'au fost umplute când s'au rupt sigiliile. Acuzaţia e deci gratuită. Fiindcă chestorul, dr. Romul Moga, a predat parchetului cu chitanţă banii ce-i luase ca împrumut dela cooperativa subalternilor săi, 120 de mii, sau aşa ceva.

Lipsuri cu sutele de mii, cari se soldează însă cu un plus

Precum am arătat la timpul său, casierul Orgovici, care mânuia de-a valma cele două case, a chestiunii şi-a cooperativei, substituind banii uneia când era anchetat la cealaltă e învinuit de următoarele:

Că a delapidat lefurile pe cinci luni ale gardienilor plătiţi de primărie, în lunile când statul nu-şi achita gardienii săi.

Că a delapidat reţinerile făcute pentru plata impozitelor şi a datoriilor gardienilor.

Că are delapidări de altă natură din ambele case administrate.

Cercetările ce s'au făcut au dovedit până acum lipsurile rezultate din delapidarea lefurilor şi a reţinerilor pentru impozite şi pentru datorii. Celelalte delapidări nu se pot şti, fiindcă nu se ştie nici astăzi situaţia exactă a celor două case. O anchetă a poliţiei a dus la constatarea că la casieria cooperativei sunt plusuri de câteva zeci de mii. Sunt însă plusuri pe hârtie, incredibile, fiindcă în realitate cooperativa nu mai are decât acte în loc de fonduri.

Parchetul, de altfel, a făcut acum o percheziţie contabilului Goro. Rezultatul cercetărilor nu-l cunoaştem.

100 DE GARDIENI DAŢI IN JUDECATA PENTRU ULTRAGIEREA JUDECATORULUI DE INSTRUCTIE

Ieri fiindcă se apropie Crăciunul şi n'au un ban de leac, cei 100 de gardieni plătiţi din bugetul primăriei, cărora li s'au delapidat pe cinci luni lefurile de mizerie, s'au prezintat d-lui chestor Moga, ca să-i ceară să le dea de undeva lefurile pe Octombrie şi Noembrie, pe cari primăria le predase chesturii la timp. Chestorul a refuzat să stea cu ei de vorbă. Gardienii s'au dus apoi la d. prim-procuror C. Vulpe, şi au cerut să li se facă dreptate, deoarece sunt într'o situaţie desperată. D. prim-procuror li-a arătat că nu se poate atinge de fondurile sechestrate, că trebuie să se adreseze judecătorului de instrucţie care face cercetările, şi, de altă parte, a invitat imediat pe chestor să achite oamenilor restanţele. Chestorul a refuzat, spunând că aceasta ar însemna să se implice singur în afacerea Orgovici.

Cei 100 de gardieni s'au dus apoi la d. judecător Săracu, care li-a spus că nu le poate face nimic. Fiindcă gardienii nu mai părăseau localul instrucţiei, d. judecător Săracu a ameninţat cu arestarea lor, şi li-a dresat acte de ultraj. Gardienii au replicat că au la dânsii revolvere, şi vor trage în jandarmi dacă vor fi chemaţi să-i aresteze.

Cohorta celor 100 de desnădăjduiţi s'a dus apoi de-adreptul la poştă, ca să trimită telegrame guvernului. Ei îşi cer lefurile şi economiile dela cooperativă, şi reclamă pedepsirea tuturor celor ce se va dovedi că li le-au mâncat.

Reducere de 50 la sută la dus şi întors pentru staţiunile de iarnă

Direcţiunea generală a regiei autonome c. f. r. a trimis o circulară tuturor staţiunilor, prin care — revenind asupra unei dispoziţii anterioare — precizează ca reducerile pe căile ferate pentru staţiunile de iarnă, sunt de 50 la sută din tariful trenului personal.

Această reducere se va aplica plătindu-se la ducere taxele tarifului tren personal întreg, iar la înapoiere călătoria se va face gratuit.

Dacă călătoria se va face cu tren accelerat sau rapid, atunci costul suplimentului sau al tichetului va plăti integral atât la ducere cât şi la înapoiere.

Aceste dispoziţiuni intră imediat în vigoare — pentru staţiunile pe cari le-am arătat la prima dispoziţie, — fiind valabile până la 1 Martie 1934.

Conferinţele Corpului Diplomatic la Analele Romane

Vineri 12 Ianuarie, orele 6 d. a. se va ţine la Fundaţiunea I. I. Dalles, în prezenţa guvernului, prima conferinţă din ciclul Corpului Diplomatic organizat de Cercul Analelor Române.

E. S. Marchizul d'Ormesson, ministrul Franţei, va vorbi despre: Les divers visages de Paris.

Biletele la agenţia Jean Feder.

Cărţi noui

Pr. Const. Grigore şi Sava Saru: Comentarul Sfintei Evanghelii după Matei, de Eutinie Zigabinos, vol. II.

Traducere din original, după textul editat de *Teoclitos Farmachides*, însoţită de un adaus cu note şi observaţiuni, cu un cuvât introductiv de *Diac. dr. Haralambie Roventa*, profesor de exegeza Noului Testament, la facultatea de teologie din Bucureşti.

Tiparul tipografiei Cozia a Sfintei Episcopii, Râmnicul-Vâlcea, 1933. 424 pagini, lei *200*.

Ultimele ştiri sportive

Programul sportiv de Crăciun

C. A. O.—Crişana—Telefon Club reprezintă pe continent sportul românesc

Spre deosebire de anii trecuţi şi în ciuda proectelor cari prevedeau pentru Crăciunul acesta activitate febrilă, pe tot cuprinsul ţării — în Bucureşti ca şi în celelalte regiuni — activitatea sportivă va fi redusă. La zero pentru sporturile populare, football, box, etc., la foarte puţin deasupra lui zero pe tărâmul sporturilor, de iarnă pe cari diriguitorii lui, contagiaţi de incapacitatea şefului lor, l-au uitat cu totul de dragul

COVACI (C. A. O.)

cozonacilor rumeni şi al clondirului.

La Sinaia, Predeal, Braşov, ca şi în celelalte centre din munţi, se va face totuşi ski intens. Neoficial însă, cu caracter de antrenament şi diletantism.

Asta va fi în ţară.

Peste hotare însă, în Occident, unde compatrioţi de-ai noştri au plecat să reprezinte sportul românesc, activitatea sportului românesc este remarcabilă.

«Crişana» va juca Luni la Paris împotriva combinatei pariziene «C. A. P.- Club Français».

C. A. O. — ni se anunţă dela Oradea — va juca Duminecă, Luni şi Marţi. Unde? Nu s'a stabilit. Dar de jucat va juca. Tratativele pe care le-a dus au fost definitivate până la punctul care le fixa adversarii.

Insfârşit, *«Telefon Club»* debutează Luni la Budapesta întâlnind o selecţionată a Ungariei. Iar Marţi susţine tot la Budapesta un al doilea match, împotriva lui F. T. C.

La jocurile — problematice — pe cari le vor susţine cele trei echipe româneşti în streinătate, se rezumă toată activitatea sportivă oficială a Crăciunului 1933

Incă o înfrângere a austriacilor

Reprezentativa Vienei, o rămăşiţă a «Wunderteam»ului, complectată cu elemente dela F. C. Austria, a jucat Miercuri la Manchester contra reprezentativei locale şi a cedat cu 0—3 (1—0). Scor care n'a împiedicat însă pe austriaci să-şi desvăluie technica şi stilul specific.

Toma Aurel n'a boxat aseară

PARIS 23 (Tel. part.). — Matchul de box dintre Aurel Toma şi francezul Justice, care trebuia să se desfăşoare aseară la «Central S. C.», a fost contramandat şi înlocuit cu întâlnirea dintre Kid Francis şi spaniolul Sanchez.

Ştiri sportive din provincie

O. N. E. F., regionala R.-Vâlcea, a alcătuit următorul calendar al sporturilor de iarnă 1933—1934:

1933: 24 Decembrie: Inceperea cursurilor de sky sub conducerea d-rei Sainciuc dela Institutul Naţional de Educaţie Fizică din Bucureşti; 25—26 Decembrie: Antrenamente de bob, săniuţe, skeleton, ski, patinaj; 27 Dec. Concursuri de săniuţe pe noua pârtie de zăpadă, dealul Capela; 30 Dec. Excursie de propagandă sportivă la Brezoi. Seara serată; 31 Dec.: Concurs de bob, săniuţe şi ski la Brezoi.

1934: 1—3 Ianuarie: Antrenamente de bob, săniuţe, skeleton, ski, patinaj; 4 Ianuarie: concurs de patinaj copii, concurs de ski; 6—7 Ianuarie: concurs regional de bob şi skeleton; 8—12 Ian.: Antrenamente de bob în vederea concursurilor 13 şi 14 Ianuaire, Excursii de propagandă pe ski în împrejurimi: Argeş, Budeşti, Vlădeşti, Bercioiu, Căzăneşti şi ski-kjöring; 13—14 Ianuarie: Mari concursuri naţionale de bob şi skeleton la cari vor participa concurenţi din întreaga ţară. Importante cupe şi premii, între care «Cupa Iorgu Arsenie» cu plachete de aur, argint şi bronz şi o machetă; 15—20 Ian.: Excursii de propagandă pe ski în împrejurimi: Călimăneşti, Govora, Ocnele-Mari, Olăneşti şi ski-kjöring; 21 Ian.: Concurs de patinaj; 22—23 Ian.: Antrenament de ski; 24 Ian.: Concurs de ski-kjöring; 27 Ian.: Marea serată O. N. E. F.; 28-31 Ianuarie — 1-28 Febr.: Activitatea se va stabili ulterior, în funcţie cu zăpada ce va fi; Match-uri de Hockey pe ghiaţă, vor fi intercalate în program, la timpul disponibil deplasărilor echipelor din ţară; Cursurile (şcoala technică şi practică) de ski, zilnic; Noua pârtie de bob şi săniuţe, din zăpadă, fiind complect terminată şi bine amenajată, e practicabilă zilnic; Zăpadă abondentă (40 cm.) practicarea skiului se face în cele mai agreabile condiţiuni; Toate avantajele şi atenţiunea vor fi acordate vizitatorilor din alte localităţi. In afară că viaţa e ieftină la R.-Vâlcea, se acordă mari reduceri la restaurante, camere la hotel şi pensiuni; Reduceri pe C. F. R. Pentru moment se călătoreşte cu bilete de băi (dus şi întors reduse) şi ulterior, dacă se vor face şi alte reduceri, se vor comunica la timp. Boburile, săniile, skiile, etc., se taxează cu 50 la sută reducere din tariful bagaje.

BULETIN METEOROLOGIC. — Se va informa zilnic telegrafic: temperatura, starea timpului şi a zăpezii la R.-Vâlcea şi împrejurimi, care se va publica în ziare şi difuza la Radio.

Cercetăşeşti

Se aduce la cunoştinţa cercetaşilor din Bucureşti care s'au înscris pentru excursia ce se face la Predeal între 26 — 4 Ianuarie că plecarea va fi în ziua de Marţi 26 c .t. orele 6.10 dimineaţa cu personalul 301. Adunarea va fi la orele 5,30 dimineaţa în sala de aşteptare cl. II.

*

Comandamentul Marei Legiuni aduce la cunoştinţa comandanţilor şi cercetaşilor din Bucureşti că în vederea campionatelor de sky şi săniuţă ce vor avea loc la Predeal în zilele de 5 şi 6 Ianuarie — antrenamentul se va putea face începând din ziua de 26 c. t. Cercetaşii care vor sosi la Predeal vor obţine găzduirea şi masa prin îngrijirea cohortei locale de sub conducerea d-lui avocat Savopol.

In Olanda nu este armament pentru Germania

HAGA, 23 (Rador). — Răspunzând unor întrebări puse de deputatul socialist Albarda, ministrul justiţiei a declarat neîntemeiate svonurile după care ar fi fost depozitate în Olanda mai multe tancuri şi tunuri pentru a fi expediate în Germania.

41) # OMUL CARE ŞI-A PIERDUT NUMELE

de H. de VERE STACPOOLE

Era tocmai zi de hockey, la şcoala de fete. Nu era nimeni în grădină. Jones o traversă în fugă, ajunse la poata principală, care, din fericire era deschisă şi ajunse pe şosea, pe care începu să coboare, fugind cât îl ţineau puterile. Şoseaua era pustie şi arzătoare, sub soarele întârziat al unei frumoase după amiezi de vară. Jones ajunse la un drum lateral şi-şi mai micşoră goana. In felul acesta bătu o mulţime de drumuri de acelaş calapod, largi, respectabile, înconjurate de vile construite în mijlocul grădinilor, unele izolate, altele lipite una de alta. Trebuie că erau locuite de bătrâni colonei sau maiori cari serviseră în armata Indiilor. Se cunosteau casele lor după numele pe care le purtau, cum recunoşti o plantă după frunze.

Ca un animal care caută adăpost, alergă Jones până ce dădu într'o stradă plină cu magazine, o stradă care mergea dela nord la sud. Intr'o parte erau o mulţime de magazine, cu perdelele lăsate căci soarele bătea cu toată puterea. La capătul străzii se vedea un colţ de mare, de un albastru perfect, şi, pe mare, pânzele albe ale unui vapor. Plaja dela Sandbourne-sur-Mer este un loc foarte plăcut, dar Jones nu ţinea câtuşi de puţin să mai întârzie în acest ţinut încântător.

Se gândea înfierbântat, zicându-şi că trebue să fie pe undeva prin apropiere o staţie de cale ferată şi că, în primul rând, acolo o să fie căutat. Trebuia să caute staţia, pentru ca s'o evite. Ţinta lui era să ajungă la Londra, şi, odată acolo, să se ducă la *National Provincial Bank*. Dar care era drumul spre Londra? In ce direcţie trebuia s'o apuce? Şi ce distanţă avea de parcurs?

Jones nu ştia mai mult, decât ar fi ştiut un locuitor din planeta Marte.

CAPITOLUL X

Ca o vulpe fugărită care îşi caută un adăpost, Jones căuta unde să se ascundă.

Pe cealaltă parte a drumului, la una din ferestrele unei căsuţe, strivită între un magazin cu peşte şi altul cu cărţi, el văzu o tăbliţă:

Apartament de închiriat

Traversă strada, se apropie de casă şi bătu la uşa unui coridor.

Aşteptă un minut şi fiecare secundă aducea fantoma unui Hoover alergând după el în capul unui grup de infirmieri. Intr'un sfârşit găsi lanţul unei sonerii şi trase de el cu toată puterea.

Abia lăsase din mână mânerul lanţului şi poarta se deschise, descoperind în prag o femeie de vreo 50 de ani, cu bustul prea scurt, cu privirea pătrunzătoare. Privirea era ospitalieră: din corsaj ieşia o cameie; cercei mari şi grei trăgeau în jos loburile urechii.

— Inchiriaţi camere?

— Am salonul din faţă, care nu e ocupat şi două camere de culcare la ultimul etaj, răspunse bătrâna. Aveţi copii?

— Nu, zise Jones, sunt singur, în concediu de câteva zile. Aşi putea să văd locuinţa?

Cucoana îl duse mai întâi la ultimul etaj, în încăperea din faţă. Era o cameră de culcare, curată şi veselă, cu ferestrele spre stradă.

Jones se apleacă peste pervaz. Văzu imediat ceva care îl impietri: Hoover, Hoover în persoană mergea cu paşi grăbiţi, în tovărăşia unui om ce părea să fie grădinarul. Amândoi se îndreptau spre mare, privind mereu în jur. Hoover avea aerul cuiva, care şi-ar fi pierdut punga, sau alt obiect de mare valoare. Jones îi urmări cum se depărtează şi dispare. Indreptându-se spre proprietăreasă, el zise:

„Camera îmi place. E veselă şi liniştită. Tocmai ce căutam. Să văd acum salonul.

Salonul se mândria cu o sofa, scaune asortate, tablouri şi o bibliotecă cu geamuri, conţinând diverse almanachuri şi reviste ilustrate şi un roman popular englez *„Fluturii de noapte"* într'o veche ediţie galbenă, a doi şilingi exemplarul.

— Salonul e încântător! Cât cereţi?

— Ei bine, domnule, zise proprietara (se numia Doamna Henshaw) o liră sterlină pe săptămână pentru ambele încăperi, fără pensiune şi două lire cu pensiune.

— Şi suplimentele?

— Nu există suplimente.

— Atunci, zise Jones, suntem înţeleşi. Am venit dela gară direct aici. Cufărul nu mi-a sosit încă, deşi hamalii m'au asigurat că l-au pus în vagonul de bagaje. Am să mă duc diseară la gară, să văd ce s'a întâmplat. Deocamdată, permiteţi-mi să vă plătesc pe prima săptămână.

Doamna Henshaw îl asigură pe Jones că era inutil. Jones insistă. Luând banii, proprietăreasa îl întrebă pe noul ei pensionar dacă vrea să mănânce.

— Mănânc orice: nu sunt mofturos.

Rămas singur, el se aşeză pe sofa, ca să reflecteze. Ce va face Hoover? O să publice fotografia evadatului? O să dea un premiu pentru găsirea lui? Nu, nu era probabil. Hoover va evita să facă institutului său o atât de tristă reclamă. Mult mai probabil era că se va adresa poliţiei, rugând-o să opereze cu cea mai mare discreţie.

Se va ordona cumva o anchetă prin casele din Sandbourne?

Răspunsul la această întrebare era îndoelnic. Jones încercă să se pună în locul lui Hoover, pentru a se întreba ce ar face el însuşi în asemenea caz. Dar nu ajunse la nici un rezultat.

Un lucru în orice caz nu va fi neglijat de Hoover: să păzească bine toate punctele de ieşire din Sandbourne. Era o operaţie logică şi Hoover era în primul rând un om logic. Jones nu avea deci nimic altceva de făcut, decât să lase a se calma prima furie a investigaţiilor. Perspectiva câtorva lungi zile de lene şi de precauţiuni în această cameră solitară, în mijlocul acestui trist mobilier, îi părea întunecată. Dar îi veni deodată un alt gând: nu putea rămâne ascuns fără a trezi bănuielile doamnei Henshaw. Deci, în orice caz, era silit să iasă din casă.

Timpul era splendid. Era evident că un om venit să se recreeze la mare, rămânând totuşi închis toată ziua în casă, va deştepta în cea mai inocentă minte, o legitimă curiozitate. Orice s'ar fi întâmplat Jones nu putea să se închidă în casă, decât simulând că e bolnav. Dar a simula o maladie, însemna a se expune la vizita unui medic.

In situaţiile dramatice, cele mai mici nimicuri iau o stranie semnificaţie. Obiectele din jur păreau până la un moment dat mute. Dar iată că ele prind glas şi încep a-ţi spune lucruri uluitoare. Iată bunăoară că desenul de pe covor se însufleţeşte şi îţi spunea cu glas tare ca soţia ta infidelă a fugit cu toţi banii, lăsându-ţi pe cap grija a şapte copii. Sau iată că scaunul îţi şopteşte că poliţia este pe urmele tale. Jones era acum sub obsesia unui tablou de deasupra capului său, tabloul unui personagiu în mare uniformă, poate portretul unui prinţ, un bărbat cu privirea deschisă, strălucind de sănătate şi de bună voie. Teribil tovarăş pentru un om acuzat de demenţă.

Bătăi repetate jos, la poartă, îl alarmară brusc pe Jones. Trăgând cu urechea, el auzi cum cineva răspunde unei întrebări: „Mulţumesc". Fusese o alarmă inutilă: un pachet adus probabil de un comisionar. Poarta se închise şi totul reintră în tăcere. Jones deschise biblioteca, examină cărţile şi alese un volum: *„Fluturii de noapte"* de un anume Onida.

CAPITOLUL XI

Fluturii de noapte

Omul bolnav sau convalescent, apăsat de griji, nu caută nici în Milton, nici în Shakespeare, nici în operele cine ştie cărui moralist. Puţini sunt autorii clasici în stare să amuze pe cineva, când e plictisit de o zi ploioasă, sau de o mică tragedie conjugală.

Aici începe rolul romanelor de aventură.

Jones nu fusese niciodată un cititor pasionat. Cetise două sau trei romane ieftine, căci investigaţiile sale literare nu erau prea serioase. Culoarea literară, lirismul, arta de a construi un roman, toate acestea nu aveau înţeles pentru el. Dela primele pagini ale cărţii luate din biblioteca doamnei Henshaw, el fu transportat, ca prin magie, într'un [illegible], pe o plajă la Trouville-sur-Mer.

Pe această plajă dela Trouville, autorul *„Fluturii de noapte"* făcea cunoştinţă cu doamna Dolly. Această doamnă îşi lua baia în faţa lui Jones şi făcu o mulţime de alte lucruri, care îl interesară pe Jones.

(Urmare în numărul de Joi)

Reacţiunea împotriva propagandei revizioniste

O mare dezbatere în Camera Comunelor

LONDRA 23. (Rador). — Desbaterile din Camera Comunelor asupra politicei externe au pus în evidenţă două lucruri: sentimentul general şi grija pentru soarta Ligei Naţiunilor şi reacţiunea împotriva violenţei propagandei revizioniste mânată în primul rând de Germania.

Deschizând desbaterile, d. Attlee, şeful opoziţiei, a exprimat nedumerirea datorită în primul rând declaraţiilor lipsite de preciziune ale guvernului cu privire la neînarmarea Germaniei, sau poate şi Angliei. El a relevat apoi cele ce s'au publicat în presă cu privire la propunerile d-lui Mussolini pentru reformarea Ligei Naţiunilor. Noi, partidul muncii, a spus d. Attlee, menţinem că asemenea propuneri sunt extrem de primejdioase şi că principiul de bază al Ligei este că ea trebuie să fie o instituţie democratică, (aplauze generale).

Deputatul liberal Bernays a afirmat că Liga, aşa cum ar dori-o d. Mussolini, ar fi un directorat dictatorial al Germaniei, Japoniei şi Italiei.

O VOCE PENTRU REVIZIONISM

Sir Edvard Grigg, unul din cei mai de seamă tineri conservatori, a accentuat primejdia noului spirit care domneşte azi în Germania. Europa este profund turburată, a spus si Edward Grigg, pentru că este dominată de militarismul german reînviat. Focul acestei pasiuni în inima germană, iar acum el a isbucnit în flăcări care au cuprins tot orizontul. Sir Edward Grigg, propune ca bază a unei înţelegeri pactul Kellogg, care e mai universal decât toate instrumentele ce tintesc asigurarea păcei.

Deputatul liberal Mabane abia înapoiat din Budapesta, unde a însoţit pe sir Robert Gower, ridicat chestiunea revizuirei teritoriale ca singurul mijloc de a stabili pacea.

Când Mabane a citat articolele publicate de Times la 16 Octombrie, 15 şi 23 Noembrie, ca exprimând o schimbare a opiniei publice în favoarea Germaniei, el a fost întrerupt brusc cu strigătoul: o schimbare a punctului de vedere al guvernului, nu al ţărei. Mabane a crezut necesar să răspundă că Anglia dorea să adopte o politică revizionistă în Europa.

Non sens! i s'a replicat scurt.

Sir Austen Chamberlain relevă apoi «revizuirea istoriei» pe care o face acum Hitler, ceiace în fond înseamnează perseverenţa istoriei. Dacă Hitler este sincer în propunerile sale, atunci ce rost mai are propaganda sa.

«Morning Post» aprobă punctul de vedere al lui sir Austen Chamberlain, în termeni viguroşi şi denunţă spiritul războinic care domină Germania. Revizionismul maghiar şi exponenţii lui cari pervertesc istoria, pot înţelege puţin care ar fi complecta reacţiune britanică faţă de turburătorii păcii europene.

Declaraţiile d-lui Chamberlain

A luat apoi cuvântul sir Austen Chamberlain, pronunţând un important discurs, care exprimă sentimentul general cu privire la politica externă britanică şi mai ales la atitudinea engleză faţă de revizionism. Discursul, care a fost necontenit întrerupt de aprobările generale, este strict conform articolului 19 din pactul Societăţii Naţiunilor, care nu permite revizuirea decât prin bună înţelegere, adică cu consimţământul părţilor interesate.

Prin acest discurs, sir Austen Chamberlain a căutat să demaşte jocul revizioniştilor, obligându-i să precizeze ce vor şi insistând că ordinea politică actuală nu poate fi răsturnată. Această parte a discursului poate fi considerată ca un răspuns dat propagandei contelui Bethlen. Avertismentul nu poate fi decât util acelor cari, sub pretext de revizuire, cer pur şi simplu anularea tratatelor şi restituirea tuturor teritoriilor pierdute de pe urma războiului. Iată în rezumat cuvântarea lui sir Austen Chamberlain.

Oratorul a început prin a apăra Liga Naţiunilor. Trecând apoi la revizionism, a întrebat dacă deputatul care a vorbit de revizuire îşi dă seama cu adevărat pe ce teren delicat vrea să calce.

Mabane s'a apărat, spunând că a citat doar ziarul «Times».

Nu «Times» a inventat fraza că tratatele actuale sunt tratate dictate, a continuat sir Austen Chamberlain, ci propaganda germană, de la care «Times» a prins această expresie. Doresc să se caute ceiace se ascunde într'adevăr în dosul acestei fraze, deoarece toate tratatele sunt discutate. Şi apoi, tratatul de la Versailles a fost revizuit necontenit. Ceiace s'a spus însă acum, priveşte revizuirea frontierelor (aplauze puternice).

CE VOR REVIZIONIŞTII

Scopul acestor tratate, urmează sir Austen Chamberlain, după declaraţiile cari exprimau sentimentul Angliei, făcute de Lloyd George, era să traducă în fapt principiul auto-determinării, aşa ca să corespundă sentimentelor naţiunilor în chestiune. Nu se putea trage nici o frontieră fără ca să nu rămână minorităţi de o parte sau de alta (aplauze generale). Când s'au fixat frontierele, ele au fost trase cât mai corect cu putinţă, după cum permitea situaţia geografică şi interesele popoarelor în chestiune. S'au făcut oarecare greşeli, dar acestea se pot îndrepta prin bună înţelegere. Puterile revizioniste trebuie să spună categoric că nu urmăresc răsturnarea ordinei politice actuale (aplauze unanime) şi că nu urmăresc să reia tot ceiace au pierdut după urma războiului (aplauze unanime).

Sir Austen Chamberlain cere ca să se precizeze odată, ce vor revizioniştii şi dacă e vorba de cereri reduse, care să nu fie doar o frază ci o realitate. Trebuie să ne dea asigurări că vor un compromis, iar nu nutrirea de ambiţiuni de nerealizat, căci e sigur că vor fi dezamăgiţi şi asemenea manevre şi cereri vor duce fatal la războiu.

D. Gh. Brătianu despre alegeri şi rezultatul lor

„O ocupaţie vrăjmaşă care va trece peste ţară ca un vis urât“

D. Gheorghe Brătianu şeful partidului naţional-liberal, ne-a făcut eri următoarele declaraţii asupra rezultatului alegerilor:

— *Am luat cunoştinţă de rezultatele comunicate de ministerul de interne. Aştept să-mi sosească toate datele trimise de organizaţii pentru a putea face o complectă verificare.*

Depe acum pot, însă, afirma că partidul pe care am cinstea să-l conduc a reputat o strălucită izbândă. Este evident că în aceste alegeri,

D. GEORGE BRATIANU

pătate de sânge, de conrupţiune şi de fraudă dela o graniţă la cealaltă, urgia guvernului s'a deslănţuit împotriva noastră mai mult decât împotriva oricărei alte formaţiuni de opoziţie rămasă pe buletinele electorale.

Imi ajunge să vă amintesc numai câteva exemple:

URNE FARA FUND

In ce priveşte sinceritatea rezultatelor, toată lumea a putut aprecia contrastul dintre procentul restrâns al alegătorilor din Capitală, pe cari magistraţii l'au înregistrat cu deplină obiectivitate, şi masele împinse peste noapte prin viscol şi îngheţ, în urnele fără fund ale multor birouri electorale judeţene.

TEROARE ŞI TALHARIE

In ce priveşte teroarea, întrebaţi pe prietenii mei dela Dolj să vă înşire pomelnicul celor răpuşi de gloanţe sau de cuţite înfipte atât de vitejeşte în spate şi în tâmplă. Intrebaţi pe candidaţii, asistenţii şi delegaţii noştri arestaţi, bătuţi şi schinguiţi în toate părţile ţării. Cu deosebire, rezultatul alegerii dela Caliacra este izbitor. Anul trecut, în alegeri libere, am avut în acest judeţ 2565 voturi, mandatul fiind luat de prietenul nostru d. Victor Papacostea împotriva guvernanţilor de astăzi cari n'au putut întruni decât 1505. Astăzi, guvernul ia toate locurile, hărăzindu-ne 670 şi naţional-ţărăniştilor 595, repetând toate samavolniciile din 1931, însoţite însă de brutalităţi şi de prigoniri fără precedent chiar în această margine părăsită a ţării.

O ATENŢIE SPECIALA PENTRU D. GH. BRATIANU

De la Silistra îmi soseşte reclamaţiunea candidatului nostru, d. Constantin Hentzescu, întărită de mărturia a douăzeci de delegaţi şi asistenţi a celorlalte partide de opoziţie, împotriva judecătorului care a falşificat pe faţă procesul verbal al secţiunei de votare Alfatar.

Am luat câteva cazuri dintr'o mie. Urgia s'a îndreptat fireşte cu deosebire împotriva organizaţiilor cari mi-au pus candidatura în fruntea listei, Iaşi, Dolj, Constanţa, fără să mai pomenesc de cele socotite puternice ca Prahova şi Timiş Torontal.

La Iaşi, prietenii mei cari au isbutit totuşi să cucerească mandatul, au fost atât de revoltaţi de teroarea de Miercuri, încât au hotărât retragerea candidaturilor dela Senat.

PRIMEJDUIREA REGIMULUI PARLAMENTAR

In astfel de condiţii, voturile ce nu mi-am putut răpi şi mandatele cari nu s'au putut fura reprezintă pentru noi cea mai desăvârşită biruinţă. Nu-mi pot ascunde însă adânca îngrijorare pentru desvoltarea viitoare a vieţei noastre politice. Inainte de alegeri, disolvarea samavolnică a unei organizaţii politice, înlăturată în ultima clipă de pe buletinele de vot, confiscări şi suspendări de ziare, agresiune în plină Capitală la tipografia «Mişcării». In timpul alegerilor, ce se ştie. Nu mă surprinde că se vorbeşte de primejduirea regimului parlamentar.

IDEEA NAŢIONALA

Mă simt însă întărit de credinţa că ideea naţională, pentru care am luptat şi luptăm ca partid de ordine printr'o chemare firească a tradiţiei naţional-liberale, se afirmă tot mai puternic în rândurile tineretului şi în massele conştiente ale corpului electoral. In această luptă, alegerile de alaltăieri constituie un episod sinistru dar trecător. Din acest punct de vedere prezentul nu ne interesează; este o ocupaţie vrăjmaşă care va trece peste ţară ca un vis urât.

Dincolo de această dureroasă paranteză, întrezărim însă viitorul către care se îndreaptă curentul tot mai puternic de opinie publică ce se strânge sub steagurile noastre. Dreptatea, viitorul şi tineretul ţării sunt alături de noi. Cine se mai poate îndoi de isbândă?

Cu aceste cuvinte de încredere a terminat d. Gh. Brătianu interesantele sale declaraţiuni.

Tratativele comerciale cu Italia

Eri dimineaţă a avut loc la ministerul de finanţe o conferinţă la care au participat d-nii Dinu Brătianu, Manolescu Strunga, subsecretar de stat la domenii, Constantiniu, directorul general al vămilor, Marian, directorul institutului de export şi Cristu, şeful secţiei economice din ministerul de externe.

S'au examinat rapoartele primite dela delegaţia română care tratează încheerea unei noui convenţii comerciale cu Italia şi s'au trimis la Roma noui instrucţiuni.

Curierul judiciar

Sentinţa în procesul fraudelor petrolifere

Trib. Ilfov sec. 3-a c. c. format cu d-nii judecători Boeru şi Mayer procuror fiind d. Benedict Stoenescu, s'a pronunţat eri în procesul marilor fraude petrolifere, ale cărui desbateri le-am relatat la vreme.

Au fost condamnaţi: Grigore Tolea pentru înşelăciune şi uz de fals la un an închisoare, Al. Zaharia deasemenea la un an închisoare; Ion Tomescu pentru înşelăciune, fals şi complicitate necesară la escrocherie, la un an închisoare; M. Poenaru şi G. Piperescu la câte 5 luni închisoare pentru înşelăciune şi complicitate necesară; G. Bregu-Duţa ajutor de primar în comuna Ocniţa, pentru înşelăciune, la 2 luni închisoare. Tuturor li s'a ţinut în seamă prevenţia.

Au fost achitaţi I. Vlădescu-Brebu, Ichil Karmil, Nelu Ştefănescu, Al. Ştefănescu, Ion Irimescu-Cândeşti, G. Georgescu, Ion Georgescu, Şerbu Nicoloiu, Tigrant Divoianţ, Gr. Zecu, I. Ionescu-Tiseanu şi Tolea Zaharia.

Fraudele fiscale ale Soc. Astra Română

Curtea de apel sec. 3-a a făcut divergenţă asupra recursului fiscal declarat de organele fiscale, împotriva sentinţei tribunalului, care a redus amenda fiscală a soc. Astra Română dela 460 milioane, la 10 milioane 600.0000 lei.

Procesul Bacalu-Meţianu

Curtea de apel sec. 5-a a respins eri apelul inginerului Bacalu şi avocatului Andrei Meţianu, condamnaţi de tribunal în acţiunea soc. Sospiro şi Drăgăneasa.

Escrocherii

Cab. 5 instrucţie a emis mandat de arestare, care a şi fost confirmat de tribunal, împotriva lui Aristide Condilis, pentru escrocherie.

Acesta se dădea drept funcţionar superior al Statului şi în stare de a procura posturi. El se slujea de complicitatea lui Virgil Glugojanu actualmente dispărut.

Ger cumplit la Giurgiu

GIURGIU 23. — De azi noapte un ger cumplit s'a lăsat în oraşul şi judeţul nostru.

Termometrul a arătat — 24 grade.

In judeţ, haite de lupi şi-au făcut apariţia, primejduind viaţa sătenilor.

In port, orice activitate a stagnat. Sloiurile, cari vin în masse compacte, şi-au încetinit mersul şi se crede că în două zile se vor opri.

Dacă gerul va persista, Dunărea va îngheţa complect, circulaţia cu Bulgaria urmând să se facă pe ghiaţă.

Capitala

UN SOLDAT OMORAT DE TREN

Un grav accident de tren s'a întâmplat eri după amiază, lângă Podul Grand.

Soldatul Canculec Alexandru din regimentul 2 C. F. pe când voia să traverseze liniile, — socotind că are destulă vreme, înaintea acceleratului No. 302, — a alunecat între linii şi apoi, ridicându-se n'a mai avut timp să se ferească şi a fost surprins de accelerat.

Nenorocitul a fost oribil mutilat

Procesul legionarilor dela „Râpa Galbenă“

IAŞI, 22. — Tribunalul secţia 4-a a început eri judecarea celor 43 legionari cari au fost arestaţi la căminul «Râpa Galbenă». Pentru a se evita incidente, sala Tribunalului a fost împănată cu jandarmi şi poliţişti.

Au fost ascultaţi mai mulţi martori între cari şi plutonierul Svanciuc, care a fost rănit de gardişti.

Pe banca apărării au luat loc d-nii Pogonat, Tărăbuţă, N. Ionescu, Climescu şi alţii. Inculpaţii neagă că ar fi tras în plutonierul Svanciuc.

Intrucât sunt mulţi martori, procesul a fost amânat pe azi.

ALŢI STUDENŢI DAŢI IN JUDECATA

Autorităţile judiciare au trimes în judecată pe studenţii în drept, Luca şi Tărăboi, acuzaţi că au rupt manifeste electorale ale guvernului.

De asemenea a fost trimes în judecată studentul Bogdanov din Cetatea-Albă, acuzat că a luat un revolver din locuinţa d-lui locot. Bendescu din str. N. Gane.

ultima oră

Cuvântul *urează sărbători fericite cetitorilor săi.*

Numărul viitor al *Cuvântului* va apare Miercuri dimineața, la orele obicinuite.

Tratativele pentru un împrumut român de consolidare au eșuat

O încercare pe piața Londrei a d-lui Dinu Brătianu

PARIS 23 (dela corespondentul nostru). — In cercurile financiare pariziene se afirmă că o încercare a guvernului român, inițiată de d. Dinu Brătianu ministrul român de finanțe și continuată de d. Zeuceanu ministrul plenipotențiar român și mâna dreaptă a d-lui Titulescu, pentru realizarea unui împrumut pe piața Londrei, de consolidare a datoriei publice românești a eșuat, bancherii englezi la care s'a adresat România refuzând orice concurs.

D. Zeuceanu a comunicat aci rezultatul negativ al misiunii sale, precum și d-lui Titulescu și guvernului de la București. Cercuri inițiate afirmă că, cererea guvernului român n'avea dela început nici o șansă de reușită, cu toate că în vederea ei d. Dinu Brătianu a perfectat la Paris acordurile încheiate de d. Madgearu, fostul ministru de finanțe român.

Era vorba de un împrumut identic cu cel de 30 de milioane lire sterline realizat de România în 1922 pe piața Londrei.

Faptul că agenții cărora d. Brătianu li se adresase pentru găsirea consorțiului și capitalurile prin care să se facă operația acestui împrumut de consolidare a datoriei publice românești, au cerut ministrului de finanțe român să accepte în prealabil o expertiză a Societății Națiunilor, a făcut pe d. Brătianu să creadă că de îndată ce va admite controlul acestor experți, poate continua negocierile cu șanse sigure de succes.

A fost o socoteală bazată pe o eroare de interpretare.

RENE CAM

Ofițeri și magistrați amestecați în ororile electorale

Abea acum, după ce alegerile pentru Cameră și Senat au trecut, ne parvine ecoul brutalităților cu care, ajutat din nefericire chiar de ofițeri, guvernul și-a asigurat majoritatea salvatoare.

Astfel, în județul Vlașca, oamenii d-lui Iuca s'au dedat la o adevărată prigoană împotriva opoziției și cu deosebire a candidaților partidului național-țărănesc, în fruntea cărora se afla d. D. R. Ioanițescu.

Fostul ministru al muncii a adresat o scrisoare ministerului de interne, în care aduce grave acuzații unor ofițeri din regimentul 5 Infanterie, comandanți ai gărzilor de la centrele de votare, fiindcă și-au manifestat în public sentimente politice neîngăduite unor ofițeri și au maltratat pe delegații național-țărăniști, în cari se afla și d. Alex. Cartojan, fostul prefect al județului Vlașca.

Dată fiind gravitatea afirmațiilor fostului ministru al muncii, socotim că d. Inculeț are datoria să cerceteze și să aplice sancțiuni vinovaților.

De altfel, d. D. R. Ioanițescu a trimis și o scrisoare-protest d-lui general Uică, ministrul apărării naționale, făcând cunoscut că, în cazul cnd ofițerii vizați de d-sa nu vor fi pedepsiți, va aduce chestiunea la tribuna Parlamentului.

*

Au fost și magistrați care s'au desonorat făcându-se complici ai falsurilor electorale. Astfel, ni se dau numele d-lor Lucian Șelescu și Boncea, care — în comunele Crevenic și Crevedia — au arestat pe can- Boncea, care — în comunele Crevecese verbale false, cu o lipsă de pudoare încă neatinsă în istoria ticăloșiei electorale.

Consiliul de miniștri

Se vor desființa regiile autonome

Un oficiu pentru aprovizionarea țăranilor cu sămânță de porumb

— Ce va cuprinde mesagiul regal —

Ieri după amiază la orele 4, a avut loc un consiliu de miniștrii sub președinția d-lui I. G. Duca.

După ședință s'a dat următorul comunicat:

«Consiliul de miniștri s'a întrunit aseară la ora 4 sub președinția d-lui Duca.

«După ce consiliul a luat cunoștință de rezultatul alegerilor, s'a stabilit programul de activitate până la deschiderea Parlamentului. S'a hotărât ca până la 3 Ianuarie când se va întruni viitorul consiliu de miniștri fiecare departament să întocmească lista proectelor ce urmează a fi supuse Corpurilor Legiuitoare.

«Consiliul a numit o comisiune compusă din d-nii miniștri de finanțe, domenii, justiție, comunicații și muncă pentru a studia și întocmai proectul de lege pentru desființarea Regiilor Autonome.

«Ministrul de finanțe a făcut o expunere a situațiunii financiare și a recomandat tutulor ministerelor cele mai severe economii.

«Consiliul s'a ocupat apoi de chestiunea aprovizionărilor cu cereale a regiunilor lipsite și a însămânțărilor pentru recolta viitoare, însărcinând pe d. subsecretar de Stat Manolescu-Strunga cu organizarea și conducerea acestor operațiuni».

MESAJUL REGAL

In acest Consiliu d. I. G. Duca a rugat pe miniștri ca până la 3 Ianuarie — data când se vor întruni din nou — să întocmească lista proectelor de legi, pe care au de gând să le propună în parlament, astfel ca să poată fi anunțate în Mesajul de deschidere al Corpurilor legiuitoare.

D. Președinte de consiliu a atras atențiunea miniștrilor să nu prepare prea multe proecte de legi, fiindcă vrea să prezinte M. S. Regelui un Mesaj scurt, iar sesiunea parlamentară s'o închidă la 15 Martie, conform dispozițiilor constituționale.

DESFIINȚAREA REGIILOR AUTONOME

Tot în acest consiliu s'a hotărât ca printr'o lege specială, cu un articol unic, să se desființeze toate Regiile Autonome. Ele vor fi trecute din nou la departamentele de pe lângă care au fost desprinse, menținându-se ca direcții.

Nu vor rămâne în forma lor actuală decât Regia Monopolurilor și a căilor ferate, deoarece au fost constituite în legătură cu legile pentru stabilizarea monetară.

APROVIZIONAREA CU CEREALE A REGIUNILOR INFOMETATE

In urma unui raport făcut de d. subsecretar de stat I. Manolescu-Strunga. Consiliu de miniștri a aprobat să se acorde o sumă de 200 milioane pentru a se ajuta cu porumb cele 42 de județe care au avut o producție insuficientă în anul 1932.

In acest scop se vor înființa trenuri alimentare care vor circula de la un capăt la altul al țărei distribuind porumb și pâine pe un preț ieftin. Pâinea se va vinde cu 4 lei kg.

Ținând seamă că în toamna trecută s'a însemânțat 700000 de Ha. de grâu mai puțin. decât în 1931, se va pune la dispoziția populației, porumb selecționat, spre a semăna terenurile nelucrate.

In acest scop ministerul de agricultură va cumpăra de la țărani toate cantitățile de porumb ce le mai au, și le va da o sămânță standard.

Centrala de aprovizionare pentru județele dificitare va funcționa la Roman.

— B. —

Eliberarea legionarilor dela Jilava

Ministerul de interne a dispus eri ca legionarii încarcerați la Jilava să fie eliberați.

La amiază, ei au fost puși în libertate, fără a li se fi luat vreo declarație.

De asemeni, d-nii ing. Virgil Ionescu și Al. Cantacuzino, bolnavi la sanatoriu, au fost scoși de sub starea de arest.

Au fost menținuți arestați d-nii I. Moța, Vasile Marin, Stefie Ciumetti, Giurgea Negrilești și Sergiu Lecca, cari vor fi eliberați, probabil, astăzi.

In urma înfrângerei d-lui Iuliu Maniu

In cursul zilei de ieri, fruntașii naționali-țărăniști aflători în Capitală, au fost vizitați de d. Mihai Popovici, care încearcă între d-nii Iuliu Maniu și Alex. Vaida Voevod, acelaș oficiu pe care l-a împlinit și acum o lună.

Fostul ministru de justiție este mânat de cele mai bune intenții în ce privește soarta și unitatea partidului său. Este o întrebare numai dacă în fața acțiunei de continuă agresiune și de confiscare personală a partidului, pe care o practică d. Maniu, bunăvointa d-lui M. Popovici mai poate avea vr'o eficacitate.

Alte alegeri de senatori

Conform prevederilor constituției —din Senat fac parte—prin alegere —reprezentanții consiliilor comunale și județene cu și reprezentanți ai camerilor profesionale.

Pentru consiliile comunale și județene, alegerile vor avea loc în ziua de 28 Decembrie, iar Vineri 29 Decembrie își vor alege reprezentanții în maturul corp, Camerele de industrie și comerț, agricultură, muncă și universitățile.

Consiliile comunale și județene aleg câte un senator de județ, adică în total 71; Camerele profesionale, aleg câte un senator de circumscripție, în total 16, iar colegiul universitar unul de fiecare universitate, în total 4 senatori.

Zborul escadrilei Vuillenin

PARIS, 23 (Rador). — Opt avioane din escadra generalului Vuillenin și-au luat sborul azi dimineață la ora 6 și 30 dela Meknes îndreptându-se spre Las Alcazares — Cartagina.

Ger mare în Jugoslavia

BELGRAD 23 (Rador). — In toată Iugoslavia domnește un ger năprasnic. In câmpia Veliki Becikerek temperatura a fost de minus 23 grade.

In regiunea Herțegovinei un autobus în care se aflau mai mulți pasageri s'a înzăpezit și numai după nouă ore călătorii au putut fi salvați.

ȘTIRI POLITICE

Plecarea Marelui Voevod Mihai la Florența

Marele Voevod Mihai va pleca Marți 26 Decembrie la Florența, unde va sta o lună

Marele Voevod va fi însoțit în călătoria sa de d-nii colonel N. Condeescu și Grigorescu.

Cui se datorește succesul partidului național-țărănesc în alegeri

Legea electorală avantajează evident micile județe. Pentru aceia în tabloul de clasificare pe procentaj sunt în frunte de multe ori aleși cu un număr de voturi foarte restrâns.

Ori, cei cari contribuie mai mult la succesul unui partid sunt candidații cari aduc la masa electorală cele mai numeroase voturi. In această privință, fără îndoială, că partidul național-țărănist are a fi cu deosebire mulțumitor d-lor D. R. Ioanițescu și Virgil Potârcă cari au adus, primul, peste 14.000 voturi, iar celălalt peste 17000 voturi.

D. N. Titulescu nu va participa la deschiderea parlamentului

După cum am anunțat, miniștrii de Externe ai țărilor Micei Înțelegeri se vor întruni la 9. Ianuarie la Zagreb.

Conferința va ține două zile.

Din această cauză d. N. Titulescu nu va putea participa la deschiderea parlamentului, care va avea loc la 10 Ianuarie.

In jurul incidentului Maniu-Tillea

Corespondenții din Cluj ai ziarelor bucureștene au relatat ieri un incident petrecut în gara Cluj.

Se afirma că d. Tillea a întors spatele d-lui Maniu.

Suntem rugați să restabilim lucrurile: Faptul afirmat de corespondenți nu este exact; d. Tillea nu a vidat conflictul cu d. Maniu printro asemenea atitudine, care n'ar fi constituit decât o impolitețǎ. D. Tillea are alte mijloace de a răspunde d-lui Maniu și de a pune la punct anumite lucruri decât acela care i s'a atribuit

D. Oct. Goga a plecat la Ciucea

D. Oct. Goga, șeful partidului agrar a plecat ieri seară la Ciucea unde va rămâne până după 8 Ianuarie.

Cercurile georgiste afirmă că în urma verificărei de ministerul de Interne a unor procese verbale, s'a constatat că partidul agrar are un procent de voturi pe țară mai mare decât cel publicat și deci trebuie să aibă în Cameră 9 deputați. Al nouălea deputat va fi d. Tilică Ioanid.

Capitala fără gospodărie

Cu toate că a trecut mai mult de o săptămână de când a nins, totuși zăpada stă grămezi pe străzi. Nimeni nu se interesează dacă circulația se poate face și nici dacă cetățenii pot să-și vadă în asemenea condițiuni, de nevoile lor.

Pe nici o stradă și în nici un cartier nu am întâlnit un singur camion comunal ridicând zăpada. Edilii liberali, așteaptă probabil venirea binefăcătoare a primăverei? Le aducem la cunoștință, că până la primăvară, mai sunt trei luni. Sau au de gând să ridice zăpada de pe străzi în ajunul alegerilor comunale?

Ministrul instrucțiunii și al cultelor va fi scindat

D. prof. dr C. Angelescu, ministrul instrucțiunii, a avut eri dimineață o lungă consfătuire cu d-nii: Al. Lapedatu, ministru de stat și Al. Popescu-Necșești, subsecretar de stat la culte și arte.

Din informațiile noastre rezultă că s'a discutat chestiunea scindării ministerului instrucțiunii și al cultelor în două departamente: al instrucțiunii publice și al cultelor și artelor. Pentru împlinirea acestei scindări se va întocmi un proect de lege care va fi votat imediat după constituirea noului parlament.

D. Macia în agonie

BARCELONA 23 (Rador). — Starea sănătății d-lui Macia s'a agravat brusc.

Dintr'un moment în altul se așteaptă sfârșitul fatal.

VAN DER LUBBE condamnat la moarte

LEIPZIG, 23 (Rador). — Azi la ora 9 Curtea de justiție din Leipzig a pronunțat sentința în procesul incendierii Reichstagului.

Van der Lubbe este condamnat la moarte.

Toți ceilalți inculpați sunt achitați.

Atitudinea condamnatului

LEIPZIG, 23 (Rador). — Președintele Buenger a citit verdictul Curții de justiție în ședință publică.

Asistența era restrânsă.

LUBBE

In jurul palatului de justiție, detașamente de poliție și din trupele de asalt împiedecau atrupamentele curioșilor, fiind gata să intervină în caz de dezordini.

Verdictul specifică actele pentru care Van der Lubbe este condamnat la moarte. Acestea sunt: Inaltă trădare, acte de incendiere și tentative de incendiere.

Van der Lubbe n'a arătat nici cea mai mică emoție. Cu capul plecat, în absolută nemișcare, a ascultat cetirea verdictului. Cei trei bulgari erau mai impasibili ca oricând. Singur Torgler, foarte palid, trăda urme de neliniște.

Cei patru acuzați achitați sunt:

Torglor, *fost deputat comunist în Reichstag.*

Dimitroff, Popoff *și* Taneff *comuniști bulgari.*

VA FI GRAȚIAT VAN DER LUBE?

Deoarece împotriva sentinței sale condamnatul van der Lubbe nu poate face nici un fel de apel, sentința rămâne definitivă.

TANEFF

TORGLER

Totuși execuția nu poate avea loc mai înainte ca președintele Reichului să fi hotărât dacă înțelege să facă sau nu uz de dreptul său de grațiere.

POPOFF

CEI ACHITAȚI N'AU FOST PUȘI IN LIBERTATE

BERLIN 23 (Rador). — Agenția „Wolff" anunță din Leipzig că cei patru achitați în procesul incendierii Reichstagului, Torgler, Dimitrof, Popof și Tanef au fost menținuți în stare de arest preventiv.

Un rezumat al dezbaterilor

Expunerea președintelui Curții

LEIPZIG 23 (Rador). — Agenția «Wolff» comunică :

Inainte de a pronunța sentința în procesul incendiatorilor Reichstagului, președintele Curții a pronunțat câteva cuvinte, ridicându-se în primul rând contra imputărilor calomnioase făcute de câteva scrieri tendențioase, care pun la îndoială independența tribunalului, aducând acuzații monstruoase împotriva mai multor personalități.

DIMITROFF

Președintele a declarat că este lucru dovedit că instigatorii și complicii lui van der Lubbe se află în lagărul comunist și că incendiul este opera comuniștilor, destinată să deslănțuie războiul civil.

Van der Lubbe, prins asupra faptului, a spus adevărul cu privire la drumul pe care l-a parcurs în palatul Reichstagului înainte de a ajunge la sala de ședințe plenare, dar minte în afirmațiile sale relative la incendierea acestei săli

S'a dovedit că incendiul sălii de ședințe a fost pregătit și că Van der Lubbe a pus focul în colaborare voită și conștientă cu alte persoane.

Relativ la ceilalți acuzați, președintele a declarat că depozițiile martorilor n'au îngăduit să se tragă vre-o concluzie asupra vinovăției lor directe.

Absența lui Dimitroff din Berlin, în ziua incendiului, nu exclude câtuși de puțin complicitatea sau instigația; proba absolută despre această complicitate n'a fost adusă, dar diferitele elemente de suspiciune rămân întregi.

Același lucru și cu Taneff și Popoff.

Dacă însă complicitatea lui Torgler și a bulgarilor un poate fi dovedită suficient, nu poate totuși rămâne îndoială asupra taberei în care trebuiesc căutați complicii. Incendiul Reichstagului a fost fără îndoială un act politic care nu poate fi imputat decât comuniștilor, ale căror principii Van der Lubbe le recunoaște și după care principii el și-a îndrumat acțiunile.

Preedintele a arătat în mod amănunțit complicitatea evidentă a partidului comunist, a cărui activitate se exercită, cum au dovedit-o numeroase fapte în sensul deslănțuirii războiului civil Van der Lubbe adoptase scopurile sedițioase ale partidului comunist și a voit să le realizeze.

Anglia și Franța au aceiași atitudine față de Societatea Națiunilor

PARIS 23 (Rador). — Din cercurile autorizate se declară că întrevederile pe care sir John Simon le-a avut la Paris nu au decât un caracter privat și de informație. Deasemeni trebuie să se rețină faptul că atmosfera conversațiilor a fost cordială și că ministrul englez a arătat multă înțelegere pentru tezele franceze.

Punctul de vedere al Angliei asupra ideii de a se salva Societatea Națiunilor, care este armătura politicei franceze, s'a stabilit că este în perfectă concordanță cu punctul de vedere francez. Respectarea prerogativelor instituției dela Geneva, care constituie de altfel atitudinea Franței față de reînarmarea Germaniei, cum și față de chestiunea regiunei Sarre, intră deasemeni în vederile guvernului englez. Relativ la chestiunea regiunii Sarre, se poate declara că această chestiune nu depinde nici de Franța, nici de Germania de a putea dispune de un teritoriu internațional administrat de Societatea Națiunilor.

Apare astfel că orice aranjament de ordin internațional trebuie în cele din urmă să fie soluționat la Geneva.

Ziarele scriu că această atitudine coherentă și logică a impresionat foarte mult pe sir John Simon care în special în chestiunea dezarmării pare să admită acum mai ușor principiul reîntoarcerei la Geneva.

UN COMUNICAT OFICIAL

PARIS 23 (Rador). — Drept încheiere a conversațiunilor dintre sir John Simon și d. Paul Boncour s'a publicat azi comunicatul următor:

„Sir John Simon, care merge la Capri pentru a-și petrece vacanța, a profitat de trecerea sa prin Paris pentru a vizita pe șeful guvernului și ministrul de Externe al Franței.

S'a procedat la un schimb de vederi complect și amical asupra chestiunilor internaționale la ordinea zilei. S'au examinat în special perspectivele unui acord în vederea reluării lucrărilor conferinței dezarmării.

Miniștrii britanic și francez au recunoscut importanța de a se menține neatinsă autoritatea Societății Națiunilor.

Sfârșitul tragic al contelui Maneville

LONDRA 23 (Rador) — Oficial se anunță că epava care a fost găsită săptămâna trecută pe plaja dela Dungeness provine din avionul Maneville dispărut acum zece zile în timp ce se îndrepta spre Paris.

Puternic incendiu la centrala telefonică din Amsterdam

AMSTERDAM 23 (Rador). — Incendiul dela centrala telefonică din Amsterdam a provocat întreruperea comunicațiilor telefonice între Amsterdam și provincie.

Marea sală a telefoanelor automate a fost complect distrusă. Vor trebui mai multe săptămâni pentru ca serviciul să fie complect restabilit.

Pentru stabilirea cauzelor incendiului s'a deschis o anchetă severă.

Un morar scăpat dela înec cu ajutorul unui avion

BELGRAD, 23 (Rador). — Autoritățile locale din Velico Orasje, au cerut ca un avion militar să vină în ajutorul unui morar din apropierea acelei comune, care se afla în pericol de a se îneca, întrucât moara sa a fost luată de apele Moravei.

Avionul a sburat la o mică înălțime deasupra morii aflată în mijlocul râului și cu ajutorul unor frânghii a putut să ia pe bord pe morar.

Cel salvat dela înec a fost condus în comuna sa fără ca avionul să mai fi aterisat la Belgrad.

TIPARUL INSTITUTULUI DE ARTE GRAFICE «EMINESCU» S. A., STR. ANGHEL SALIGNI 2, BUCUREȘTI